

PARLAMENTNÁ ŠTÚDIA

02/2019

VOĽBA KANDIDÁTOV NA SUDCOV ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vypracoval: Mgr. Martin Mališka, Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

Supervízor: JUDr. Ľubomír Fajták

Schválil: PhDr. Eva Maláčková., riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

Jún 2018

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne, alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autora.

Obsah a zadanie požiadavky sa môže v niektorých prípadoch zmeniť v priebehu vypracovávania odpovede na požiadavku na základe konzultácie so zadávateľom

Anotácia

Autor sa v práci venuje najmä priebehu volieb kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky vykonávaných Národnou radou Slovenskej republiky. Súčasťou práce sú aj najvýznamnejšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky súvisiace s procesom výberu sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj výňatky zo stenografických záznamov rozpráv, ktoré sa uskutočnili k predmetným voľbám kandidátov.

Kľúčové slová

Ústavný súd Slovenskej republiky, sudcovia, voľba, hlasovanie, vymenovanie

Obsah

Obsah.....	.
Úvod.....	6
Výsledky analýzy	7
Právny základ výberu sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky	7
Voľby v X. volebnom období SNR/NR SR	9
Voľba v I. volebnom období NR SR	11
Voľby v II. volebnom období NR SR.....	11
Voľby v III. volebnom období NR SR	13
Voľby v IV. volebnom období NR SR	16
Voľby v V. volebnom období NR SR	17
Voľby v VI. volebnom období NR SR	18
Voľby v VII. volebnom období NR SR.....	23
Záver (<i>stručné zhrnutie</i>)	26
Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky	28
Z Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 83/06 z 15. marca 2006	28
Z Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012.....	30
Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.....	31
Z Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.....	35
Z Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017.....	38
Výber zo stenografických záznamov k voľbám kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky	48
2. deň rokovania 8. schôdze NR SR 18. novembra 1992	48
3. deň rokovania 12. schôdze NR SR 21. januára 1993	63
3. deň rokovania 51. schôdze NR SR 27. októbra 2005	67
7. deň rokovania 6. schôdze NR SR 14. decembra 2006	70
1. deň rokovania 7. schôdze NR SR 30. januára 2007	73
11. deň rokovania 33. schôdze NR SR 3. apríla 2014	76
3. deň rokovania 35. schôdze NR SR 15. mája 2014.....	97
13. deň rokovania 58. schôdze NR SR 2. decembra 2015	104
Použité zdroje	119

Právne predpisy	119
Uznesenia NR SR	119
Judikatura Ústavného súdu Slovenskej republiky	120
Prehľad hlasovaní.....	121
Prílohy	139
Uznesenie ÚPV č. 48 z 21. októbra 1992.....	139
Dodatok 43a k parlamentnej tlači 43 z 30. októbra 1992	140
Uznesenie ÚPV č. 906 z 24.októbra 2005	142
Uznesenie NR SR č. 1926 z 28. októbra 2005	144

Úvod

Predmetný materiál sa zameriava na spracovanie chronologického prehľadu volieb kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky Národnou radou Slovenskej republiky, v celej jeho histórii a na významné udalosti súvisiace s voľbou alebo vymenovaním kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky.

V rámci kreačnej právomoci Národnej rady Slovenskej republiky má veľmi významné miesto navrhovanie dvojnásobného počtu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky prezidentovi Slovenskej republiky, ktorého ústavné oprávnenie spočíva vo vymenovaní polovice navrhnutých kandidátov. Pokiaľ Národná rada Slovenskej republiky nenavrhne prezidentovi potrebný počet kandidátov, ten nemôže vymenovať žiadnych sudcov, čo v konečnom dôsledku spôsobuje nefunkčnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky. Je preto dôležité, aby Národná rada Slovenskej republiky navrhovala prezidentovi Slovenskej republiky potrebný počet kandidátov, čo sa však vzhľadom k posledným okolnostiam voľby sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky v roku 2019, javí ako mimoriadne problematické.

Predkladaný materiál sa preto zameriava na analýzu priebehu predchádzajúcich volieb a hlasovaní s cieľom vytvoriť chronologický prehľad volieb od vzniku Ústavného súdu Slovenskej republiky až dodnes, spoločne s významnými udalosťami, ktoré ich sprevádzali a ovplyvňovali. Chronologický prehľad obsahuje dôležité udalosti súvisiace s predmetnými voľbami od výzvy predsedu Národnej rady Slovenskej republiky na predkladanie návrhov na kandidátov, cez uznesenia Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky, ktorými konštatoval splnenie (či nesplnenie) podmienok stanovených ústavou, jednotlivé hlasovania až po konštatovanie, ktorí kandidáti boli vymenovaní.

Súčasťou materiálu sú aj relevantné časti judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj výber zo stenografických záznamov schôdzí Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré pomáhajú dokresľovať politickú realitu v čase danej voľby a grafy [Volieb kandidátov na sudcov Ústavného súdu](#).

V čase vypracovania predmetného materiálu prebieha voľba 18 kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Výsledky analýzy

Právny základ výberu sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Ústavný súd“) bol zriadený Ústavou Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. (ďalej len ako „ústava“). Predmetná právna úprava bola obsiahnutá v článkoch 124 až 140.¹ Článok 134 ústavy v odseku 1 stanovoval, že **Ústavný súd sa skladá z desiatich sudcov**.² Spôsob výberu sudcov Ústavného súdu, obsiahnutý v odseku 2 uvedeného článku ústavy, bol nasledovný: „*Sudcov ústavného súdu vymenúva na sedem rokov prezident Slovenskej republiky z 20 osôb navrhnutých Národnou radou Slovenskej republiky.*“.³ Zároveň bolo možné, aby sa sudca Ústavného súdu opakovane uchádzal o funkciu sudcu Ústavného súdu.

Uvedený právny stav bol účinný do 30. júna 2001, kedy došlo ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len ako ústavný zákon č. 90/2001 Z. z.), k úprave spôsobu výberu sudcov Ústavného súdu. Článok 134 odsek 2 v novelizovanom znení stanovoval: „*Sudcov ústavného súdu vymenúva na návrh Národnej rady Slovenskej republiky na dvanásť rokov prezident Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky navrhuje dvojnásobný počet kandidátov na sudcov, ktorých má prezident Slovenskej republiky vymenovať.*“.⁴ Ďalšia zmena nasledovala 1. januára 2002, kedy sa stali účinnými ustanovenia ústavného zákona č. 90/2001 Z. z., ktorými sa zvýšil počet sudcov Ústavného súdu z desiatich na **trinásť sudcov**⁵ a ustanovila sa nemožnosť opakovaného vymenovania tej istej osoby za sudcu Ústavného súdu.⁶

Zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov z 20. januára 1993 (ďalej len ako zákon č. 38/1993 Z. z.) obsahoval v pôvodnom znení⁷ v druhej hlave ustanovenia o ustanovovaní sudcov. V § 11 v odseku 1 boli vymenované **subjekty oprávnené podať návrh** Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len ako „NR SR“). Boli to poslanci NR SR, vláda Slovenskej republiky, predseda Ústavného súdu Slovenskej republiky, predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, generálny prokurátor Slovenskej republiky, záujmové organizácie právnikov a vedecké inštitúcie.

¹ Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/19921001.html#predpis.hlava-siedma.oddiel-prvy> [cit. 16.03.2019].

² Článok 134 odsek 1 ústavy. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/19921001.html#ustavnyclanok-134.odsek-1> [cit. 16.03.2019].

³ Článok 134 odsek 2 ústavy. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/19921001.html#ustavnyclanok-134.odsek-2> [cit. 16.03.2019].

⁴ Článok 134 odsek 2 ústavy. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/20010701.html#ustavnyclanok-134.odsek-2> [cit. 16.03.2019].

⁵ Článok 134 odsek 1 ústavy. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/20020101.html#ustavnyclanok-134.odsek-1> [cit. 16.03.2019].

⁶ Článok 134 odsek 3 ústavy. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/20020101.html#ustavnyclanok-134.odsek-3> [cit. 16.03.2019].

⁷ Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/38/19930215.html#predpis.cast-druha>. [cit. 19.03.2019].

Veľmi dôležitým ustanovením z pohľadu voľby kandidátov na sudcov Ústavného súdu bol § 11 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. znel nasledovne: „*Návrhy dvadsiatich kandidátov na funkcie sudcov predkladá Národná rada Slovenskej republiky prezidentovi Slovenskej republiky najneskôr tri mesiace pred uplynutím funkčného obdobia sudcov skôr vymenovaných. Prezident Slovenskej republiky vymenuje desať sudcov a z nich predsedu a podpredsedu Ústavného súdu na dobu sedem rokov do jedného mesiaca od doručenia zoznamu kandidátov.*“ Uvedené znenie bolo účinné do 19. marca 2002. Predmetné ustanovenie bolo vypustené zákon 124/2002 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Volebný poriadok na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky (tlač 528 schválený uznesením NR SR č. 551 zo 7. februára 1997 stanovoval, že predseda NR SR oznámi všetkým oprávneným subjektom, že sa končí funkčné obdobie sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, sa sudca svojej funkcie vzdal alebo zanikla funkcia sudcu alebo, že prezident Slovenskej republiky (ďalej len ako „prezident“) sudcu odvolal. Oznámenie malo byť zaslané **v primeranom čase** tak, aby NR SR mohla prezidentovi predložiť návrh dvadsiatich kandidátov najneskôr tri mesiace pred uplynutím funkčného obdobia sudcov, **alebo** v ostatných prípadoch tak, aby národná rada mohla predložiť prezidentovi návrh kandidátov **bez zbytočného odkladu**.⁸ Ak sa konala nová voľba, tak sa mala vykonať takým spôsobom, aby bola dodržaná stanovená trojmesačná lehota, respektíve, aby sa vykonala bez zbytočného odkladu.⁹

V roku 2006 došlo k prijatiu nového Volebného poriadku o voľbe kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky (tlač 55) schváleného uznesením NR SR č. 62 zo 6. septembra 2006¹⁰. Keďže v roku 2002 bolo zrušená trojmesačná lehota na predloženie kandidátov prezidentovi tri mesiace pred uplynutím funkčného obdobia sudcov skôr vymenovaných, tak došlo k zmene aj vo volebnom poriadku o voľbe kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky. V článku 2 v odseku 2 stanovoval: „*Predseda národnej rady zašle oznámenie ... tak, aby národná rada mohla prezidentovi v dostatočnom časovom predstihu predložiť dvojnásobný počet kandidátov na sudcov, ktorých má prezident vymenovať.*“

Zákon č. 38/1993 Z. z. bol účinným do 28. februára 2019, kedy bol zrušený zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „zákon o Ústavnom súde“). Podľa zákona o Ústavnom súde sú **oprávnenými subjektami na podávanie návrhov** na kandidátov na sudcov Ústavného súdu nasledujúce subjekty: poslanci NR SR, vláda Slovenskej republiky, predseda ústavného súdu, predseda Súdnej rady Slovenskej republiky, najmenej päť členov Súdnej rady Slovenskej republiky, predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, generálny prokurátor Slovenskej

⁸ Čl. 2 Volebného poriadku na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky (tlač 528). Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/dl/Browser/Document?documentId=66501> [cit. 17.04.2019].

⁹ Čl. 21 ods. 1 Volebného poriadku na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky (tlač 528). Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/dl/Browser/Document?documentId=66501> [cit. 17.04.2019].

¹⁰ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=249055> [cit. 17.04.2019].

republiky, verejný ochranca práv, profesijné organizácie právnikov, vedecké inštitúcie pôsobiace v oblasti práva.¹¹

Významnou skutočnosťou pre voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu bolo obmedzenie, ktoré sa týkalo kandidátov, ktorí neboli navrhnutí v predchádzajúcom kole. Postup pri tajnom hlasovaní o návrhu na vymenovanie sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, schválený 18. 11. 1992, stanovoval, že kandidáti, o ktorých sa už hlasovalo, sú vylúčení v každom ďalšom novom tajnom hlasovaní. Podobný postup stanovoval aj volebný poriadok na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu schválený uznesením NR SR č. 551 zo 7. februára 1997. V článku 21 v odseku 3 stanovoval: „*Pri každej novej voľbe sú vylúčení kandidáti, o ktorých sa už hlasovalo.*“

K zmene došlo v roku 2006, keď volebný poriadok stanovoval, že „*sú vylúčení kandidáti, o ktorých sa hlasovalo v predchádzajúcom kole volieb.*“¹² K ďalšej zmene došlo v roku 2011 prijatím Volebného poriadku o voľbe a odvolávaní funkcionárov, ktorý bol schválený uznesením NR SR zo 17. júna 2011 č. 498.¹³ V článku 16 v odseku 2 stanovuje, že „*do novej voľby možno navrhnúť kandidátov, ktorí neboli zvolení vo voľbe ani v opakovanej voľbe, ak výbor svojim uznesením nenavrhne inak; rozhodnutie výboru platí pri každej novej voľbe.*“

Voľby v X. volebnom období SNR/NR SR

Prvá voľba kandidátov na sudcov Ústavného súdu sa konala v roku 1992. Bolo potrebné obsadiť 10 miest na novovzniknutom Ústavnom súde. Podľa vtedajšieho znenia ústavy mala NR SR navrhnúť prezidentovi 20 kandidátov. Predseda NR SR listom z 13. augusta 1992 vyzval predstaviteľov politických strán a politických hnutí, poslaneckých klubov, podpredsedov Slovenskej národnej rady a vládu Slovenskej republiky, ako aj odborné inštitúcie a právnické fakulty v Slovenskej republike na predloženie návrhov na členov Ústavného súdu s termínom do 15. septembra 1992. Ústavnoprávnemu výboru Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len ako „ÚPV“) bolo doručených celkovo 36 návrhov. Voľba kandidátov na sudcov Ústavného súdu bola vedená ako tlač 43.

ÚPV vo svojom uznesení z 21. októbra 1992 č. 48 konštatoval, že súhlasí s návrhmi na sudcov Ústavného súdu s tým, že je potrebné doplniť údaje o odbornej praxi niektorých kandidátov. Z daného dôvodu bol následne prijatý dodatok k návrhu na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky označený ako tlač 43a. V ňom konštatoval, že jeden kandidát nespĺňa podmienku 15 rokov právnickej praxe (k 30.10.1992 to bolo 14 rokov a 3 mesiace). Pri dvoch kandidátoch vznikla otázka, či spĺňajú ústavou požadovaný vek, keďže v dobe prerokovania

¹¹ § 15 ods. 1 zákona o Ústavnom súde. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/314/20190301#paragraf-15.odsek-1> [cit. 16.03.2019].

¹² Čl. 10 Volebného poriadku na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky (tlač 55). Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=249055> [cit. 17.04.2019].

¹³ Dostupné na internete: https://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/NRSR/Doc/zd_volebny-poriadok-funkcionari.rtf [cit. 17.04.2019].

návrhov nemali vek 40 rokov (vek 40 rokov dosiahli 25.11.1992, respektíve 26.11.1992). Vznikla otázka k akému termínu musí kandidát spĺňať ústavou dané podmienky (hlavne dosiahnutie veku 40 rokov a byť najmenej 15 rokov činný v právnickom povolání).

V predmetnom období existovali dva názory na uvedený problém. Prvým bol názor, že kandidát by mal spĺňať uvedené podmienky v čase prerokovania, pričom druhý názor stanovoval, že kandidát musí spĺňať podmienky v čase vymenovania. Nakoniec prevážil druhý názor a o kandidátoch, ktorí ešte nedosiahli vek 40 rokov bolo rozhodnuté tak, že ich spĺňajú, keďže v krátkej budúcnosti mali predmetný vek dosiahnuť a teda v čase vymenovania danú podmienku spĺňať už budú.

Hlasovanie o kandidátoch na sudcov Ústavného súdu sa konalo 18. novembra 1992. Vo voľbe bolo navrhnutých prezidentovi 17 kandidátov z 20 potrebných. Navrhnutí boli Ľubomír Dobrík (85 hlasov), Ján Klučka (83 hlasov), Viera Mrázová (83 hlasov), Milan Čič (77 hlasov), Anna Danielčáková (72 hlasov), Štefan Ogurčák (72 hlasov), Viera Strážnická (71 hlasov), Tomáš Valovič (70 hlasov), Tibor Šafárik (68 hlasov), Richard Rapant (67 hlasov), Jozef Schmidt (66 hlasov), František Poredoš (66 hlasov), Michal Benčík (66 hlasov), Ján Drgonec (65 hlasov), Brigita Poláčková (65 hlasov), Július Černák (64 hlasov), Jozef Madliak (62 hlasov).¹⁴

Keďže bolo prezidentovi navrhnutých iba 17 sudcov z potrebných 20, opakované hlasovanie sa uskutočnilo 19. novembra 1992, v ktorom boli navrhnutí Miloš Seeman (63 hlasov) a Ladislav Boroň (62 hlasov).¹⁵

Napriek opakovanému hlasovaniu nebol prezidentovi navrhnuť plný počet 20 kandidátov na sudcov Ústavného súdu, preto sa konala doplňujúca voľba vedená ako tlač 118. Predseda NR SR listom z 24. novembra 1992 požiadal o predloženie návrhov s termínom do 2. decembra 1992. Do doplňujúcej voľby bolo navrhnutých 6 kandidátov. Kandidáti, ktorí neboli úspešných v predchádzajúcom kole, boli vylúčení z ďalších hlasovaní. ÚPV uznesením z 9. decembra 1992 č. 113 vyslovil súhlas s navrhnutými kandidátmi. Doplňujúca voľba sa konala 22. decembra 1992. V prvom kole sa nepodarilo navrhnuť žiadneho kandidáta. V opakovanom hlasovaní bol navrhnutý Ján Azud (58 hlasov).¹⁶

V súvislosti s vymenovaním sudcov Ústavného súdu vznikla istá polemika. V zmysle ústavy sudcov Ústavného súdu vymenúva prezident Slovenskej republiky.¹⁷ Keďže však Slovenská republika po svojom vzniku nemala prezidenta, tak podľa článku 105 ods. 1 ústavy výkon funkcie prezidenta patrí vláde Slovenskej republiky, okrem oprávnení prezidenta podľa čl. 102 písm. d) až g).¹⁸ V predmetnom kontexte bol sporným článok 102 písm. g), ktorý znie nasledovne: „(Prezident) vymenúva a odvoláva vedúcich ústredných orgánov a vyšších štátnych

¹⁴ Uznesenie NR SR č. 65 z 19. novembra 1992.

¹⁵ Uznesenie NR SR č. 65 z 19. novembra 1992.

¹⁶ Uznesenie NR SR č. 115 z 22. decembra 1992.

¹⁷ Článok 134 odsek 2 ústavy. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/19921001.html#ustavnyclanok-134.odsek-2> [cit. 18.03.2019].

¹⁸ Článok 105 odsek 1 ústavy. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/19921001.html#ustavnyclanok-105.odsek-1> [cit. 18.03.2019].

funkcionárov v prípadoch, ktoré ustanovuje zákon; vymenúva profesorov a rektorov vysokých škôl, vymenúva a povyšuje generálov“. Problematickým bol výklad predmetného ustanovenia, najmä otázka, či vymenovanie sudcov Ústavného súdu spadá pod predmetný článok 102 písm. g) ústavy. Niektorí poslanci zastávali názor, že vláda SR nemôže vymenovať sudcov Ústavného súdu, lebo v zmysle ústavy na vládu neprechádza právomoc vymenovať sudcov Ústavného súdu.

Predmetný spor nakoniec vyriešil ÚPV, ktorý zaujal nasledujúce stanovisko: „*Článok 105 ústavy obsahuje generálnu klauzulu, ktorou prenáša právomoci na vládu. Článok 102 písm. d/, e/, f/ a g/ hovorí, ktoré právomoci vláda pritom nemá. Tam sú menovaní aj vyšší štátni funkcionári. Ústavnoprávny výbor je toho názoru, že sudca ústavného súdu nie je vyšší štátny funkcionár. Preto je toho názoru, že vláda má právo menovať sudcov ústavného súdu. Ústavnoprávny výbor je toho názoru, že predseda ústavného súdu a podpredseda ústavného súdu sú funkcionári, ktorých má menovať prezident republiky.*“¹⁹

Za sudcov Ústavného súdu boli 21. januára 1993 vymenovaní Milan Čič, Štefan Ogurčák, Július Černák, Anna Danielčáková, Viera Mrázová, Miloš Seeman, Ján Drgonec, Ján Klučka, Richard Rapant a Tibor Šafárik. Prezident Michal Kováč vymenoval 8. marca 1993 Milana Čiča za predsedu Ústavného súdu. Za podpredsedu Ústavného súdu bol 8. marca 1993 vymenovaný Štefan Ogurčák.

Voľba v I. volebnom období NR SR

Sudca Ústavného súdu Miloš Seemann sa podľa § 12 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej aj ako „zákon o organizácii Ústavného súdu“) vzdal k 28. februáru 1997 svojej funkcie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Predseda NR SR vyzval listom zo dňa 29. novembra 1996 navrhovateľov uvedených v § 11 ods. 1 zákona o organizácii Ústavného súdu o podanie návrhov na voľbu sudcov v termíne do 10. januára 1997. Voľba bola vedená ako tlač 590 a bolo do nej predložených 8 návrhov. ÚPV v uznesení z 30. januára 1997 č. 386 konštatoval o 7 kandidátoch, že spĺňajú podmienky, o jednom kandidátovi konštatoval, že je potrebné spresniť okolnosti týkajúce sa jeho praxe. Následne uznesením z 5. februára 1997 č. 386a ÚPV konštatoval, že aj ôsmy kandidát spĺňa podmienky.

Hlasovanie sa konalo 7. februára 1997 a navrhnutí boli Ján Cuper (69 hlasov) a Ľubomír Dobrík (70 hlasov).²⁰ Prezident vymenoval Ľubomíra Dobríka.

Voľby v II. volebnom období NR SR

Dňa 21. januára v roku 2000 sa končilo funkčné obdobie deviatich sudcov Ústavného súdu, zvolených NR SR v roku 1992 a 1993 a vymenovaných prezidentom 21. januára 1993.

¹⁹ Vid' stenografický záznam z 3. dňa rokovania NR SR 21. januára 1993.

²⁰ Uznesenie NR SR č. 552 zo 7. februára 1997.

Bolo preto potrebné navrhnúť prezidentovi 18 kandidátov na sudcov Ústavného súdu. Predseda NR SR sa obrátil na subjekty uvedené v § 11 ods. 1 zákona o organizácii Ústavného súdu, aby predložili NR SR návrhy na kandidátov v termíne do 20. augusta 1999. Do uvedeného termínu bolo doručených 34 návrhov na 28 kandidátov. V zmysle § 11 ods. 2 zákona o organizácii Ústavného súdu mala NR SR prezidentovi navrhnúť 18 kandidátov na sudcov Ústavného súdu do 21. októbra 1999.

Voľba 18 kandidátov bola vedená pod tlačou 350. ÚPV uznesením z 9. septembra 1999 č. 142 konštatoval, že predlození kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie prebehlo 16. septembra 1999 a bolo navrhnutých 16 kandidátov z potrebného počtu 18. Navrhnutí boli Ján Drgonec (74 hlasov), Peter Kresák (73 hlasov), Viera Mrázová (73 hlasov), Štefan Beneč (65 hlasov), Alexander Fuchs (65 hlasov), Anna Danielčáková (64 hlasov), Dušan Nikodým (78 hlasov), Juraj Babjak (77 hlasov), Eduard Barány (77 hlasov), Alexander Brörtl (79 hlasov), Ľudmila Gajdošíková (73 hlasov), Ján Klučka (76 hlasov), Lajos Mészáros (76 hlasov), Ján Mazák (75 hlasov), Štefan Ogurčák (91 hlasov) a Daniel Šváby (97 hlasov).²¹ Keďže nebol navrhnutý potrebný počet kandidátov, tak sa následne 17. septembra 1999 konalo opakované hlasovanie. Zvolený však nebol nikto.

Keďže sa nepodarilo navrhnúť dostatočný počet kandidátov, tak bola vyhlásená nová voľba. Predseda NR SR listom zo dňa 20. septembra 1999 požiadal o podanie návrhov do 11. októbra 1999. V predmetnom termíne bolo doručených 5 návrhov, voľba bola vedená ako tlač 400. ÚPV konštatoval uznesením z 19. októbra 1999 č. 183, že predlození kandidáti spĺňajú stanovené podmienky. Hlasovanie sa konalo 20. októbra 1999, navrhnutý bol Igor Lenský (57 hlasov).²² V opakovanom hlasovaní konanej v ten istý deň nebol zvolený nikto.

NR SR sa aj s horeuvedenou voľbou podarilo prezidentovi navrhnúť iba 17 kandidátov z potrebných 18, preto sa konala tretia voľba vedená ako tlač 410. Predseda NR SR listom zo dňa 20. októbra 1999 požiadal o podanie návrhov v termíne do 26. októbra 1999. V uvedenom termíne boli doručené dva návrhy. ÚPV v uznesení z 27. októbra 1999 č. 185 konštatoval, že predlození kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie sa konalo 2. novembra 1999. Navrhnutá bola Anna Chlebovičová (66 hlasov).²³

Vymenovaní boli Juraj Babjak, Eduard Barány, Alexander Brörtl, Ľudmila Gajdošíková, Ján Klučka, Lajos Mészáros, Ján Mazák, Štefan Ogurčák a Daniel Šváby. Prezident Rudolf Schuster vymenoval 22. januára 2000 za predsedu Ústavného súdu Jána Mazáka. Za podpredsedu Ústavného súdu bol 22. januára 2000 vymenovaný Eduard Barány.

V dôsledku zmeny ústavy sa od 1. januára 2002 zvýšil počet sudcov Ústavného súdu z pôvodného počtu 10 sudcov na 13. Zároveň sa ich funkčné obdobie predĺžilo na 12 rokov. Preto bolo potrebné obsadiť novovzniknuté miesta sudcov Ústavného súdu. Listom z 8. novembra 2001 vyzval predseda NR SR oprávnených, aby predložili návrhy na voľbu

²¹ Uznesenie NR SR č. 452 zo 17. septembra 1999.

²² Uznesenie NR SR č. 491 z 20. októbra 1999.

²³ Uznesenie NR SR č. 536 z 2. novembra 1999.

kandidátov. V určenom termíne, do 8. januára 2002, bolo predložených 14 návrhov. Voľba bola vedená ako tlač 1304. ÚPV uznesením zo 16. januára 2002 č. 817 konštatoval, že navrhnutí kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie sa konalo 2. februára 2002. Navrhnutý bol iba Ladislav Orosz (79 hlasov). Preto sa v ten istý deň konalo opakované hlasovanie, kde boli navrhnutí Ján Auxt (66 hlasov) a Ján Luby (65 hlasov).²⁴

NR SR navrhla prezidentovi iba 3 kandidátov zo 6 potrebných, preto sa konala druhá voľba, ktorá bola vedená ako tlač 1421. Na základe výzvy predsedu NR SR boli v určenom termíne, do 8. marca 2002, predložené 4 návrhy. Uznesením z 12. marca č. 885 ÚPV konštatoval, že predložení kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie prebehlo 19. marca 2002, ale v prvom kole nebol zvolený nikto. Preto sa konalo opakované hlasovanie ešte v ten istý deň. V opakovanom hlasovaní bol navrhnutý Peter Kresák (65 hlasov).²⁵

Z dôvodu, že NR SR ani napriek druhému kolu nenavrhl prezidentovi požadovaný počet kandidátov, tak sa konala tretia voľba, vedená ako tlač 1458. Predseda NR SR vyzval oprávnené subjekty, aby predložili návrhy do 8. apríla 2002. Do predmetného termínu boli podané 3 návrhy. Jeden z návrhov však bol ešte pred hlasovaním vzatý späť. Preto ÚPV v uznesení z 9. apríla 2002 č. 897 konštatoval, že zostávajúci dvaja kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie sa konalo 11. apríla 2002 a navrhnutý bol Juraj Horváth (58 hlasov).²⁶ V opakovanom hlasovaní konanom v ten istý deň nebola zostávajúca kandidátka navrhnutá prezidentovi.

Napriek trom voľbám NR SR stále nenavrhl dostatočný počet kandidátov prezidentovi. Z potrebných 6 bolo navrhnutých iba 5. Preto sa na posledné zostávajúce miesto konala štvrtá voľba, ktorá bola vedená ako tlač 1577. NR SR boli doručené 2 návrhy. ÚPV v uznesení z 13. mája 2002 č. 947 konštatoval, že obaja kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie prebehlo 22. mája 2002, ale nikto nebol navrhnutý. Preto sa ešte 22. mája 2002 konalo opakované hlasovanie a navrhnutá bola Olga Szabó (53 hlasov).²⁷

Prezident vymenoval Jána Auxta, Jána Lubyho a Juraja Horvátha.

Voľby v III. volebnom období NR SR

V treťom volebnom období NR SR uplynulo dňa 28. februára 2004 funkčné obdobie sudcu Ľubomíra Dobríka. Na uvoľnené miesto bolo potrebné navrhnúť 2 kandidátov. Predseda NR SR sa listom z 20. októbra 2003 obrátil na subjekty oprávnené navrhnúť kandidátov na sudcov Ústavného súdu, aby predložili návrhy do 20. novembra 2003. Celkovo boli na voľbu

²⁴ Uznesenie NR SR č. 1864 z 2. februára 2002.

²⁵ Uznesenie NR SR č. 1960 z 19. marca 2002.

²⁶ Uznesenie NR SR č. 2064 z 11. apríla 2002.

²⁷ Uznesenie NR SR č. 2180 z 22. mája 2002.

navrhnutí 4 kandidáti. Voľba bola vedená pod tlačou 475²⁸. ÚPV v uznesení z 27. novembra 2003 č. 347 konštatoval, že všetci štyria kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie sa konalo 12. decembra 2003. Navrhnutý bol Ľubomír Dobrík (82 hlasov).²⁹ Z potrebného počtu dvoch kandidátov bol navrhnutý iba jeden, preto sa konalo opakované hlasovanie dňa 16. decembra 2003. Nikto nebol navrhnutý.

NR SR nenavrhl prezidentovi v prvej voľbe dostatočný počet kandidátov, preto bola vyhlásená druhá voľba. Na základe výzvy predsedu NR SR v liste zo 17. decembra 2003 bol predložený jeden návrh. V zmysle platného Volebného poriadku na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky boli vylúčení kandidáti, o ktorých sa už hlasovalo. Druhá voľba bola vedená ako tlač 535³⁰. Uznesením z 13. januára 2004 č. 380 ÚPV konštatoval, že jediná navrhnutá kandidátka spĺňa stanovené podmienky. Druhá voľba sa konala 4. februára 2004 a bola navrhnutá Katarína Šimuničová (75 hlasov).³¹

Prezident vymenoval z navrhnutých kandidátov za sudcu Ústavného súdu Ľubomíra Dobríka.

V roku 2004 sudcovia Ústavného súdu Ján Klučka a Daniel Šváby ukončili svoje pôsobenie na Ústavnom súde k 30. aprílu 2004. Predseda NR SR preto vyzval listom z 3. marca 2004 oprávnené subjekty, aby predložili návrhy na kandidátov na sudcov Ústavného súdu v termíne do 19. apríla 2004. Do voľby vedenej ako tlač 631 bolo podaných 15 návrhov. ÚPV konštatoval v uznesení z 21. apríla 2004 č. 447, že všetci kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie prebehlo 12. mája 2004 a bol navrhnutý Tibor Kubík (71 hlasov).³² Opakované hlasovanie sa konalo 26. mája 2004. Navrhnuté boli dve kandidátky: Darina Ličková (92 hlasov) a Ivetta Marušáková (Macejková) (81 hlasov).³³

NR SR navrhla prezidentovi v prvej voľbe 3 kandidátov z potrebných 4. Preto sa na posledné zostávajúce miesto konala nová voľba vedená pod tlačou 746. Predseda NR SR listom z 27. mája 2004 vyzval oprávnené subjekty na podanie návrhov na kandidátov na sudcov Ústavného súdu. V termíne do 11. júna 2004 bol predložený jeden návrh. ÚPV uznesením zo 14. júna 2004 č. 560 konštatoval splnenie predpokladov pri navrhnutom kandidátovi. Hlasovanie sa konalo 30. júna 2004, ale kandidát nebol navrhnutý prezidentovi.

Na základe výzvy predsedu NR SR z 8. júla 2004 mohli byť návrhy do „novej voľby II“ podávané v termíne do 16. augusta 2004. V termíne bol podaný jediný návrh. Voľba bola označená ako tlač 809. Uznesením z 25. augusta 2004 č. 606 ÚPV konštatoval, že navrhnutý

²⁸ Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=3&ID=475> [cit. 16.03.2019].

²⁹ Uznesenie NR SR č. 692 z 12. septembra 2003.

³⁰ Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=3&ID=535> [cit. 16.03.2019].

³¹ Uznesenie NR SR č. 777 z 4. februára 2004.

³² Uznesenie NR SR č. 921 z 12. mája 2004.

³³ Uznesenie NR SR č. 981 z 26. mája 2004.

kandidát spĺňa podmienky. Hlasovanie o jedinom kandidátovi sa konalo 28. septembra 2004, ale nebol navrhnutý prezidentovi.

Keďže predchádzajúce pokusy o zvolenie štvrtého kandidáta boli neúspešné, tak predseda NR SR vyzval 5. októbra 2004 oprávnené subjekty, aby predložili návrhy. „Nová voľba III“ bola vedené pod tlačou 955³⁴. Do 15. novembra boli doručené 3 návrhy. ÚPV uznesením z 19. novembra 2004 č. 716 konštatoval, že všetci spĺňajú podmienky. Jeden kandidát stiahol dňa 25. novembra 2004 súhlas so svojou kandidatúrou. Hlasovanie sa konalo 14. decembra 2004 a hlasovalo sa o dvoch zostávajúcich kandidátkach, ale ani jedna z nich nebola navrhnutá za kandidátku na sudkyňu Ústavného súdu.³⁵ Ani v opakovanom hlasovaní v ten istý deň NR SR nenavrhl prezidentovi kandidáta na posledné zostávajúce miesto.

Z dôvodu, že sa NR SR nepodarilo opätovne navrhnuť prezidentovi kandidáta na posledné zostávajúce miesto, tak sa konala „nová voľba IV“ vedená ako tlač 1066. Na základe výzvy predsedu NR SR z 21. decembra 2004 bol v termíne do 15. februára 2005 navrhnutý jeden kandidát. ÚPV uznesením z 9. marca 2005 č. 757 konštatoval, že kandidát spĺňa predpoklady stanovené ústavou. Hlasovanie sa konalo 17. marca 2005 a kandidát nebol navrhnutý prezidentovi.³⁶

Keďže NR SR ani v piatej voľbe nenavrhl prezidentovi dostatočný počet kandidátov na sudcu Ústavného súdu, tak predseda NR SR vyzval 10. mája 2005 oprávnené subjekty na prekladanie návrhov. V termíne do 14. októbra 2005 boli predložené 3 návrhy. „Nová voľba V“ bola vedená ako tlač 1365. ÚPV uznesením z 24. októbra 2005 konštatoval, že jeden kandidát spĺňa podmienky. Pri ďalšom kandidátovi konštatoval, že nespĺňa podmienku vysokoškolského právnického vzdelania. ÚPV k danej veci uviedol nasledovné:

„Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 1997, sp. Zn. 4 Cdo 113/97 – „za charakteristické znaky právnického vzdelania považuje jeho získanie v procese právnického štúdia zameraného na nadobudnutie spôsobilosti vykonávať právnickú profesiu. Po vyššie podanej charakteristike štúdií je jednoznačné, že takéto vzdelanie nebolo možné získať inak, než štúdiom na právnickej fakulte. Právnické vzdelanie nie je právnickým vzdelaním preto, že bolo nadobudnuté v študijnom odbore právo, ale preto, že bolo získané absolvovaním právnickej fakulty.“

Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júla 1999 sp. zn. II ÚS 35/1999.“

Pri poslednom kandidátovi konštatoval, že nespĺňa podmienku byť 15 rokov činný v právnickom povolání. NR SR teda hlasovala o jedinom kandidátovi. Hlasovanie prebehlo 9. novembra 2005 a kandidát nebol navrhnutý.³⁷

³⁴ Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=3&ID=955> [cit. 16.03.2019].

³⁵ Uznesenie NR SR č. 1412 zo 14. decembra 2004.

³⁶ Uznesenie NR SR č. 1564 zo 17. marca 2005.

³⁷ Uznesenie NR SR č. 1972 z 9. novembra 2005.

Predseda NR SR vyzval 13. decembra 2005 na prekladanie návrhov do poslednej voľby, ktorá sa konala v III. volebnom období. „Nová voľba VI“ bola vedená ako tlač 1554 a predložené boli 4 návrhy. ÚPV vo svojom uznesení z 19. apríla 2006 č. 1031 okrem konštatovania, že kandidáti spĺňajú ústavou predpísané predpoklady, „riešil otázku interpretácie a aplikácie ustanovenia čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky „je najmenej 15 rokov činný v právnickom povolaní““ a „dospel k záveru, že článkom 134 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky

1. sa určujú podmienky pre uchádzanie sa o verejnú funkciu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky, od ktorých nemožno upustiť; uchádzač o funkciu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky musí splniť všetky podmienky, aby sa právne významným spôsobom mohol uchádzať o funkciu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky,

2. právnickým povolaním sa rozumie každé povolanie, pre ktoré zákon alebo na jeho základe vydaný všeobecne záväzný právny predpis vyžaduje výlučne vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa dosiahnuté na právnickej fakulte; povolanie, ktoré možno vykonávať bez toho, aby sa pre jeho výkon vyžadovalo vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa dosiahnuté na právnickej fakulte, nie je právnické povolanie,

3. účelom podmienky „byť činný v právnickom povolaní“ je požiadavka skúsenosti s aplikáciou práva, výkon právnickej činnosti po dosiahnutí právnického vzdelania v trvaní najmenej 15 rokov; povolanie alebo verejná funkcia, pre ktoré všeobecne záväzný právny predpis ako podmienku výkonu neurčil právnické vzdelanie, nemá povahu právnického povolania podľa čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a nemožno ho kvalifikovať ako činnosť, ktorou sa spĺňa ústavná podmienka „byť činný v právnickom povolaní.“

Hlasovanie prebehlo 19. apríla 2005 a opakované hlasovanie 20. apríla 2005. Nikto nebol navrhnutý prezidentovi.

Voľby v IV. volebnom období NR SR

V III. volebnom období NR SR nenavrhl prezidentovi požadovaný počet 4 kandidátov a zvolila len 3. Preto NR SR v novom volebnom období pristúpila k voľbe posledného kandidáta. Na základe výzvy predsedu NR SR z 20. júla 2006 boli v termíne 25. augusta 2006 doručené dva návrhy. Voľba bola vedená pod tlačou 58. Dňa 30. augusta 2006 stiahol jeden z navrhovateľov svoj návrh. Preto ÚPV rozhodoval iba o jednom kandidátovi. Uznesením z 4. septembra 2006 č. 11 ÚPV konštatoval, že kandidát spĺňa predpoklady ustanovené ústavou. Hlasovanie sa konalo 7. septembra 2007 a kandidát nezískal dostatočný počet hlasov.

Medzičasom na Ústavnom súde skončil k 30. septembru 2006 Ján Mazák. Zároveň 22. januára 2007 končilo funkčné obdobie šiestich sudcov Ústavného súdu. Bolo teda potrebné navrhnúť 18 kandidátov na 9 uvoľnených miest. 3 kandidáti už boli navrhnutí v III. volebnom období a zostávajúcich 15 musela NR SR navrhnúť. Z uvedeného dôvodu predseda NR SR 13. septembra 2006 vyzval oprávnené subjekty, aby predložili v termíne do 9. októbra 2006

návrhy na kandidátov. Predmetná nová voľba bola vedená ako tlač 110 a bolo doručených 31 návrhov. ÚPV uznesením z 12. októbra 2006 č. 28 konštatoval, že všetci navrhovaní kandidáti spĺňajú podmienky stanovené ústavou. Prvé hlasovanie prebehlo 19. októbra 2006. Navrhnutí boli Sergej Kohut (100 hlasov), Lajos Mészáros (100 hlasov), Alexander Fuchs (84 hlasov), Peter Vojčík (81 hlasov), Ladislav Orozs (79 hlasov), Peter Brňák (75 hlasov), Ľudmila Gajdošíková (73 hlasov) a Marianna Mochnáčová (73 hlasov).³⁸ Opakované hlasovanie sa konalo 20. októbra 2006 a navrhnutí boli Miloslava Čutková (84 hlasov), Štefan Harabin (82 hlasov), Želmíra Šebová (75 hlasov), Mária Trubanová (71 hlasov) a Milan Ľalík (70 hlasov).³⁹ Celkovo bolo v tomto kole voľby navrhnutých 13 kandidátov a spolu s kandidátmi navrhnutými v III. VO bolo navrhnutých 16 kandidátov. Zostávali tak ešte 2 miesta.

Do novej voľby bolo na základe výzvy predsedu NR SR z 24. októbra 2006 v termíne do 16. novembra 2006 doručených 7 návrhov. Nová voľba bola vedená ako tlač 131. ÚPV uznesením z 22. novembra 2006 č. 64 konštatoval, že všetci navrhnutí kandidáti spĺňajú stanovené podmienky. Prvé aj opakované hlasovanie sa konalo 14. decembra 2006. V prvej voľbe bol navrhnutý Rudolf Tkáčik (89 hlasov).⁴⁰ V opakovanej voľbe nebol navrhnutý žiadny kandidát.

V predchádzajúcich voľbách boli navrhnutí 17 kandidáti z potrebných 18. Preto sa konalo ďalšie kolo voľby. Predseda NR SR 15. decembra 2006 vyzval oprávnené subjekty, aby navrhli v termíne do 15. januára 2007 ďalších kandidátov. Do novej voľby II vedenej ako tlač 188 boli doručené 2 návrhy. Uznesením zo 17. januára 2007 č. 91 konštatoval ÚPV, že obaja kandidáti spĺňajú podmienky stanovené ústavou. Hlasovanie sa konalo 30. januára 2007. Navrhnutý bol Tibor Šafárik (78 hlasov).⁴¹ Predmetnou voľbou bol navrhnutý aj posledný 18. kandidát na sudcu Ústavného súdu.

Prezidentom boli vymenovaní za sudcov Ústavného súdu Ivetta Macejková (rod. Marušáková), Sergej Kohut, Lajos Mészáros, Ladislava Orozs, Peter Brňák, Ľudmila Gajdošíková, Marianna Mochnáčová, Milan Ľalík a Rudolf Tkáčik. Prezident Ivan Gašparovič vymenoval 16. februára 2007 za predsedníčku Ústavného súdu Ivettu Macejkovú. Za podpredsedu Ústavného súdu vymenoval 16. februára 2007 Milana Ľalíka.

Voľby v V. volebnom období NR SR

V piatom volebnom období NR SR sa nekonali žiadne voľby kandidátov na sudcov Ústavného súdu.

³⁸ Uznesenie NR SR č. 119 z 20. októbra 2006.

³⁹ Uznesenie NR SR č. 119 z 20. októbra 2006.

⁴⁰ Uznesenie NR SR č. 199 z 15. decembra 2006.

⁴¹ Uznesenie NR SR č. 226 z 31. januára 2007.

Trom sudcom Ústavného súdu (Ján Auxt, Juraj Horváth a Ján Luby) končilo funkčné obdobie 4. júla 2014. NR SR preto mala prezidentovi navrhnúť 6 kandidátov na 3 uvoľnené miesta. Z uvedeného dôvodu predseda NR SR 4. februára 2014 vyzval na predkladanie návrhov na kandidátov v termíne do 24. februára 2014. Vo voľbe vedenej ako tlač 945⁴² bolo doručených 13 návrhov. ÚPV v uznesení z 11. marca 2014 č. 387 konštatoval, že všetci navrhnutí kandidáti spĺňajú ústavou stanovené podmienky. Prvé hlasovanie sa konalo 3. apríla 2014 (hlasovanie č. 162⁴³). Navrhnutí boli Imrich Volkai (84 hlasov), Eva Fulcová (79 hlasov), Jana Baricová (78 hlasov), Ján Bernát (78 hlasov) a Miroslav Duriš (77 hlasov).⁴⁴ V opakovanom hlasovaní (hlasovanie č. 165⁴⁵) neboli navrhnutí žiadni kandidáti.

NR SR navrhla prezidentovi v horeuvedenej voľbe 5 kandidátov zo 6 potrebných. Preto sa konala nová voľba. Na základe výzvy predsedu NR SR zo 4. apríla 2014 boli v termíne do 25. apríla 2014 doručené 3 návrhy. Nová voľba bola vedená ako tlač 1019⁴⁶. ÚPV v uznesení zo 6. mája 2014 č. 420 konštatoval, že navrhnutí kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie (č. 47⁴⁷) sa konalo 15. mája 2014 a navrhnutý bol Juraj Sopoliga.⁴⁸

Prezident vymenoval Janu Baricovú. Pri ostatných kandidátoch rozhodol o ich nevymenovaní. Prezident sa primárne opieral o možnosť, o ktorej rozhodol Ústavný súd vo veci vymenovania generálneho prokurátora (sp. zn. PL. ÚS 4/2014):

„Prezident Slovenskej republiky je povinný zaoberať sa návrhom Národnej rady Slovenskej republiky na vymenovanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa čl. 150 Ústavy Slovenskej republiky, a ak bol zvolený postupom v súlade s právnymi predpismi, v primeranej lehote buď vymenovať navrhnutého kandidáta, alebo oznámiť Národnej rade Slovenskej republiky, že tohto kandidáta nevymenuje.

Nevymenovať kandidáta môže len z dôvodu, že nespĺňa zákonné predpoklady na vymenovanie, alebo z dôvodu závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá dôvodne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu spôsobom neznižujúcim vážnosť ústavnej funkcie alebo celého orgánu, ktorého má byť táto osoba vrcholným predstaviteľom, alebo spôsobom, ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním tohto orgánu, ak by v dôsledku

⁴² Dostupná na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=6&ID=945> [cit. 16.03.2019].

⁴³ Dostupné aj na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=33791> [cit. 16.03.2019].

⁴⁴ Uznesenie NR SR č. 1130 z 3. apríla 2014.

⁴⁵ Dostupné aj na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=33794> [cit. 16.03.2019].

⁴⁶ Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=6&ID=1019> [cit. 16.03.2019].

⁴⁷ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=33885> [cit. 16.03.2019].

⁴⁸ Uznesenie NR SR č. 1147 z 15. mája 2014.

tejto skutočnosti mohol byť narušený riadny chod ústavných orgánov (čl. 101 ods. 1 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Prezident uvedie dôvody nevymenovania, pričom tieto nesmú byť svojvoľné.“

Prezident zastával názor, že predmetný výklad vzťahujúci sa na vymenovanie generálneho prokurátora je aplikovateľný aj na vymenovanie sudcov Ústavného súdu. Všetci 5 odmietnutí kandidáti podali sťažnosť na Ústavný súd. Ján Bernát (č. k. II. US 718/2014) a Imrich Volkai (č. k. II. US 719/2014) nakoniec vzali späť svoje sťažnosti, hoci ich Ústavný súd prijal na ďalšie konanie. O sťažnostiach Evy Fulcovej, Michala Duriša a Juraja Sopoligu rozhodoval Ústavný súd v konaní pod sp. zn. III. ÚS 571/2014. Tretí senát v náleze k v predmetnom konaní konštatoval, že prezident porušil základné práva sťažovateľov, rozhodnutie prezidenta o nevymenovaní zrušil a prikázal mu opätovne rozhodnúť.⁴⁹

Tretí senát Ústavného súdu v odôvodnení poukazoval na rozdiely medzi Ústavným súdom a generálnym prokurátorom Slovenskej republiky. Jedným z rozdielov je, že za určitých okolností prokuratúra môže fungovať aj bez generálneho prokurátora, keďže ho má kto zastupovať. V prípade Ústavného súdu však nie je možné žiadne zastúpenie v prípade nevymenovania sudcov Ústavného súdu. Generálna prokuratúra môže fungovať bez generálneho prokurátora, ale Ústavný súd bez svojich sudcov fungovať nebude. Ďalším rozdielom je, že v prípade generálneho prokurátora je prezidentovi navrhnutý jeden kandidát. V prípade kandidátov na Ústavných sudcov je to dvojnásobný počet kandidátov.⁵⁰

V súvislosti v opätovných rozhodnutiach prezidenta sa vyskytli viaceré nejasnosti. Prezident po odmietnutí 5 kandidátov požadoval, aby NR SR navrhla nových 4 kandidátov na 2 zostávajúce miesta. NR SR však odmietla vykonať ďalšiu voľbu, keďže navrhla 6 kandidátov na 3 uvoľnené miesta a trvala na vymenovaní sudcov Ústavného súdu z navrhnutých kandidátov. Nálezom pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zrušil tretí senát Ústavného súdu rozhodnutia prezidenta o nevymenovaní troch kandidátov. Ostatní dvaja kandidáti však svoje sťažnosti stiahli. Prezident zastávala názor, že uvedeným úkonom zaniklo ich právne postavenie kandidátov na sudcov Ústavného súdu a zostali iba traja kandidáti na dve voľné miesta. Preto prezident požiadal predsedu NR SR o voľbu nového kandidáta. NR SR ale nevykonala novú voľbu. Prezident tvrdil, že vymenuje iba tých kandidátov, ktorí sú vhodní a spôsobilí, tak ako to vyplýva z výkladu Ústavného súdu vo veci vymenovania generálneho prokurátora. Prezident preto požiadal Ústavný súd o výklad *článkov 2 ods. 2 v spojení s čl. 128 ústavy a článkov 134 ods. 2 v spojení s čl. 101 ods. 1 a 102 ods. 1 písm. s) ústavy*. Tvrdil, že pretrváva spor medzi ním a NR SR. Prezident zároveň namietal rozdiely v ústnom a písomnom odôvodnení nálezu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 a rozpornosť v konaniach senátov ústavného súdu, keď tretí senát vylúčil aplikáciu výkladu ústavy vo veci PL. ÚS 4/2012, ale druhý senát označil vo veciach II. ÚS 718/2014 a II. ÚS 719/2014 vylúčenie predmetného výkladu za zjavne neopodstatnené.⁵¹

⁴⁹ Nález pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.

⁵⁰ Strana 66 až 69 Nálezu Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 571/2014-266 zo 17. marca 2015.

⁵¹ Strany 3 až 8 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.

Ústavný súd však uznesením pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 návrh prezidenta odmietol. Ústavný súd argumentoval jednak neexistenciou relevantného sporu, keď uviedol, „že ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci neexistuje právne relevantný spor medzi národnou radou a navrhovateľom, a teda návrh navrhovateľa v tejto časti nespĺňa zásadnú náležitosť predpísanú zákonom na začatie konania o výklad ústavy a ústavných zákonov.

Ústavný súd v tejto súvislosti v prvom rade poukazuje na to, že otázka, s ktorou sa navrhovateľ obrátil na ústavný súd, už bola ústavným súdom právoplatne vyriešená, a to v rámci konania vedeného pod sp. zn. III. ÚS 571/2014, v ktorom ústavný súd jednoznačne konštatoval, že výklad navrhovateľom označených ustanovení ústavy nie je ústavne konformný, ale práve naopak, navrhovateľ aplikáciou presadzovaného výkladu porušil práva sťažovateľov.“⁵²

Ústavný súd zároveň odmietol tvrdenie prezidenta, že dvaja kandidáti, ktorí stiahli svoje sťažnosti stratili postavenie kandidátov na sudcov Ústavného súdu a existuje tu spor medzi ním a NR SR. Ústavný súd považoval žiadosť o vyriešenie sporu medzi ním a NR SR „za zjavne neopodstatnenú, keďže ním žiada o výklad takých ustanovení, ktoré nie sú predmetom ústavnej úpravy, ale sú predmetom „len“ zákonnej úpravy, a teda v danom prípade predmetný spor nemá požadovanú kvalitu, t. j. nejde o spor týkajúci sa výkladu ústavy alebo ústavného zákona, ale „len“ o spor o výklad zákonnej, resp. podzákonnej právnej úpravy.

Ústavný súd však, vychádzajúc zo zásady materiálnej ochrany ústavnosti, v záujme právnej istoty nad rámec uvádza, že si je vedomý zdanlivého problému spočívajúceho v tom, že nálezom sp. zn. III. ÚS 571/2014 zrušil rozhodnutia navrhovateľa o nevymenovaní len troch z piatich kandidátov na sudcov ústavného súdu a ďalší dvaja (Ján Bernát a Imrich Volkai), o ktorých ústavný súd konal v inom konaní, vzali svoje sťažnosti späť, čo nevyhnutne viedlo k zastaveniu konania ústavným súdom, a tým i k pretrvávajúcej existencii rozhodnutí navrhovateľa o ich nevymenovaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že je nepochybné, že skutková i právna situácia všetkých piatich nevymenovaných kandidátov na sudcov ústavného súdu je rovnaká (v zásade identickosť jednotlivých rozhodnutí navrhovateľa o nevymenovaní), pričom z rozhodnutí navrhovateľa o ich nevymenovaní dosiaľ tretím osobám nevznikli žiadne práva ani povinnosti. Podľa názoru ústavného súdu by preto nebolo spravodlivé, aby dvom kandidátom na sudcov ústavného súdu, ktorí vzali svoje sťažnosti späť, bola rozhodnutiami navrhovateľa, ktoré sú podľa nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014 zjavne protiústavné, odobratá šanca zostať kandidátmi na sudcu ústavného súdu.

Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu navrhovateľ môže a má zrušiť dve predmetné rozhodnutia o nevymenovaní Jána Bernáta a Imricha Volkai a následne má vybrať dvoch sudcov ústavného súdu z piatich ostávajúcich kandidátov (Ján Bernát, Eva Fulcová, Miroslav Duriš, Juraj Sopoliga, Imrich Volkai), ktorí mu boli navrhnutí národnou

⁵² Strany 19 až 20 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.

radou. Týmto spôsobom navrhovateľ odstráni ním spôsobený protiústavný stav, ako aj porušenie práv piatich kandidátov na sudcov ústavného súdu.“⁵³

Sudcovi Ľubomírovi Dobríkovi uplynulo 27. februára 2016 funkčné obdobie. NR SR preto potrebovala navrhnúť prezidentovi 2 kandidátov na jedno uvoľnené miesto. Na základe výzvy predsedu NR SR z 30. septembra 2015 a rozhodnutia predsedu NR SR č. 1854 z 26. októbra 2015 bolo v termíne do 13. novembra 2015 doručených ÚPV 9 návrhov. Voľba bola vedená ako tlač 1855⁵⁴. ÚPV v uznesení z 26. novembra 2015 č. 761 konštatoval, že všetci kandidáti spĺňajú podmienky. Hlasovanie (č. 431⁵⁵) sa konalo 2. decembra 2015 a navrhnutí boli Mojmir Mamojka (79 hlasov) a Jana Laššáková (70 hlasov).⁵⁶

Prezident opätovne odmietol vymenovať navrhnutých kandidátov. Preto podali Ján Bernát, Miroslav Duriš, Eva Fulcová, Juraj Sopoliga a Jana Laššáková sťažnosti na Ústavný súd. Ústavný súd o predmetných sťažnostiach rozhodol v náleze pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017. Prvý senát rozhodol, že základné práva piatich sťažovateľov boli porušené, zrušil rozhodnutia prezidenta o nevymenovaní a prikázal prezidentovi, aby vo veci znova konal a rozhodol tak, že vymenuje troch sudcov Ústavného súdu. Ústavný súd zároveň rozhodol, že všetci piati kandidáti navrhnutí v roku 2014 zostávajú kandidátmi a kandidátmi zostávajú aj dvaja kandidáti navrhnutí v roku 2015 napriek faktu, že Mojmir Mamojka a Imrich Volkai neboli účastníkmi konania.

Prvý senát Ústavného súdu svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne: „82. *Ústavný súd tak koná kvôli ochrane ústavnosti a objektívneho ústavného práva, ktoré sú charakterizované tým, že situácia menovania sudcov ústavného súdu sa priamo dotýka celej inštitúcie. Ako už bolo uvedené, neobsadenie ústavného súdu sa premieta do zníženej výkonnosti ústavného súdu, ako aj reálneho obmedzenia výkonu jeho právomocí, pretože počet vecí, ktoré sa zamietajú podľa čl. 131 ods. 1 ústavy, rastie. Aby si ústavný súd mohol zachovať funkčnosť, ktorú ústavodarca predvída, považuje vyriešenie situácie za kľúčové. Ústavný súd nemá iné možnosti, ako túto situáciu vyriešiť, s výnimkou svojej rozhodovacej činnosti. Všetky iné pokusy neboli prezidentom rešpektované. Kontrola ústavnosti má byť v podmienkach Slovenskej republiky nepretržitá a efektívna, čo vyplýva aj z tradície československého ústavného súdnictva (porovnaj nález III. US 571/2014). To sa dá zabezpečiť len tak, že inštitúcia bude plne obsadená.*

85. *Ak by ústavný súd vyhovel len podaným ústavným sťažnostiam, počet kandidátov na troch sudcov by bol päť. To by mohlo vyvolať následnú reakciu zo strany prezidenta, ktorý by žiadal od národnej rady doplnenie dodatočného kandidáta odkazom na čl. 134 ods. 2 ústavy. Tým by sa nielen strácal čas a znižoval efektívny výkon kontroly ústavnosti v medziobdobí, ale postup národnej rady nie je vôbec istý, zatiaľ skôr opačný, čo by znovu mohlo viesť ku kríze*

⁵³ Strany 23 až 24 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.

⁵⁴ Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=6&ID=1855> [cit. 16.03.2019].

⁵⁵ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=37015> [cit. 16.03.2019].

⁵⁶ Uznesenie NR SR č. 2205 z 2. decembra 2015.

medzi prezidentom a národnou radou, ktorá by sa opäť prejavila v subjektívnej sfére sťažovateľov, ale aj v objektívnej rovine a najmä vo funkčnosti ústavného súdu. Preto sa senát ústavného súdu rozhodol vyriešiť túto výnimočnú situáciu tak, že vráti situáciu menovania na úplný začiatok; t. j. všetci kandidáti navrhnutí prezidentovi národnou radou od roku 2014 zostávajú kandidátmi na sudcovskú funkciu (ide o Jana Bernáta, Miroslava Duriša, Evu Fulcovú, Janu Laššákovú, Mojmíra Mamojku, Juraja Sopoligu a Imricha Volkaia).

86. V konečnom dôsledku ide súčasne o to, aby prezident mal čo najširší výber kandidátov a aby tento výber mohol zostať úplný. Ústavný súd uprednostňuje *restitutio in integrum*, teda návrat do východiskového stavu pred hľadaním umelej spravodlivosti *ad hoc*. Z uvedených úvah ústavného súdu vyplýva, že kandidatúra konkrétneho kandidáta na sudcovskú funkciu končí podľa čl. 134 ods. 2 ústavy až vymenovaním príslušného počtu sudcov prezidentom, a nie iným negatívnym rozhodnutím či postupom prezidenta. V zmysle judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 571/2014, PL. ÚS 45/2015) môže prezident vydať výlučne pozitívne rozhodnutie a potrebných kandidátov len vymenovať, pričom neúspešným kandidátom sa žiadne rozhodnutie nevyhotovuje tak, ako to potvrdzovala doterajšia ústavná prax všetkých prezidentov republiky.

87. V týchto výnimočných okolnostiach preto podľa názoru senátu ústavného súdu prevažujú objektívne faktory a záujem na ochrane ústavnosti pred individuálnymi záujmami sťažovateľov, ktorí sa rozhodli nepodať ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu prezidenta o nevymenovaní (Mojmír Mamojka), resp. nepodať opätovnú sťažnosť za nerozhodnutie o kandidátovi (Imrich Volkai). Na druhej strane, ústavný súd chce predísť budúcim špekuláciám prezidenta o počte kandidátov na sudcu a chce mu garantovať pôvodný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu.

88. V novom rozhodnutí (rozhodnutiach) bude preto prezident povinný vychádzať zo skutočnosti, že všetci od roku 2014 národnou radou riadne zvolení a prezidentovi navrhnutí kandidáti spĺňajú ústavne predpoklady na vymenovanie za sudcov ústavného súdu, a bude povinný rozhodnúť o nich tak, že troch z nich vymenuje za sudcov ústavného súdu. Len takýmto postupom dôjde k obnoveniu stavu, ktorý tu bol pred porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 30 ods. 4 ústavy [čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 2 a 3 písm. d) zákona o ústavnom súde] a pred porušením ústavného príkazu pre prezidenta svojim rozhodovaním zabezpečiť riadny chod ústavného súdu (čl. 101 ods. 1 ústavy). Príkaz obsiahnutý v bode 5 výroku nálezu ústavného súdu ústavný súd uložil prezidentovi najmä v záujme právnej istoty a zabráneniu vzniku možných pochybností o prípadných alternatívach ďalšieho rozhodovania prezidenta o kandidátoch na sudcov ústavného súdu. Napokon tento príkaz sledujúci materiálnu nápravu porušeného základného práva sťažovateľov je potrebné vnímať aj v kontexte so závermi stanoviska Benátskej komisie, v zmysle ktorých je to výlučne ústavný súd, ktorý môže (a musí) s konečnou platnosťou rozhodnúť ústavnoprávne spory spôsobom zaväzujúcim všetkých účastníkov konania vrátane prezidenta (body 69, 72 a 76). Skutočnosť, že prezident v súčasnosti nemá „na výber“ z dvojnásobného počtu kandidátov, je bez určujúceho významu, keďže pôvodcom tohto stavu je samotný prezident ako porušovateľ označeného práva sťažovateľov.

*Dosiahnuť efektívnu nápravu porušenia ich práva, ako aj plnú funkčnosť ústavného súdu pritom nemožno inak ako uloženým prikazujúcim výrokom ústavného súdu.*⁵⁷

Prezident vymenoval Miroslava Duriša, Mojmíra Mamojku aj Janu Laššákovú.

Voľby v VII. volebnom období NR SR

Dňa 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie 9 sudcom Ústavného súdu: Ivette Macejkovej, Milanovi Ľalíkovi, Petrovi Brňákovi, Ľudmile Gajdošíkovej, Sergejovi Kohutovi, Lajosovi Mészárosovi, Marianne Mochnáčovej, Ladislavovi Oroszovi a Rudolfovi Tkáčikovi. Na základe rozhodnutia predsedu NR SR č. 1290⁵⁸ zo 16. novembra 2018 bolo doručených celkovo 69 návrhov, ktoré nominovali spolu 40 uchádzačov. Voľba bola vedená ako tlač 1265⁵⁹. ÚPV uzneseniami č. 520 až 558 konštatoval, že 39 kandidátov spĺňa podmienky. K jednému kandidátovi neprijal uznesenie. Na základe listu predsedu NR SR zo dňa 30. januára 2019 ÚPV opätovne prerokoval otázku splnenia podmienok pri kandidátovi, ku ktorému neprijal uznesenie. ÚPV prijal uznesenie č. 565, ktorým konštatoval, že kandidát spĺňa podmienky ustanovené ústavou. Jedna kandidátka listom zo 4. februára 2019 odvolala svoj súhlas s kandidatúrou. Následne svoju kandidatúru stiahli aj ďalší dvaja kandidáti. NR SR preto hlasovala o 37 kandidátoch. Prvé hlasovanie (č. 165⁶⁰) sa konalo 12. februára 2019. Navrhnutý nebol nikto. Podobne v opakovanom hlasovaní (hlasovanie č. 167⁶¹) konanom 14. februára 2019 nebol navrhnutý žiadny kandidát.

Keďže sa v predchádzajúcej voľbe nepodarilo navrhnuť žiadneho kandidáta, tak predseda NR SR rozhodnutím č. 1394⁶² z 15. februára 2019 vyhlásil ďalšiu voľbu. V termíne do 5. marca 2019 bolo doručených 51 návrhov, ktoré nominovali 30 kandidátov. Jedna kandidátka stiahla dňa 14. marca 2019 súhlas so svojou kandidatúrou. Voľba bola vedená ako tlač č. 1404⁶³. ÚPV uznesením č. 590 konštatoval, že všetci spĺňajú podmienky. Prvé hlasovanie sa konalo dňa 3. apríla 2019 (hlasovanie č. 166⁶⁴). Navrhnutí boli Ivan Fiačan (112 hlasov), Peter Molnár (77 hlasov), Rastislav Kaššák (76 hlasov), Ľuboš Szigeti (76 hlasov), Daniela Švecová (76 hlasov)

⁵⁷ Body 82 a 85 až 88 nálezu Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017.

⁵⁸ Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?WFTID=NRROz&MasterID=7615> [cit. 11.07.2019].

⁵⁹ Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=7&ID=1265> [cit. 16.03.2019].

⁶⁰ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=41843> [cit. 16.03.2019].

⁶¹ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=41887> [cit. 16.03.2019].

⁶² Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?WFTID=NRROz&MasterID=7731> [cit. 11.07.2019].

⁶³ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=464644> [cit. 11.07.2019].

⁶⁴ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=42120> [cit. 11.07.2019].

a Michal Truban (75 hlasov).⁶⁵ V opakovanom hlasovaní, ktoré sa konalo 4. apríla 2019 (hlasovanie č. 180⁶⁶), boli navrhnutí Pavol Malich (83 hlasov) a Miloš Maďar (77 hlasov).⁶⁷

Prezident vymenoval za sudcov Ústavného súdu Ivana Fiačana, Petra Molnára a Ľuboša Szigetihó. Za predsedu Ústavného súdu vymenoval dňa 17. apríla 2019 Ivana Fiačana a za podpredsedu vymenoval Ľuboša Szigetihó.

V predchádzajúcej voľbe nebol navrhnutý dostatočný počet kandidátov. Preto predseda NR SR vyhlásil rozhodnutím č. 1498⁶⁸ z 5. apríla 2019 novú voľbu II. V termíne do 15. apríla bolo doručených 37 návrhov, ktoré navrhovali 25 kandidátov. Jedna kandidátka stiahla dňa 30. apríla 2019 súhlas so svojou kandidatúrou. Voľba bola vedená ako tlač č. 1490⁶⁹. ÚPV uznesením č. 614 konštatoval, že všetci spĺňajú podmienky. Prvé hlasovanie sa konalo dňa 21. mája 2019 (hlasovanie č. 196⁷⁰) a navrhnutí boli Martin Vernarský (113 hlasov), Marek Tomašovič (91 hlasov) a Pavel Boroň (76 hlasov).⁷¹ V opakovanom hlasovaní konanom dňa 22. mája 2019 (hlasovanie č. 202⁷²) bol navrhnutý Patrik Palša (73 hlasov)⁷³.

V novej voľbe II sa nepodarilo navrhnuť potrebný počet kandidátov na sudcov Ústavného súdu, preto predseda NR SR vyhlásil rozhodnutím č. 1594⁷⁴ z 23. mája 2019 novú voľbu III. V termíne do 30. mája 2019 bolo doručených 23 návrhov, ktoré obsahovali 16 kandidátov. ÚPV konštatoval vo svojom uznesení č. 656, že všetci kandidáti spĺňajú podmienky. Prvé hlasovanie sa konalo 20. júna 2019 (hlasovanie č. 91⁷⁵) a navrhnutý bol Radoslav Procházka (74 hlasov)⁷⁶. V opakovanom hlasovaní konanom 25. júna 2019 (hlasovanie č. 144⁷⁷) bola navrhnutá Edita Pfundtner (74 hlasov)⁷⁸.

⁶⁵ Uznesenie NR SR č. 1745 z 4. apríla 2019.

⁶⁶ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=42139> [cit. 11.07.2019].

⁶⁷ Uznesenie NR SR č. 1745 z 4. apríla 2019.

⁶⁸ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?WFTID=NRROz&MasterID=7839> [cit. 11.07.2019].

⁶⁹ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=7337> [cit. 11.07.2019].

⁷⁰ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=42360> [cit. 11.07.2019].

⁷¹ Uznesenie NR SR č. 1867 z 22. mája 2019.

⁷² Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=42368> [cit. 11.07.2019].

⁷³ Uznesenie NR SR č. 1867 z 22. mája 2019.

⁷⁴ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?WFTID=NRROz&MasterID=7958> [cit. 11.07.2019].

⁷⁵ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=42470> [cit. 11.07.2019].

⁷⁶ Uznesenie NR SR č. 1913 z 25. júna 2019.

⁷⁷ Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=42529> [cit. 11.07.2019].

⁷⁸ Uznesenie NR SR č. 1913 z 25. júna 2019.

Keďže ani v predchádzajúcej voľbe sa nepodarilo navrhnúť dostatočný počet kandidátov na sudcov Ústavného súdu, tak predseda NR SR rozhodnutím č. 1655⁷⁹ z 27. júna 2019 vyhlásil novú voľbu IV. V termíne do 26. augusta 2019 bolo navrhnutých 16 kandidátov.

⁷⁹ Dostupné na internete:

<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?WFTID=NRROz&MasterID=8021> [cit. 11.07.2019].

Záver (stručné zhrnutie)

Cieľom predloženého materiálu bolo vytvoriť chronologický prehľad volieb kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky a významných udalostí súvisiacich s voľbou a vymenovaním kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Na základe naštudovania a analyzovania archívnych záznamov, uznesení Národnej rady Slovenskej republiky, uznesení Ústavnoprávneho výboru, stenografických záznamov schôdzí Národnej rady Slovenskej republiky, rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky a iných materiálov môžeme predložiť chronologický prehľad volieb a dôležitých udalostí súvisiacich s voľbou a vymenovaním kandidátov na sudcov Ústavného súdu.

Na základe analýzy priebehu volieb kandidátov na sudcov Ústavného súdu možno konštatovať, že je pomerne zriedkavé, že by NR SR bola schopná navrhnúť prezidentovi požadovaný počet kandidátov po prvom hlasovaní. Stalo sa tak iba dvakrát (pri voľbe 7. februára 1997 a pri voľbe 2. decembra 2015). Je však potrebné upozorniť na fakt, že v oboch prípadoch NR SR navrhovala prezidentovi iba 2 kandidátov.

Ak sa pozrieme na obdobné situácie ako je tá súčasná (potreba navrhnúť 18 kandidátov), tak môžeme konštatovať, že v roku 1992 potrebovala NR SR na navrhnutie 20 kandidátov 2 voľby a 4 hlasovania, v roku 1999 na navrhnutie 18 kandidátov 3 voľby a 5 hlasovaní a v roku 2006 a 2007 na navrhnutie 15 kandidátov 3 voľby a 5 hlasovaní.

Najproblematickejšími boli obdobím boli roky 2004 až 2007 (III. a IV. volebné obdobie NR SR). V uvedenom čase NR SR musela vykonať 11 volieb a 16 hlasovaním, aby bola schopná predložiť prezidentovi dvojnásobný počet kandidátov na sudcov, ktorých má prezident Slovenskej republiky vymenovať. Problémom bol aj fakt, že kým do roku 2006 NR SR mala navrhnúť iba 4 kandidátov, tak v roku 2006 sa tento počet zvýšil na 18. V rozmedzí rokov 2004 až 2006 sa konalo na 2 neobsadené miesta 8 volieb a 11 hlasovaní a v rokoch 2006 a 2007 sa na 9 neobsadených miest konali ďalšie 3 voľby a 5 hlasovaní.

Práve na príklade obdobia medzi rokom 2004 a rokom 2006 možno vidieť, že ani nízky počet kandidátov, ktorých treba navrhnúť (4), nezaručuje, že voľba prebehne rýchlo a bezproblémovo. V horeuvedených 9 voľbách a 11 hlasovaniach NR SR navrhla iba troch kandidátov. A predmetní traja kandidáti boli navrhnutí ešte v roku 2004 počas prvej voľby v prvom (jeden kandidát), respektíve v druhom hlasovaní (dve kandidátky). V následných 8 voľbách a 11 hlasovaniach sa nepodarilo navrhnúť posledného kandidáta.

Celkovo NR SR vo svojej histórii (k 11. júlu 2019) vykonala 30 volieb, 48 hlasovaní a navrhla prezidentovi 88 kandidátov.

Z počtu 88 kandidátov, ktorí boli navrhnutí prezidentovi na vymenovanie, dosiahlo iba 8 kandidátov (9,09%) kvalifikovanú väčšinu hlasov (90 a viac). 42 kandidátov (47,73%) dosiahlo absolútnu väčšinu hlasov (76 a viac). Najvyšší počet hlasov spomedzi 88 kandidátov navrhnutých

prezidentovi je 113 hlasov (4 kandidáti dostali 100+ hlasov). Najmenší počet získaných hlasov je 53. V priemere získali 88 navrhnutí kandidáti 75,43 hlasov, a teda menej hlasov ako je absolútna väčšina.

Keďže v súčasnosti potrebuje kandidát v hlasovaní získať relatívnu väčšinu hlasov poslancov, tak sme sa zaoberali aj tým, koľko potrebovali pri jednotlivých hlasovaniach kandidáti získať kandidáti hlasov. Pri navrhnutých kandidátoch bolo najvyšší potrebný počet hlasov 75 a najmenší bol 53. Najnižší potrebný počet (48 hlasov) bol však v hlasovaní, kde nebol navrhnutý ani jeden kandidát. Priemer potrebných hlasov vo všetkých vykonaných hlasovaniach je 63,59 hlasov. V prípade hlasovaní, v ktorých boli aj navrhnutí kandidáti, bol priemerný potrebný počet hlasov 65,05. Navrhnutí kandidáti získali v priemere 75,43 hlasov, a teda o 10,39 hlasov viac, než potrebovali. 5 kandidátov (5,68%) získalo presný počet hlasov, ktorý potrebovali, aby boli navrhnutí prezidentovi. 9 kandidátov (10,23%) získalo o jeden hlas viac, než potrebovali. Až 43 kandidátov (48,86%) získalo o 0 až 8 hlasov (8 poslancov je potrebných na vytvorenie poslaneckého klubu) viac, než potrebovali, aby boli navrhnutí. Najväčší rozdiel v počte potrebných a v počte získaných hlasov bol 43.

Predkladaná analýza okrem chronologického prehľadu volieb poskytuje aj prehľad dôležitých udalostí súvisiacich s voľbou a menovaním kandidátov na sudcov Ústavného súdu. Ponúka vybrané časti judikatúry Ústavného súdu súvisiacej s procesom voľby a menovania kandidátov, súčasťou materiálu sú aj vybrané pasáže zo stenografických záznamov schôdzí NR SR, ktoré sa zaoberajú relevantnými otázkami výberu a menovania sudcov Ústavného súdu. Poslanci NR SR v rozpravách riešili rôznorodé problémy. Niektoré sa špecificky týkali konkrétnych situácií (možnosť vymenovania sudcov Ústavného súdu vládou SR v dobe, keď vykonávala funkciu prezidenta), iné sú zas prítomné pri každej voľbe (odborné zloženie Ústavného súdu, odborná a morálna kvalita kandidátov). Prílohu predmetného materiálu sú aj vybrané uznesenia NR SR a uznesenia Ústavnoprávneho výboru.

Z Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 83/06 z 15. marca 2006:

„Je potrebné predovšetkým poukázať na to, že podľa názoru ústavného súdu fyzická osoba navrhnutá na kandidáta na sudcu ústavného súdu niektorou z inštitúcií vyplývajúcich z ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorá spĺňa všetky podmienky vyplývajúce z čl. 134 ods. 3 ústavy, má právny nárok na to, aby národná rada hlasovaním rozhodla o tom, či sa stane alebo nestane kandidátom na sudcu ústavného súdu. To zároveň znamená, že proces kreácie kandidátov na sudcu ústavného súdu tvorí súčasť základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Ak preto o fyzickej osobe spĺňajúcej všetky stanovené podmienky neprebehne hlasovanie národnej rady, v ktorom sa rozhodne o tom, či sa stane alebo nestane kandidátom na sudcu ústavného súdu, dôjde k porušeniu čl. 30 ods. 4 ústavy.

Hlavnou námietkou sťažovateľa je, že ani zo stanoviska ústavnoprávneho výboru, ale ani z napadnutého uznesenia národnej rady nie je možné zistiť konkrétne dôvody, pre ktoré sa dospelo k záveru, že nespĺňa požiadavku vyplývajúcu z čl. 134 ods. 3 ústavy byť najmenej 15 rokov činný v právnickom povolaní vzhľadom na ním predložený profesný profil. Sťažovateľ je presvedčený, že v skutočnosti túto podmienku spĺňal.

Národná rada v písomnom vyjadrení k prijateľnosti sťažnosti na ďalšie konanie z 24. februára 2006 priame stanovisko k tejto námietke nezaujíma, avšak uvádza, ktoré konkrétne obdobia pracovných aktivít sťažovateľa nebolo možné považovať za činnosť v právnickom povolaní, pričom zároveň uvádza aj argumenty pre takýto záver.

Podľa názoru ústavného súdu treba prisvedčiť sťažovateľovi v tom, že ani zo stanoviska ústavnoprávneho výboru, ale ani z formulácie uvedenej v napadnutom uznesení národnej rady nie je možné utvoriť si konkrétny a presný obraz o tom, ktoré obdobia pracovných aktivít sťažovateľa nebolo možné podľa názoru národnej rady považovať za činnosť v právnickom povolaní. V kontraste s tým treba uviesť, že pokiaľ ide o V. Č., negatívne stanovisko národnej rady je celkom konkrétne a presne zdôvodnené jednak uvedením vzdelania menovaného a jednak poukazom na existujúcu judikatúru najvyššieho súdu a ústavného súdu.

Ústavný súd v inej veci a v iných súvislostiach [v prípade sťažnosti kandidáta na funkciu sudcu všeobecného súdu, ktorý spĺňal všetky ustanovené podmienky, a napriek tomu ho Súdna rada Slovenskej republiky za kandidáta nezvolila a nepredložila návrh na jeho menovanie za sudcu prezidentovi Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“) už vyslovil, že „výsledok hlasovania týkajúci sa kreovania verejných, resp. ústavných činiteľov (nielen rozhodnutie súdnej rady o predložení návrhu kandidáta na sudcu prezidentovi) sa neodôvodňuje, pričom za hlasovanie nemožno brať hlasujúceho na zodpovednosť. Ústavná a zákonná úprava nepripúšťa v predmetných súvislostiach ani možnosť odvolania proti rozhodnutiu“ (III. ÚS 79/04). V tomto prípade teda kandidát spĺňajúci všetky podmienky nemohol utrpieť ujmu na svojom základnom práve vyplývajúcom z čl. 30 ods. 4 ústavy, lebo Súdna rada Slovenskej republiky akceptovala,

že spĺňal všetky podmienky, a práve preto hlasovaním rozhodovala, či bude alebo nebude návrh na menovanie jeho osoby za sudcu predložený prezidentovi. Ani takáto osoba nemá totiž právny nárok na to, aby bola navrhnutá na vymenovanie za sudcu.

Ani v danom prípade niet dôvodu odchyliť sa od vyššie uvedenej judikatúry. To znamená, že ani napadnuté uznesenie národnej rady č. 1926 z 28. októbra 2005 nemuselo byť zdôvodnené. Zároveň však nemožno stratiť zo zreteľa, že napadnutým uznesením bol sťažovateľ vylúčený z toho, aby národná rada hlasovala, či sa stane alebo nestane kandidátom na sudcu ústavného súdu. V prípade, že by sťažovateľ spĺňal všetky podmienky, bolo by napadnuté uznesenie porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Vzhľadom na takúto konšteláciu je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné, aby bol výsledok takéhoto hlasovania národnej rady z vecného hľadiska preskúmateľný. Základnou podmienkou preskúmateľnosti výsledku hlasovania je, že existovali dostatočne konkrétne a jasne formulované dôvody, ktoré viedli navrhovateľa k iniciovaniu daného výsledku hlasovania. Hoci tieto dôvody nie sú v prípade sťažovateľa v materiáli predloženom plénu národnej rady dostatočne konkrétne uvedené, z dôkazov, ktoré si ústavný súd zadovážil, nesporne vyplývajú. Je tomu tak preto, že podľa zápisnice zo schôdze ústavnoprávneho výboru z 24. októbra 2005 predseda výboru poukázal na prehľad o právnickej praxi sťažovateľa v rokoch 1978 – 1992 s tým, že nejde o činnosť v právnickom povolání. Ďalej poukázal aj na obdobie rokov 1973 – 1978, keď sťažovateľ študoval, s tým, že nemohol vykonávať právnické povolanie, pre ktoré ešte nenadobudol vzdelanie. V tejto súvislosti prihliadol ústavný súd aj na doplňujúcu argumentáciu uvedenú vo vyjadrení národnej rady z 24. februára 2006, podľa ktorej pracovné aktivity sťažovateľa v rokoch 1978 – 1982 si nevyžadovali právnické vzdelanie a neboli ani vo svojej podstate činnosťou v právnickom povolání, t. j. tieto pracovné činnosti bolo možné zastávať aj bez právnického vzdelania. Uvedené argumenty považuje ústavný súd za presvedčivé.

Naproti tomu ústavný súd nemohol prihliadnuť na tvrdenie národnej rady uvedené vo vyjadrení z 24. februára 2006 o neakceptovaní obdobia rokov 2003 – 2005, keď sťažovateľ pôsobil ako asistent poslanca národnej rady. Je tomu tak preto, že toto obdobie predseda ústavnoprávneho výboru na schôdzi ústavnoprávneho výboru 24. októbra 2005 neuviedol.

Nebolo možné vyhovieť sťažovateľovi, pokiaľ namietal skutočnosť, že nebol predvolaný na rokovanie ústavnoprávneho výboru a nedostal možnosť tam vystúpiť. Je tomu tak preto, že bolo vecou uváženia ústavnoprávneho výboru, či navrhnuté osoby predvolá. Tým, že ústavnoprávny výbor nepredvolal ani jedného spomedzi troch navrhnutých osôb, nie je možné hovoriť o zvýhodnení niektorého z uchádzačov, a teda ani o porušení základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy (*mutatis mutandis* rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 79/04).

Taktiež nebolo možné akceptovať ani námietku, podľa ktorej v minulosti pojem „činný v právnickom povolání“ vykladala národná rada inak. Sťažovateľ totiž žiadne konkrétne prípady, ktoré by bolo možné preskúmať, neuviedol.⁸⁰

⁸⁰ Uznesenie Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 83/06 z 15. marca 2006.

Z Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012:

Ústavný súd podal nasledovný výklad: „Prezident Slovenskej republiky je povinný zaoberať sa návrhom Národnej rady Slovenskej republiky na vymenovanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa čl. 150 Ústavy Slovenskej republiky, a ak bol zvolený postupom v súlade s právnymi predpismi, v primeranej lehote buď vymenovať navrhnutého kandidáta, alebo oznámiť Národnej rade Slovenskej republiky, že tohto kandidáta nevymenuje.

Nevymenovať kandidáta môže len z dôvodu, že nespĺňa zákonné predpoklady na vymenovanie, alebo z dôvodu závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá dôvodne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu spôsobom neznižujúcim vážnosť ústavnej funkcie alebo celého orgánu, ktorého má byť táto osoba vrcholným predstaviteľom, alebo spôsobom, ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním tohto orgánu, ak by v dôsledku tejto skutočnosti mohol byť narušený riadny chod ústavných orgánov (čl. 101 ods. 1 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Prezident uvedie dôvody nevymenovania, pričom tieto nesmú byť svojvoľné.“⁸¹

„45. Kým výber osoby kandidáta na vymenovanie generálneho prokurátora z okruhu všetkých do úvahy prichádzajúcich osôb je úlohou národnej rady, ktorá o ňom rozhoduje voľbou z kandidátov nominovaných poslancami, prezident sa pri výkone svojej funkcie vyjadruje ku konkrétnej osobe. Zmysel jeho uváženia preto nespočíva v samotnom výbere kandidáta zo všetkých osôb splňujúcich zákonom stanovené predpoklady, ale v hodnotení vhodnosti zvolenej osoby pre výkon predmetnej funkcie, a to z hľadísk, ktoré odpovedajú už uvedenej základnej povinnosti prezidenta zabezpečovať riadny chod ústavných orgánov. Táto povinnosť sa vo všeobecnosti premieta do výkonu jeho právomocí.

46. Uvedené znamená, že prezident nemá možnosť nevymenovať kandidáta na funkciu generálneho prokurátora z akéhokoľvek dôvodu. Rozsah jeho uváženia síce presahuje posúdenie toho, či kandidát, ktorého prezidentovi navrhla národná rada, spĺňa zákonom stanovené podmienky, akékoľvek ďalšie dôvody, pre ktoré by sa prezident rozhodol nevymenovať ho, však musia obstať práve s ohľadom na jeho povinnosť zabezpečovať riadny chod ústavných orgánov. Prezident by tak mal predovšetkým zvažovať, či určité skutočnosti vzťahujúce sa na osobu kandidáta dôvodne nespochybňujú jeho schopnosť vykonávať svoju funkciu spôsobom, ktorý nebude znižovať vážnosť tejto funkcie alebo celého orgánu, ktorého má byť táto osoba vrcholným predstaviteľom, alebo ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním tohto orgánu. Tieto skutočnosti pritom nemusia spočívať iba v určitom autoritatívnom spôsobom konštatovanom porušení právnej povinnosti, v žiadnom prípade však nesmú byť prejavom svojvôle, ktorej zákaz predstavuje jeden z princípov právneho štátu (PL. ÚS 52/99, PL. ÚS 49/03, PL. ÚS 1/04, PL. ÚS 12/05) vzťahujúci sa na činnosť všetkých ústavných orgánov vrátane prezidenta. V prípade predmetnej právomoci to znamená, že je plne v súlade s postavením

⁸¹ Uznesenie Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012.

prezidenta, aby s ohľadom na požiadavku nestrannosti prokuratúry a generálneho prokurátora, ako aj všeobecne na význam tejto funkcie v ústavnom systéme vzal pri posúdení navrhnutého kandidáta do úvahy všetky skutočnosti, ktoré možno považovať za relevantné na jej riadny výkon.“

47. Pokiaľ prezident dospeje k záveru, že v dôsledku týchto závažných skutočností nemôže kandidáta vymenovať, je jeho povinnosťou túto skutočnosť oznámiť národnej rade a aspoň stručne zverejniť dôvody, ktoré ho k tomuto kroku viedli. Povinnosť zverejniť dôvody, ktoré ho viedli k nevymenovaniu kandidáta na funkciu generálneho prokurátora, vyplýva z požiadavky transparentnosti výkonu štátnej moci, resp. princípu verejnej kontrolovateľnosti výkonu štátnej moci občanmi, od ktorých táto moc pochádza (čl. 2 ods. 1 ústavy). Ústavný súd pritom zdôrazňuje, že tento princíp považuje za integrálnu súčasť generálneho princípu demokratického a právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy.

48. Uvedené závery ale nezbavujú prezidenta a národnú radu zodpovednosti za to, aby zabezpečili, že funkcia generálneho prokurátora nezostane dlhodobo neobsadená. I keď ústava nestanoví žiadnu lehotu, v rámci ktorej má prezident rozhodnúť o tom, či navrhnutého kandidáta vymenuje do funkcie generálneho prokurátora alebo nie, musí sa i toto jeho rozhodovanie uskutočniť v určitom primeranom časovom rámci. K posúdeniu navrhnutého kandidáta by tak malo dôjsť v primeranej lehote, čo znamená v dobe, ktorú možno považovať za nevyhnutnú pre zváženie všetkých relevantných skutočností na výkon uvedenej právomoci v jednotlivých konkrétnych prípadoch. Uvedená požiadavka pritom platí nielen pre povinnosť národnej rady predložiť prezidentovi kandidáta na túto funkciu, ale aj pre povinnosť prezidenta rozhodnúť o tomto návrhu. Je zrejmé, že z povahy rozhodovania o vymenovaní, ktoré je výsledkom voľby poslancov národnej rady a súhlasu prezidenta republiky, môže a bude dochádzať k tomu, že dosiahnutie potrebného konsenzu nebude otázkou dní, ale týždňov či výnimočne mesiacov. Je preto možné zhrnúť, že z ústavy nevyplýva žiadna presná časová hranica, ktorej prekročenie by nevyhnutne znamenalo porušenie povinnosti rozhodnúť v primeranej lehote. Takýto záver bude vždy závisieť na posúdení konkrétnych dôvodov, pre ktoré nebolo možné rozhodnúť skôr. Postup prezidenta ani národnej rady však nesmie fakticky viesť k tomu, že ním bude predlžované obdobie, v ktorom nie je funkcia generálneho prokurátora obsadená.“⁸²

Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015:

„V prvej časti vyjadrenia prezident zdôraznil ústavnú záruku práva nevymenovať kandidáta na sudcu ústavného súdu, ktoré odvodil zo znenia čl. 134 ods. 2 a čl. 102 ods. 1 písm. s) ústavy, pričom sa odvolal na výklad ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2014 zameraný na vymenovanie generálneho prokurátora podľa čl. 150 ústavy .

K uvedenému výkladu ústavného súdu prezident uviedol: „Z citovaných noriem ústavy a výkladu PL.ÚS 4/2012 jednoznačne vyplýva, že prezident republiky je oprávnený nielen

⁸² Body 45 až 48 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012.

nevymenovať polovicu navrhovaných kandidátov (čl. 134 ods. 2 ústavy), ale je oprávnený a povinný, ak nie sú splnené predpoklady na ich vymenovanie, nevymenovať aj všetkých alebo viacerých ako polovicu navrhnutých kandidátov.

Výklad PL. ÚS 4/2012 je všeobecne záväzný z dôvodov, ktoré vyplývajú z ústavnej i zákonnej úpravy, a preto bol povinne aplikovaný v prípade nevymenovania sťažovateľa za sudcu ústavného súdu.

Povinné aplikovanie tohto výkladu vyplýva z toho, že ne/vymenovanie kandidáta na generálneho prokurátora Slovenskej republiky a kandidáta na sudcu ústavného súdu má zhodné parametre ústavnej úpravy.“. “⁸³

„Vo vzťahu k úprave postavenia prezidenta v rozsahu menovacích právomocí existuje medzi ustanovením čl. 101 ods. 1 druhej vety, z ktorého vyplýva, že „Prezident... svojím rozhodovaním zabezpečuje riadny chod ústavných orgánov“, a jednotlivými ustanoveniami čl. 102 ods. 1 ústavy zakladajúcimi menovacie právomoci prezidenta príčinná súvislosť. Bez toho, aby prezident svojou aktívnou činnosťou, t. j. rozhodnutím o menovaní ústavou stanovených činiteľov verejnej moci, naplnil ústavu, nemôže zabezpečiť riadny chod (činnosť) ústavných orgánov.

Za východiskový názor na interpretáciu a aplikáciu čl. 102 ods. 1 ústavy možno označiť aj právny názor ústavného súdu publikovaný vo veci sp. zn. I. ÚS 61/96, podľa ktorého «jediné ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky limitujúce výkon všetkých ústavných právomocí prezidenta Slovenskej republiky je obsiahnuté v sľube, ktorý prezident republiky skladá a v ktorom sa zaväzuje, že: „Svoje povinnosti budem vykonávať v záujme občanov a zachovávať i obhajovať ústavu a ostatné zákony“ (čl. 104 ústavy).“⁸⁴

„Prezident v písomnom vyjadrení a prostredníctvom svojho právneho zástupcu na verejnom ústnom pojednávaní označil za kľúčové rozhodnutie ústavného súdu dotýkajúce sa výkladu právomoci prezidenta nevymenovať generálneho prokurátora a v časti týkajúcej sa poradného výboru sa odvolal na ústavné zvyklosti v Európskej únii a Českej republike pri tvorbe poradných orgánov.

Táto argumentácia však opomína zásadné skutočnosti, a to že základným limitom pre postup prezidenta v takej dôležitej oblasti týkajúcej sa aj trojdelenia štátnej moci, ako je tvorba orgánov ústavného súdu, je text ústavy.

Právna úprava o prokuratúre obsiahnutá v ústave má tri články, z toho iba jeden sa týka vymenovania generálneho prokurátora. Oproti tomu ústavný text týkajúci sa menovania sudcov ústavného súdu obsahuje podstatne podrobnejšiu právnu úpravu [čl. 102 ods. 1 písm. s), čl. 134 ods. 2, 3 a 4, čl. 138 a čl. 139 ústavy].“⁸⁵

„Zaistenie kontinuity činnosti ústavného súdu sleduje aj súčasná právna úprava. V záujme zabezpečovania nepretržitej kontroly ústavnosti musí národná rada prezidentovi predložiť dostatočný počet kandidátov (dvoch na jedno uvoľnené miesto) na členov ústavného súdu,

⁸³ Strany 22 až 23 Nálezu Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.

⁸⁴ Strany 55 až 56 Nálezu Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.

⁸⁵ Strany 59 až 60 Nálezu Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.

z ktorých má prezident vybrať a následne vymenovať sudcov ústavného súdu. V danom prípade ak je zrejmé, kedy uplynie volebné obdobie *stávajúcich* sudcov, predseda národnej rady je povinný zabezpečiť voľbu nových kandidátov tak, aby z nich mohol prezident vymenovať nových sudcov.

V zmysle čl. 4 volebného poriadku o voľbe a odvolaní funkcionárov (schváleného uznesením Národnej rady Slovenskej republiky zo 17. júna 2011 č. 498) návrh na voľbu predsedu národnej rady navrhne do programu schôdze národnej rady tak, aby národná rada rozhodla o návrhu v stanovených lehotách.

Aj tento právny predpis určuje zaistiť riadny (včasný) priebeh voľby kandidátov tak, aby sa umožnil riadny (včasný) výkon právomoci prezidenta, aby nedošlo k obmedzeniu prezidenta pri výkone jeho povinnosti zabezpečiť riadny chod ústavných orgánov.

Právna norma (volebný poriadok Národnej rady Slovenskej republiky) už v prvom štádiu kreovania kandidátov na ústavných sudcov sleduje líniu zaistiť nepretržitý chod kontroly ústavnosti činnosťou ústavného súdu.

Náš ústavný systém nie je postavený na pevne stanovených lehotách, ale lehoty sú určené praxou vyplývajúcou z ústavnej zvyklosti.⁸⁶

„Národná rada prezidentovi predkladá na rozdiel od kandidáta na generálneho prokurátora nie jedného, ale dvoch kandidátov, aby vybral vhodného kandidáta na uvoľnené miesto sudcu, a tak zabezpečil nerušený riadny chod ústavného orgánu. V opačnom prípade hromadné (alebo väčšinové) odmietnutie kandidátov by mohlo viesť k narušeniu chodu ústavného súdu, ktorý by nebol spôsobilý byť inštitúciou podľa čl. 124 ústavy a neplnil by ani rozsiahle právomoci zverené mu ústavou. Otázku riadneho chodu ostatných ústavných orgánov, pokiaľ ide o zachovanie základných princípov fungovania materiálneho právneho štátu, možno považovať za súčasť „materiálneho jadra“ ústavy. Ústava zabezpečením aktívneho fungovania bŕzd a protiváh zaist'uje činnosť celého mechanizmu verejnej moci.

Nemožnosť stotožňovať menovanie generálneho prokurátora s menovaním kandidátov za sudcov ústavného súdu spočíva nielen v odlišnosti týchto ústavných orgánov, ale aj vo výnimočnosti ústavnej konštrukcie kreovania kandidátov na sudcov ústavného súdu, ktorá vyplýva z ústavného príkazu smerovaného národnej rade obsiahnutého v čl. 134 ods. 2 ústavy „zvolí dvojnásobný počet kandidátov“ a v čl. 139 ústavy „vymenuje iného sudcu na nové funkčné obdobie z dvoch osôb navrhnutých Národnou radou Slovenskej republiky“.

Tento ústavný text je potrebné chápať ako hranicu možného výberu prezidenta, ktorá mu neumožňuje menovať všetkých zvolených kandidátov, ale vždy len jedného na uvoľnené miesto, a tým zaistiť stálu funkčnosť ústavného súdu. Ústava jednoznačne ustanovuje potrebu výberu, ktorú môže realizovať len prezident z kandidátov predložených národnou radou. Ústava tak ustanovuje hranice výberu medzi dvomi predloženými kandidátmi, ktorí museli splniť

⁸⁶ Strana 62 Nálezu Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.

požiadavky ustanovené v čl. 134 ods. 3 ústavy. Národná rada je vo svojej právomoci limitovaná tým, že má zvoliť práve dvoch kandidátov na jedno uvoľnené miesto.

.....Ústava ustanovuje prísne kritériá výberu uchádzačov – kandidátov na sudcu ústavného súdu, a to minimálny vek 40 rokov, voliteľnosť do národnej rady, vysokoškolské právnické vzdelanie a minimálnu dĺžku praxe v právnickom povolání 15 rokov. Ústavné kritériá (hranice) výberu kandidátov na sudcov ústavného súdu predložených národnou radou sú zo všetkých ústavných funkcií stanovené najprísnejšie.⁸⁷

„Hoci ani ústava, ani iný zákon neukladá ďalšie podmienky výkonu funkcie sudcu ústavného súdu, prezident vo svojom vyjadrení tvrdí, že *„postup, ktorý som uplatnil, a moje rozhodnutie sa uskutočnili striktne v rámci dovoleného uváženia“* (s. 7 vyjadrenia k sťažnosti sťažovateľa 1). Prezident tiež uviedol, že *„ak by postačovalo splnenie len predpokladov vyplývajúcich z citovaného článku ústavy, tak by sa nerešpektoval výklad PL. US 4/2012, čo by bolo v príkrom rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy“* (s. 5 vyjadrenia k sťažnosti sťažovateľky). Ústavný súd musí zaujať svoje stanovisko aj k tomuto tvrdeniu prezidenta.

V materiálnom právnom štáte sa orgánu verejnej moci neponecháva na úvahu, či uplatní kompetenciu, ktorú mu priznáva ústava alebo zákon. Uplatnenie právomoci na základe vlastnej úvahy, rozhodnutia, či orgán verejnej moci uplatní svoju právomoc alebo nie, je základom pre svojvôľu – „selektívne uplatňovanú spravodlivosť“, ktorá je popretím právnej istoty ako základu materiálneho právneho štátu. Takýto postup znamená konanie v rozpore s právnou istotou vyplývajúcou z textu ústavy.⁸⁸

„Nahradenie ústavou alebo zákonom ustanoveného postupu vlastnou úvahou štátneho orgánu odporuje ústavnej úprave čl. 2 ods. 2 ústavy a je svojvôľou štátneho orgánu.

Právomoc podľa čl. 102 ods. 1 písm. s) ústavy je prezident povinný uplatniť v súlade s podmienkami vymedzenými ústavou, ktorá mu poskytuje možnosť voľnej úvahy v dimenziách čl. 134 ods. 2 a čl. 139 ústavy, ktoré predstavujú obmedzenie jeho úvahy na rozdiel od menovania (resp. nemenovania jediného) kandidáta na funkciu generálneho prokurátora a umožňujú výber medzi dvomi kandidátmi navrhnutými národnou radou na jedno uvoľnené miesto.

Možno konštatovať, že všetky menovacie právomoci prezidenta, za ktoré nesie zodpovednosť (nie kontrastované) a kde z povahy veci nevyplýva požiadavka na jeho zdržanlivosť (napr. menovanie profesorov), majú mocenský rozmer, čo znamená, že prezident musí mať určitý priestor na rozhodnutie. V prípade generálneho prokurátora dostáva na jednu funkciu návrh na jedného kandidáta. Jeho rozhodovacia právomoc tu zahŕňa aj možnosť za určitých, ústavným súdom konkretizovaných podmienok, navrhnutého kandidáta odmietnuť. V prípade sudcov ústavného súdu dostáva prezident dvojnásobný počet kandidátov na ústavných sudcov, ako má vymenovať. Jeho rozhodovacia právomoc – hranice možného i povinného výberu – tu ustanovuje priamo ústava. Ústavná úprava právomocí prezidenta pri menovaní

⁸⁷ Strana 66 Nálezu Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.

⁸⁸ Strany 67 až 68 Nálezu Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.

generálneho prokurátora a sudcov ústavného súdu sa zásadne líši. Tam, kde rozlišoval ústavodarca, treba rozlišovať i pri výklade a aplikácii ústavy. Prezident môže, ba je povinný vybrať najvhodnejších sudcov ústavného súdu z kandidátov zvolených národnou radou.“⁸⁹

Z Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015:

„14. Po vyhlásení nálezu III. ÚS 571/2014 bolo toto rozhodnutie ústne odôvodnené takto: „Posudzovanie vhodnosti kandidátov z hľadiska ich profesionálnej a inej spôsobilosti na výkon funkcie sudcu ústavného súdu pri zohľadnení základných ústavných požiadaviek vyplývajúcich z čl. 134 ods. 3 ústavy je v prípade národnej rady implicitne obsiahnuté už v procese ich voľby a navrhovania prezidentovi. Prezident Slovenskej republiky je oprávnený vykonať svoje posúdenie vhodnosti kandidátov a ich následný výber z hľadiska ich profesionálnej a inej spôsobilosti na výkon funkcie sudcu ústavného súdu v režime ustanovenia čl. 134 ods. 2 ústavy, v zmysle ktorého má vymenovať potrebný počet sudcov ústavného súdu z dvojnásobného počtu kandidátov navrhnutých národnou radou.

Oprávnenie prezidenta nevymenovať kandidáta na ústavnú funkciu v prípade existencie závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá dôvodne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu spôsobom neznižujúcim vážnosť ústavnej funkcie alebo celého orgánu, ktorého má byť táto osoba vrcholným predstaviteľom, alebo spôsobom, ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním tohto orgánu, ak by v dôsledku tejto skutočnosti mohol byť narušený riadny chod ústavných orgánov, vyplývajúce z výkladu ústavného súdu podaného ústavným súdom vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012 sa týka výnimočných dôvodov, ktoré sú tak závažné, že z ústavného hľadiska zásadným spôsobom diskvalifikujú kandidáta na výkon príslušnej ústavnej funkcie.

Vo veci sp. zn. I. ÚS 397/2014 týkajúcej sa ústavnej sťažnosti doc. JUDr. Jozefa Čentéša, PhD., v súvislosti s nevymenovaním do funkcie generálneho prokurátora považoval napríklad ústavný súd za takéto skutočnosti v okolnostiach uvedeného prípadu preukázanie konania sťažovateľa smerujúceho k mareniu procesného úkonu v trestnom konaní alebo aj k poškodzovaniu cudzích práv konaním, ktorého podstatou bol úmysel zvaliť vinu za skartovanie zápisnice a vymazanie záznamu z počítača na administratívnu pracovníčku generálnej prokuratúry.

Z odôvodnení rozhodnutí prezidenta o nevymenovaní sťažovateľov do funkcie sudcu ústavného súdu však žiadne z takýchto skutočností závažnej či mimoriadnej povahy nevyplývajú. Odôvodnenie napádaných rozhodnutí sa obmedzuje na viac menej všeobecné konštatovanie o nesplnení kritéria profesionálnej spôsobilosti zo strany sťažovateľov bez toho, aby boli dostatočne individualizované a konkretizované.

Iný názor prezidenta na posúdenie otázky vhodnosti kandidátov na sudcu ústavného súdu predložených národnou radou bez toho, aby bola preukázaná existencia závažných skutočností vzťahujúcich sa na ich osoby, ktoré by dôvodne spochybnili ich schopnosť vykonávať funkciu

⁸⁹ Strany 68 až 69 Nálezu Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.

sudcu ústavného súdu spôsobom neznižujúcim jej vážnosť alebo schopnosť vykonávať túto funkciu spôsobom, ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním ústavného súdu, neoprávňuje prezidenta na prekročenie rozsahu úvahy, ktorú mu pri výbere kandidátov poskytuje čl. 134 ods. 2 ústavy. Inak povedané: neoprávňuje prezidenta neakceptovať, a teda nevymenovať viac ako polovicu z celkového dvojnásobného počtu kandidátov navrhnutých národnou radou.“⁹⁰

„A. Pokiaľ ide o navrhovateľom tvrdenú existenciu sporu medzi ním a národnou radou v súvislosti s otázkou, či pri rozhodovaní o vymenovaní sudcov ústavného súdu prezident môže/musí prihliadať aj na to, či neexistuje *„žiadene dôvod závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá relevantne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky spôsobom neznižujúcim vážnosť funkcie sudcu tohto súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky“*, ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci neexistuje právne relevantný spor medzi národnou radou a navrhovateľom, a teda návrh navrhovateľa v tejto časti nespĺňa zásadnú náležitosť predpísanú zákonom na začatie konania o výklad ústavy a ústavných zákonov.

Ústavný súd v tejto súvislosti v prvom rade poukazuje na to, že otázka, s ktorou sa navrhovateľ obrátil na ústavný súd, už bola ústavným súdom právoplatne vyriešená, a to v rámci konania vedeného pod sp. zn. III. ÚS 571/2014, v ktorom ústavný súd jednoznačne konštatoval, že výklad navrhovateľom označených ustanovení ústavy nie je ústavne konformný, ale práve naopak, navrhovateľ aplikáciou presadzovaného výkladu porušil práva sťažovateľov.

Ak teda aj v minulosti existoval spor medzi navrhovateľom a národnou radou o tom, či je prezident oprávnený pri rozhodovaní o vymenovaní sudcov ústavného súdu prihliadať aj na to, či neexistuje *„žiadene dôvod závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá relevantne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky spôsobom neznižujúcim vážnosť funkcie sudcu tohto súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky“*, tento spor už ústavný súd právoplatne vyriešil nálezom sp. zn. III. ÚS 571/2014, v rámci odôvodnenia ktorého ústavný súd o. i. výslovne konštatoval, že z čl. 134 ods. 2 ústavy a čl. 139 ústavy jednoznačne vyplýva povinnosť prezidenta, aby z dvojnásobného počtu kandidátov vymenoval presne polovicu za sudcov ústavného súdu, pričom v odôvodnení tohto rozhodnutia ústavný súd zároveň osobitne zdôraznil, že právomoc podľa čl. 102 ods. 1 písm. s) ústavy je prezident povinný uplatniť v súlade s podmienkami vymedzenými ústavou, ktorá mu poskytuje možnosť voľnej úvahy v dimenziách čl. 134 ods. 2 a čl. 139 ústavy, na rozdiel od menovania (resp. nemenovania jediného) kandidáta na funkciu generálneho prokurátora Slovenskej republiky, teda výber medzi dvomi kandidátmi navrhnutými národnou radou na jedno uvoľnené miesto.“⁹¹

„Ústavný súd uviedol: *„Prezident je teda povinný z dvojnásobného počtu kandidátov na sudcu ústavného súdu vymenovať presne polovicu za sudcov ústavného súdu, a teda prezident nie je oprávnený z dvojnásobného počtu kandidátov na sudcu ústavného súdu vymenovať menej*

⁹⁰ Strany 5 až 6 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.

⁹¹ Strany 19 až 20 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.

ako polovicu za sudcov ústavného súdu z dôvodu, že sa domnieva, že existujú dôvody závažnej skutočnosti vzťahujúce sa na osobu kandidátov, ktoré relevantne spochybňujú ich schopnosť vykonávať funkciu sudcu ústavného súdu spôsobom neznižujúcim vážnosť funkcie sudcu a ústavného súdu.“⁹²

„B. Pokiaľ ide o navrhovateľom tvrdenú existenciu sporu medzi ním a národnou radou v súvislosti s otázkou, či po späťvzatí ústavných sťažností dvoch kandidátov na sudcov ústavného súdu a následnom zastavení konania o týchto ústavných sťažnostiach zaniklo ich postavenie kandidátov na sudcov ústavného súdu, možno nepochybne konštatovať, že medzi navrhovateľom a národnou radou existuje spor, keďže kým sa navrhovateľ domnieva, že v súčasnosti existujú len traja kandidáti na sudcu ústavného súdu, naopak, národná rada zastáva názor, že späťvzatím ústavných sťažností kandidátmi nedochádza k zániku postavenia kandidáta na sudcu ústavného súdu, a teda zastáva názor, že v súčasnosti existujú piati kandidáti na sudcu ústavného súdu. Ako však vyplýva z relevantných článkov ústavy, ako aj príslušných ustanovení zákona o ústavnom súde, v prípade konania o výklad ústavy a ústavných zákonov nepostačuje, že medzi dvoma štátnymi orgánmi existuje akýkoľvek spor týkajúci sa výkladu konkrétneho ustanovenia, keďže *conditio sine qua non* je to, že ústavný súd môže interpretovať len to, čo tvorí súčasť ústavnej úpravy. Ak je potrebné riešiť otázku, ktorá nie je upravená ústavou, resp. ústavnými zákonmi, a teda ak daná otázka nie je súčasťou ústavnej úpravy, ale je súčasťou „len“ zákonnej úpravy, nie je splnená nevyhnutná podmienka existencie relevantného (ústavného) sporu a takýto návrh na začatie konania o výklad je potrebné považovať za zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pritom v tejto súvislosti už v minulosti konštatoval, že *„pod zjavne neopodstatneným návrhom na podanie výkladu ústavného zákona, ak je vec sporná, je podľa názoru ústavného súdu potrebné rozumieť aj ten, ktorým sa žiada výklad takých ustanovení, ktoré nie sú predmetom ústavnej úpravy, hoci sú (môžu byť) predmetom zákonnej úpravy.“* (I. ÚS 61/96).“⁹³

„Z už uvedeného vyplýva, že napriek reálnej existencii sporu medzi navrhovateľom a národnou radou v súvislosti s otázkou, či v danom prípade došlo alebo nedošlo k zániku kandidatúry dvoch kandidátov na sudcu ústavného súdu, je návrh navrhovateľa potrebné v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnený, keďže ním žiada o výklad takých ustanovení, ktoré nie sú predmetom ústavnej úpravy, ale sú predmetom „len“ zákonnej úpravy, a teda v danom prípade predmetný spor nemá požadovanú kvalitu, t. j. nejde o spor týkajúci sa výkladu ústavy alebo ústavného zákona, ale „len“ o spor o výklad zákonnej, resp. podzákonnej právnej úpravy. Ústavný súd však, vychádzajúc zo zásady materiálnej ochrany ústavnosti, v záujme právnej istoty nad rámec uvádza, že si je vedomý zdanlivého problému spočívajúceho v tom, že nálezom sp. zn. III. ÚS 571/2014 zrušil rozhodnutia navrhovateľa o nevymenovaní len troch z piatich kandidátov na sudcov ústavného súdu a ďalší dvaja (Ján Bernát a Imrich Volkai), o ktorých ústavný súd konal v inom konaní, vzali svoje sťažnosti späť, čo nevyhnutne viedlo k zastaveniu

⁹² Strana 21 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.

⁹³ Strana 22 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.

konania ústavným súdom, a tým i k pretrvávajúcej existencii rozhodnutí navrhovateľa o ich nevymenovaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že je nepochybné, že skutková i právna situácia všetkých piatich nevymenovaných kandidátov na sudcov ústavného súdu je rovnaká (v zásade identickosť jednotlivých rozhodnutí navrhovateľa o nevymenovaní), pričom z rozhodnutí navrhovateľa o ich nevymenovaní dosiaľ tretím osobám nevznikli žiadne práva ani povinnosti. Podľa názoru ústavného súdu by preto nebolo spravodlivé, aby dvom kandidátom na sudcov ústavného súdu, ktorí vzali svoje sťažnosti späť, bola rozhodnutiami navrhovateľa, ktoré sú podľa nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014 zjavne protiústavné, odobratá šanca zostať kandidátmi na sudcu ústavného súdu.

Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu navrhovateľ môže a má zrušiť dve predmetné rozhodnutia o nevymenovaní Jána Bernáta a Imricha Volkai a následne má vybrať dvoch sudcov ústavného súdu z piatich ostávajúcich kandidátov (Ján Bernát, Eva Fulcová, Miroslav Duriš, Juraj Sopoliga, Imrich Volkai), ktorí mu boli navrhnutí národnou radou. Týmto spôsobom navrhovateľ odstráni ním spôsobený protiústavný stav, ako aj porušenie práv piatich kandidátov na sudcov ústavného súdu.

Takýto postup navrhovateľa vyplývajúci z nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014 zároveň odstráni „rozpor“ s národnou radou, keďže tento vznikol práve v dôsledku krokov navrhovateľa nerešpektujúcich nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014, z ktorého jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ je povinný z ostávajúcich piatich kandidátov na sudcov ústavného súdu vybrať dvoch sudcov ústavného súdu, pričom pri tomto výbere nemá použiť výklad ústavy podaný ústavným súdom v konaní sp. zn. PL. ÚS 4/2012, keďže tento, ako je podrobne uvedené v náleze sp. zn. III. ÚS 571/2014, sa na rozhodovanie prezidenta o (ne)vymenovaní sudcov ústavného súdu nevzťahuje.⁹⁴

Z Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017:

„41. Prezident ako hlava štátu s ústavnou povinnosťou svojim rozhodovaním zabezpečovať riadny chod ústavných organov (čl. 101 ods. 1 ústavy) je pri tomto rozhodovaní plne limitovaný ústavným imperatívom vyjadreným v čl. 2 ods. 2 ústavy, teda konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Inak povedane, výkon všetkých mocenských – teda aj menovacích – právomocí prezidenta musí byť v súlade s tými ústavnými normami, ktoré sú pre ich uplatnenie určujúce. V prípade menovania sudcov ústavného súdu ide o požiadavky vyplývajúce z čl. 134 ods. 2 a 3 ústavy v spojení aj s čl. 139 ústavy, podľa ktorých za sudcu ústavného súdu môže byť vymenovaný občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do národnej rady, dosiahol vek 40 rokov, ma vysokoškolské právnické vzdelanie a je najmenej 15 rokov činný v právnickom povolání. Tá istá osoba pritom nemôže byť opakovane vymenovaná za sudcu ústavného súdu.

42.1 Prezident sa pri výkone svojich menovacích právomocí nemôže stavať do pozície nadústavného organu. Prezident je predstaviteľom jednej z ustanovených moci a musí sa ako

⁹⁴ Strany 23 až 24 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.

štátny organ vždy riadiť ústavou a princípmi v nej vyjadrenými, tak ako sú vykladané ústavným sudom. Teda aj povinnosť prezidenta zabezpečovať riadny chod ústavných organov je potrebné chápať v tejto súvislosti. Osobitne je nutne tuto právomoc prezidenta vykladať s inými ústavnými normami, princípmi a základnými právami a slobodami dotknutých osôb, a činiť tak v interpretačnej metóde, ku ktorej sa ústavný sud už viackrát prihlásil, a to, že ústavu je nutne vykladať ako jeden celok (napr. nález sp. zn. PL. US 12/01). Okrem toho autonómny výklad prezidenta je vždy preskúmateľný ústavným sudom. Inak povedane, aj keď si prezident môže vyložiť obsah svojej pôsobnosti autonómne, tento výklad a jeho aplikácia sú vždy následne preskúmateľne ústavným sudom, či je v súlade s inými ústavnými hodnotami. Žiadna právomoc či kompetencia prezidenta nemôžu byť neobmedzene, resp. také, ktoré by mohli uniknúť ústavnému prieskumu. Otázka, ktorý organ verejnej moci vyvodzuje obmedzenia pre výkon právomoci iných organov verejnej moci, je vyriešená v slovenskom ústavnom poriadku veľmi jednoznačne tak, že je to ústavný sud. V tejto súvislosti možno poukázať aj na nález sp. zn. PL. US 7/2017, kde ústavný sud uviedol, že sám je povolaný vyvodzovať z ústavného textu ústavné princípy, ktoré sú v ňom implicitne obsiahnuté, a zároveň tiež autoritatívnym spôsobom interpretovať a vymedzovať obsah tých ústavných princípov, ktoré sú v ústave vyjadrené explicitne.

42.2 Argument prezidenta, že prezident vykonáva svoj úrad bez príkazov (čl. 101 ods. 1 *in fine* ústavy), zmiešava dve skutočnosti absencia príkazu – je zamieňaná za absenciu akejkoľvek kontroly jeho činnosti či preskúmateľnosti jeho rozhodnutí. Podobne vnímanie funkcie hlavy štátu je v demokratickom a právnom štáte, za ktorý sa Slovenska republika považuje (čl. 1 ods. 1 ústavy), neprijateľné. Prezident nie je nad ústavou (zákonom) a ani mimo jej (jeho) kontrolu. Preto nie sú vylúčené z prieskumu (inštitucionálneho a faktického) tie rozhodnutia prezidenta, ktoré sú spôsobilé zasiahnuť do verejných subjektívnych práv fyzických či právnických osôb.

43. Z odôvodnení napadnutých rozhodnutí o nevymenovaní JUDr. Miroslava Duriša, PhD., JUDr. Evy Fulcovej, JUDr. Juraja Sopoligu a JUDr. Jany Laššákovej za sudcov ústavného sudu pritom nevyplýva, že by prezident spochybnil splnenie ústavodarnom exaktne formulovaných predpokladov na vymenovanie za sudcu ústavného sudu. Prezident u týchto kandidátov založil svoje rozhodnutia o ich nevymenovaní na pochybnostiach o ich schopnosti vykonávať funkciu sudcu ústavného sudu spôsobom, ktorý nebude v rozpore s poslaním ústavného sudu, teda na požiadavke, ktorá z ústavného textu nevyplýva. Z odôvodnení napadnutých rozhodnutí prezidenta je zrejmé, že pri rozhodovaní o nevymenovaní sťažovateľov za sudcov ústavného sudu vychádzal zo záverov vyslovených v rozhodnutí ústavného sudu sp. zn. PL. US 4/2012 týkajúcich sa vykladu menovacích právomoci prezidenta vo vzťahu ku generálnemu prokurátorovi, ale nie už z čl. 134 ods. 2 ústavy.

44.1 V tomto smere však už ústavný sud v senátnom i plenárnom rozhodnutí zaujal aj v tejto veci aplikovateľný zaver o potrebe rozlišovať medzi výkonom menovacích právomoci vo vzťahu ku generálnemu prokurátorovi a vo vzťahu k sudcom ústavného sudu, kde jasne formuloval zaver o nutnosti rozdielného vykladu a aplikácie ústavy (III. US 571/2014, PL. US 45/2015), čo vyplýva z rozdielnej ústavnej úpravy týchto menovacích právomocí prezidenta.

S týmito závermi sa stotožňuje aj konajúci senát I. US, podľa ktorého sú limity výkonu menovacích právomocí prezidenta vo vzťahu ku kandidátom predloženým národnou radou rovnako dane len možnosťou a zároveň povinnosťou výberu z dvojnásobného počtu kandidátov, z ktorých prezident musí vymenovať presnú polovicu za sudcov ústavného sudu. Samozrejme, to platí za splnenia predpokladu, že ide o kandidátov, ktorí spĺňajú ústavne predpoklady uvedené v čl. 134 ods. 3 ústavy. Vyber kandidátov je tak ponechaný moci zákonodarnej a ich potvrdzovanie s konštitutívnymi účinkami patri moci výkonnej. Sudcov ústavného sudu podľa čl. 134 ods. 2 ústavy menuje (v zmysle povinnosti) prezident na návrh národnej rady, ktorá navrhuje dvojnásobný počet kandidátov na sudcov, ktorí majú byť menovaní. Podľa dikcie ústavy je prezident týmto návrhom viazaný a voľnú ruku má len vo výbere v rámci navrhnutej skupiny kandidátov. Prezident pritom môže spolupracovať s národnou radou a ovplyvniť tak výber tých kandidátov, ktorí sú mu dani na výber. Môže tak robiť oficiálnou či neoficiálnou cestou. Ak však už národná rada svoj výber uskutoční a predloží prezidentovi dvojnásobný počet kandidátov, prezident je povinný vybrať z týchto kandidátov. Prezident je v tomto výbere slobodný (autonómny). Možnosť, že navrhnutí kandidáti sú rovnako zlí (nekvalitní), ako to zaznelo vo verejnom diskurze, je ilúziou, ktorá by znamenala, že existujú dve rovnaké ľudské bytosti-kandidáti na sudcu ústavného sudu po odbornej, ako aj po ľudskej stránke. Už na prvý pohľad je táto úvaha nesprávna. Prezident môže zvažovať, kto sa podľa neho hodí na sudcu ústavného sudu nielen z odborného, ale najmä aj z osobnostného hľadiska či skôr žena alebo muž, či skôr – bývalý politik, sudca alebo osoba z inej právnickej profesie (akademik), či osoba mladšia alebo staršia atď. Možnosť výberu teda existuje vždy a je prezidentovi zachovaná pravé buď v spolupráci s národnou radou, alebo následným mechanizmom, ktorý predvída samotný ústavodarca.

44.2 Jediná právomoc prezidenta pri ustanovovaní sudcov ústavného sudu spočíva v možnosti výberu jedného sudcu z dvoch kandidátov zvolených národnou radou, preto do procesu výberu kandidátov na sudcov ústavného sudu formou ich zvolenia v národnej rade zasahovať nesmie, lebo by tým došlo k zásahu moci výkonnej do moci zákonodarnej.

45. Aj keď sa to vo väzbe na už vyslovene závery ústavného sudu môže javiť ako nadbytočne (III. US 571/2014, PL. US 45/2015), nemožno neuviesť, že rozdiel vo výklade menovacích právomocí prezidenta vo vzťahu ku generálnemu prokurátorovi a sudcom ústavného sudu je výrazne limitovaný aj rozdielnym ústavným postavením a právomocami prokuratúry a ústavného sudu. Na uvedené je potrebné poukázať zvlášť vo väzbe na ústavnú zodpovednosť prezidenta svojim rozhodovaním zabezpečovať riadny chod ústavných orgánov (čl. 101 ods. 1 ústavy). Ustáva vymedzuje prokuratúru ako orgán, ktorý chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu a na čele ktorého je generálny prokurátor, menovaný prezidentom na návrh národnej rady (čl. 149 a čl. 150 ústavy). Ústavný sud ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa skladá z trinástich sudcov. Rozhodovacie formácie ústavného sudu upravuje čl. 131 ods. 1 a 2 ústavy, podľa ktorých rozhoduje v plene, ktoré sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov (ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne, resp. konanie sa zastaví), a v senátoch.

46. V prípade generálneho prokurátora podústavná právna úprava obsiahnutá v zákone č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov explicitne upravuje zastupovanie

generálneho prokurátora v zákonom ustanovených prípadoch, z čoho možno vyvodiť, že riadny chod prokuratúry nemusí byť ohrozený ani v prípade dočasného neobsadenia funkcie generálneho prokurátora. V prípade sudcov ústavného sudu, ktorí (všetci) tvoria plénum ústavného sudu a sú členmi jeho senátov, je však akékoľvek zastúpenie vylúčené. Sudca ústavného sudu participuje na rozhodovaní ústavného sudu (v plene a senátoch) len osobnou účasťou na hlasovaní, čím prispieva k naplneniu ústavného postavenia ústavného sudu ako ochrancu ústavnosti.

47. Ústavný sud väčšinu času pracuje v trojčlenných senátoch prejedávaním a rozhodovaním ústavných sťažností v konaní podľa čl. 127 ústavy. Ich počet každý rok pribúda a v posledných rokoch množstvo podaných sťažností presahuje 15 000 ročne (Ochrana ústavnosti a Ústavy Slovenskej republiky za rok 2016; dostupne na webovom sídle ústavného sudu). Ide o obrovsky počet ústavných sťažností, ktorý nemá v komparatívnom ústavnom pravé štátov susediacich so Slovenskou republikou obdobu. Z tohto počtu ústavných sťažností podaných ústavnému sudu vyplýva, že účastníci konania pred všeobecnými sudmi pocítili ujmu na svojich ústavných právach a slobodách, ktorú všeobecne sudy neboli v stave remedovať. Z vysokého počtu nápadu ústavných sťažností možno vydedukovať, že ústavný sud a jeho senáty musia vynaložiť najviac času, energie a pracovného nasadenia na prejedanie týchto sťažností. Zo štatistických údajov teda jednoznačne vyplýva, že doraz v rámci ochrany ústavnosti z hľadiska praktickej roviny realizácie ústavných hodnôt leží v konkrétnej kontrole ústavnosti v konaní o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy.

48. Úloha ústavného sudu z hľadiska kvantity sa teda nachádza v poskytovaní individuálnej ochrany ústavnosti pred organmi verejnej moci. Ide o podstatu a jadro činnosti ústavného sudu. Uvedená činnosť ma aj najvyšší praktický efekt, pretože tzv. superkasácia ústavného súdu a kasačná záväznosť rozhodnutia následne núti organy verejnej moci (najmä všeobecne sudy), aby ústavnú rovinu sporu zobrali vážne. Preto je nevyhnutné, aby ústavný sud bol plne funkčný, to znamená, aby jeho všetky štyri senáty fungovali v plnom zložení. V tomto smere ak jeden senát ústavného súdu chyba (ako to bolo z časti od júla 2014 a úplne od marca 2016), ústavný sud nemôže plniť svoju hlavnú úlohu chrániť individuálne práva a slobody efektívne; je spôsobilý prejsť o ¼ prípadov menej za rovnaký čas, resp. čas na prejednanie a rozhodnutie ústavnej sťažnosti sa musí predĺžiť približne o ¼ v porovnaní so štyrmi senátmi. Uvedenému dáva za pravdu aj informácia predsedníčky ústavného súdu, kde sa uvádza, že čas na prejednanie a rozhodnutie vecí sa na ústavnom sude od roku 2015 do roku 2016 predĺžil z 9,02 mesiaca v roku 2015 na 11,87 mesiaca v roku 2016 (Ochrana ústavnosti a Ústavy Slovenskej republiky za rok 2016; dostupne na webovom sídle ústavného súdu). Aby ústavný sud mohol plniť svoju hlavnú úlohu správne, na ústavnom sude môže chýbať maximálne jeden sudca, pretože v tom prípade by počet sudcov bol dvanásť a umožňoval by vytvorenie všetkých štyroch predvídaných senátov. Inak povedane, pravé existencia štyroch senátov a trvale vysoký nápad ústavných sťažností primárne vyžadujú, aby činnosť všetkých štyroch senátov ústavného súdu bola plne funkčná.

49. Ako v obdobnej situácii svojho neobsadenia uviedol poľsky ústavný sud, ústavný sud síce môže dočasne fungovať aj v menšom počte sudcov, avšak vždy je nutné takýto stav hodnotiť ako výnimku a prejav zhody okolností mimoriadnej povahy, ktoré boli vyvolané objektívnymi

okolnosťami. V žiadnom prípade však menší počet sudcov nemôže byť výsledkom praxe orgánov štátu, ktoré sú zodpovedne za obsadenie miesta sudcu ústavného súdu. Akceptovaný je rovnako dočasný stav neobsadenia miesta sudcu v zložení súdu pod podmienkou, že ten je výsledkom zhody objektívnych skutočností, a nie strategickou obranou štátneho organu alebo prostriedkom jeho fungovania (rozhodnutie poľského ústavného tribunálu sp. zn. K 34/15 z 3. decembra 2015, čl. 6.12). Poľsky ústavný sud pripúšťa aj predĺženie času na akt zloženia sľubu už zvoleného sudcu, ale len z titulu mimoriadnych okolností: napr. sejm neprijal rozhodnutie nadpolovičnou väčšinou poslancov podľa čl. 120 *in fine* poľskej ústavy; osoba nie je právne spôsobilá stať sa sudcom ústavného súdu; po uskutočnenej voľbe sa ukázali trvale a nemenné prekážky spojené s personálnou situáciou sudcu, ktoré predtým neboli známe. Skutočnosť predĺženia času na zloženie sľubu sudcu však nemôže viesť k následkom, ktoré sú ešte menej ústavne akceptovateľné, napr. paralýza ústavného súdu (citovane rozhodnutie poľského ústavného tribunálu, čl. 8.5.2).

50. Nie je pritom potrebné zvlášť pripomínať, že požiadavka súhlasu nadpolovičnej väčšiny všetkých sudcov ako ústavný predpoklad meritórneho rozhodnutia pléna ústavného súdu sa reálne dosahuje inak v prípade úplného obsadenia ústavného súdu trinástimi sudcami a inak v prípade jeho neúplného zloženia. Aplikácia vykladú sp. zn. PL. US 4/2012 aj vo vzťahu ku kandidátom na sudcov ústavného súdu by takto ad absurdum mohla viesť až k úplnému znefunkčneniu ústavného súdu, čím by zaiste nebola naplnená ústavná zodpovednosť prezidenta svojim rozhodovaním zabezpečovať riadny chod ústavných orgánov, pretože vyber kandidátov, ktorí sú predložený prezidentovi, je vo výlučnej kompetencii národnej rady a patri (zatiaľ) do jej autonómnej kompetencie.

51. Rozhodnutia prezidenta o nevyminení sťažovateľov ako kandidátov na sudcov ústavného súdu sú zjavne založené na neprípustnom a svojvoľnom stanovení požiadaviek na sudcov ústavného súdu budú v porovnaní s explicitnou úpravou v čl. 134 ods. 3 ústavy. Z odôvodnení napadnutých rozhodnutí prezidenta vyplýva, že u sťažovateľov prihliadal na ich jazykové schopnosti, pedagogické či vedecké pôsobenie, publikačnú činnosť, ďalšie vzdelávanie, dosahovanie výsledkov v ich rozdielnych právnických profesiách či pôsobenie v oblasti ústavného práva. U JUDr. Jany Laššákovskej taktiež zohľadnil výkon poslaneckého mandátu, ktorý každý poslanec vykonáva *ex constitutione* osobne podľa svojho svedomia a presvedčenia (čl. 73 ods. 2 ústavy). Všetky tieto kritéria sú však mimo rámca ústavných predpokladov na výkon funkcie sudcu ústavného súdu (čl. 134 ods. 3 ústavy). V tomto smere je pritom namieste poukázať aj na stanovisko Benátskej komisie, ktorá konštatovala, že ustáva v prípade kandidátov na sudcov ústavného súdu nevyžaduje špecifickú súdnu prax a ani špecifickú prax v ústavnom práve (bod 54), dokonca poukázala na selektívne uplatňovanie tohto kritéria prezidentom, keď za sudkyňu ústavného súdu vymenoval JUDr. Janu Baricovú, expertku na občianske právo.

52. Svojvoľnosť postupu prezidenta takto spočívala najmä v tom, že si široko vyložil svoju ústavnú povinnosť zabezpečovať riadny chod ústavného orgánu, a to v rozpore s princípom legality a právnou istotou kandidátov na sudcov ústavného súdu. Právny poriadok *de lege lata* neobsahuje žiadne ďalšie požiadavky na výkon tejto funkcie okrem tých, ktoré sú stanovené v ústave (čl. 134 ods. 3 ústavy). Prezident teda nie je *ex constitutione* oprávnený vyžadovať

d'alsie požiadavky (napr. publikačnú či prednáškovú činnosť, získanie prestíže či úspechu v povolani, záujem o ústavne právo atď.). Ine doplnujúce podmienky na funkciu sudcu ústavného súdu je oprávnený urobiť len delegovaný ústavodarná, poprípade ústavný sud (porovnaj PL. US 4/2012); v žiadnom prípade však nie prezident. V opačnom prípade prezident koná *ultra vires* a porušuje tak čl. 2 ods. 2 ústavy, k čomu došlo aj v tomto prípade.

53. Ústavný sud pritom nespochybňuje, že prezidentom uvádzane kritéria môžu zohrávať rolu pri jeho rozhodovaní o vymenovaní, resp. nevymenovaní jednotlivých kandidátov na sudcov ústavného súdu. Miera zohľadnenia týchto kritérií – nemajúcich charakter ústavných predpokladov na výkon funkcie sudcu ústavného súdu – je však limitovaná povinnosťou prezidenta vymenovať za sudcov ústavného súdu presne jednu polovicu z dvojnásobného počtu kandidátov, ktorých mu navrhne národná rada. Pri tomto rozhodovaní je prezident oprávnený konať podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie je viazaný príkazmi (čl. 101 ods. 1 ústavy).

54. Prezidentom uvádzane kvalitatívne kritéria pre kandidátov na sudcov ústavného súdu sú tak dnes iba v rovine otázok *de lege ferenda*, momentálne však nie sú súčasťou platnej právnej upravi.

55. Úvahy prezidenta pri výkone jeho menovacích právomocí vo vzťahu k sťažovateľom preto musia byť vyhodnotene ako ústave odporujúce (*contra constitutionem*), keď nielenže ústavný sud môže, ale dokonca musí efektívne uplatniť právomoc prieskumu, ktorá mu bola zverená ústavou (porovnaj BARAK, A. Sudca v demokracii. Bratislava : KALLIGRAM, 2016. s. 325). Ani ústavne postavenie prezidenta ako hlavy štátu a organu výkonnej moci mu totiž neudeľuje právomoc konať svojvoľne a vyžadovať od kandidátov na sudcov ústavného súdu naplnenie takých vlastností a kritérií, ktoré z ústavného textu nevyplývajú. Pokiaľ prezident neustále vo svojich odôvodneniach spomína a hodnotí (ne)záujem kandidátov o ústavne právo, ústavný sud prezidentovi pripomína, že záujem o ústavne právo nie je kritériom pre výkon povolania sudcu ústavného súdu podľa vnútroštátnej platnej právnej úpravy, ale ani v komparatívnom práve. Senátu ústavného súdu nie sú známe také právne úpravy, ktoré by funkciu sudcu ústavného (najvyššieho) súdu spájali iba s odborom ústavne právo. Práve naopak, zloženie najvyšších súdnych inšancií ma smerovať k čo najväčšej diverzifikácii právnických povolaní (bod 55 a 56 stanoviska Benátskej komisie). Odlišný pohľad na vec, vlastne unikátne ľudské a odborne skúsenosti, majú osobitný význam pri správnom fungovaní ústavného súdu. Práve rôznorodosť profesionálneho a profesijného pozadia sudcov ústavného súdu je ich výhodou. Bolo by nesprávne, ak by všetci sudcovia boli špecialisti iba v ústavnom práve. Naopak, vyváženosť teórie a praxe vrátane rozdielnych profesionálnych (a iných) skúseností personálneho substrátu je pre správne fungovanie ústavného súdu nevyhnutne. Žiadna špecializácia nie je a ani byť nemôže a priori vylúčená ako nevhodná v rámci právnických profesií. V opačnom prípade by sud pracoval s predsudkami, ktoré sú oblasti ústavného súdu (teórie či praxe) vlastne. Sudcovia nemôžu mať rovnaké či obdobne zázemie (vzdelanie, skúsenosti, vek, pohlavie, rasu), pretože v tom prípade je pravdepodobnejšie, že chybujú systematickým (predpojatým), a nie náhodným spôsobom (viac VERMEULE, A. Common Law Constitutionalism and the Limits of Reason. Columbia Law Review, ročník 107, 2007. s. 1491 – 1501).

56. Právo na prístup k verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy bolo porušené aj neobjektivitou postupu prezidenta. Ako z prezidentových rozhodnutí o nevymenovaní kandidátov vyplýva, mnohé kritéria boli posudzované selektívne, fabulované či jednostranne. Napríklad kariéra sudcu všeobecného sudu, absolvovanie vzdelávania v oblasti práva Európskej únie, pôsobenie na Katedre obchodného práva UPJŠ Právnickej fakulty v Košiciach, publikácia, členstvo v ústavnoprávnom výbore národnej rady sú hodnotené kriticky a negatívne, navyše bez akéhokoľvek relevantného významu pre kandidatúru na funkciu, odhliadnuc od toho, že každý kandidát pôsobiaci v organe verejnej moci je svojou každodennou profesijnou činnosťou zapojený do ochrany základných práv a slobôd človeka a občana (čl. 1 ods. 1, čl. 46 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Na druhej strane prezident nevyzdvihol ani na jednom mieste pozitívne vlastnosti, kariéru či právne vedomosti konkrétneho kandidáta, ktoré nepochybne každý kandidát ma. Ak už chcel teda prezident postupovať objektívne, mal zvážiť kvality konkrétnych uchádzačov a svoje požiadavky a voľiť úplne iný postup. Okruhy otázok na pohovore s prezidentom mali byť dopredu verejne známe, vypočutie malo byť verejne s možnosťou prístupu verejnosti a, prirodzene, aj zaznamenané. V odôvodnení rozhodnutia mal prezident vážiť pozitíva a negatíva jednotlivých kandidátov, a nie sa zamerať výlučne na nedostatky. Postup prezidenta tak nemožno nazvať objektívnym.

57. V prípade sťažovateľky v 5. rade prezident hlasovanie o dubióznych návrhoch zákonov považoval za nedostatočnú garanciu nestranného pôsobenia na ústavnom súde. Takéto hodnotenie je zo strany prezidenta zavádzajúce, berúc do úvahy prezumpciu ústavnosti všetkých právnych predpisov. Argumentom *a fortiori* by sa obdobne dalo uvažovať o právnych poradcoch prezidenta, ktorí neúspešne zastupujú prezidenta v tomto konaní pred ústavným súdom, že sa v budúcnosti nemôžu stať sudcami ústavného súdu. Teda proces ako taký pred prezidentom bol neobjektívny a v rozpore s požiadavkou objektívneho postupu podľa čl. 30 ods. 4 ústavy.

58. Ak by ústavný súd aproboval prezidentom realizovaný výkon menovacích právomocí, žiaden uchádzač o funkciu sudcu ústavného súdu by nevedel a nemohol vopred poznať, aké selektívne a plasticky uplatňované kritéria bude vyžadovať prezident pri menovaní sudcov ústavného súdu, čo určite nekorešponduje ani s požiadavkou právnej istoty týchto uchádzačov – kandidátov, ako imanentného znaku právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy). Princíp právnej istoty kandidátov je dotknutý a porušený postupom prezidenta v tom, že kandidáti nemali odkiaľ poznať (a nie je to všeobecne známe ani teraz), aké kritéria vlastne potrebujú splniť počas pohovoru s prezidentom, aby sa stali sudcami ústavného súdu. Ak by kandidáti vedeli, že prezident môže uplatňovať nejaké špecifické a konkrétne požiadavky, mohli sa na pohovor pripraviť, resp. možno by sa o funkciu sudcu ústavného súdu ani neuchádzali. Postupom prezidenta boli teda sklamaní vo svojej dôvere v platné právo, ktoré si prezident vyložil neústavným spôsobom. Takýto prístup by zároveň mohol viesť k otvorenému a trvajúcemu ohrozeniu, prípadne aj k znefunkčneniu riadneho chodu ústavného súdu ako nezávislého ochrancu ústavnosti, čo by mohlo signalizovať začiatok konca právneho štátu.⁹⁵

„76.2 Ústavný súd teraz, ale aj v predchádzajúcich rozhodnutiach vychádzal zo záveru, že pokiaľ ide o nulitný akt (paakt) – a takým je vždy rozhodnutie o nevymenovaní kandidáta za

⁹⁵ Strany 62 až 71 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017.

sudcu ústavného súdu, na ktoré prezident nemá ústavnú alebo zákonnú právomoc – nevznikajú z neho žiadne právne následky na rozdiel od neplatného aktu, u ktorého sa uplatní prezumpcia správnosti (do doby zrušenia jeho účinkov). Tuto necitnosť individuálnych právnych aktov prezidenta vo vzťahu ku kandidátom JUDr. Imrichovi Volkaiovi a JUDr. Janovi Bernátovi, voči ktorým prezident prekročil svoju právomoc vyplývajúcu mu z čl. 134 ods. 2 ústavy, mohol ústavný sud preskúmať aj mimo rámec konania podľa čl. 127 ústavy, ktoré neskončilo meritórnym rozhodnutím.

77. Charakter Slovenskej republiky ako materiálneho právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy) však vyžaduje, aby aj tomuto sťažovateľovi bola poskytnutá ústavná ochrana. Účinne poskytnutie ústavno-súdnej ochrany pritom nemožno dosiahnuť inak, ako vyslovením porušenia jeho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy postupom prezidenta (bod 3 výroku nálezu) a príkazom pre prezidenta, aby pri menovaní sudcov ústavného súdu vychádzal zo stavu, že aj JUDr. Ján Bernát je kandidát na sudcu ústavného súdu predložený mu národnou radou.“⁹⁶

„79. Ďalší postup prezidenta vo veciach všetkých sťažovateľov musí byť limitovaný dvoma požiadavkami. Prvou požiadavkou je účinne a efektívne odstránenie zásahu do základného práva všetkých piatich sťažovateľov na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručeného čl. 30 ods. 4 ústavy. Druhá požiadavka vyplýva z ústavnej povinnosti prezidenta zabezpečovať svojim rozhodovaním riadny chod ústavných organov podľa čl. 101 ods. 1 ústavy a konať pritom v medziach ústavy podľa jej čl. 2 ods. 2. Prezident totiž zodpovedá za vzniknutú situáciu tak vo vzťahu k sťažovateľom, ktorých základne právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy svojim postupom a rozhodnutiami porušil, ako aj vo vzťahu k ústavnému sudu, ktorého riadny chod je porušením jeho ústavnej povinnosti ohrozený.

80. Najťažšou úlohou konajúceho senátu ústavného súdu bolo preto určiť okruh kandidátov, z ktorých si ma prezident vybrať troch sudcov ústavného súdu, a tým zabezpečiť plnú funkčnosť tejto inštitúcie. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepredpokladajú situáciu neobsadenia ústavného súdu, pretože ich text (ako aj každý iný právny text) je budovaný na dobrej viere všetkých organov verejnej moci. Úmyselne obchádzanie textu ústavy, ako aj judikatúry ústavného súdu je výnimočná situácia (porovnaj aj rozsudok moldavského ústavného súdu zo 17. októbra 2017, návrh č. 124b/2017). V tejto rovine prichádza k dileme medzi objektívnym a subjektívnym ústavným pravom a konkrétne, či vec prejednať striktne len v rovine porušenia subjektívnych práv sťažovateľov, alebo zohľadniť aj objektívne ústavne právo, a vyriešiť tak nielen situáciu konkrétnych sťažovateľov, ale aj budúce prípady, resp. postup prezidenta pri menovaní sudcov ústavného súdu *in genere*, aby už v budúcnosti k ohrozovaniu, resp. znižovaniu funkčnosti ústavného súdu neprichádzalo. Ako z už uvedených dôvodov vyplýva, ústavný sud bol povinný vyhovieť v zmysle doteraz platnej judikatúry všetkým kandidátom na sudcu, ktorí podali ústavnú sťažnosť, čím je počet kandidátov na tri sudcovské miesta päť. Ďalší dvaja kandidáti na funkciu (Mojmír Mamojka a Imrich Volkai) ústavne sťažnosti nepodali, a tak by sa mohlo zdať, že podľa doteraz uplatňovaného prístupu ústavného súdu a princípov právneho štátu (osobitne dispozičnej zásady v konaní o ústavnej sťažnosti) by kandidátmi tieto dve osoby už byť nemali.

⁹⁶ Strana 81 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017.

81. Súčasná situácia je však odlišná a oveľa náročnejšia na právne posúdenie ako zvyčajne ústavne sťažnosti. Na druhej strane si ústavný sud vytvoril koncept materiálneho právneho štátu, ktorý vo svojej judikatúre čím ďalej, tým viac zdôrazňuje (PL. US 7/2017). Okrem toho dispozičná zasadá, ktorá je určujúca pre konanie pred ústavným sudom, neplatí absolútne. Osobitne sa tato situácia prejavuje pri spaťvzati sťažnosti, kde ústavný sud pomeruje vôľu sťažovateľa vziať svoj návrh spať s ochranou ústavnosti v materiálnom význame, ktorá sa premieta do zisťovania, či sťažnosť nesmeruje proti takému právoplatnému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu, ktoré mimoriadne závažným spôsobom porušujú základné práva alebo slobody sťažovateľa. Ak ústavný sud dospeje k záveru, že to tak je, spaťvzatie nepripusti (§ 54 zákona o ústavnom sude). Ústavný sud tieto závery považuje za relevantne aj na predmetne konanie a rozhodovanie. Záujem na ochrane ústavnosti je podľa neho dôležitejší ako záujem konkrétnych (potencionálnych) účastníkov konania na podaní ústavnej sťažnosti, ako aj právnej istoty (*res iudicata facit ius*), a preto sa ústavný sud rozhodol situáciu nemenovania sudcov ústavného súdu riešiť výnimočným spôsobom, a to v prospech objektívneho ústavného práva.

82. Ústavný sud tak koná kvôli ochrane ústavnosti a objektívneho ústavného práva, ktoré sú charakterizované tým, že situácia menovania sudcov ústavného súdu sa priamo dotýka celej inštitúcie. Ako už bolo uvedené, neobsadenie ústavného súdu sa premieta do zníženej výkonnosti ústavného súdu, ako aj reálneho obmedzenia výkonu jeho právomocí, pretože počet vecí, ktoré sa zamietajú podľa čl. 131 ods. 1 ústavy, rastie. Aby si ústavný súd mohol zachovať funkčnosť, ktorú ústavodarca predvída, považuje vyriešenie situácie za kľúčové. Ústavný súd nemá iné možnosti, ako tuto situáciu vyriešiť, s výnimkou svojej rozhodovacej činnosti. Všetky iné pokusy neboli prezidentom rešpektované. Kontrola ústavnosti ma byť v podmienkach Slovenskej republiky nepretržitá a efektívna, čo vyplýva aj z tradície československého ústavného súdnictva (porovnaj nález III. US 571/2014). To sa dá zabezpečiť len tak, že inštitúcia bude plne obsadená.

85. Ak by ústavný sud vyhovel len podaným ústavným sťažnostiam, počet kandidátov na troch sudcov by bol päť. To by mohlo vyvolať následnú reakciu zo strany prezidenta, ktorý by žiadal od národnej rady doplnenie dodatočného kandidáta odkazom na čl. 134 ods. 2 ústavy. Tým by sa nielen strácal čas a znižoval efektívny výkon kontroly ústavnosti v medziobdobí, ale postup národnej rady nie je vôbec istý, zatiaľ skôr opačný, čo by znovu mohlo viesť ku kríze medzi prezidentom a národnou radou, ktorá by sa opäť prejavila v subjektívnej sfére sťažovateľov, ale aj v objektívnej rovine a najmä vo funkčnosti ústavného súdu. Preto sa senát ústavného súdu rozhodol vyriešiť túto výnimočnú situáciu tak, že vráti situáciu menovania na úplný začiatok; t. j. všetci kandidáti navrhnutí prezidentovi národnou radou od roku 2014 zostávajú kandidátmi na sudcovskú funkciu (ide o Jana Bernáta, Miroslava Duriša, Evu Fulcovú, Janu Laššákovú, Mojmíra Mamojku, Juraja Sopoligu a Imricha Volkaia).

86. V konečnom dôsledku ide súčasne o to, aby prezident mal čo najširší výber kandidátov a aby tento výber mohol zostať úplný. Ústavný súd uprednostňuje *restitutio in integrum*, teda návrat do východiskového stavu pred hľadaním umelej spravodlivosti *ad hoc*. Z uvedených úvah ústavného súdu vyplýva, že kandidatúra konkrétneho kandidáta na sudcovskú funkciu končí podľa čl. 134 ods. 2 ústavy až vymenovaním príslušného počtu sudcov prezidentom, a nie iným negatívnym rozhodnutím či postupom prezidenta. V zmysle judikatúry ústavného súdu (III. US 571/2014, PL. US 45/2015) môže prezident vydať výlučne pozitívne

rozhodnutie a potrebných kandidátov len vymenovať, pričom neúspešným kandidátom sa žiadne rozhodnutie nevyhotovuje tak, ako to potvrdzovala doterajšia ústavná prax všetkých prezidentov republiky.

87. V týchto výnimočných okolnostiach preto podľa názoru senátu ústavného súdu prevažujú objektívne faktory a záujem na ochrane ústavnosti pred individuálnymi záujmami sťažovateľov, ktorí sa rozhodli nepodať ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu prezidenta o nevymenovaní (Mojmír Mamojka), resp. nepodať opätovnú sťažnosť za nerozhodnutie o kandidátovi (Imrich Volkai). Na druhej strane, ústavný sud chce predísť budúcim špekuláciám prezidenta o počte kandidátov na sudcu a chce mu garantovať pôvodný počet kandidátov na sudcov ústavného súdu.

88. V novom rozhodnutí (rozhodnutiach) bude preto prezident povinný vychádzať zo skutočnosti, že všetci od roku 2014 národnou radou riadne zvolení a prezidentovi navrhnutí kandidáti spĺňajú ústavne predpoklady na vymenovanie za sudcov ústavného súdu, a bude povinný rozhodnúť o nich tak, že troch z nich vymenuje za sudcov ústavného súdu. Len takýmto postupom dôjde k obnoveniu stavu, ktorý tu bol pred porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 30 ods. 4 ústavy [čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 2 a 3 písm. d) zákona o ústavnom súde] a pred porušením ústavného príkazu pre prezidenta svojim rozhodovaním zabezpečiť riadny chod ústavného súdu (čl. 101 ods. 1 ústavy). Príkaz obsiahnutý v bode 5 výroku nálezu ústavného súdu ústavný sud uložil prezidentovi najmä v záujme právnej istoty a zabráneniu vzniku možných pochybností o prípadných alternatívach ďalšieho rozhodovania prezidenta o kandidátoch na sudcov ústavného súdu. Napokon tento príkaz sledujúci materiálnu nápravu porušeného základného práva sťažovateľov je potrebné vnímať aj v kontexte so závermi stanoviska Benátskej komisie, v zmysle ktorých je to výlučne ústavný sud, ktorý môže (a musí) s konečnou platnosťou rozhodnúť ústavnoprávne spory spôsobom zaväzujúcim všetkých účastníkov konania vrátane prezidenta (body 69, 72 a 76). Skutočnosť, že prezident v súčasnosti nemá „na výber“ z dvojnásobného počtu kandidátov, je bez určujúceho významu, keďže pôvodcom tohto stavu je samotný prezident ako porušovateľ označeného práva sťažovateľov. Dosiahnuť efektívnu nápravu porušenia ich práva, ako aj plnú funkčnosť ústavného súdu pritom nemožno inak ako uloženým prikazujúcim výrokom ústavného súdu.“⁹⁷

“91. Nerešpektovanie, resp. nepodriadenie sa rozhodnutiu ústavného súdu znamená samo osebe hrubé a závažne porušenie ústavy zo strany prezidenta, a to konkrétne čl. 1 ods. 1 ústavy v časti právny štát. Rozhodnutia ústavného súdu sú totiž integrálnou súčasťou ústavy a ako také majú ústavnú hodnotu. Nevykonanie rozhodnutia ústavného súdu znamená porušenie ústavy *per se* aj v komparatívnom ústavnom práve (porovnaj aj rozhodnutie slovinského ústavného súdu sp. zn. U-I-1/10-26 z 10. 6. 2010, § 37, či rozhodnutie moldavského ústavného súdu zo 17. 10. 2017, návrh č. 124b/2017). V prípade nerešpektovania rozhodnutia ústavného súdu zo strany inej osoby prichádza do úvahy aj trestnoprávna zodpovednosť podľa § 350 Trestného zákona, čo v prípade prezidenta je nemožné kvôli jeho trestnoprávnej imunite. V prípade prezidenta však ide o porušenie jeho ústavného sľubu (čl. 104 ods. 1 ústavy; porovnaj aj nález sp. zn. PL. US 7/2017),

⁹⁷ Strany 82 až 86 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017.

ktorým sa slávnostným spôsobom verejne a bezpodmienečne zaviazal zachovávať a obhajovať ústavu, čo zahŕňa aj rozhodnutia ústavného súdu. Nerešpektovanie rozhodnutia ústavného súdu pre prezidenta znamená aj spáchanie ústavnoprávneho deliktu úmyselného porušenia ústavy (čl. 107 ústavy), za ktorý mu hrozí strata funkcie.“⁹⁸

Výber zo stenografických záznamov k voľbám kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky
--

2. deň rokovania 8. schôdze NR SR 18. novembra 1992

Predseda NR SR I. Gašparovič:

Prejdeme teda k trinástemu bodu programu, ktorým je Návrh na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Prosím, zoberte si do rúk návrh, ktorý ste dostali ako tlač číslo 43 a pred schôdzou vám bol rozdáný dodatok ako tlač číslo 43a.

Prosím predsedu Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky pána Sečánskeho, aby návrh uviedol.

Poslanec M. Sečánsky:

Vážená Národná rada Slovenskej republiky, dámy a páni, na rokovanie ôsmeho zasadania Národnej rady Slovenskej republiky sú predložené ako tlač číslo 43 návrhy na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ústava Slovenskej republiky v článku 134 ods. 3 určuje ako predpoklady pre vymenovanie za sudcu ústavného súdu popri občianstve Slovenskej republiky a voliteľnosti do Národnej rady Slovenskej republiky i dosiahnutie veku 40 rokov, vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov činnosti v právnickom povolaní. Podľa odseku 2 článku 134 Ústavy Slovenskej republiky 10 sudcov ústavného súdu vymenúva na dobu 10 rokov prezident Slovenskej republiky z 20 osôb navrhnutých Národnou radou Slovenskej republiky. Na zabezpečenie tejto úlohy bolo potrebné pripraviť výber vhodných kandidátov na funkciu sudcov Ústavného súdu. Predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyzval listom z 13. augusta tohoto roku predstaviteľov politických strán a hnutí zastúpených v Národnej rade Slovenskej republiky, poslaneckých klubov, podpredsedov Národnej rady ako aj odborne inštitúcie a právnické fakulty v Slovenskej republike, aby **predložili návrhy** na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky **s termínom do 15. septembra 1992.**

V uvedenom termíne boli Ústavnoprávnemu výboru Národnej rady Slovenskej republiky ako gesčnému výboru postúpené podklady od 13 navrhovateľov, ktorí navrhli celkom **36 kandidátov** uvedených spolu s ich životopisom v tlači číslo 43, ktorú ste dostali. **Podľa rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky boli návrhy na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky predložené na prerokovanie všetkým výborom Národnej rady Slovenskej republiky, s výnimkou mandátového a imunitného výboru,** ktoré ich prerokovali v dňoch od 15. do 20. októbra 1992. Bez zásadných pripomienok prerokovali predmetne návrhy tieto výbory:

⁹⁸ Strana 87 Uznesenia Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo, ďalej pre životné prostredie a ochranu prírody, ďalej pre petície, právnu ochranu a bezpečnosť. Tento však odporúčať pri výbere kandidátov orientovať sa na významne osobnosti právnickej obce s potrebnými odbornými skúsenosťami.

Všeobecne pripomienky k potrebe preveriť, **či kandidáti spĺňajú zákonne predpoklady** pre výkon navrhovanej funkcie, najmä požiadavku 15-ročnej praxe, mali tieto výbory: národohospodársky a rozpočtový, pre zdravotníctvo a sociálne veci a výbor pre štátnu správu, územnú samosprávu a národnosti. Menovité **výhrady k preukázaniu právnickej praxe** u niektorých uchádzačov mali tieto výbory: Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelanie, vedu a kultúru a Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky. Odporúčanie doplniť: údaje o národnosti a politickú príslušnosť do roku 1989 a vysvetliť, či výkon funkcie sudcu Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nie je v rozpore s kandidatúrou na člena Ústavného súdu Slovenskej republiky, **a ako sa chápe dosiahnutie veku 40 rokov**, či ku dňu voľby alebo v danom roku voľby, mal Zahraničný výbor Národnej rady Slovenskej republiky.

K uvedeným uzneseniam výborov Národnej rady Slovenskej republiky považujem za potrebné uviesť toto:

1. Zákonné predpoklady pre navrhnutie kandidátov Národnou radou Slovenskej republiky preverili predkladatelia, to znamená už uvedené strany, školy a podobne a následne i Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky. Z toho vyplýva, že z navrhnutých kandidátov nespĺňa predpoklady jedine doktor Igor Burger, u ktorého **prax nepresahuje 15 rokov**. Dvaja kandidáti, doktor Kutenač a doktor Burger **dovršia vek 40 rokov** 26. prípadne 25. novembra tohoto roku. Pretože podľa článku 134 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky sudcov Ústavného súdu vymenúva prezident, čo sa stane najskôr v decembri - to je, samozrejme, odhad - po odporúčaní návrhu Národnou radou Slovenskej republiky, **nie je potrebné uvedených kandidátov z tohoto dôvodu vyradiť z predloženého návrhu, pretože v dobe prípadného menovania budú tieto podmienky veku už spĺňať**. Ešte raz zopakujem, ústavnú podmienku dĺžky praxe a vôbec ústavnú podmienku nespĺňa jedine pán doktor Burger, ktorému chýba do završenia ústavnej podmienky praxe 15 rokov až 6 mesiacov.

2. **Požiadavky na doplnenie údajov politickej príslušnosti a národnosti uchádzačov sú nad rámec článku 134 Ústavy Slovenskej republiky** a neodporúčam ich Národnej rade Slovenskej republiky akceptovať, Ústavný sud Slovenskej republiky je podľa článku 124 ústavy nezávislým orgánom a nie je preto prípustné viazať funkciu jeho sudcov na stranícku príslušnosť alebo národnosť. Podľa článku 137 ústavy má sudca ústavného sudu povinnosť vzdať sa svojej straníckej príslušnosti, samozrejme, ak -je členom strany alebo hnutia, ešte pred zložením sľubu sudcu ústavného sudu.

3. Pripomienky k zlučiteľnosti výkonu funkcie sudcov Ústavného sudu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a Ústavného sudu Slovenskej republiky sú oprávnené v tom zmysle, že pred vymenovaním kandidáta na funkciu sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky sa tento musí vzdať funkcie vo federálnom ústavnom súde. Pokiaľ sa tak nestane, nemôže byť do tejto funkcie vymenovaný. Toto však nebráni postupu, v rámci ktorého môže byť takýto uchádzač Národnou radou Slovenskej republiky navrhnutý na sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Preto z tohoto dôvodu nenavrhujeme žiadnu zmenu v predložených návrhoch.

Panie poslankyne, páni poslanci,

dovoľte, aby som vás oboznámil s volebným poriadkom, ktorý navrhujeme pre sudcov Ústavného sudu Slovenskej republiky. Navrhujeme, aby na priebeh volieb dohliadla komisia poslancov zložená z overovateľov Národnej rady Slovenskej republiky. Pokiaľ mi je známe, týchto overovateľov je 10. Komisia si zo svojho stredy zvoli predsedu komisie. Pred začatím hlasovania komisia prekontroluje volebnú schránku, ktorú zapečatí. Skontroluje tiež, či sú pripravené hlasovacie lístky s predtlačenými menami kandidátov. V miestnosti, kde komisia na zisťovanie výsledkov hlasovania spočíta hlasy, môžu byť prítomní len členovia komisie o výsledku hlasovania vyhotoví komisia zápisnicu, ktorú podpíšu všetci jej členovia. V zápisnici o hlasovaní musí byť predovšetkým uvedený počet vydaných hlasovacích lístkov, ďalej počet odovzdaných platných a neplatných hlasovacích lístkov, počet hlasov odovzdaných pre navrhnutého kandidáta. Výsledky hlasovania oznámi Národnej rade Slovenskej republiky predseda alebo poverený člen komisie.

K samotnému hlasovaniu: Na hlasovacom lístku sú predtlačené mená kandidátov v abecednom poradí. Súhlas a navrhnutým kandidátom vyjadrí hlasujúci zakrúžkovaním poradového čísla pred menom a priezviskom kandidáta. Hlasujúci zakrúžkuje najmenej jedného a najviac 20 kandidátov. Neupravený hlasovací lístok, teda bez akéhokoľvek krúžkovania, sa považuje za zdržanie sa hlasovania. Hlasovací lístok, na ktorom je zakrúžkovaných viac ako 20 kandidátov, ďalej hlasovací lístok upravený iným ako predpísaným spôsobom a hlasovací lístok, ktorý je opravovaný, je neplatný.

Úpravu hlasovacích lístkov vykoná poslanec v určenom priestore, v ktorom nesmie byť nikto prítomný súčasne s hlasujúcim poslancom. Ten priestor je tu, za touto sálou. Poslanec hlasuje tak, že po opustení určeného priestoru vloží hlasovací lístok do volebnej schránky, ktorá bude tu, v týchto priestoroch.

K výsledkom volieb: Podľa článku 134 Ústavy Slovenskej republiky o Ústavnom súde Slovenskej republiky navrhne Národná rada Slovenskej republiky prezidentovi 20 kandidátov.

Zvolení sú tí 20 kandidáti, ktorí získali najvyšší počet hlasov a zároveň získali hlasy nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov. Ak v prvom kole hlasovania nebolo zvolených všetkých 20 kandidátov, vykoná sa druhé kolo volieb, do ktorého postupujú všetci, ktorí neboli zvolení v prvom kole. Ak ani takto nebude zvolený určený počet kandidátov, uskutočnia sa doplnujúce voľby po predložení ďalších návrhov. ***Doplňovacích volieb sa môžu zúčastniť aj pôvodne navrhnutí kandidáti, ktorí neboli zvolení v prvom a druhom kole.***

Vážený pán podpredseda, navrhujem, aby sa hlasovalo teraz o dvoch okolnostiach. Po prvé, aby sme hlasovaním schválili komisiu, ktorá bude dozerať na voľby tých osôb, ktorých navrhujeme za sudcov ústavného sudu. Po druhé, aby sme hlasovaním schválili tento volebný poriadok.

.....

Poslanec A. Matejka:

V zozname kandidátov mi chýba jedna maličkosť, **či títo kandidáti neviedli v minulosti alebo či neboli účastní v senátoch pri politických procesoch.**

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Hudec.

Poslanec I. Hudec:

Vážený pán predseda Národnej rady, vážený pán predsedajúci, vážený pán kolega, vážené kolegyne, kolegovia,

myslím si, že nie táto otázka je rozhodujúca. Vieme dobre, že v podstate čistky v našej spoločnosti už prebehli. Skôr by som sa zamyslel, ak dovolíte, nad inou otázkou, **nad otázkou kvality ústavného súdu**, pretože dobre vieme, že ústavný sud musí byť najmä kvalitný. V čase vzniku Slovenskej republiky je naše úsilie zrejme spoločné. Preto ak dovolíte, prednesiem niekoľko veľmi stručných a krátkych viet.

Po prvé - **členmi ústavného súdu by mali byť odborníci zo všetkých základných odborov práva**, t. j. štátneho práva, občianskeho práva, trestného práva, správneho práva, medzinárodného práva. Ak dovolíte, zdôvodním, prečo je to tak. Ako príklad uvediem vyznám odborníkov z medzinárodného práva. V demokratickej Európe i vo svete je tendencia priority medzinárodného práva pred právom vnútroštátnym. Druhá hlava našej ústavy v článku 11 napríklad stanovuje prednosť citovaných medzinárodných právnych noriem pred našimi. Nebudem dramatizovať a aktualizovať súčasný problém Gabčíkova a ďalšie, ktoré sú z hľadiska medzinárodného práva na obzore. **Je žiaduce, aby v oboch stálych senátoch ústavného súdu bolo napríklad aspoň po jednom odborníkovi z medzinárodného práva.** Podobne by bolo možné argumentovať aj v iných odboroch, ktoré som citoval.

Po druhé - **nepokladám za vhodné, aby sme volili kandidátov v dôchodkovom veku** už vzhľadom na perspektívu 7-ročného pôsobenia v ústavnom súde. V návrhu je 5 mien:

JUDr. Miloš Seemann 66-ročný, JUDr. Dušan Nikodým 65-ročný, JUDr. Ladislav Boroň 65-ročný, JUDr. Július Černák 62-ročný, a JUDr. Jozef Bella 60-ročný.

Po tretie - **medzi uchádzačmi je až 6 prokurátorov. V krajinách s demokratickými tradíciami** nie je bežný jav, aby sa z prokurátora stal sudca a **je vylúčené, aby sa z prokurátora stal hneď** sudca najvyššej súdnej inštalácie, **sudca ústavného súdu**. V anglosaskej právnej oblasti sa tak robí kvôli takzvanej "prokurátorskej mentalite". Aj preto neodporúčam, aby sme zvolili kandidátov, teda najmä veľa z nich: JUDr. Jána Kubíka, JUDr. Jozefa Schmidta, JUDr. Ľubomíra Dobríka, JUDr. Jána Tyrpáka, JUDr. Štefana Beneša a doktorku Brigitu Polačkovú. Otázka je kandidatúra právnikov menej významných podnikov, s menším predpokladom kvalifikovanej praxe, ako je napríklad JUDr. Michal Kačmár z Vodostavu Bardejov a JUDr. Jana Laššáková z Biotiky Slovenska Ľupča. Prosím, aby ste pochopili moje pripomienky ako podmienené návrhy na zváženie voľby citovaných kandidátov a v čase, keď vláda už schválila zákon alebo návrh zákona, ktorým sa bude rušiť nezmyselný a protihumánny lustračný zákon, nezačínali s kategóriami, ktoré sú mimo vecnej odbornej diskusie o týchto veciach.

Ďakujem vám za pozornosť. /Potlesk. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Predseda ústavnoprávneho výboru pán Sečánsky sa prihlásil o slovo.

Poslanec M. Sečánsky:

K pripomienke pána poslanca Matejku, ale aj pána poslanca Hudeca: **Podmienky na to, kto môže byť sudcom Ústavného súdu, určuje ústava.** Tieto podmienky som tu vymenoval.

Nemáme naprosto žiadne právo požadovať alebo rozširovať tieto podmienky o niečo iné. To sme si povedali v ústave. To je po prvé.

Po druhé: Dávame návrhy na sudcov ústavného sudu z tých osôb, alebo z tých mien a priezvisk, ktoré sme dostali. Predsa boli vyzvané jednotlivé politické strany, inštitúcie, aby tieto návrhy predložili. Musíme vychádzať len z tých návrhov, ktoré tu máme. Nemôžeme navrhnúť proti vôli niekoho, že bude sudcom ústavného súdu. Chápem, čo hovorí pán doktor Hudec, že ústavný súd má mať svoju štruktúru, že by tam mali byť právnici jednotlivých odvetví, ale **musíme vychádzať z toho, čo máme, čo nám bolo predložené**, a to bolo tých 35 či koľko mien, ktoré máte k dispozícii.

A ešte jedna podmienka k návrhom, ktoré máme na **sudcov v dôchodkovom veku**. Priatelia, ak sa pozriete na zloženie ústavných sudov v iných krajinách, tam toto **naprosto neobvyklé nie je**. Vychádzame z toho, a to zrejme bude aj u nás, že sudca bude mať svojho asistenta. Pokiaľ mi pamäť dobre siaha, v Nemecku ma sudca ústavného súdu až 3 asistentov, ktorí s ním spolupracujú pred vyhlásením nálezu ústavného sudu, všeobecne by som povedal, že pred rozhodnutím. Robia mu odborné práce. Áno, majú to byť erudovaní právnici, ale znovu hovorím, môžeme len rešpektovať tie ústavné podmienky, ktoré táto ústava na sudcov ústavného sudu kladie.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem za vysvetlenie pánovi Sečánskemu. Hlasí sa pán poslanec Masarik.

Poslanec J. Masarik:

Pán podpredseda, predpokladám, že k tomuto bodu sa otvorí rozprava. Pri stole prijímali lístky s prihláškami do rozpravy.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Rozprava už predsa bola. Veď hovoril pán poslanec Hudec. Ešte formálne sme ju neukončili, počas rozdávania lístkov môžete hovoriť, ale nedostal som žiadne písomne prihlášky do rozpravy. Prosím, pán poslanec Masarik.

Poslanec J. Masarik:

Vážený pán predseda, dámy a páni,

dovoľte, aby som sa vyjadril k jednému z kandidátov na funkciu člena Ústavného sudu Slovenskej republiky, ktorého zatiaľ nebudem menovať. Tento kandidát má 60 rokov, čo je vek, v ktorom každý človek vyoral svoju brázu v života a obyčajne už odchádza na odpočinok. **Akú brázu zanechal za sebou náš kandidát?** Pri jeho päťdesiatinách napísal časopis Právny obzor, že jeho osobné schopnosti sú podložené dôkladným osvojením si marxisticko-leninskej ideológie, preukázal rozsiahle predpoklady pre politicko-organizátorskú činnosť a jeho vedeckopedagogická a politicko-ideová činnosť bola ocenená radom vyznamenaní, ktoré sú výrazom jeho vysoko aktívnej politickej angažovanosti.

Dal som si preto tú námahu a preštudoval aspoň niektoré z jeho publikovaných článkov. Ukázalo sa, že Právny obzor nič neskresľoval, že jubilant si marxizmus-leninizmus naozaj dôkladne osvojil - až natoľko, že i veci zjavné hodnotil skreslene alebo opačne. Napríklad Február 1948 vykreslil v časopise Socialistické súdnictvo z roku 1970 ako udalosť, v ktorej bola - citujem: "...

československá buržoázia aj s koncepciou londýnskej emigrantskej vlády definitívne porazená. Národnodemokratická revolúcia prerástla v socialistickú a ľudovodemokratický štát sa stal štátom diktatúry proletariátu." V tomto duchu hodnotil Február 1948 naposledy v Novom slove z roku 1989. Ide o ten istý víťazný február, ktorý v demokratických krajinách od začiatku označovali stručne a výstižne ako februárový puč.

Dá sa povedať, že úlohu diktatúry proletariátu chápal náš kandidát v celom zmysle jej významu. Až natoľko, že si osvojil nasledujúce myšlienky - opäť citujem: "*Diktatúra proletariátu je jediná mysliteľná forma dobytia a ovládania politickej moci v štáte.... Parlamentarizmus a demokracia politická aj meštiacka môžu byť len jedným z prostriedkov, avšak nie cieľom robotníckeho hnutia.... len diktatúra proletariátu je východiskom k novému životu... Ľud bude pracovať... ale najprv musí byť štát v rukách pracujúceho ľudu.*"

Tieto myšlienky si osvojil ako zdroj poučenia a inšpirácie a naďalej ich tvorivo rozvíjal v mnohých článkoch. Považujem za nemožné a i zbytočné citovať všetky pasáže, v ktorých odôvodňuje nevyhnutnosť uplatňovania diktatúry proletariátu a vedúcej úlohy strany v spoločnosti ako prostriedku moci, čím bol na dlhé desaťročia po februári zotročený občan i štát.

Kandidát, ktorého životnú cestu si všímam, bol v roku 1970 vylúčený z "našej strany", ako sa dôverne hovorilo komunistickej strane. Bol postihnutý podobne ako desaťtisíce jeho straníckych druhov. Ale po určitom čase sa s nim opäť stretávame vo verejnom živote aj v strane. V čase, keď tie isté desaťtisíce už bývalých členov strany so zaťatými zubami prežívali spoločne so svojimi rodinami existenčne dôsledky svojho bezpochyby statočného a neohrozeného postoja prejaveneho tým, že narovnali chrbticu a povedali: "*Nie, tento kráľ je nahý!*"

Dalo by sa očakávať, že postoj nášho kandidáta na funkciu ústavného sudcu k postihnutým osobám a k udalostiam z roku 1968 bude zdržanlivý a plný porozumenia, veď sám spadol z rovnakých dôvodov z nomenklatúrneho rebríčka. Že to tak nebolo, svedčí monografia "*Dejinné poučenie*" vydaná Nakladateľstvom Pravda v roku 1970. Toto dielo je kolektívne a je v istom zmysle anonymne, pretože jednotlivé kapitoly nemajú svojho autora. Obsah knižky je však i napriek tomu poučný. Znamená požehnanie okupácie Československa a všetkých následných krokov, ktoré komunistická strana uskutočnila so zámerom, aby už nikdy nemohlo dôjsť k recidíve udalosti spred augusta roku 1968. Autori, vrátane nášho zatiaľ neznámeho kandidáta ako spoluautora monografie, považovali za potrebné opakovane vyjadrovať vďačnosť Komunistickej strane Sovietskeho zväzu za naše ujarmenie spojeneckými armádami.

Kladiem si nielen rečnícku otázku: "*Aký je rozdiel medzi tými, ktorí vojská pozvali a medzi tými, ktorí následne tento krok ospravedlňovali a schvaľovali?*" Z právneho hľadiska je tu nesporný rozdiel, z ľudského veľký rozdiel nevidím. Táto knižka bola zároveň kopancom všetkým tým bývalým spolusúdruhom, ktorí ešte aj po desiatich rokoch znášali dôsledky svojho zásadového postoja.

Obdobie, o ktorom hovorím, sa nazývalo normalizáciou. Náš kandidát ho v roku 1990 v rozhovore pre Slobodný piatok nazýva ešte stále cudne a nevinne konsolidáciou. Dejinné poučenie je síce kolektívnym dielom, ale náš kandidát nenecháva nikoho v pochybnostiach, že názory tlmočené v monografii sú aj jeho vlastné. Svedčí o tom rad pasáží z jeho článkov. Stačí snáď, ak za všetky uvediem aspoň dva. Prvý citát: "*Skúsenosti z posledných rokov však ukázali, že protisocialistické sily pod rúškom obrody socializmu usilovali o revíziu základných revolučných princípov a opatrení spätých s februárovým víťazstvom pracujúceho ľudu. Je našou*

mravnou povinnosťou nekompromisne brániť také významné princípy marxizmu-leninizmu, ako je vedúca úloha komunistickej strany, proletársky internacionalizmus, socialistické vlastenectvo, jedným slovom socializmus." Druhý citát je z roku 1989. Je kratší. Citujem: *"Po auguste 1968 sa museli pod vedením Gustáva Husáka sformovať a zjednotiť marxisticko-leninské sily v KSČ i v spoločnosti a mobilizovať pracujúcich do boja za prekonanie pravicového protisocialistického nebezpečenstva."*

Prehodíme však výhybku. Dnes máme urobiť užší výber z 34 kandidátov navrhnutých do funkcie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Byť členom ústavného súdu je životným snom každého zdravo, ale i nezdravo ctižiadostivého sudcu. **Podľa môjho názoru člen ústavného súdu je medzi sudcami tým, čo Modrý Mauritius medzi známami. Členmi ústavného súdu by sa mali stať najlepší z najlepších po stránke odbornej i morálnej.** Malo by nás teda zaujímať, aké sú názory všetkých navrhovaných kandidátov na profil sudcu.

Dovoľte, aby som vám predložil jeden z nich - citujem: *"V kádrovej práci usilujeme o to, aby vo funkciách sudcov a štátnych notárov pracovali ľudia morálne pevní, dobre politicky a odborne pripravení. Nezávislosť sudcov má však aj druhú stranu... je to ach schopnosť, mravná sila, vysoká odbornosť, vedecký svetonázor, ako základ pre rozhodovanie v mene republiky."* Súhlasím s týmto názorom, ale iba čiastočne. Citované myšlienky sú podrobnejšie rozpracované v referáte *"O politicko-morálnom a odbornom profile sudcu"* - pozri Socialistické súdnictvo z roku 1980, číslo 9. Ak dovoľíte, na chvíľu sa pri ňom zastavím a budem citovať opäť niekoľko citátov, ktoré považujem za najpodstatnejšie. *"Súdy v celej svojej činnosti majú vychovávať občanov k oddanosti vlasti, veci socializmu a komunizmu... Opodstatnene sa preto vyžaduje, aby tieto úlohy sudcov... vykonávali také osobnosti, ktoré spĺňajú vysoké nároky na politickú, morálnu a odbornú kvalifikáciu. Za sudcu môže byť zvolený len ten, kto je... bezúhonný, veci socializmu oddaný... Základom a prvoradým predpokladom zákonného rozhodovania je politická, ideová, morálna a odborná úroveň, pripravenosť, skúsenosti a vlastnosti socialistického človeka-sudcu. To je možné len na základe marxisticko-leninského svetového názoru... Sudcovskú funkciu a činnosť súdnictva môže úspešne a spoločensky užitočne vykonávať len taký sudca, ktorý si osvojí vedecký svetonázor, Ktorý je teóriou poznania výkladu sveta a metódou poznávania i návodom na prax... Časté diskusie o tom, či sudca môže a má rozhodovať stranícky ukazujú, že tento princíp nie je vždy jasný. Požiadavka, aby sa sudca vo svojej činnosti riadil vedeckým svetonázorom, zahŕňa aj požiadavku a princíp jeho straníckych a triednych postojov. Je to postoj k javom, procesom, X problémom z pozície robotníckej triedy a socialistickej spoločnosti."* Koniec citátov.

Ten, kto chce vedieť, to si má predstaviť pod pojmom nezávislosť sudcov a sudcov, má naporúdzi hneď vysvetlenie. Opäť citujem: *"Preto aj rozhodovacia činnosť sudcov je triedna a stranícka. Každá činnosť sudcu... má a môže byť v súlade s princípom zákonnosti len vtedy, ak metodologickým základom interpretácie a aplikácie právneho predpisu je vedecký svetový názor... Primárne sú záujmy robotníckej triedy ako celku, záujmy socialistickej spoločnosti, ktoré sú vyjadrené v základných dokumentoch KSČ... Preto požiadavky orgánov KSČ a statných orgánov kladené na politicko-morálnu a odbornú úroveň sudcov sú opodstatnené... Nám nemôže byť ľahostajné, kto ako rozhoduje v mene ľudu, v mene republiky..."*

Myslím si, že sú to jasné a jednoznačné slová o nezávislosti sudcov a sudcov a som za ne autorovi vďačný. Budete mi určite, oponovať tým, že ak všetci naši sudcovia spĺňali uvedené kritéria

deformujúce osobnosť človeka, z koho potom budenie vyberať. Zastávam názor, že treba rozlišovať medzi otrokárom a otrokom.

Vyslovené i napísané slovo je možné prirovnať ku kvantu energie, k žiareniu. Žiarenie, ktoré vydával náš marxistický vedec po desiatky rokov, bolo zhubným žiarením. Vyvolávalo a podporovalo šírenie metastáz rakoviny komunizmu. Môžeme snád' zľahčovať aktívne glorifikovanie a podporu systému, ktorý za obdobie svojej existencie ma v celosvetovom meradle na svedomí viac ľudských životov ako fašizmus? A pritom na rozdiel od fašizmu väčšinu obetí komunizmu tvoria civilné osoby Ezop nám zanechal jednu bátku. V boji sa do zajatia dostane trubač V obave o svoj život volal: "*Priatelja, neberte mi život, veď ja som nikoho z vás nezabil. Ja predsa okrem tohto svojho plechového nástroja nič nemám.*" A oni mu odpovedali: "*Ty nesieš oveľa väčšiu zodpovednosť, lebo i keď si sám nebojoval so zbraňou, volal a povzbudzoval si do boja ostatných.*"

Nevolení po skalpe tohto pána, nechcem ho škandalizovať, ani nespochybňujem úprimnosť jeho obratu po novembri 1989. **Týmto chcem upozorniť na to, že jedna strana misiek váh je preťažená prednovembrovým bahnom, a že zatiaľ neprešiel skúškami, ktoré by preverili trvanlivosť jeho 180-stupňového obratu.** Nezabúdajme ani na to, že ním vedený rezort súdil a odsúdil ešte v lete 1989 aktivistov za ľudské práva, napríklad známou "bratislavskú päťku".

Nebudem sa vyjadrovať k názoru zo Slovenského denníka, či jeho kandidovanie za ústavného sudcu je, alebo nie je vrcholom drzosti. V každom prípade však postup akademika profesora JUDr. Milana Čiča, DrSc. - pretože o ňom hovorím - do užšieho vyberú 20 kandidátov, z ktorých si vyberie sudcov Ústavného sudu Slovenskej republiky prezident Slovenskej republiky, budem považovať za krok, ktorým by sme urobili capu záhradníkom, za facku do tváre slušnosti.

Ďakujem vám. /Potlesk. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Prosím, ešte sa hlási pán poslanec Böhm.

Poslanec T. Böhm:

Nedá mi, aby som k takejto závažnej okolnosti, ako je voľba resp. návrh na voľbu najvyšších sudcovských miest, ústavných sudcov, nepovedal svoje stanovisko. Osobne som získal dojem, že dôležitosť tejto otázky je tu trochu zľahčovaná.

Verte, že mám veľké obavy, že keď si to úplne až do konečného dôsledku takto zľahčíme, a pritom viem, že väčšina z vás, a takisto aj ja, prevažnú časť týchto ľudí, o ktorých budeme hlasovať, nepoznáme, pretože materiály, ktoré nám boli dané, sú úplne nedostatočné, obávam sa, že sa môže stať, že si zvolíme aj povedal by som obrazne - popravcov novo sa rodiaceho mladého slovenského štátu. Preto by som chcel upriamiť vašu pozornosť na jedno. V materiáloch, ktoré sme dostali - aspoň ja - som sa nemohol dočítať a nedozvedel som sa, aké sú postoje týchto ľudí, ktorí budú reprezentanti, teda sudcovia najvyššej súdnej inštancie, ktorou je ústavný súd, aké majú postoje k samostatnej slovenskej štátnosti. A to si dovoľím tvrdiť, že nepoznám štát a nepoznám prezidenta, ktorý by vymenoval sudcov najvyššieho súdu, čo len jedného, takých, ktorí trebárs neprajú a nie sú dobromyseľní k tomu štátu, v ktorom túto funkciu majú vykonávať. Nechcem teraz konkretizovať a rozoberať jednotlivé prípady, pretože materiály sú nedostatočné. Chcem len upriamiť vašu pozornosť na to, aby ste porozmýšľali, či je potrebné takýmto kvaltom túto otázku riešiť. Myslím si, že je to na škodu veci a vôbec nie je to potrebné. Som posledný

z tých, ktorého by ste mohli upodozrievať, že by som chcel brzdiť proces samostatnosti slovenského štátu.

Ale prosím, keď to zoberieme po formálnej stránke, pozrite sa, sú tam navrhovaní niektorí kandidáti, ktorí majú formálnu zámienku, že by nemali byť voliteľní, pretože im chýba par dní alebo nejaké mesiace praxe. **Nemôžem sa stotožniť s názorom, že keď ústavný zákon určuje, presne taxatívne vymedzuje dve hlavné kritériá, ktorým sú vek a prax, 40 a 15 rokov, že v tom čase, keď budeme o tom rozhodovať, by tieto podmienky mali byť splnené.** Pretože je pravdou, že je možné a veľmi pravdepodobné, že do tej doby, keď budú určení, prípadne menovaní, nadobudnú túto spôsobilosť a nebude v tom prekážka. Lenže my rozhodujeme každý za seba, rozhodujeme v tomto čase, a nikto z nás nemôže teoreticky vylúčiť, že môže niekto niektorých z týchto sudcov vymenovať trebárs zajtra. Aká je tu istota? Je ústava, ústava je prijatá, právomoci sú dané, nie je prezident, právomoci prezidenta na druhý. Takže, to sú už teoretické debaty, nechcem to dať do tejto roviny. To je otázka nedostatočnosti týchto materiálov.

Druhá vec - pozrite sa, kandidáti sú tam navrhovaní jednotlivcami, ale aj jednotlivými spoločnosťami alebo hnutiami, ktorých nevedno prečo - Konkrétne sudcov nenavrhuje sudca resp. predseda najvyššieho súdu, prokurátorov nenavrhuje generálny prokurátor, ktorý, myslím si, že najlepšie pozná svoj manšaft. Právě preto si myslím, že tento návrh a výber v počte týchto 40 či 36 kandidátov je formálny. Ak by som sa mal prikloniť k právnemu názoru, že úplne na to stačí splnená podmienka 40 rokov a 15 rokov praxe, tak si dovoľm tvrdiť, že to by boli desaťtisíciky návrhov, to by sa vlastne mohol do toho počítať takmer každý, kto má to vzdelanie a nejakú prax, a takisto sa na takúto funkciu prihlásiť.

Prosím, neľahčujme to. Takisto, aj pokiaľ ide o otázku morálneho profilu. **Morálny profil je veľmi dôležitý kredit, na ktorý spoločnosť - a každá spoločnosť - veľmi citlivo reaguje.** Teraz máme rozhodovať o návrhu sudcov ústavného súdu a skutočne nevieme - za seba si dovoľm tvrdiť, že neviem zodpovedne povedať, koho možno odporučiť a koho nie. Nechcem nikomu ublížiť, ale takisto nechcem spraviť frašku z takého dôležitého aktu, ako je voľba sudcov najvyššieho súdu. Preto si myslím, že tento morálny kredit je veľmi dôležitý, lebo všetci v sebe nosíme morálny kompas, ktorý nám hovorí, čo je dobré a čo je zlé.

A keď porušíme toto presvedčenie a toto volanie vlastného svedomia, obávam sa, že v budúcnosti budeme ťažko usínať. Právě preto by som dal konkrétny návrh: Je čas, nežeňme to a nadávajme to na ostrie noža, neriskujme, že skutočne sa nám dostane o nejaký krátky čas odozva, že sme navrhli niekoho, ktorý toho nie je hodný ani odborne, ani morálne. Aby sa tam nedostal - predsa si to musí uvedomiť každý - človek, ktorý sa v minulosti pričinil v rôznych politických procesoch. Nechcem hovoriť, neviem, ktorý sudca tam môže byť, ale nemôžem to ani vylúčiť - a ja to vylúčiť chcem. Preto navrhujem, aby to bolo odložené, aby bola vymenovaná osobitná komisia ad hoc, ktorá by doplnila tieto materiály, ktoré sú podkladom pre naše rozhodovanie, aby mala možnosť, si zavolať jednotlivých kandidátov a krátkou cestou niektoré nejasnosti ozrejmiť, a potom, aby nám bol takto predložený návrh, aby sme vedeli rozhodovať.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánovi poslancovi. Prosím, pán poslanec Bárány.

Poslanec E. Bárány:

Vážené dámy, vážení páni,

som hlboko presvedčený, že ani jeden z navrhovaných kandidátov si nepraje neexistenciu Slovenskej republiky. Možno, že niektorý z nich alebo viacerí z nich uprednostňujú jej existenciu v rámci štátoprávneho zväzku s Českou republikou. Iní zase pokladajú za vhodnejšie, aby Slovenská republika bola už dnes alebo od 1. januára plne samostatným štátom. Ide tu o rozdielne politické názory. **Myslím si, že tento politický názor, rovnako ako ostatné politické názory kandidátov, by nemali pri našom rozhodovaní zohrávať žiadnu úlohu. Najlepšou cestou ako zabezpečiť, aby pri našom rozhodovaní nehrali žiadnu úlohu, je to, že ich nepoznáme.** Chcel by som pripomenúť, že všetci, ktorí budú menovaní za členov ústavného súdu, budú skladať sľub. **Myslím si, že nie náhodne Ústava Slovenskej republiky v znení sľubu hovorí o vernosti ústave, zákonu, princípom právneho štátu, ale že sudcovia ústavného súdu neprisahajú vernosť štátu. To má svoj hlboký zmysel práve pre nestrannosť sudcov, ktorí tu majú slúžiť občanom, ich právam, a nie žiadnemu štátu.** Myslím si teda, že kritérium postoja k otázke - hneď dnes samostatné Slovensko alebo zachovanie štátoprávneho zväzku s Českou republikou - by tu nemalo hrať žiadnu úlohu. A opakujem, najlepšie je, keď tento konkrétny názor nepoznáme.

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánovi poslancovi Bárányovi. O slovo sa prihlásil predseda Národnej rady Slovenskej republiky pán Gašparovič.

Predseda NR SR I. Gašparovič:

Vážené kolegyne, vážení kolegovia,

len stručne na vysvetlenie: Títo kandidáti sa vyberali vyše roka. Sú tam kandidáti, ktorých dostala ešte bývalá Slovenská národná rada. Týchto kandidátov nevyberala ani ona, nevyberali sme ich ani my. Sú to skutočne kandidáti, ktorých si nahlásili jednotlivé politické strany, politické hnutia alebo dokonca združenia.

Do dňa, kedy Národná rada Slovenskej republiky určila termín, dokedy treba nahlásiť ďalších kandidátov, sme dostali tých kandidátov, ktorých máte pred sebou na hlasovacích lístkoch. Bolo ich viac, ale niektorí nespĺňali vekové podmienky a podmienky praxe. Preto je to skutočne kandidátka taká, aká je. Ale chcem povedať iné, aby sme o tom ďalej nediskutovali.

Nejdem hodnotiť ani jedného kandidáta, či je taký, či je onaký, chcem vám povedať len jedno, že tieto voľby sú tajné, volte podľa svojho vlastného presvedčenia a svedomia, volte tých, ktorých poznáte. Keď ich nepoznáte, nevoľte.

Ďakujem.

/Potlesk. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánovi predsedovi. Chcel by som ešte k tomu podotknúť, že všetky návrhy prešli výbormi Národnej rady, kde poslanci mali možnosť vyjadriť sa k navrhovaným kandidátom, získať si o nich dodatočné informácie, vyjadriť vo výboroch súhlas alebo nesúhlas s predloženou

kandidatúrou. Napokon, celý vyber kandidátov prešiel ústavnoprávnym výborom, ktorý posúdil ich spôsobilosť z hľadiska kritérií, ktoré stanovuje Ústava Slovenskej republiky.

Chcel by som podotknúť ešte jednu vec. Národná rada Slovenskej republiky v tajnom hlasovaní, ktoré sme si odsúhlasili, zvolí dvadsať kandidátov za sudcov Ústavného súdu.

Predpokladáme, že táto Národná rada zvolí aj kompetentného prezidenta, ktorý bude schopný z tých dvadsiatich vybrať desať tak, aby zodpovedali aj kritériám napríklad z hľadiska odbornej štruktúry, atď., ktoré ústavný sud bude potrebovať.

Domnievam sa však, že dnes, v tejto chvíli, musíme rozhodnúť o jednej pripomienke pána poslanca Böhma, a to je pripomienka, že navrhovaný kandidát musí už dnes, teraz, v čase voľby, spĺňať kritériá, ktoré stanovuje Ústava slovenskej republiky, to znamená kritérium odbornej praxe a kritérium veku. Preto sa pýtam predsedu ústavnoprávneho výboru pána doktora Sečánskeho, či okrem ním menovaného JUDr. Burgera sú tam ešte takí kandidáti.

Prosím vás taktiež o názor, či je možné vzhľadom na ústavu a pravidlá, ktoré sme si schválili, zriaďovať nejakú osobitnú komisiu, ako to navrhol pán poslanec Böhm. Podľa môjho názoru, nie.

Poslanec M. Sečánsky:

Pán podpredseda, rád by som spresnil alebo zopakoval to, čo som hovoril. Prečítam presne z ústavy: *"Za sudcu ústavného súdu môže byť vymenovaný občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky, dosiahol vek 40 rokov, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov je činný v právnickom povolaní."*

To sú podmienky, ktoré musia byť splnené, podľa môjho názoru, a nielen podľa môjho názoru, v čase vymenovania tohto sudcu.

Samozrejme, že bolo by ideálne, keby sme dnes, v tomto kole, rozhodli o týchto dvadsiatich sudcoch. Možno nerozhodneme v druhom, možno nerozhodneme ani vo štvrtom kole. Vieme, ako to bolo so sudcami federálneho ústavného súdu. **Ten proces môže trvať dlho, ale veková podmienka, podľa mňa aj podmienka praxe, musí byť splnená v čase vymenovania tak, ako to žiada ústava.**

A pokiaľ ide o tie dva prípady, mám to tu. Sporná bola podmienka veku 25. a 26. novembra. Jeden bol pán Burger a druhý - môžem to meno prečítať, ale myslím si, že nie je to rozhodujúce. Rozhodujúce je to, že tieto podmienky musia byť splnené v čase vymenovania.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Brňák sa hlási s faktickou poznámkou.

Poslanec P. Brňák:

Nechcem vnášať pochybnosti do tohto problému, ale minimálne v jednom prípade je pochybný výkon právnickej praxe ako takej. Mali sme to v ústavnoprávnom výbore a **nikto nevedel definovať, čo je to výkon právnickej praxe ako takej.**

Napríklad či je výkonom právnickej praxe funkcia predsedu krajského národného výboru resp. ministra kontroly. Boli tu isté problémy aj v tomto duchu.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem. Dámy a páni, je tu už len jeden vecný problém. Ten problém morálnych kritérií, myslím si, sa dá vyriešiť jednoducho. V súlade so svojim svedomím budeme zaškrtnávať hlasovací lístok. Je tu problém, či kritéria dané ústavou treba splniť v čase voľby alebo v čase vymenovania. Tento problém, podľa môjho názoru, nebol dostatočne vyriešený.

Vzhľadom na túto skutočnosť, aj vzhľadom na to, že o takejto závažnej veci by sa mali poradiť kluby, navrhujem resp. žiadam, aby som dostal informáciu, koľko volebných lístkov bolo vydaných.

/Bolo vydaných 118 volebných lístkov. /

Prosím, aby sa na desať minút zišli kluby. Prosím aj ústavnoprávny výbor resp. jeho vedenie o stanovisko k problému, ktorý nastolil pán poslanec Böhm. Nie som právnik, ale podľa môjho názoru kandidát na sudcu by mal spĺňať tieto kritériá dnes, keď za neho hlasujeme, pretože nevedno kedy bude vymenovaný.

/Po prestávke. /

Dámy a páni, prosím, sadnite si na svoje miesta. Budeme hlasovať, o návrhu, ktorý predniesol pán poslanec Böhm. Pán poslanec, buďte taký dobrý, zopakujte svoj návrh na odloženie prerokúvania resp. odloženie voľby.

Poslanec T. Böhm:

Myslím si, že by bolo vhodné a aj v súlade s rokovacia poriadkom, keď sme boli rozpustení za tým účelom, aby kluby zaujali stanovisko, aby jednotliví zástupcovia klubov povedali, aké je ich stanovisko, a potom spresním návrh.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec, to bola len porada klubov k hlasovaniu.

Poslanec T. Böhm:

Nie porada k hlasovaniu, ale to bola porada k zaujatiu stanoviska.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Áno, k zaujatiu stanoviska k hlasovaniu.

Poslanec T. Böhm:

Pán predsedajúci, to znamená, že najprv chceme vedieť stanovisko a potom budeme vedieť, ako máme hlasovať.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ak niekto z predstaviteľov klubov sa chce k vášmu návrhu vyjadriť, prosím, a potom dáme o tomto návrhu hlasovať. Pán poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

Vážený predsedaajúci, vážené dámy, vážení páni, slávna snemovňa slovenského národa, poslanecký klub Slovenskej národnej strany už vo svojom včerajšom vystúpení skonštatoval, že podmienky, ktoré boli vytvorené pri návrhoch a v procese, v ktorom sa pripravovala voľba sudcov ústavného súdu, neboli dostatočné, aby poslanci mohli zodpovedne pristúpiť k voľbe navrhovaných sudcov ústavného súdu. Preto by sme navrhli nasledovný postup: po prvé - **odložiť** z dnešného dňa **voľbu** sudcov ústavného súdu a po druhé - **vytvoriť parlamentnú komisiu**, ktorá by sa stretla s každým navrhovaným kandidátom osobitne a prerokovala s ním jeho kvalifikáciu i jeho morálny profil, na základe ktorého by táto komisia dala snemovni odporúčenie na voľbu sudcov ústavného súdu s tým, že každý navrhovaný **kandidát by musel vypracovať svoj štandardizovaný životopis**, nie podľa toho, ako je priložený životopis v prílohe, ktorý si každý vypracoval sám, ale na základe štandardných otázok, aby každý poslanec mohol zodpovedne pristúpiť k voľbe sudcu ústavného súdu.

Ďakujem.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánovi poslancovi Hrnkovi. O slovo sa hlási pán poslanec Mikloško.

Poslanec F. Mikloško:

Kresťansko-demokratické hnutie nesúhlasí, aby sa tu vytvorila nejaká ad hoc "komisia "hejslovákov", pred ktorú bude musieť každý predstúpiť a biť sa do prs, kto je väčší Slovák. Nevieme si totiž predstaviť, ktoré parametre tam má vytiahnuť, aby ukázal, že je väčší Slovák. /Smiech v sále. /

Myslíme si, že každý mal dostatok času na to, aby si jednotlivých kandidátov nejakým spôsobom prešetril. Sme za to, aby voľba pokračovala.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem za stanovisko pánovi poslancovi Mikloškovi za klub Kresťansko-demokratického hnutia. Pán poslanec Hrnko - faktická poznámka.

Poslanec A. Hrnko:

Pán poslanec Mikloško v minulom volebnom období veľmi veselými poznámkami obšťastňoval tento parlament, a myslím si, že v tom chce pokračovať. Nebudem mu v tom brániť, ale názor poslancov Slovenskej národnej strany bol zameraný celkom iným smerom. Bol zameraný na to, aby na základe štandardných dotazníkov vedel poslanec štandardne rozhodnúť, a nie na základe niečoho, čo si pán poslanec Mikloško myslí, že je "hejslováctvo" alebo podobne. Veľmi dobre si pamätám, ako pán Mikloško hovoril, aby som federáciu nerozbil aspoň dovtedy, kým jeho brat je ministrom v Prahe. Už tam nie je, už by mohol trochu spustiť zo svojich štandardných stanovísk.

/Smiech. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Páni poslanci, ďakujem vám za humoristickú vložku do nášho rokovania, ale myslím si, že by sme mali pokračovať v rokovaní, s faktickou poznámkou sa prihlásil pán poslanec Anđel.

Poslanec M. Andel:

Iste, dva a pol roka nás nazývajú "hejslováci", ale nie v zlom. Pán Mikloško, prepáč, ale nedaj Boh, aby vás podľa výsledkov volieb nazývali "hejkresťania". /Smiech v sále. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Dobre, ostaneme bez komentára. Prosím, pani poslankyňa Bartošiková.

Poslankyňa H. Bartošiková:

Vážený pán predseda, vážený pán predsedajúci, vážené kolegyne, kolegovia, vítam oživenie v sále, pretože po celodennom sedení skutočne už je toho mnoho. Ale prosia, vratne sa k meritu veci. Nevieť si predstaviť, že by nám niekto o sebe povedal niečo negatívneho a mám veľmi zlé spomienky na komisie, ktoré kádrali. Prosím vás, ak pre nás nie je dostatočne fundované vyjadrenie alebo návrhy takých právnických inštitúcií a osobností, ktoré tu podali svoje návrhy, môžeme možno nehlasovať za niektorých kandidátov politických strán, pokiaľ nemáme dôveru v ich objektívnosť, ale mali by sme mať dôveru vo vyjadrenie takýchto osobností a takýchto inštitúcií. Prosím, vratne sa k vecnému prerokováaniu. Navrhujem, aby sme hlasovali.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem. Rozprava sa týmto návrhom končí. Budeme hlasovať o návrhu, ktorý dal klub Slovenskej národnej strany.

S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Bohm.

Poslanec T. Böhm:

Pán predsedajúci, v nadväznosti na to, že ste na predtým vyzvali, som si myslel, že ma vyzvete aj teraz, keď bola splnená podmienka, ktorú som povedal. Keďže ste na nevyzvali, prihlásil som sa. Prosím vás, chcem povedať jedno. Chápem vás, možno, že to niektorí vidíte v kádrovaní a tak ďalej. Mňa osobne mrzí, že niektorí, ktorí by možno mali záujem a snahu vytvoriť Ústavný súd skutočne na odbornej aj morálnej rovine, nechápu dobre a dajú sa pomýliť tým veľkým kvaltovaním. No, čo povedať kolegovi Mikloškovi na jeho expozé? Snáď len toľko: Bolo ti to treba? Odpoveď, ktorú dostal, si myslím, že by bolo potrebné, aby si niektorí z KDH uvedomili, pretože si myslím, že tam je viac takých, čo tak nezmýšľajú a nepostupujú.

/Šum v sále. /

Potom, prosím vás pekne, ešte k otázke návrhu poslaneckého klubu SNS. Neľahčujte to. Chcel by som to teraz len modifikovať a spresniť. **Môj návrh je odročiť, vytvoriť komisiu ad hoc, alebo alternatívne - poveriť ústavnoprávny výbor tým, aby sa doplnili materiály,** ktoré sú potrebné na zodpovedný návrh na funkciu sudcu Ústavného súdu. Samozrejme, nemožno vylúčiť, aby si komisia alebo výbor neprizval niekoho, keď bude mať nejaké pochybnosti. Myslím si, že na toto čas je a skutočne sa tým neoddiť ani konštituovanie ústavného súdu, ani ustanovenie Slovenskej republiky, slovenského štátu. Po druhé - pozrite sa, nechcem dávať za vzor, nikdy som nikoho nedával za vzor, ale boli také pripomienky a treba ich akceptovať. V Spojených štátoch amerických majú dvestoročnú tradíciu, majú tam ústavný súd, ústavných sudcov volených doživotne, a pritom si dajú pol roka roboty s tým, aby vyobracali ako treba každého jedného.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec, prepáčte, že vám skáčem do reči, ale uplynuli tri minúty.

Poslanec T. Böhm:

A my teraz nemáme naraz času odročiť to ani na týždeň. To je všetko.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem. Pán doktor Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

Pán doktor Böhm, nehnevajte sa, ale s vami vôbec nesúhlasím, odmietam názor, že k tejto voľbe pristupujeme ľahostajne a v neznalosti. Pol roka sa zaoberáme touto problematikou.

Už koncom minulého obdobia Slovenskej národnej rady sa ústavnoprávny výbor zaoberal touto problematikou. V auguste boli vyzvané všetky politické strany, všetky vysoké školy, prakticky každý, koho sa to týka, aby predložili návrh na kandidáta na sudcu ústavného sudu. Dostali sme tie návrhy, ktoré máte pred sebou. Nechcem veriť, že vysoké školy, prípadne tie strany a hnutia, ktoré navrhovali, k tomu pristupovali ľahostajne.

Moje stanovisko je také, že ak túto komisiu vymenujete, prosím, ale tato komisia bude mať zviazané ruky. **Môžeme žiadať alebo preverovať jedine splnenie tých podmienok, ktoré kladie ústava, a znova opakujem, tie podmienky sme preverovali.**

Podmienky určuje ústava, žiadne iné podmienky nemáme právo žiadať. Všetko ostatné je vecou nášho svedomia, vecou našej cti. **Tieto návrhy predsa prerokovali všetky výbory Národnej rady Slovenskej republiky.** Čo ešte chcete preverovať, akým spôsobom a predovšetkým na základe čoho? Znova opakujem, že ak dáme nejaké ďalšie požiadavky, budeme v rozpore s ústavou. Teda nesúhlasím s tým, že ústavnoprávny výbor, ktorý s mnohými kandidátmi, prakticky so všetkými, hovoril, pristupoval k tomu ľahostajne. Toto rozhodne odmietam. To je jedna vec.

Druhá vec - znova zdôrazňujem, ústavnoprávny výbor preveroval jedine to, čo ukladá ústava, aké podmienky kladie na sudcu ústavného súdu. Iné preverovať naozaj nemôžeme. Ak boli splnené tieto podmienky, našou povinnosťou bolo všetko predložiť tomuto plenu a všetko sme tomuto plenu predložili.

Ešte doplním, že záverom uplynulého obdobia, keď prišla táto problematika na pretras, sme v ústavnoprávnom výbore vytvorili komisiu, ktorá hovorila s kandidátmi. V minulom volebnom období sa nám v predsedníctve naprosto jednoznačne dostalo akosi - ľudovo povedané - "pod nos", že nemáme právo dávať svoje stanoviska k jednotlivým návrhom. Máme právo jedine preveriť, či kandidát spĺňa podmienky dane ústavou alebo nie. Preto sme robili pohovory, aby sme zistili, samozrejme, veľmi expresné, či príslušný kandidát ma kredit na výkon tejto sudcovskej funkcie alebo nemá. Nemohli sme s týmto ísť pred predsedníctvo ani pred plenum, pretože ústava takého niečo neukladá. Teda nie je pravda, že pristupujeme k tomu ľahostajne. Nepristupujeme, pán doktor, nepoznáte podmienky, ktoré sa okolo toho splnili a uskutočnili.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Hlási sa pán poslanec Böhm, ale prosil by som, aby sme prešli k hlasovaniu.

Poslanec T. Bohm:

Chcel by som len stručne reagovať, pretože tu bolo zaujaté konkrétne stanovisko. Pán doktor Sečánsky, myslím si, že sme sa nerozumeli - alebo nerozumeli alebo nechceme sa rozumieť. Nechcem zľahčovať prácu ústavnoprávneho výboru v tejto veci, ale na druhej strane nemožno súhlasiť s tým, že ak niekto skontroluje, či má 40 a 15 rokov, tým sa splní táto povinnosť. Hovorím len z pozície poslanca. Tu sa chce od nás, od poslancov, aby sme navrhli. A ja hovorím, že nemôžem navrhnúť, lebo nechcem nikoho poškodiť a nemôžem takisto niekoho zvýhodniť. To znamená, že máme právo vedieť podrobnejšie informácie? Ja si myslím, že máme.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky sa hlási s faktickou poznámkou.

Predseda NR SR I. Gašparovič:

Páni poslanci, všetci sme sa tešili, keď sme začínali v tomto parlamente, že nebudú kabaretné vystúpenia, že budeme slušní, solídni poslanci, ktorí budú rešpektovať všetko. Prosím vás o jedno, čo som povedal na začiatku. Nepoznám, neviem o ňom, alebo poznám a viem o ňom, že je zlý, prečiarknem. Je na každom z vás, ako budete hlasovať. Prosím, ak boli pozmeňovacie návrhy, aby pán predsedajúci dal o nich hlasovať a uvidíme, k čomu dôjdeme.

3. deň rokovania 12. schôdze NR SR 21. januára 1993

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

... Chceme sa, vážené kolegyně a kolegovia, s vami poradiť. Ako iste viete, o 17. 00 hodine **bude na hrade menovanie sudcov ústavného súdu, pričom sa pri tomto akte vyžaduje prítomnosť vlády, ktorá vykonáva funkciu prezidenta. ...**

Nemáme príliš veľa možností, ako túto situáciu riešiť, keďže vychádzam z toho, že by sme neradi interpelácie a otázky prednášali tak, že tu nebudú prítomní členovia vlády. Môžeme schôdzu prerušiť a dokončiť bod interpelácie zajtra, môžeme schôdzu prerušiť tiež s tým, že pred začiatkom ďalšej riadnej schôdze - nemyslím teraz schôdzu venovanú voľbe prezidenta - by sme dokončili interpelácie za prítomnosti vlády a potom by sa začala riadna schôdza Národnej rady Slovenskej republiky.

Prosím, pán poslanec Brňák s faktickou poznámkou.

Poslanec P. Brňák:

Ak dovoľíte, pán predsedajúci, mám v podstate jednu otázku, ktorá sa dotýka toho aktu, o ktorom ste hovorili.

Vzhľadom na to, že ste o ňom hovorili, myslím si, že je možné túto otázku použiť v rámci faktickej poznámky teraz. Táto otázka by v podstate smerovala na neprítomného predsedu vlády Slovenskej republiky.

Dnes, teda aj vami, som bol informovaný o tom, že **predseda vlády Slovenskej republiky mieni vymenovať sudcov ústavného súdu**. Podľa článku 134 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sudcov ústavného súdu vymenúva na sedem rokov prezident Slovenskej republiky. Podľa článku 105 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - voľne povedané - ak nemáme prezidenta, výkon

funkcie prezidenta patrí vláde Slovenskej republiky, okrem oprávnení prezidenta podľa článku 102 písm. d/ až g/. Podľa článku 102 písm. g/ Ústavy Slovenskej republiky prezident vymenúva a odvoláva vedúcich ústredných orgánov a vyšších štátnych funkcionárov v prípadoch, ktoré ustanovuje zákon, vymenúva profesorov a rektorov vysokých škôl, vymenúva a povyšuje generálov. Tieto právomoci z týchto dôvodov, ktoré som uviedol, neprechádzajú na vládu Slovenskej republiky, a teda ani na predsedu vlády. Podotýkam, že ustanovenie článku 102 Ústavy Slovenskej republiky je taxatívnym výpočtom právomocí prezidenta. **Pýtam sa preto neprítomného pána predsedu, na základe akého splnomocnenia mieni vymenovať sudcov ústavného súdu.** /Potlesk. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Böhm.

Poslanec T. Böhm:

Chcel by som poukázať na to, že minule, keď sa prerokovávali návrhy na sudcov ústavného súdu, som mal dosť pripomienok. Vtedy mi bolo **zo strany ústavnoprávneho výboru odpovedané, že sa nemusím obávať, že sa niečo predčasne urobí, pretože nebude ústavný súd, teda sudcovia ústavného súdu nebudú volení pred tým, ako by bol zvolený prezident.** Myslím si, že toto je prinajmenšom nekorektné a neseriózne, odhliadnuc od toho, že som tiež presvedčený, že tu sa niekto dopúšťa porušenia zákona. /Potlesk. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Žiaľ, pán predseda ústavnoprávneho výboru tu nie je. To je otázka, s ktorú by sme sa mali pre odpoveď obrátiť na ústavnoprávny výbor.

Pán poslanec Fico - faktická poznámka.

Poslanec R. Fico:

Vážené dámy a páni, vzhľadom na to, že otázka ustanovenia sudcov ústavného súdu je nanajvýš problematická, **dovoľte, aby som navrhol, aby Národná rada prijala odporúčanie formou uznesenia, aby sa akt ustanovenia sudcov ústavného súdu odložil.**

Ďakujem.

/Potlesk. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Dámy a páni, nezostáva mi nič iné, iba dať bez rozpravy hlasovať o tomto návrhu.

Prosím, prezentujme sa.

Je nás 87, sme uznášaniaschopní.

Kto je za návrh uznesenia, ktorý predniesol pán poslanec Fico?

Za návrh hlasovalo 50 poslancov. /Potlesk. /

Kto je proti?

Proti hlasovalo 21 poslancov.

Kto sa zdržal hlasovania?

Hlasovania sa zdržalo 16 poslancov.

Pán poslanec Jakubík.

Poslanec P. Jakubík:

Pán predsedajúci, kolegyne, kolegovia, predkladám návrh na krátku prestávku a na pokračovanie v rokovaní Národnej rady bodom interpelácie.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Mikloško - faktická poznámka.

Poslanec F. Mikloško:

Pán predsedajúci, chýba mi trochu vaše skonštatovanie hlasovania, že sme prijali uznesenie, ktorým zaväzujeme vládu, aby nevykonala akt ustanovenia sudcov ústavného súdu.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Bajan.

Poslanec V. Bajan:

Pán predsedajúci, prosím o vyhlásenie prestávky na poradu klubov.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Mikloško.

Poslanec F. Mikloško:

Pán predsedajúci, skutočne si myslím, že by ste mali konštatovať, že sme prijali uznesenie, ktorým zaväzujeme vládu. Prosím, aby ste to oznámili.

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Pán poslanec Fico, ak ma pamäť neklame, formuloval toto uznesenie tak, že Národná rada odporúča vláde, aby sa toto menovanie odložilo. Konštatujem, že návrh uznesenia, ako ho formuloval pán poslanec Fico, bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý.

Vyhlasujem 20-minútovú prestávku.

/Po prestávke. /

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Dámy a páni, prosím, zaujmite svoje miesta. **Pán predseda ústavnoprávneho výboru doktor Sečanský vás oboznámi so stanoviskom ústavnoprávneho výboru** k problému, ktorý vyvolal v Národnej rade pochybnosti a ktorý viedol k tomu, že Národná rada prijala uznesenie, aby sa akt ustanovenia sudcov ústavného súdu odložil. Chcem vám oznámiť, že ceremónia na hrade sa ešte neuskutočnila a pán predseda Národnej rady ešte v týchto chvíľach telefonuje s pánom premiérom a informuje ho o stanovisku, ktoré prijal ústavnoprávny výbor.

Dámy a páni, prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 63 poslancov. /

Pre informáciu, ktorú dostanete, nemusíme byť uznášaniashopní, ale myslím si, že pri takejto dôležitej veci, keď Národná rada prijala rozhodnutie, ktoré nebolo celkom obyčajným rozhodnutím, by bolo dobré, aby aj pri vypočutí takejto informácie sme boli uznášaniashopní pre prípad, že by vznikla vôľa prijať rozhodnutie, čakáme, dámy a páni, ešte na príchod pána predsedu Národnej rady, ktorý telefonuje s pánom premiérom. Bolo by dobré, keby bol prítomný

pri informácii, ktorú podá pán predseda ústavnoprávneho výboru. Preto vás prosím, aby ste ešte chvíľočku vydržali v rokovacej sále.

Prosím predsedu ústavnoprávneho výboru pána Sečánskeho, aby vás oboznámil so stanoviskom ústavnoprávneho výboru k problému, ktorý nás viedol k uzneseniu prijatému o pol piatej.

Poslanec M. Sečánsky:

Panie poslankyne, páni poslanci,

ústavnoprávny výbor 10 hlasmi z 12 prítomných prijal takéto stanovisko: **Článok 105 ústavy obsahuje generálnu klauzulu, ktorou prenáša právomoci na vládu. Článok 102 písm. d/, e/, f/ a g/ hovorí, ktoré právomoci vláda pritom nemá. Tam sú menovaní aj vyšší štátni funkcionári. Ústavnoprávny výbor je toho názoru, že sudca ústavného súdu nie je vyšší štátny funkcionár. Preto je toho názoru, že vláda má právo menovať sudcov ústavného súdu. Ústavnoprávny výbor je toho názoru, že predseda ústavného súdu a podpredseda ústavného súdu sú funkcionári, ktorých má menovať prezident republiky. To je všetko.**

Prvý podpredseda NR SR P. Weiss:

Ďakujem pánu doktorovi Sečánskemu. Prosím, dámy a páni, aby sme ostali pokojní, ešte so svojím pohľadom na túto záležitosť vystúpi pán predseda Národnej rady.

Predseda NR SR I. Gašparovič:

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

dovoľte mi, aby som analogicky zhrnul, z čoho vychádzal ústavnoprávny výbor. **Právo predsedu vlády menovať v zastúpení prezidenta Slovenskej republiky sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva z článku 105 ods. 1 ústavy**, v ktorom sa predpokladá výkon funkcie prezidenta vládou alebo predsedom, ak prezident ešte nie je zvolený. Z tejto kompetencie sa vylučuje oprávnenie vlády v prípadoch uvedených v článku 102 písm. d/ až g/. Vláda resp. jej predseda nemôže napríklad vymenúvať a odvolávať predsedu vlády, členov vlády, vedúcich ústredných orgánov a vyšších štátnych funkcionárov.

V súvislosti s vymenovaním sudcov ústavného súdu sa môže zdať problematickou otázka, či sudca ústavného súdu alebo predseda sú vyšší štátni funkcionári. Sudcu, myslím si, nemožno zaradiť pod pojem vyšší štátny funkcionár, a to z viacerých dôvodov. **Samotná štruktúra delby moci na zákonodarnú a súdnu vylučuje označenie sudcu ako vyššieho štátneho funkcionára.** Je to fakt súdna moc. Nejde o typickú reprezentáciu štátnej výkonnej moci, ale o moc špeciálne označenú ako moc súdna. Takáto kvalifikácia, ako má na zreteli článok 102 písm. g/, sa vzťahuje na predstaviteľov takých oblastí výkonnej moci, ako sú napríklad Úrad atómovej energie, Geologický úrad, Úrad pre normalizáciu a podobne. Predstavitelia takých a podobných úradov a inštitúcií sú vyšší štátni funkcionári a nie sú kvalifikovaní ako vedúci ústredných orgánov.

Z hľadiska významu postavenia a právomoci ústavného súdu by eventuálne bolo možné sudcov tohoto súdu považovať za najvyšších štátnych funkcionárov. To ale ústava nepozná. Okrem toho problematika súdnej moci je osobitne upravená v celom rozsahu - menovanie sudcov, predsedu, podpredsedu - v siedmej hlave ústavy, v článku 134 ods. 2 a v článku 135. V článku 102, ktorý obsahuje právomoci prezidenta, sa logicky nenachádza právo menovať sudcov ústavného súdu,

predsedu, podpredsedu. **Teda vzťah článku 102 k článku 134 je vzťahom všeobecného k osobitnému, špeciálnemu.** Navyiac, tieto kompetenčné otázky sú upravené aj v osobitnej systematike a obsahu siedmej hlavy našej ústavy.

Otázka závislosti sudcov na vymenovanom akte vlády nie je argumentačne prijateľná. Ústavný súd na rozdiel od iných štátnych orgánov, na čele ktorých stojí vyšší štátny funkcionár, nie je závislý na vláde alebo jej predsedovi, dokonca ani nie na prezidentovi. Teda, toto hľadisko je právne irelevantné. Ústavný súd je závislý jedine na ústave a ústavných zákonoch a v žiadnom prípade na funkcionárovi, ktorý menoval sudcov alebo predsedu a podpredsedu.

Zo systematiky i jednotlivých článkov Ústavy Slovenskej republiky, i z právnej logiky vyplýva jednoznačný záver, že predseda vlády Slovenskej republiky má právo vymenovať: sudcov ústavného súdu. /Potlesk. /

3. deň rokovania 51. schôdze NR SR 27. októbra 2005

P. Hrušovský, predseda NR SR:

Panie poslankyne, páni poslanci, otváram rozpravu k tomuto bodu programu. Pán poslanec Minárik a všetci ostatní. Do rozpravy sa hlási pán poslanec Fajnor. Končím možnosť podania ďalších prihlášok do rozpravy.

Nech sa páči, pán poslanec Fajnor.

K. Fajnor, poslanec:

Vážené kolegyne, kolegovia, môžem vás poprosiť, ak máte ešte chvíľočku čas, poprosím, vypočujte ma.

Vážený pán predseda, vážené kolegyne, kolegovia, dovoľte mi krátku poznámku k predloženému návrhu. Máme rokovať o voľbe kandidáta na vymenovanie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky (tlač 1365). Neskoro mi bol doručený návrh parlamentnej tlače s uznesením a ani na internetovej stránke Národnej rady Slovenskej republiky nebola tlač 1365 uverejnená. Po dnešnom poobedňajšom telefonáte na Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky mi bolo odporučené, aby som si stiahol podklady týkajúce sa parlamentnej tlače z intranetu zo stránky Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky pod položkou ostatné. Našiel som tam návrh tlače, avšak bez príloh.

Vážený pán predseda, dovoľte, aby som pokračoval. Z materiálu som sa dozvedel, že na voľbu kandidáta na vymenovanie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky boli v termíne do 14. októbra tohto roka predložené tri návrhy. Ďalej som sa dozvedel, že uznesenie č. 906 Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky v bode B. odporúča Národnej rade Slovenskej republiky po prvé vziať na vedomie, že Vladimír Čechot a Ladislav Roman nespĺňajú požiadavky ustanovené v čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, po druhé hlasovať o treťom navrhovanom, t. j. o Vladimírovi Šebovi. (Ruch v sále.)

Vážený pán predseda, poprosím, keby boli tichšie. Môžem poprosiť?

Vážené kolegyne, kolegovia, predpokladal som, že návrh na voľbu kandidáta na vymenovanie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky...

P. Hrušovský, predseda NR SR:

Páni poslanci, rešpektujme sa navzájom!

K. Fajnor, poslanec:

... bude obsahovať všetky atribúty, ktoré má všeobecne obsahovať návrh kandidatúry kandidátov na určitú funkciu, aby o ňom mohla zodpovedne rokovať a rozhodnúť Národná rada Slovenskej republiky, tak ako v obdobných prípadoch voľby kandidátov, ktoré uskutočňuje Národná rada Slovenskej republiky. To znamená životopisy kandidátov s obsahom údajov personálnych, údajov o profesijnom vývoji, ich vedeckej a odbornej činnosti, súhlas menovaných s kandidatúrou navrhovateľa kandidatúry a ďalšie údaje.

Parlamentná tlač 1365, ktorú predkladá Ján Drgonec, predseda Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky, žiaľ, tieto údaje neobsahuje. Ako potom ako poslanec Národnej rady Slovenskej republiky mám vykonávať svoj mandát, keď priamo Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky mi odmieta toto moje ústavné právo?

Na základe uvedeného žiadam, aby Národná rada Slovenskej republiky nerokovala o tomto návrhu a návrh vrátila predkladateľovi na dopracovanie. Obsahom návrhu musia byť úplné údaje potrebné na to, aby som zodpovedne posúdil kvality jednotlivých kandidátov a zodpovedne podľa môjho najlepšieho vedomia a svedomia som sa rozhodol. Žiaľ, ak si vezmem materiál, ktorý mi bol predložený, tak zisťujem, že Dr. Vladimír Čechot, CSc., hoci je na troch stranách, nespĺňa podmienky. Za ním nasleduje Dr. Ladislav Roman, ktorý tu má jednoduchú vetu, že nespĺňa. Ale predstavte si, čo je zaujímavé, vážené kolegyne, kolegovia, stanovisko Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky bez zdôvodnenia. Čo sa týka voľby Dr. Vladimíra Šeba, je tu len jedna lakonická veta: „Požiadavky ustavené v čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky spĺňa.“

Prosím vás pekne, bol by som veľmi rád, aby to bolo doložené.

Ďakujem veľmi pekne za pozornosť.

P. Hrušovský, predseda NR SR:

S faktickou poznámkou. Nech sa páči, zapnite pána poslanca Miššíka, podpredsedu ústavnoprávneho výboru, pána poslanca Číža, potom mu dám slovo, nech sa páči, pán poslanec Hopta. Končím možnosť podania ďalších prihlášok s faktickými poznámkami.

Pán poslanec Miššík. Zapnite pána poslanca Miššíka. Netlačte tlačidlá, pán poslanec.

P. Miššík, poslanec:

Vážený pán kolega, ja som okrem toho, že som podpredsedom ústavnoprávneho výboru, aj na ten výbor chodil a chodím stále. Tam sa odohrala, žiaľ, nemilá situácia, že tam padajú niekedy návrhy, z ktorých rozum zastane. A naozaj ústavnoprávny výbor sa správal len tak, ako sa má správať. Skúmal podmienky, či kandidáti spĺňajú tie podmienky, aby mohli byť voliteľní Národnou radou, aby sme ich odporučili pánovi prezidentovi na vymenovanie.

Keďže som tam sedel, tak viem, že tá rozprava bola dlhá, a ak ste mali nejaké pochybnosti, o ktorých ste dnes hovorili, ste sa mohli tejto rozpravy zúčastniť. Ja som hlasoval za to, že títo dvaja kandidáti, ktorí boli prví uvedení, nespĺňajú zákonné podmienky na to, aby sme mohli o nich hlasovať. Za týmto si stojíme. A akékoľvek iné veci, iné domnienky odmietam a dávam to do pozornosti aj médiám, pretože médiá vždy sú a zaujímajú sa o takéto veci.

Prosím vás, zaujímajte sa aj o to, aké podmienky musí spĺňať kandidát na ústavného sudcu. Ďakujem pekne.

P. Hrušovský, predseda NR SR:

Pán poslanec Číž.

M. Číž, poslanec:

Ďakujem pekne. Tiež by som si dovoľil, pán predseda, vyjadriť sa k týmto otázkam.

Ja rozumiem tomu, že sú relatívne jasne stanovené podmienky na to, aké náležitosti musí spĺňať kandidát na sudcu Ústavného súdu. Len napriek tomu faktom je, že nie sú jasne stanovené termíny, ktoré sa používajú ako podmienky. To znamená, čo to znamená vykonávať právnické povolanie a podobne.

Napriek tomu, že si judikáty Najvyššieho súdu vo vzťahu k rokovaciemu poriadku a vo vzťahu k veci, ktorá má ústavný pôvod, ak chceme, alebo výrazne ústavný obsah, minimálne a preukázateľne možno povedať, sú tam pochybnosti o tom, akým spôsobom veci vykonávať. A v danom prípade potom skôr sa mi zdá, že ak ctíme demokraciu, a ja verím aj pánovi kolegovi Miššíkovi, že pristupoval k veci s najlepším vedomím a svedomím, napriek tomu si dovoľím len pripomenúť, že v danom prípade platí, že pochybnosti predsa len v prospech toho, o ktoré práva ide.

Čiže v danom prípade, pokiaľ sa nedajú špecifikovať náležitosti úplne jasne podľa právneho poriadku, v takom prípade možno ten striktný postup nebol potrebný a skôr by bolo možné pritom uskutočniť tú voľbu. Veď z faktického hľadiska je dosť jasné, o čo tu ide. Ale vždy mám dôvod a vždy sa prihovám za to, pokiaľ je to možné, tak zachovávajme demokraciu v čo najširšom rozsahu a nechajme vo veciach, kde sú pochybnosti, naozaj potom rozhodnúť poslancov hlasom. Ďakujem pekne za pozornosť.

P. Hrušovský, predseda NR SR:

Pán poslanec Hopta.

I. Hopta, poslanec:

Pán predseda, ja chcem skôr reagovať na atmosféru, v akej prednášal svoj diskusný príspevok poslanec Fajnor. Rokujeme o vymenovaní sudcu Ústavného súdu alebo návrhu na toto vymenovanie a, žiaľ, atmosféra mi pripomínala, ako keby sme boli niekde v „bordeli“. Ja si myslím, že aj „bordelmama“ by si dokázala urobiť väčší poriadok. Ďakujem.

P. Hrušovský, predseda NR SR:

Pán poslanec Fajnor chce reagovať.

K. Fajnor, poslanec:

Veľmi pekne ďakujem, pán predseda. Dovoľte, aby som reagoval.

Po prvé chcem povedať, bol by som rád, aby tak, ako som predniesol svoje veci, bolo o nich hlasované. A po druhé, áno, nie som právnik, ale bol by som veľmi rád, ak o prvých dvoch kandidátoch mám na troch stranách ich životopis a o treťom kandidátovi, ktorý bol schválený,

neviem nič, tak je mi to veľmi pochybné, nehnevajte sa. To chcem povedať otvorene. Kto ho tam vlastne dal? Prečo tento materiál bol dodaný veľmi neskoro?

Pán predseda Národnej rady, prosím vás, zistite si, kedy tento materiál nám bol daný na stôl a kedy bol daný na internet. V tom sa mi to veľmi nepáči. Nech sa nehnevajú kolegovia. Nie som právnik. Ale chcem, aby bola daná rovnosť šancí všetkým. O tom ste tu hovorili veľmi dlho od roku 1989. Aká je to rovnosť šancí, keď dvoch s dobrým životopisom na troch stranách vyhodíme a necháme tu niekoho s jednou vetou, že to môže byť? Veď toto sme nerobili ani my v najhorších rokoch, o ktorých vy hovoríte.

Ďakujem pekne.

P. Hrušovský, predseda NR SR:

Nech sa páči, pán spoločný spravodajca sa chce vyjadriť. (Ruch v sále.)

Páni poslanci, prosím o pokoj a poprosil by som vás, aby naozaj diskusia bola vecná a odborná, pán poslanec Fajnor, a konkrétna, pretože nehovoríte pravdu. Materiál ste mali doručený. Už vám slovo neudelím, takže darmo si kartu...

Nech sa páči, pán poslanec.

J. Miklušičák, poslanec:

Ďakujem, pán predseda. Ja len chcem uviesť, že v materiáli, ktorý je očíslovaný ako tlač 1365, sú uvedené materiály k všetkým trom v rovnakom rozsahu, pán Fajnor. Len aby bolo dané na jasnú mieru, že o všetkých troch sú tu v rovnakom rozsahu materiály dané.

Pán Číž síce vyslovil, že boli nejaké pochybnosti, ale neuviedol žiadnu pochybnosť, ktorá teda v ňom vyvoláva nejaké neprehľadné hlasovanie. (Reakcie z pléna.) On máva často, však... Ale na ústavnoprávnom výbore sú a v archíve Národnej rady sú všetky materiály k dispozícii. Kto sa chce s nimi oboznámiť, nech sa páči. Som presvedčený, že ústavnoprávny výbor rozhodol dobre a predniesol správne stanovisko v pléne Národnej rady.

Ďakujem pekne.

7. deň rokovania 6. schôdze NR SR 14. decembra 2006

V. Veteška, podpredseda NR SR:

Otváram rozpravu o tomto bode programu (o návrhu na voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky (tlač 131)). Písomne som nedostal žiadnu prihlášku. Pýtam sa, či sa chce k tomuto návrhu vyjadriť niekto ústne v rámci rozpravy. Pán poslanec Lipšic ako jediný. Končím možnosť podania ďalších prihlášok do rozpravy.

Pán poslanec, máte slovo.

D. Lipšic, poslanec:

Vážený pán predsedajúci, milé kolegyne, vážení kolegovia, dovoľte mi vystúpiť k voľbe kandidátov na sudcov Ústavného súdu. Vystupujem preto, že po minulej voľbe nastal problém s jedným kandidátom, bol široko medializovaný, s kandidátom pánom prof. Vojčíkom, problém

vo vládnej koalícii. A súhlasím, že kandidáti na sudcov Ústavného súdu by mali byť nielen odbornými, ale aj morálnymi autoritami.

Dovoľte mi preto oboznámiť vás s listom, ktorý ešte v roku 2000 posielal vtedajší minister spravodlivosti na Najvyšší súd, ktorý sa týka jedného z kandidátov na sudcu Ústavného súdu Dr. Štefana Minárika:

„Obrátili sa na mňa viacerí bývalí politickí väzni s upozornením na niektoré rozhodnutia z minulosti podľa prvej hlavy Trestného zákona vtedajšieho predsedu trestného kolégia Najvyššieho súdu Dr. Štefana Minárika. Konkrétne ide o trestnú vec obžalovaného Mariána Dudinského a spol. v konaní bývalého Mestského súdu v Bratislave č. 1T2085 pre trestný čin prípravy vyzvedačstva podľa § 105 ods. 1 Trestného zákona. Mestský súd v Bratislave najskôr uložil obžalovanému Mariánovi Dudinskému v októbri 1985 trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov. Na odvolanie prokurátora vo veci rozhodoval senát Dr. Štefana Minárika na Najvyššom súde. Senát Dr. Minárika zrušil prvostupňový rozsudok, vrátil vec Mestskému súdu v Bratislave na nové rozhodnutie. V zrušovacom uznesení Najvyššieho súdu je uvedený právny názor, podpísaný Dr. Štefanom Minárikom, smerujúci k uloženiu vyššieho trestu. Mestský súd v Bratislave vedený právnym názorom odvolacieho súdu potom v marci 1986 uložil obžalovanému Mariánovi Dudinskému trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov.

Podobne v trestnej veci proti obžalovanému Tiborovi Novotnému a spol. pre trestný čin podvracania republiky podľa § 98 ods. 1 a 2 Trestného zákona, vedené na Krajskom súde v Bratislave pod spisovou značkou 1T002584, o odvolaní prokurátora proti prvostupňovému rozsudku rozhodoval senát Dr. Štefana Minárika. V apríli 1985 odvolací súd zrušil prvostupňový rozsudok a vrátil vec na nové rozhodnutie s právnym názorom, ktorý opätovne nabádal k prísnejšiemu posúdeniu veci a uloženiu prísnejšieho trestu. Krajský súd v Bratislave ani po vrátení veci neuložil prísnejšiu kvalifikáciu a prísnejší trest. V dôsledku opätovného odvolania krajského prokurátora vo veci znovu rozhodoval senát Dr. Štefana Minárika, ktorý potom uložil prísnejšie tresty. Obžalovaný Vojtech Hotmar bol odsúdený na prvom stupni na trest 8 mesiacov, senát Dr. Minárika mu zvýšil trest na 24 mesiacov. Hlavný obžalovaný Tibor Novotný bol odsúdený na 5 rokov väzenia.

Ďalší prípad. Pán Emil Švec, bytom v Piešťanoch, bol v roku 1962 unesený príslušníkmi Štátnej bezpečnosti z Rakúska na územie Česko-slovenskej socialistickej republiky. V následnom trestnom konaní bol odsúdený na 15 rokov odňatia slobody. Menovaný bol prepustený v októbri 1969 na základe amnestie z roku 1968 a individuálneho zníženia trestu. Generálny prokurátor podal proti rozhodnutiu uplatnenia amnestie sťažnosť pre porušenie zákona. V roku 1974 rozhodoval vo veci senát Dr. Štefana Minárika na Krajskom súde v Banskej Bystrici. Senát Dr. Minárika vyhovel sťažnosti generálneho prokurátora a nariadil vykonanie trestu do celej výmery 15 rokov.“

Milé kolegyne, vážení kolegovia, keď bol ako kandidát na sudcu Ústavného súdu zvolený prof. Vojčík, predseda vlády Fico povedal, že by pokladal jeho vymenovanie za morálne faux pas a facku tým ľuďom, ktorí mali peniaze v nebankových subjektoch, ak by podporili za ústavného sudcu človeka, ktorý pomáhal nebankovým subjektom v právnych službách. Chcem vás ubezpečiť, že zvolenie Dr. Minárika by bolo fackou všetkým obetiam komunistického režimu. To nie sú spisy, za tým sú ľudské osudy. Zmarené ľudské osudy, dlhé roky vo väzeniach. To neboli potvrdzujúce rozhodnutia. To boli rozhodnutia, ktoré ešte zvyšovali trest. Myslím, že 17 rokov po revolúcii si Ústavný súd zaslúži niečo lepšie.

Neviem, či v tomto kole niekoho zvolíme. Počúvam, že čakáme na ďalšie kolo, keď sa znovu budú môcť prihlásiť ďalší kandidáti, ktorí neuspeli v prvom kole, konkrétne Dr. Šafárik, neviem, či je to pravda. Dúfam, že nie. Predpokladám, že by to bola dehonestácia celej voľby sudcov Ústavného súdu.

Ale chcel by som vás, kolegyne, kolegovia, požiadať, aby sme pristupovali k voľbe sudcov Ústavného súdu zodpovedne. Budeme rozhodovať o tom, aké bude naše ústavné právo na najbližších 12 rokov. Keď sme vypočúvali kandidátov na sudcov Ústavného súdu, boli tam veľmi dobrí kandidáti, niektorí aj boli zvolení, boli aj oveľa slabší kandidáti. **Jedna z kandidátok na otázku, čomu by dala prednosť, keď bude v rozpore európske sekundárne právo s našou ústavou, odpovedala: „Tomu, čo bude výhodnejšie pre Slovensko.“** A bola zvolená. To asi nie je znak vysokej ústavnoprávnej kvalifikácie.

Preto vás chcem, milé kolegyne, kolegovia, či z koalície, alebo z opozície, požiadať, aby ste pristupovali k voľbe sudcov Ústavného súdu zodpovedne, aby pokiaľ možno prevážili kritériá odborné nad kritériami politickými.

Ďakujem, pán predsedaajúci.

V. Veteška, podpredseda NR SR:

S faktickou poznámkou sa prihlásila ako jediná pani poslankyňa Tóthová. Končím možnosť podania ďalších prihlášok s faktickými poznámkami.

K. Tóthová, poslankyňa:

Ďakujem. Nadviažem na vystúpenie pána poslanca. Ja osobne súhlasím s tým, že pozrieť si kandidátov na Ústavný súd, venovať sa ich predchádzajúcej činnosti, posúdiť ich schopnosti je veľmi vážna úloha. V ústavnoprávnom výbore sme sa aj takto snažili a aj všetci tak pristupovali pri osobnom kontakte s kandidátmi. Ale k tomu, čo povedal pán minister, teda exminister, mám jednu otázku. Neviem pochopiť jedno, že kritizujete to, čo ste povedali, ale boli ste to práve vy, ktorý v roku 2006, konkrétne 10. februára 2006, ste tohto kandidáta z bežného pracovníka na ministerstve spravodlivosti povýšili do funkcie riaditeľa odboru legislatívy a prevencie kriminality. Ak máte takýto názor, ktorý vám ja neberiem, tak prečo povyšujete a dávate takú významnú úlohu človekovi, o ktorom hovoríte, že nemožno mu veriť? Máte schizofréniu? Alebo máte každý čas iný názor, pán poslanec?

Ďakujem za pozornosť. (Potlesk.)

V. Veteška, podpredseda NR SR:

Pán poslanec Lipšic.

D. Lipšic, poslanec:

Ďakujem. Pani kolegyňa, je to veľmi jednoduchá odpoveď. 10. februára som už nebol ministrom spravodlivosti. Takže máte dobrý údaj, len už som nebol ministrom spravodlivosti. No áno, Dr. Minárik pracoval ako referent na trestnej sekcii a pre mňa ako ministra nebolo prijateľné, aby pracoval v akejkoľvek riadiacej funkcii. Je dobrý odborník, ale kvôli jeho minulosti to bolo neprijateľné. A preto za môjho pôsobenia v žiadnej riadiacej funkcii nepracoval. Ako ste správne spomenuli, bol vymenovaný 10. februára. Ja som podal demisiu a bol som odvolaný 8. februára 2006, pani kolegyňa, takže očakávam vaše ospravedlnenie.

Ďakujem, pán predsedajúci. (Potlesk.)

V. Veteška, podpredseda NR SR:

O slovo požiadal pán predseda ústavnoprávneho výboru prof. Mamojka. Nech sa páči.

M. Mamojka, poslanec:

Vážené kolegyne, kolegovia, nebudem vás dlho zdržiavať, ale predsa ide o mimoriadne vážnu tému, preto mi dovoľte pár myšlienok. S nikým som nikdy nepolemizoval, a nebudem, o tom, že prioritnou úlohu celej Národnej rady Slovenskej republiky je, samozrejme, sfunkčniť čo najskôr Ústavný súd Slovenskej republiky. O tom iste nikto nepochybuje. Nepochybuje nikto ani o tom, aj z môjho pohľadu, že som to tvrdil, že prioritná je skutočne odborná stránka každého uchádzača. Niet o čom diskutovať.

Ústavnoprávny výbor preto urobil všetko, pretože v minulom období to bola iba možnosť určitej osobnej prezentácie uchádzačov. Dnes podľa nového volebného poriadku účinného od 1. 10. tohto roka je povinnosť prezentovať sa aj osobne, kde skutočne je pomerne veľmi slušná možnosť a priestor počuť, vidieť, identifikovať, vyhodnotiť toho konkrétneho uchádzača.

Čo sa týka tej eticko-filozofickej a právnej stránky a pohľadu, ktorú prezentoval pán poslanec, je to do značnej miery aj otázka názoru, pretože my sme o tom trochu diskutovali na ústavnoprávnom výbore. Možno skúsenejší a múdrejší praktici aj teoretici ako my povedali, že, samozrejme, právo ako základný hodnotový rebríček obsahuje vždy aj primeranú sumu morálky a etických pravidiel. Iste, je diskutabilné a dá sa diskutovať o tom, že v ktorej etape spoločenského vývoja, štátneho vývoja aká hodnotová, etická a aká miera etiky sa v práve nachádza, ale vždy tam je.

Ja zas zacitujem starých Rimanov, ktorí povedali: „Fiat iustitia, pereat mundus.“ – „Nech je spravodlivosť, aj keď padne svet.“ Áno, aj o tom sa dá diskutovať. Ale v danej chvíli každý zo spomínaných kolegov, a nielen ich, dodržiaval ten platný právny poriadok, ktorý bol, a tá miera vysporiadanosti sa s mierou etického rebríčka, ktorý sa práve v tej etape nachádzal. Ono sa to možno ľahko hodnotí s istým časovým nadhľadom a v sále Národnej rady, teplej, príjemne vykúrenej, krásne osvetlenej, len možno keď človek je v tom prvom zákope a nastavuje hrud', iste, vtedy sa láme chlieb, dá sa o tom debatovať.

Ale ja si myslím, že, a tým nechcem zdržovať, to je otázka normatívneho pohľadu, prirodzenoprávneho pohľadu, normativisti tvrdia: „Čo je zákonné, je morálne, čo je morálne, je zákonné.“ Áno, dá sa o tom na nejakom seminári vedeckom i praktickom diskutovať, ale myslím, že také čierno-biele videnie trošku tiež asi nie je celkom správne.

Ďakujem, pán predsedajúci. (Potlesk.)

1. deň rokovania 7. schôdze NR SR 30. januára 2007

V. Veteška, podpredseda NR SR:

Ďakujem. Ďakujem pekne.

Otváram rozpravu o tomto bode programu. Písomne sa nikto neprihlásil. Kto sa hlási ústne do rozpravy? Pán poslanec Lipšic ako jediný. Končím možnosť podania ďalších prihlášok do rozpravy. Prosím, pán navrhovateľ, keby ste zaujali miesto pre navrhovateľov.

D. Lipšic, poslanec:

Ďakujem veľmi pekne. Vážený pán predsedajúci, milé kolegyne, vážení kolegovia, dovoľte mi v rozprave sa vyjadriť k jednému z navrhnutých kandidátov. Keď sme hlasovali v predchádzajúcej voľbe, tak som sa na záver opýtal, či sa jedno miesto, ktoré nemalo byť zvolené, aj sa tak stalo, nenecháva práve pre Dr. Šafárika, aj sa tak stalo.

Chcel by som vás však oboznámiť s jedným dokumentom, ktorý bol publikovaný v roku 1999 a ktorý podpísali pomerne známe autority ústavného práva, je tam podpísaný doc. Kresák, prof. Mathern, prof. Prusák, doc. Orosz, ktorý je tiež kandidátom na Ústavný súd, a tento materiál má názov „Výpočet nesprávnych stanovísk a právnych záverov I. senátu Ústavného súdu“ v známej kauze, keď sa konalo o podnete Jaroslava Svěchotu. Budem sa snažiť byť stručný. Táto odborná analýza je pomerne príkra a vyčíta rozhodnutiu senátu pod vedením Dr. Šafárika šesť konkrétnych ústavnoprávnych pochybení, kedy nebol rešpektovaný text ústavy.

Po prvé. K výkladu o nemožnosti meniť raz vydanú amnestiu: „Nie je možné akceptovať spätnú účinnosť výkladu textu ústavy, ako to urobil I. senát Ústavného súdu vedený sudcom Šafárikom. Výklad ústavy nemôže platiť skôr, ako bol Ústavným súdom vyhlásený. Nie je totiž možné konať podľa výkladu ústavy, ktorý v čase sporného konania štátneho orgánu ešte právne neexistuje. Uvedenú doktrínu pritom akceptoval v jednom zo svojich predchádzajúcich rozhodnutí aj samotný I. senát Ústavného súdu. Uvedené jednoznačne svedčí o účelovom postupe I. senátu Ústavného súdu, ktorý v tomto prípade opakovane porušil nielen predchádzajúce doktríny Ústavného súdu, ale predovšetkým nerešpektoval text ústavy.“

Druhá pripomienka sa týka ústavnosti tzv. prvej Mečiarovej amnestie.

Tretia sa týka spochybnenia oprávnenia vtedajšieho premiéra vykonávať právomoci hlavy štátu. Z toho odcitujem len niekoľko pasáží: „Keďže jednou zo základných procesno-právnych podmienok rozhodnutia Ústavného súdu vo veci výkladu ústavných zákonov je existencia sporu v interpretácii ústavnej normy, uznal senát sudcu Šafárika existenciu sporu, ktorý mal spočívať v právnom názore na amnestiu udelenú premiérom Dzurindom.“ Zároveň však táto amnestia bola spochybnená ako ničotný úkon. A teda analýza konštatuje ďalej: „Na základe tzv. ničotného rozhodnutia premiéra Dzurindu, za aké označil I. senát Ústavného súdu neskôr jeho rozhodnutie o amnestii,...“ (Ruch v sále.)

V. Veteška, podpredseda NR SR:

Prosím pokoj v rokovacej sále.

D. Lipšic, poslanec:

„... by nemohol vôbec vzniknúť spor o výklad obsahu čl. 102 ods. 1 písm. j) ústavy. Existencia sporu o neexistujúcej skutočnosti je totiž zjavným logickým nezmyslom.“

Štvrtá pripomienka sa týkala otázky procesno-právnej, či vôbec existovala sporná vec.

Piata sa týkala akceptovania podnetu Jaroslava Svěchotu. Jaroslav Svěchota nepodal sťažnosť proti rozhodnutiu o začatí trestného stíhania, teda nebola splnená jedna zo základných podmienok na prijatie jeho podnetu – a to je vyčerpanie opravných prostriedkov. Senát Ústavného súdu sa nevyčerpaním riadnych opravných prostriedkov vôbec nezaoberal, pričom dosiaľ boli z uvedeného dôvodu odmietnuté desiatky až stovky podnetov. A prečítam záver. Záver analýzy zrejme nespochybniteľných kapacít ústavného práva, nie politikov: „Ústavný súd, ktorý je orgánom ochrany ústavnosti, svojím rozhodovaním v uvedených prípadoch porušil ústavnosť

a ohrozil jej ďalšiu stabilitu. Aj keď ústavní sudcovia podľa čl. 134 ústavy skladajú sľub, že budú chrániť princípy právneho štátu, rozhodovanie I. senátu Ústavného súdu negatívne zasiahlo do prirodzenej spravodlivosti a slušnosti v práve, do princípu právnej istoty a dôvery v právo, do princípu zákazu zneužívania práva, do princípu vylúčenia štátnych funkcionárov z udelenia amnestie a narušilo aj iné princípy vnútroštátneho a medzinárodného práva, ktorým je Slovenská republika viazaná. Rozhodovanie I. senátu Ústavného súdu, ktoré vyvrcholilo rozhodnutím zo dňa 20. decembra 1999, vracia slovenskú spoločnosť a slovenské právo do obdobia pred novembra 1989, keďže je aktom bezprávia a zneužitia verejnej moci. Rozhodovanie I. senátu Ústavného súdu v uvedených prípadoch zníži prirodzenú autoritu a dôveryhodnosť ústavného súdnictva, ktoré sa formovalo v náročných podmienkach ústavného vývoja Slovenskej republiky.“ Toľko text, pod ktorým je podpísaný, ako som spomínal, prof. Prusák, prof. Mathern, doc. Orosz, doc. Kresák.

Pár vyjadrení ešte z minoritného volta doc. Kľučku, ktorý je dnes naším sudcom na Európskom súdnom dvore. Takisto spochybňuje vôbec procesno-právne podmienky na konanie o podnete, a to, že sa toto rozhodnutie odklonilo od celej doterajšej judikatúry Ústavného súdu, a v závere konštatuje, že navodilo stav právnej neistoty: „Nakoniec je potrebné zdôrazniť, že takýto odklon od terajšej judikatúry Ústavného súdu nebol vyvolaný ani ústavnou a ani zákonnou zmenou úpravy kompetencií orgánov činných v trestnom konaní a Ústavného súdu pri zabezpečení základných práv a slobôd osôb v trestnom konaní a nebol ani inak racionálne zdôvodnený. Nakoľko účelom rozhodovacej činnosti Ústavného súdu je vytvárať právnu istotu a nie právnu neistotu, je mimoriadne žiaduce, aby právna neistota vzniknutá v dôsledku nálezů Ústavného súdu v prípade podnetu Jaroslava Svěchotu bola čo najrýchlejšie odstránená.“ Ďalšie perly z nálezů Ústavného súdu, napríklad o tom, že odloženie veci v trestnom konaní vytvára prekážku veci rozhodnutej, ani komentovať nebudem.

Nejde o tento konkrétny príklad. Ide o to, aká je úloha Ústavného súdu v našej spoločnosti. Určite by Ústavný súd nemal tvoriť text ústavy. To je vecou ústavodarcu. Je to aj otázka deľby moci, aby sme na Ústavnom súde nemali sudcov, ktorí budú mať ambíciu tvoriť text ústavy, a tak zasahovať do ústavodarnej kompetencie Národnej rady.

Navrhnutý kandidát, ktorý bol na Ústavnom súde sedem rokov, preukázal svojím rozhodovaním, že text platnej ústavy pre neho nie je záväzný. Preto si myslím, že by nemal ďalej pokračovať na Ústavnom súde. Myslím si, že v minulých kolách voľby boli zvolení aj mnohí kvalitní kandidáti a potom, samozrejme, aj kandidáti, o ktorých kvalite je možné pochybovať. Myslím si však tiež, že by sme pri voľbe kandidátov na sudcov Ústavného súdu, ktorými ovplyvníme 12 rokov ústavného práva na Slovensku, mali viac dbať na odbornosť a menej na politiku.

A preto verím, milé kolegyne, vážení kolegovia aj z vládnej koalície, že pri vašom rozhodovaní v tajnej voľbe preváži odbornosť nad politickými špekuláciami, nad politickými dohodami. Bola by to dobrá správa pre Ústavný súd na ďalších 12 rokov.

Ďakujem. (Potlesk.)

11. deň rokovania 33. schôdze NR SR 3. apríla 2014

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Ďakujem, pani spravodajkyňa. Poprosím vás, zaujmite miesto určené pre spravodajcov. Otváram všeobecnú rozpravu. Do rozpravy som dostala písomné prihlášky dvoch pánov poslancov, pán poslanec Lipšic a pani poslankyňa Lucia Žitňanská sa hlásia do rozpravy.

Nech sa páči, pán poslanec Lipšic, máte slovo.

Lipšic, Daniel, poslanec NR SR

Ďakujem pekne. Vážená pani predsedajúca, milé kolegyne, vážení kolegovia, dnes poobede bude parlament vykonávať pomerne zodpovednú funkciu, lebo budeme voliť kandidátov, z ktorých budú vymenovaní traja sudcovia na 12-ročné funkčné obdobie. Vieme, akým spôsobom Ústavný súd rozhoduje mnohé kauzy, kedy rozhoduje pomerom hlasov sedem ku šesť, čiže rovnováha na Ústavnom súde touto voľbou môže byť výrazne posunutá k lepšiemu, ale, samozrejme, aj k horšiemu.

Ja sa na úvod vyjadrím k jednej otázke, ktorá sa možno týka menej parlamentu, ale určite menovacieho aktu ústavných sudcov veľmi priamo, a to je otázka, kto by mal menovať ústavných sudcov z kandidátov, ktorých parlament možno dnes, možno v priebehu ďalšej schôdze zvolí.

Počúvame od ľudí blízkych vláde a pánovi prezidentovi Gašparovičovi, že by mal pán prezident Gašparovič konať v plnom výkone svojich právomoci do dňa, kedy mu skončí výkon funkcie prezidenta. A ja s tým súhlasím, do 15. júna, kedy bude inaugurovaný nový prezident Andrej Kiska. Ale **rozhodovať o menovaní ústavných sudcov s právnymi účinkami po inaugurácii nového prezidenta**, lebo ústavným sudcom končí funkčné obdobie 4. júla, to znamená, vymenovať dopredu sudcov Ústavného súdu, ktorým neskončí funkčné obdobie dovtedy, kým bude vo funkcii prezident Gašparovič, to **nepovažujem len za nelegitímne, to považujem za protiústavné**, za protiústavné. Inak by bolo možné, keby sme aj tri roky dopredu niekoho zvolili a možno by pán prezident mohol tri roky dopredu niekoho vymenovať s účinnosťou od roku 2018, alebo to urobia tak, že teraz zvolíme ďalších deväť kandidátov alebo osemnásť a pán prezident vymenuje s účinnosťou od roku 2020 niekoľko, 2030 niekoľko, 2040 niekoľko. Čo to je za hlúposť, čo to je za hlúposť? A to isté sa týka, samozrejme, že menovania na základe voľby Súdnej rady, ktorá hneď po druhom kole začala byť aktívna, pán Harabin sa našiel, aj menovanie predsedu Najvyššieho súdu.

Ešte raz, ak by im končilo funkčné obdobie do 15. júna, je pravdou, že pán prezident Gašparovič je plne legítimny prezident, stále je, ale do konca funkčného obdobia, a zaväzovať svojimi aktami budúceho prezidenta, teda robiť menovacie rozhodnutia, ktoré budú, ktoré nadobudnú právne účinky potom, keď už nebude vo funkcii, to považujem za, Fero Mikloško hovoril, že právnou tupinu, ale teda nielen to, je to podľa mňa nelegitímne a je to protiústavné. Ak by k tomu došlo, ak by prezident Gašparovič to chcel urobiť, tak si myslím, že by sme mali ako skupina poslancov konať, dať návrh na výklad ústavy na Ústavný súd a ak by vedenie Ústavného súdu zdržiavalo rozhodnutie v tejto veci, tak by som len naozaj veľmi neformálne odporučil pánovi prezidentovi vymeniť vedenie Ústavného súdu. A **hovorím to preto, že vznikne absolútne nebezpečný precedens, ktorý bude znamenať, že prezident, ktorému končí funkčné obdobie, môže vydávať menovacie akty s právnymi účinkami ďaleko presahujúcimi jeho volebné obdobie**, a to je nezmysel, to je nezmysel. Ak dnes ústavní právnici

tvrdia, že by mal rozhodovať ten prezident, ktorému príde na stôl návrh, tak tento argument zase hovorí príliš veľa, pretože by akýmsi spôsobom úplne pokryl prípady, kedy by menovacie akty boli vykonávané roky dopredu len preto, že návrh proste prišiel pomerne včas. Nedáva to logiku ani podľa sedliackeho rozumu, je to nelegitímne a protiústavné a chcem len možno avizovať, že ak pán prezident Gašparovič bude chcieť takýmto nelegitímnym spôsobom postupovať a zaväzovať svojho nástupcu v úrade menovacími dekrétmi s účinnosťou, ktorá presahuje jeho funkčné obdobie, tak určite budeme konať. A len na margo poznamenávam, že jednou z legitímnych právomocí prezidenta republiky je, najmä v prípade vážneho dôvodu a tou je aj nečinnosť Ústavného súdu, vymeniť jeho vedenie, teda jeho predsedníčku a podpredsedu.

To len na úvod tejto diskusie. Môžeme povedať, že pán predseda parlamentu tak prehradil, prehradil hlasovanie o kandidatúre na sudcov Ústavného súdu preto, aby sme mali dosť času na ďalších schôdzach ich vybrať, aj keď obávam sa, že budú vybrať už dnes. Ale prosím. Ale ešte raz. **Menovať je možné do funkcie, ktorá je uvoľnená, v čase, keď je uvoľnená.** Nie mesiac alebo tri týždne predtým, ako sa stane uvoľnená. To je, to je obchádzanie ústavy, to je podľa mojej mienky úmyselné porušovanie ústavy a úmyselné porušovanie ústavy má aj nejaké dopady vo vzťahu k prezidentovi republiky podľa našej ústavy, aj k tomu, čo vo funkcii končí.

Dovoľte mi ale teraz sa zamerať na dvoch kandidátov na sudcov Ústavného súdu, ktorí boli predložený. Jeden bol predložený generálnym prokurátorom a druhý bol predložený Slovenskou advokátskou komorou. Nebudem kritizovať vládu SMER, lebo zatiaľ, zatiaľ nerozhodli o kandidátoch, ale ak budú rozhodovať a ak ich posunú prezidentovi na menovanie, týchto dvoch pánov, tak chcem, aby sa nemohli vyhovárať na to, že nevedeli, o koho ide. Tak im chcem povedať, o koho ide, aby rozhodovali s plnou vedomosťou o týchto dvoch kandidátoch.

Doktor Bernát bol za bývalého režimu okresný prokurátor v Nových Zámkoch. Bol to nomenklatúrny komunistický káder, ktorý následne po revolúcii pôsobil na Generálnej prokuratúre a v čase pred tým, ako zo zákona vznikol Úrad špeciálnej prokuratúry, viedol odbor, ktorý mal taký interný názov Úrad špeciálneho prokurátora, ktorý sa mal zameriavať na závažnejšie prípady organizovaného zločinu a korupcie. Možno sa aj zameriaval, ale faktom je, že počas jeho pôsobenia v tomto odbore bolo podaných nula obžalôb. Ani jedna, ani dve, ale nula. Proste žiadna obžaloba. To bol výsledok jeho práce na tomto špeciálnom odbore, ktorý, samozrejme, zanikol vtedy, keď parlament prijal zákon o Špeciálnom súde, o Úrade špeciálnej prokuratúry.

V čase, keď bol volený v roku 2003 nový generálny prokurátor, tak jeden z kandidátov v tom čase bol poslanec HZDS Miroslav Ábelovský, to si možno ešte pamätáte. Pamätáte? Čo sa udialo na Generálnej prokuratúre? Keďže doktor Ábelovský nebol prokurátor, bol advokát, tak najskôr musel byť vymenovaný generálnym prokurátorom za prokurátora Generálnej prokuratúry. To si však vyžadovalo odporúčanie alebo vyjadrenie celoslovenskej Rady prokurátorov, ktorá koná na základe vyjadrení prokurátorských rád. Predsedom Rady prokurátorov, ale aj prokurátorskej rady na Generálnej prokuratúre bol v tom čase istý doktor Bernát, ktorý však ani neprerokoval na prokurátorskej rade to, či doktor Ábelovský má alebo nemá byť menovaný za prokurátora Generálnej prokuratúry. Následne sa stal doktor Bernát kandidátom na generálneho prokurátora, ktorého nominovalo HZDS, ktorého nominovalo – doktora Bernáta – HZDS.

Keď tvrdíte dnes, že my s tým Harabinom nič nemáme, vlastne ho ani nepoznáme, to je zodpovednosť úplne iných ľudí, tak faktom je, že toto sú ľudia, ktorí sú nominanti a boli

nominanti HZDS. Doktor Bernát bol, roku 2006 sa stal na ministerstve spravodlivosti vedenom Štefanom Harabinom generálnym riaditeľom sekcie legislatívy. Aby sa kruh uzavrel, že aby sme len vedeli, o kom ideme hlasovať. V zásade je to úplne jednoznačné. No stal, že? (Obrátenie sa na spravodajkyňu.) Vy ste tam boli, pani kolegyňa.

Čiže to je k doktorovi Bernátovi, aby sme, aby, aby aj kolegovia mali predstavu, keď budú hlasovať, a aby nevzniklo po hlasovaní nejaké také, taká situácia, že keď my sme nevedeli, o kom to je, a proste mali sme celkom dobré odporúčania. Budete vedieť, o kom to je.

Ďalší kandidát je doktor Peter Filip, ktorého navrhla Slovenská advokátska komora. Doktor Peter Filip bol za Mečiarovej vlády pomerne v mladom veku, ale to nie je problém, riaditeľom najkľúčovejšieho odboru Generálnej prokuratúry, riaditeľom trestného odboru Generálnej prokuratúry. Bolo to v čase, kedy prebiehali vyšetrovania vo veci únosu syna bývalého prezidenta Kováča, vo veci zmareného referenda, v tom čase zastával doktor Filip najkľúčovejšiu pozíciu na Generálnej prokuratúre, pozíciu riaditeľa trestného odboru. Následne po zmene vlády, po páde Mečiarovho režimu bol z funkcie odvolaný generálnym prokurátorom Hanzelom práve z dôvodu toho, čo vykonával v čase Mečiarovej vlády, a odišiel do advokácie. Samozrejme, že každý obvinený – a ja to úplne rešpektujem – má právo mať svojho obhajcu a advokáta. Faktom ale je, že skoro v každej závažnejšej veci organizovaného zločinu je advokátom doktor Peter Filip. Robí takmer výlučne veci spojené s organizovaným zločinom a korupciou. Myslím, obhajuje klientov, ktorí sú stíhaní pre tieto trestné činy. Či ide o kauzy Majský, Hrbáček, Bielik, Ondrejčák, teda v kauze piťovcov, v každej jednej veci je zástupcom, teda obhajcom obvinených.

Ešte raz. **Každý obvinený – aj z najťažšieho zločinu – má právo na svojho obhajcu, len to dávam do pozornosti aj preto, že niektoré spoločenské podujatia, na ktorých sa s obvinenými zúčastňuje doktor Filip, prekračujú podľa mojej mienky čisto rámec obhajoby**, čo je jeho vec, nie je to nič trestné. Ale aby takýto človek bol na Ústavnom súde, to by som považoval za pomerne veľký škandál. Sa priznám, že neviem, či najrenomovanejší obhajca zločineckých skupín sa niekde vo svete – a teraz myslím nielen v Európskej únii – dostal na najvyšší a najprestížnejší súdny tribunál krajiny, ktorým na Slovensku určite je Ústavný súd. Navyiac doktor Filip je trestný obhajca a pokiaľ viem, okrem podaní v trestných veciach, ktoré sa týkajú väčšinou otázok väzobných, nemá s ústavným právom veľkú skúsenosť. A chcem povedať, že práve mnohé rozhodnutia v trestných veciach na Ústavnom súde vo veciach väzobných, ale nielen, idú ďaleko, ďaleko v niektorých senátoch nad rámec judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Ak by tam ešte bol doktor Filip, tak sa táto nešťastná a zlá judikatúra len bude potvrdzovať, a to má následky veľmi konkrétne.

Žiaľ, kvôli nešťastným rozhodnutiam Ústavného súdu, jednotlivých senátov, ktoré boli veľmi kritizované a išli nad rámec judikatúry štrasburského súdu, boli z väzieb poprepúšťané mnohé nebezpečné osoby. Róbert Okoličány napríklad. Čiže ak chceme takýchto sudcov na Ústavnom súde, je to problém.

Doktor Filip bol a zrejme stále je pomerne veľkým odporcom existencie Špeciálneho súdu, dnes Špecializovaného trestného súdu. Iste, ako obhajca obvinených, ktorí pred ním stoja, má na to plné právo. To ja mu nevyčítam. Otázka je, či chceme, aby takýto človek s takýmito názormi s takouto minulosťou bol sudcom Ústavného súdu. Nech pokračuje ďalej v advokácii, nech obhajuje v princípe, koho uzná za vhodného, kto ho osloví, lebo to je jeho povinnosť ako advokáta, dajme tomu, ale nemal by sedieť na Ústavnom súde.

Rozhodnutie o zrušení Špeciálneho súdu v roku 2009 bolo rozhodnutím 7 ku 6. Preto spomínam, že každý hlas na Ústavnom súde je strašne dôležitý. To rozhodnutie Ústavného súdu prišlo po tom, ako štrasburský súd rozhodol, že Špeciálny súd je nezávislý a nestranný tribunál podľa čl. 6, že nie je problém. Náš Ústavný súd napriek tomu rozhodol na základe nie znenia ústavy, ale osobných ideologických preferencií alebo ešte niečoho horšieho väčšiny sudcov, že Špeciálny súd je protiústavný a potom sme tú situáciu zachraňovali v skrátanom legislatívnom konaní tu v parlamente.

Tým chcem povedať, že dnešné rozhodnutie bude pre budúcnosť ústavného práva na Slovensku veľmi dôležité, pretože môže výrazne, výrazne zmeniť balans a rovnováhu na Ústavnom súde na niekoľko rokov dopredu, minimálne dovtedy, kým skončí funkčné obdobie ďalším sudcom Ústavného súdu, čo bude, predpokladám, niekedy o päť rokov zrejme. Päť rokov je dlhá doba a dovtedy môže Ústavný súd vydať mnohé zlé rozhodnutia, ktoré nebudú mať oporu v texte ústavy, ako by mal Ústavný súd rozhodovať, ale budú mať oporu v preferenciách osobných jednotlivých sudcov Ústavného súdu, čo sú rozhodnutia nelegitímne, aktivistické a podľa mojej mienky podkopávajú demokratickú podstatu nášho štátu.

Preto vás chcem požiadať, aby ste volili v tomto prípade veľmi zodpovedne, a spomenul som dvoch kandidátov na sudcov Ústavného súdu preto, aby keď budete voliť – a je to slobodné rozhodnutie každého poslanca –, aby ste, aby nikto z nás, nikto z nás a z našich kolegov po voľbe nemohol povedať, nevedel som. Keby som to vedel skôr, tak sa rozhodnem inak. Máme ešte na diskusiu a na premyslenie tých kandidátov niekoľko hodín, takže ak to rozhodnutie príde, dobré alebo zlé bude a určite bude, musí byť rozhodnutím uvažným.

Ďakujem veľmi pekne.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Na vystúpenie pána poslanca s faktickou poznámkou pán poslanec Hlina, končím možnosť prihlásiť sa s faktickými poznámkami. Nech sa páči, pán poslanec.

Hlina, Alojz, poslanec NR SR

Ďakujem veľmi pekne. Oceňujem prístup pána kolegu a v zásade aj vyriešil môj nejaký morálny rozpor, lebo ťažko sa mi hovorí o niekom, kto tu nie je, hej, ale vzhľadom na to, že kandiduje tam, kde nekandiduje teda sa bežne, tak musí strpieť aj určité okolnosti, ktoré možno nie sú celkom komfortné. A veľmi elegantne to uviedol, že aby sa potom nepovedalo. Presne tak aj ja uvediem, ja sa prihlásim v ústnej, že uvediem ja, prečo by ste nemali zvoliť pána Petra Filipa, a budem hovoriť o osobnej skúsenosti.

Ďakujem.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Nech sa páči. Chcete reagovať, pán poslanec? Nie.

Nech sa páči, pani poslankyňa Žitňanská.

Žitňanská, Lucia, poslankyňa NR SR

Ďakujem veľmi pekne, dámy a páni. Ja nebudem hovoriť o menách. Možno si dovoľím taký všeobecný apel. Nebudem hovoriť o menách, pretože aj keď si myslím, že je dobré, keď určité

veci odznejú, ale ja som zároveň presvedčená, že tak jak tu stopäťdesiati sedíme, tak, tak vieme, nemyslím si, že nevieme, to neznamena, že nie je dobré, keď to odznie.

Dôvera je to slovo, ktoré je najčastejšie používané vo vzťahu k justícii ako takej. Z jednoduchého dôvodu, pretože dôvera je základom vzťahu občana a justície a dlhodobo trpíme tým, že justícii na Slovensku dôveruje menej ako jedna tretina ľudí. Preto určite nie je náhodou, keď sa v rámci prezidentskej kampane začalo hovoriť o justícii a keď SMER spolu s KDH predložili do parlamentu novelu ústavy, tak tiež používali slovo dôvera ako argument, prečo treba novelizovať ústavu a prečo ju možno treba novelizovať práve tak, ako to je navrhnuté.

Dnes bude parlament vyberať z trinástich kandidátov na sudcov Ústavného súdu šiestich, ktorých navrhne prezidentovi, a bez toho, aby som hovorila mená, ja si trúfam povedať, že medzi týmito trinástimi kandidátmi sú bezpochyby ľudia, právnici, ktorí svojím životom a kariérou dávajú dobrý predpoklad na to, že keď ich pán prezident vyberie, dôvera v Ústavný súd a v justíciu môže narásť. Ja som presvedčená, že sú tam takí – traja, štyria –, sú tam takí, že tá možnosť pre prezidenta, aby urobil rozhodnutie, ktoré zvýši dôveru v Ústavný súd a justíciu, a aj z pohľadu verejnosti, tá tu existuje. Ale zároveň som presvedčená aj o tom, že tento parlament môže urobiť aj voľbu, že prezident nebude mať dobrú voľbu a dôvera v Ústavný súd a v justíciu ako takú sa nezvýši po vymenovaní troch nových sudcov Ústavného súdu.

Takže, dámy a páni, a samozrejme, že sa obraciam predovšetkým na kolegov Smeru, momentálne, dnes v zásade máte obrovskú zodpovednosť, máte obrovskú zodpovednosť, pretože dnes vašim hlasovaním môžete navrhnúť prezidentovi takých kandidátov, z ktorých keď budú vymenovaní traja, môže sa výrazne zvýšiť dôveryhodnosť Ústavného súdu a justície ako takej. To dnešné rozhodovanie je omnoho dôležitejšie ako akákoľvek novela ústavy z dielne SMER-u a KDH, ktorá tu bude prejednávaná o mesiac, pokiaľ ide o dôveryhodnosť justície. Tak dovoľte len apel, že tá zodpovednosť je obrovská a pre krajinu je to rozhodnutie mimoriadne dôležité.

Ďakujem pekne.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Na vystúpenie pani poslankyne nie sú faktické poznámky, teraz dávam možnosť prihlásiť sa do rozpravy ústne. Do rozpravy ústne sa hlásia páni poslanci Hlina, Gál, pán poslanec Zajac, pán poslanec Madej. Končím možnosť prihlásiť sa do rozpravy ústne.

Nech sa páči, pán poslanec Hlina.

Hlina, Alojz, poslanec NR SR

Vážená pani predsedajúca, vážené kolegyne, kolegovia, vážený pán Madej, na vás sa spolieham, že budete konať a ovplyvňovať spôsobom. Tak. Prosím vás pekne, oceňujem jednu vec. Nevie, či si spomínate, ktorí nie, ktorí nie, ktorí áno, som tu búchal topánkou, keď ste volili členov disciplinárnych senátov, sudcov a nevedeli ste ani, kto to je. Nič, nula bodov, vôbec vás to nezaujímalo. Možno len stačilo, že ich navrhla osoba najpovolanejšia, kolega Martvoň, to bolo asi zárukou, časť z nich, čiže to bolo zárukou kvality. Protestoval som, oceňujem, že v tomto prípade došlo k híringu, vypočutiu na výbore. To oceňujem, a preto nie je potrebné pokračovať v niektorých činnostiach. Avšak avizujem, avizujem, nepochopíte to v zlom, že v prípade, že dôjde k naozaj nezodpovednej voľbe, tak budem konať, čo sa dá. Nebudem špecifikovať ako, ale čo sa dá.

Prosím vás pekne, aj ja som riešil taký, ako som už spomínal v tej faktickej, ako určitý rozpor, lebo naozaj je trochu problém rozprávať o niekom, kto tu nie je, hej, a nemá sa možnosť brániť, to ja viem, že je to niekoho veľkou módou, niekto sa v tom dokonca vyžíva, niekto to dokáže pol hodiny v priamom prenose. Ja mám s tým trochu problém, hej, takže sa nastavím tak, aby som s tým nemal problém. Pre túto chvíľu treba povedať, že títo ľudia kandidujú do, nie do záhradkárskoho zväzu, hej, ale kandidujú za sudcov Ústavného súdu. Vtedy my máme práve, ale nielen my, ale aj občania majú právo k tomu niečo povedať, keď prípadne vedia, tak aj pred manželstvom, keď viete o nejakej prekážke, kolega to veľmi dobre povedal, že aby sme potom nepovedali, že keby sme vedeli, takže ja vám poviem, čo ja viem. Nie, čo som počul. Ja vám poviem, čo ja viem, dobre? To je rozdiel. Takých, čo počul, jeden hovoril, ja vám poviem, čo ja viem.

Skôr ako poviem, ešte dovoľte povedať, že sú skutočnosti, ja som len vedel, že jeden z kandidátov bol šéfom trestného odboru na Generálnej prokuratúre, len som si to nepostavil do tých časových súvislostí, ale on bol predsedom či riaditeľom toho trestného odboru v čase, keď tu mafiánska čvarga sa nebála nikoho a ničoho. Rozumiete, nikto, nebuďme naivní, všade je podsvetie, všade je, aj v Dánsku je podsvetie, preto sa to aj volá podsvetie, že to je schované, má to určité, je to určitá subkultúra, tam sa medzi sebou melú a neviem čo. U nás bola doba, kde boli tak drzí, tak arogantní, že im to nestačilo, im to nestačilo, to, ten vyárendovaný priestor, oni mali to vedomie a silu, že oni môžu kľudne chodiť po uliciach, slušných ľudí ťahať za rukáv. A vtedy to mal niekto strážiť, čiže v tomto období bol, už len toto úplne by stačilo.

Ja som to už minule pána Boreca sa pýtal, že čoho výrazom je tá nominácia tej advokátskej komory, že tento človek je nominovaný? To je proste nejako odborne, že čiže ak bol niekto predsedom trestného odboru v čase, kde mafiánska čvarga sa bez hanby, bez ničoho váľala po uliciach, otravovali slušných ľudí, to je kvalifikačný predpoklad na ústavného sudcu? Už len to by malo stačiť. Rozumiete, ja niekedy žasnem, že čo si kto potrebuje dokázať. Ak niekto nastúpil, nechcem povedať, že prešiel na druhú stranu, to som naozaj nie, lebo to treba povedať, v tomto byť veľkorysý, že využil schopnosti a skúsenosti a išiel obhajovať, čo v zmysle tých, ja tomu nerozumiem, chvalabohu, nech obhajujú, nech sa páči. Ale ak sa vydal obhajovať elitných zločincov za elitné peniaze, tak by to malo možno aj stačiť. Možno by to malo aj stačiť. Čo si potrebuje niekto dať ešte jeden skalp do skrinky, že je aj ústavným sudcom?

Veľmi dobre, stotožňujem sa s tým, že neviem, či je niekde precedens, že elitný právnik zločineckých skupín so skúsenosťami s väzobným právom je ústavným právnikom. To sú možno, neviem, či sú také krajiny, a naozaj nemajme tú aspiráciu, že my budeme tí prví. Komu čo chceme dokázať, komu tu čo chcel dokázať s touto nomináciou? Lebo tá samotná nominácia je výrazom niečoho, to není, že spontánne sa, to je výrazom niečoho, to znamená, niekto, v nejakom nastavení to bolo, však sa nenarodil niekto včera. Historicky niekde bol, niečo, nejako je vnímaný verejnosťou a výrazom čoho je tá nominácia? Už tak sme na tom zle, už tak sme na tom úboho.

Tie doby, keď prekračovali, kde naozaj si niekto myslel, že môže robiť už všetko, som zažil aj takým spôsobom, že boli ľudia, ktorí si mysleli, že môžu v tejto krajine naozaj všetko, že môžu prísť za bieleho dňa do prevádzky plnej ľudí, za bieleho dňa, vážení, počúvajte dobre, za bieleho dňa do prevádzky plnej ľudí, plnej, plnej, plnej ľudí bez toho, že by sa zahaľovali, na rukách mali len rukavice, takto prišli s táckami a hodili ich za bar, tie tácky. Plné pohárov, tu boli doby, keď si to určiti ľudia mysleli, že to môžu, a oni si to, oni boli o tom presvedčení a ja vám poviem, že prečo si to mysleli. Mali trochu chybu, že narazili na mňa. To bol trochu problém

a už potom to obanovali na konci. To je, už to je výrazom toho, že niekto tú silu mal. A dôvodom bolo, že prečo to urobili, že deň predtým ich neobslúžili, lebo sa správali zle a vulgárne, to si niekto dovoľil neobslúžiť niekoho, kto sa správal zle a vulgárne, tak na druhý deň vám prišli za bieleho dňa toto urobiť. Spustili sa procesy nevídané, ja som nevedel, že či som za Kaukazom, ja som za Kaukazom, teda aj v iných krajinách prežil strašne veľa, ale ja som, stále si myslím, aj som to sudcovi na tom súde povedal: Vážený, toto je stredná Európa a aj zostane strednou Európou, možno vy máte Kaukaz tam, ale tuná je stále stredná Európa. To by som bol rád, keby to aj tak skončilo, ale začali procesy od zmarenia rekognície, kapitán kriminálky zmaril, vedome zmaril rekogníciu. Policajný lekár vypisoval maródky jednému z nich, ktorý, sa potom zistilo, že bol policajtom, okolnosti, kde mi ľudia naznačovali: A vy neviete, kto to je? Ja vravím: Neviem, čo ja viem, kto to je. Vy neviete, kto to je? To som mal pochopiť, že keď by som vedel, že kto to je, to znamená, že by som ako povedal, že nič sa nestalo, oni tam neboli a my sami sme si to rozbili. Tak som to mal pochopiť.

Nuž nepochopil som to tak, trval som na tom, trvalo to, myslím, dva roky alebo koľko, už došlo k tomu spisu, vzneseniu obvinenia, lebo sa nedalo ináč, rozrazili sa dvere, keď sme išli študovať spis, a vo dverách stál človek, ktorého som ja vnímal z televízie, pán Peter Filip, elitný právnik, ktorého som ja vnímal, zastupuje gaunerov, gaunerov, ktorí chodili za bieleho dňa rozbíjať bary, reštaurácie na Slovensku. A on kandiduje za ústavného sudcu, neviem či to, asi ani nie je, možno ani nemôžem, lebo nebudem hodnotiť jeho, jeho postup a mohol by som veľa vecí povedať, ktoré som, ja nie som právnik ani advokát, nič, ale určitému syntaxu aj skladbe viet, aj niečomu rozumiem, a to, čo, aké boli pokusy nakrútiť, prekrútiť, aké vyjadrenia dával, som sa chytal za hlavu, že kde to on vlastne píše tie vyjadrenia, komu to vlastne píše a že či sa tam nad tým niekto smeje, alebo niekto vážne zaoberá, by ste neverili, niekto sa s tým vážne zaoberá. Nakoniec až Najvyšší súd celý, v zásade sa jednalo o dvoch gauneroch, ktorí rozbili bar, ale Najvyšší súd na základe dovolania o tom rozhodol, že teda viete, že to je, to ma malo všetko presvedčiť, že kam to až siahla. Rozhodol, že nie, že ten rozsudok je právoplatný. Nakoniec ich odsúdili.

Za iných okolností, v inom, pri iných ľuďoch by nedošlo ani, ani v rámci tej širokej postupnosti tých výpovedí a predvolávaní, čo sme my tam mali, a tej dokazovania si sily, keď sme prišli na pojednávanie a tam stálo pomaly neviem koľko takých chlapcov, ktorých vídate iba v nejakých posilňovniach, oni tam držali, viete, to všetko malo svoj význam. Všetko malo svoj význam, všetko bolo to divadlo, ktoré tam malo na to zabráť. A bol tam pán Peter Filip. Ja som ho vnímal zle.

Vážení, tu dneska niekto odo mňa chce, že aby som ja aj z týchto okolností, tak vám hovorím, čo viem. Hovorím vám, čo viem, a ja viem, že kopu ľudí s tým malo problémy, kopu ľudí radšej s tým nerobili nič, nerobili nič, báli sa. To tu bola taká doba, preboha, a teraz tí ľudia ešte potrebujú jeden skalp? Už si zapichli jeden skalp, že majú kanceláriu u premiéra, som sa usmial, keďže trvale bytom na Slovensku, asi trvale bytom na Slovensku a kancelária v Bonaparte. To je, myslím, tiež prípad pána Filipa. Asi tiež je jedna z kvalifikačných predpokladov, ako sa stať. To som naozaj zvedavý, či je toto kvalifikačný predpoklad: mať kanceláriu tam, kde býva premiér, byť šéfom trestného odboru v čase, keď trestný odbor nefungoval, lebo tu nefungovalo vtedy nič. A zastupovať vybraných gaunerov, vybraných gaunerov tejto krajiny.

Vážení, môj rozpor som si vyriešil, či mám o niekom rozprávať, kto tu nie je, nebol som osobný, bol som profesionálne, profesné k tomu. Prosím vás, pán Madej, neviem, aké sú nastavenia SMER-u, ale neverím tomu, že v tejto krajine sa nenájde niekto iný, niekto, kto by nebol poznamenaný určitými skutočnosťami, o ktorých by sa ešte dalo rozprávať. Nielen ja, to aj možno niekto iný bude vedieť rozprávať, keď sa nebudú báť. Lenže tu sa všetci bojíme, všetci sa, všetci bojíme. Tu by som ľuďom odporúčal, už sa prestaňte báť! Naozaj sa prestaňte báť, niekomu to sakramentsky vyhovuje, z toho sa tu žije, dvadsať rokov sa z toho žije, že každý kalkuluje so strachom a vložia vám ten strach do podvedomia, čo keď, čo nevieš, kedy, s týmto sa tu pracuje a potom to tak vyzerá, ako vyzerá. Potom to tak vyzerá, ako vyzerá. A toto je dôsledok, že niekto, na základe týchto skutočností nám ho tu normálne donesú, donesú, to je normálne nominácia. On bol aj na výbore, on tam rozprával. A ešte bude pre mňa kľúčovým momentom, že či ho zakrúžkujete.

Ďakujem. (Potlesk.)

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Na vystúpenie pána poslanca s faktickou poznámkou pán poslanec Kuffa a končím možnosť prihlásiť sa s faktickými poznámkami. (Reakcia z pléna.) Dobré, dobré, dobré, pán poslanec, a pána poslanca Lipšica, poprosím vás, zaevidujte. Nech sa páči, pán poslanec, a končím možnosť prihlásiť sa s faktickými poznámkami. Takže pán poslanec Kuffa a pán poslanec Lipšic.

Nech sa páči, pán poslanec.

Kuffa, Štefan, poslanec NR SR

Ja len v krátkosti chcem zareagovať, ďakujem. Ten záver sa mi páčil, áno, aby sme sa prestali báť. Tá kalkulácia so strachom. Myslím si, že toto naozaj je príznačné pre túto krajinu, ja tiež k tomu vyzývam, aby sme sa prestali báť.

A ak máme tuná takého, takých ešte ďalších nevhodných kandidátov, ako bol tu spomenutý a vykreslený, však dvaja tu boli ako spomenutí, a tí, ktorí viete a poznáte ich, ja by som bol rád, aby to bolo tu odprezentované ešte v rámci rozpravy. Ja mnohých tých ľudí tu vôbec ani nepoznám, tak v podstate nechám si poradiť ako vami skúsenejšími, ktorí máte túto skúsenosť. Ale naozaj, nemôže byť ten, nemôže to byť strach, ktorý rozhoduje pri voľbe ústavných sudcov.

Ďakujem.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Lipšic, nech sa páči.

Lipšic, Daniel, poslanec NR SR

Ja by som len zareagoval. Ja som zatiaľ nikomu z parlamentu nevyčítal podporu doktora Filipa, lebo je to návrh, ktorý predložila Slovenská advokátska komora, čo je mi ľúto aj ako členovi Slovenskej advokátskej komory, že takýto návrh predložila. Ale, samozrejme, je to jej oprávnenie. Ale naplňa ma trochu obavou tento návrh a jeho potenciálna podpora v parlamente, počúvajúc aj v kuloároch parlamentu, aký lobing sa v prospech dr. Filipa vykonáva, kto všetko telefonuje a presviedča poslancov, aký by bol skvelý sudca Ústavného súdu. Keď počúvam o tom, ako pán prezident Gašparovič chce svoje menovacie oprávnenia využiť ešte predtým, ako

bude inaugurovaný nový prezident, s právnymi účinkami po inaugurácii, a to považujem za veľmi závažné. A samozrejme, že po voľbe a menovaní môže povedať vládna koalícia, teda vládni poslanci, čo my s tým máme, s Ústavným súdom, to je Ústavný súd nezávislý, čo máme so Súdnou radou? Veď tam, pokiaľ tam nominujete, menujete, volíte takýchto ľudí, je to vaša zodpovednosť. A po vystúpeniach viacerých faktických sa už nebudete môcť ani vyhovárať na to, že ste nevedeli, koho tam volíte, alebo koho budú vaši nominanti následne menovať. Ja by som vás chcel naozaj požiadať, viacerých nominantov, aby ste zvážili svoje preferencie, lebo ešte raz. Nepoznám krajinu na celom svete, kde by najprestížnejší obhajca, legitímny obhajca zločineckých skupín išiel na Ústavný súd.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Gál, nech sa páči, máte slovo.

Gál, Gábor, poslanec NR SR

Ďakujem za slovo, pani podpredsedníčka. Ja tiež nepôjdem do jednotlivých hodnotení a jednotlivých kandidátov, vážené kolegyne, vážení kolegovia, ale chcem poukázať na niečo iné. Jednak, že zas sa tu niekto ponáhl'a. Zas je pre niekoho nejaká časová tieseň. Áno, od júna budeme mať nového prezidenta, keď pán zvolený prezident Kiska zloží sľub, a to už bude problém. To je kameňom úrazu, kvôli tomu riešime v takomto časovom predstihu voľbu kandidátov na sudcov Ústavného súdu, aby boli vymenovaní tí správni, aby to nebola nejaká náhoda.

Neklamme sa navzájom, kolegyne, kolegovia, vy si tu vyberiete pre vás tých správnych, tých šiestich, z ktorých potom pán prezident určite vyberie tých troch, na ktorých ste sa dohodli. Však vyberie si akoby člen SMER-u. To je predĺžená ruka a takto si zabezpečíte ďalších troch ľudí, ktorí budú naklonení tejto vládnej garnitúre na Ústavnom súde. Nech nikoho neklame tá kamufláž, ktorú ste si zvolili, že priamo strana SMER – sociálna demokracia nikoho nenavrhl'a. Však práve táto skutočnosť dosvedčuje, že proste išli ste na to troška sofistikovanejšie, ale nie moc. Čiže je to čitateľné, jasne čitateľné. Nehovorte mi, že nemáte ambíciu tam dosadiť nejakého človeka, o ktorom si myslíte, že má predpoklady na to, aby na tom Ústavnom súde odborne uspel. Taká veľká strana, tak toto nám, s týmto nás nechcete hádam nakrmiť!

To, že sme ani my nenavrhl'i kandidátov, ani ja osobne, ani strana MOST – HÍD, to neznamená, že nepoznáme takých ľudí, ktorí by nevedeli uspieť v tejto súťaži, by nevedeli dobre zastávať funkciu ústavného sudcu. Poznáme ich dosť. Ale v tejto sále už dva roky vôbec nejde o nejaké odborné súťaženie, o výber nejakého dobre odborne zdatného človeka na rôzne funkcie, ktoré zastávajú, ktorých my volíme. Tu ide o výber tých najposlušnejších, najlojálnejších, vládnej strane najbližších ľudí. A my tomu vlastne len tak ako opozícia asistujeme a vy niekedy doslova plníte príkaz z Úradu vlády.

Viete, problém je v tom, že aj kebyže navrhujeme nejakých, aj sa navrhlo, ja hovorím osobne, už to je nejaká osobná statočnosť tých ľudí, ktorí idú do zjavne prehraného boja, bitky. Však im to niekto aj zráta. Mali sme v minulosti vlastné skúsenosti s našimi kandidátmi, keď sa opovážili ísť do nejakého súperenia s kandidátmi, na ktorých sa dohodla justičná chobotnica. Im to zráтали. Veľmi im to zráтали na súdoch, na prokuratúrach alebo v iných sférach. A o tom by som chcel troška porozprávať teraz s vami. Lebo vy sa mýlite v tom, že keď zvolíte tých svojich, že to budú vaši.

Neviem, či sa pamätáte, ale pani podpredsedníčka Laššáková si pamätá na ústavnoprávnom výbore, keď vtedajší minister spravodlivosti Štefan Harabin prišiel s návrhom zákona, ktorým chcel rozšíriť právomoci aj šéfa Súdnej rady, aj predsedu Najvyššieho súdu. Vtedy ste ho stopli. Vtedy ste túto novelu neschválili, sa odložila. Už ste aj vy pochopili, že s takými rozšírenými právomocami Štefan Harabin by aj pre vás bol neovládateľný. Ale vám z tohto miesta hovorím, že vy ich neovládnete, aj keď ich zvolíte. Si myslíte, že budú vám zviazaní títo ľudia. Nebudú. Oni budú zviazaní tej justičnej chobotnici, lebo navzájom o sebe vedia nekalosti a navzájom sa vydierajú, šachujú, kto kam pôjde, kto kam smie a kto v čom ako rozhodne. Takto to funguje v určitých kruhoch. Chvalabohu, nie všade, nie na každej inštitúcii, nie každý sudca, nie každý prokurátor, vyšetrovateľ, policajt alebo iný človek, ktorý zastáva nejaký post. Ale je tu táto skutočnosť, je tu tento jav a vy napomáhate v tom, aby táto justičná chobotnica svoje chápadlá ďalej, ďalej rozširovala aj na Ústavný súd. Budete nemilo prekvapení potom, keď budete chcieť od nich nejakú láskavosť, zhovievavosť. Áno, v určitých veciach vám vyhovejú. Ale potom, keď u nich zapracuje to, že my sa musíme držať spolu, SMER síce nám napomohol k vymenovaniu, ale to nie sme my. To nie je naša zlúčenina, to nie je naša sekta, a potom uvidíte. A takých ľudí, ktorých viaže niečo iné ako právo, ako ústava, by ste nemali voliť. Nemali by ste ich krúžkovať o piatej v tajnej voľbe.

Priznávam, že my sme mali rôzne druhy kontrol tajných volieb. Nebol som z toho nadšený. Išiel som do toho dobrovoľne, lebo som mal čisté svedomie pri tajných voľbách. Vy také nemáte, aspoň neviem o tom. Je to na vás, ale choďte do toho s vedomím, že tu na dvanásť rokov predurčujete, do roku 2026 predurčujete, ako bude táto krajina vyzeráť. A nie po vašom, ešte raz prízvukujem, ako to bude chcieť SMER – sociálna demokracia, ale ako to bude chcieť justičná chobotnica, ktorá nie je závislá na vás. Oni sa navzájom upracú. Tam na súd, na taký súd, na taký orgán, rodinní príslušníci sú zabezpečení, keď nie na súde, tak na prokuratúre. Keď nie na prokuratúre, tak na polícii alebo niekde inde v nejakej verejnej sfére. Majú svoje dobre zabezpečené miestečka a navzájom si pomáhajú. Ty mi umiestniš tam syna, ja tam tvoju neter a pekne to funguje a bude fungovať. A bude fungovať aj bez vás. Ale s tým treba už skončiť a nie tomu napomáhať.

A teraz apel na poslancov KDH. Máme tu novelu ústavy, kde v intenciách tejto snahy ovládať justíciu, Ústavný súd aj Súdnu radu ide aj váš spoločný návrh so SMER-om, a to, že namiesto prezidenta, ktorý doteraz má možnosť vymenovať troch členov Súdnej rady, už táto možnosť tu nebude. Okrem sudcov, kde má veľký vplyv tá justičná chobotnica, sem-tam sa dostanú do Súdnej rady aj sudcovia, ktorí nie sú v tejto sekte. Ostatných bude menovať, nominovať parlament, parlamentná väčšina čiže táto časť pléna SMER – sociálna demokracia a vláda SMER – sociálna demokracia. Čiže polovicu hneď a ďalších ešte tak potom za pomoci sudcov niektorých. Čiže po Ústavnom súde dnes zvolia kolegyne a kolegovia zo SMER-u svojich kandidátov a potom akoby člen SMER-u ich pán prezident aj vymenuje, tých ešte schopnejších troch, a potom vy im napomôžete k tomu, aby do Súdnej rady potom vedeli nominovať čisto svojich, čisto svojich. Takže treba aj nad tým uvažovať. Že či napomôžeme tomu, aby justíciu ovládala nejaká chobotnica, nejaká sekta, alebo aby justíciu ovládalo právo, ústava, zákon a poriadok.

Ďakujem pekne za pozornosť. (Potlesk.)

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Na vystúpenie pána poslanca s faktickými poznámkami páni poslanci Poliačik, Mičovský a Kvasnička. Končím možnosť prihlásiť sa s faktickými poznámkami.

Nech sa páči, pán poslanec Poliačik.

Poliačik, Martin, poslanec NR SR

Ďakujem. Gábor, ešte predtým, než budeme hovoriť o tom, že prečo dnes ideme voliť kandidátov na ústavných sudcov, v tom naháňaní času treba spomenúť ešte jednu veľmi dôležitú vec. Za normálnych okolností by sme mali prvé kolo prezidentských volieb možno tento víkend. Už tam začalo naháňanie času, už tam začalo účelové ťahanie vecí čo najskôr dopredu, aby proste ostatní kandidáti nestihli zbierať podpisy, aby ostatní kandidáti nestihli zareagovať. Pán predseda vlády dlho sa tváril „ja nič, ja muzikant“ a v momente, ako ohlásil, že ide kandidovať na prezidenta, tak sa začal naháňať čas. Prezidentské voľby boli dané na najskorší možný termín. Kolaborácia s KDH začala kvôli tomu, aby sa dala robiť kampaň aj v parlamente. Účelová zmena ústavy bola okamžite na stole a teraz, v tej účelovej zmene ústavy, kde naliehame stále na KDH a SMER, aby ju konečne stiahli, lebo kampaň sa skončila a už nemá svoj význam, tak už tam sa otvorili dvierka na to, že keby náhodou len on jediný prehral, čo prehral, aby tam boli otvorené dvierka, aby sa budúcnému prezidentovi dali odobrať kompetencie.

To naháňanie času sa začalo už vtedy a celý proces voľby kandidátov na ústavných sudcov už je iba jeho doplnkom. Ale presne k tomuto smeruje, o čom si hovoril, aby aj v justícii bolo tými chobotničiami chápadlami ovládnuté čo najväčšie miesto, čo najväčší priestor. Ak by náhodou to ovládanie ostatných zložiek moci nebolo tak silné, ako je dnes, aby mali aspoň v justícii na niekoľko rokov vyárendovaný svoj priestor.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Mičovský, nech sa páči.

Mičovský, Ján, poslanec NR SR

Ďakujem pekne. Pán poslanec, pekne ste to povedali aj potrebné, len jedna vec ma zamrzela a už ma svrbel jazyk aj pri pani poslankyni Žitňanskej. Ja viem, je to kultivované a možno aj správne, že nemenujete nikoho, ale v tejto chvíli možno je oveľa správnejšie to, čo urobil poslanec Lipšic a poslanec Hlina. Sme pár hodín pred voľbou, ktorá výrazne ovplyvní právny režim v tejto krajine. Povedať jasne, keď máme informácie, že je to tak, že niektorí sú nehodní týchto funkcií. Kto bude to hovoriť nahlas a menovite, keď nie tu táto snemovňa?

Veľmi správne tu zaznelo, že táto krajina je plná strachu, strachu pred pravdou, strach víťazí nad pravdou veľmi často. A vieme, ani sa nemôžeme diviť tomu, že 60-tisíc učiteľov mlčí, keď je vyhodený učiteľ Oto Žarnay. Nie preto, že by nevedeli, kde je pravda, ale pretože majú strach o seba, že mlčia lesníci, keď je vyhodená kontrolórka Lapinová a znevažovaná. Aj oni vedia, kde je pravda, len akurát sa boja. Takže prosím, tí ľudia majú právo na strach, my im ho priznajme. Tu v tejto snemovni právo na strach nemáme, nemáme ho, a preto prosím, zoberme si možno tie slová, ktoré tu zazneli s menovitými menami sudcov do pozornosti vo chvíli, keď budeme hlasovať, keď budeme rozhodovať. To naozaj nie je krížkovanie pre zábavu. To naozaj je niečo, čo ovplyvní právny režim v tejto krajine, krajine plnej strachu, a ako to tu zaznelo, my máme veľkú šancu tú hranicu strachu aspoň trochu posunúť nižšie. Kto iní, ak nie my?

Ďakujem.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Kvasnička, nech sa páči.

Kvasnička, Marián, poslanec NR SR

Ďakujem veľmi pekne. Ja by som chcel zareagovať len na tú časť kolegu Gála, keď hovoril o chobotnici, taký zlý duch išiel z toho, v tom zmysle takej relativizácie, ako keby nejestvovala, nejestvovala zmena ani nejaká cesta k tomu, aby to takto nebolo. Lebo ak je pravda, že jestvuje takáto justičná chobotnica a, ako si povedal, že je nad politickými stranami, tak je temer jedno, či sa tu budeme osočovať, ukazovať prstom a dávať si politické nálepky. Zrejme tá chobotnica je čosi, čo nám prerástlo cez hlavu a s čím si nevieme rady. Nezachytil som žiadny tón nádeje, Gábor, v tom, čo si hovoril.

Pokiaľ ide o tie ústavné zmeny a to neustále brýzganie na KDH, ja si myslím, že sa trochu fixluje tá diskusia. Tí, ktorí majú problémy s definíciou manželstva jedného muža a jednej ženy, toto nechcú priznať a hľadajú problém na tej opačnej strane, v tom justičnom pásme, hoci si myslím, že majú najväčší problém práve s jednoznačnosťou tejto pre nás dôležitej, dôležitej, tohto dôležitého faktu a tejto dôležitej definície, čiže by som ich poprosil, keby boli v tomto korektní a povedali, že áno, budeme búšiť do justície, ale nie pre samotnú justíciu, ale preto, že máme problém s mužom a so ženou.

Ďakujem.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Nech sa páči, s reakciou pán poslanec Gábor Gál.

Gál, Gábor, poslanec NR SR

Ďakujem pekne za slovo. Pán poslanec Mičovský, máte správnu poznámku, ale bojím sa, kebyže ich budem menovať, že niekoho vynechám. Viete, to nie je také všeobecne verejne známe, že kto patrí do tej elitnej skupiny nadprávnikov. O tom sa len dozvieme pri určitých skutočnostiach, pri určitých rozhodnutiach. O niektorých vieme, áno, otvorene, ale o niektorých nevieme a môžu tam patriť. Môžu byť pusipajtášmi tých ľudí, ktorí nekalo, nekalo majú svoje mocenské záujmy a sféry v justícii.

Pán poslanec Kvasnička, nie, ja som to, tú situáciu nakreslil reálne, ale nie čierno. My to máme v rukách, my máme v rukách to, že koho si zvolíme za kandidátov na ústavných sudcov, my volíme členov Súdnej rady, my volíme disciplinárnych sudcov. My to máme v rukách. My tu schvaľujeme zákony a môžeme schvaľovať zákony tak, aby sme zamedzili takýmto nekalým praktikám. A veľmi správne na to išla vtedajšia ministerka spravodlivosti Lucia Žitňanská. Otvorila justíciu a toto je možnosť a cesta, otvoriť justíciu, napríklad pri výbere nových sudcov. Transparentný výber nových, mladých sudcov. Oddelenie šéfa Najvyššieho súdu od predsedu Súdnej rady, to je ďalšia cesta. Je tu mnoho možností, ale na to by bolo potrebné mať v tejto sále aspoň väčšinu na prijímanie obyčajných zákonov a nebôž ústavných.

Ďakujem pekne.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Nech sa páči, pán poslanec Zajac, máte slovo.

Zajac, Pavol, poslanec NR SR

Vážená pani predsedajúca, pani spravodajkyňa, dámy a páni, nedá mi, aby som hneď na úvod nereagoval na svojho predrečníka Gábora Gála, ktorý vyzýval KDH, aby sme stiahli spoločný návrh zmeny ústavy. Nedávno, predvčerom som si prečítal, autorizoval svoje vystúpenie k tomuto spoločnému návrhu ústavy, ktoré bolo, to čítanie bolo medzi prvým a druhým kolom prezidentských volieb. A tam som povedal, že tento spoločný návrh zmeny ústavy nemal zásadný vplyv na výsledky a priebeh a hlavne výsledky prvého kola prezidentských volieb a nebude mať zásadný vplyv na výsledky druhého kola. A druhé kolo dopadlo presne tak, ako som predpokladal.

Ak by sme urobili dneska to, vážený pán kolega Gál, čo ste povedali, že máme stiahnuť tento návrh, tak presne to by sme dokazovali, že nám išlo o podporu Roberta Fica. Nám nikdy nešlo pri tomto spoločnom návrhu zmeny ústavy o podporu Roberta Fica. Nám išlo skutočne o to, aby manželstvo bolo zadefinované v ústave ako zväzok jedného muža a jednej ženy, a nám ide naozaj, úprimne o zmeny v justícii. A sú tam zapracované veci oddelenie predsedu Najvyššieho súdu a predsedu Súdnej rady, na čom je všeobecná zhoda, na tom, aby sudcovia boli zbavení trestnoprávnej imunity, na tom záleží predsa aj vám, a je tam potom kreovanie Súdnej rady a previerky, o ktorých sa bude do druhého čítania ešte rokovať a všetci relevantní odborníci, predpokladám, budú pri týchto rokovaniach a budú dávať argumenty na stôl a vzíde z toho riešenie, ktoré, ktoré posunie našu justíciu smerom k tomu, aby občania mali väčšiu dôveryhodnosť voči justícii. Lebo 70 % občanov nedôveruje justícii.

Prepáčte mi, že som takto reagoval, ale ono to vlastne súvisí aj s tým, s tými kandidátmi na ústavných sudcov.

Čo sa týka kandidátov na ústavných sudcov, o ktorých tu dneska sa bavíme a ktorých budeme podvečerom aj voliť, tak ja som si dovoľil, hoci nie som členom ústavnoprávneho výboru, zúčastniť sa na tomto vypočúvaní týchto kandidátov aj preto, že KDH nemá zastúpenie v ústavnoprávnom výbore. Ale naozaj som si chcel aj osobne vypočuť týchto sudcov, lebo naozaj to považujem za veľmi dôležité, kto, aké osobnosti nás budú zastupovať na Ústavnom súde, na tom najvyššom orgáne, ktorý rozhoduje vo veciach legislatívy.

Ale ešte na úvod musím povedať, že dnešná voľba bude veľmi dôležitá po druhom kole prezidentských volieb a naznačí, ako vláda SMER sa chce po týchto prezidentských voľbách v polovičke vládneho obdobia ďalej správať, ďalej fungovať na politickej scéne. Naozaj už dnešná voľba bude takým prvým merítkom toho, ako strana SMER sa bude správať. Či naozaj bude naďalej používať, nebojím sa povedať, takú silovú politiku a silový nátlak a bude si voliť a schvaľovať len toto, čo chce ona, a nebude vnímať, čo tu bude prinášať opozícia, nebude vnímať to, čo chce spoločnosť a pôjde takto silovo, alebo prehodnotí svoje správanie, ktoré dva roky bolo také. Dva roky si strana SMER schvaľovala a robila len to, čo ona chcela a nevnímala potreby obyvateľov Slovenska. Tu nejde o to, že neprechádzali návrhy opozície. Veľa z týchto návrhov opozície bolo takých, ktoré riešili bežné problémy občanov Slovenska. A poslanci SMER-u veľmi dobre o tom vedia. Problém je v hlasovaní, keď na príkaz zhora poslanci SMER-u, aj keď vedia o týchto problémoch občanov Slovenska, hlasujú tak, ako sa im prikáže. A dneska to uvidíme, či budú zvolení tí kandidáti, ktorých dostanú poslanci SMER-u príkazom, alebo či

naozaj budú zvolení aj kandidáti – a ja tomu ešte vždycky pevne verím –, že budú zvolení aj kandidáti, ktoré majú, ktorí majú všeobecné renomé tejto odbornej verejnosti, ale aj našej spoločnosti, ktorí už v priebehu svojho profesionálneho života ukázali to, že vedia byť v tejto legislatíve takýmito osobnosťami, lebo ja si myslím, že na Ústavnom súde by mali byť osobnosti.

Na tom vypočúvaní kandidátov na sudcov Ústavného súdu padali rôzne otázky od členov ústavnoprávného výboru a ja som si dovoľil dávať niektoré otázky. **Väčšina otázok od členov ústavnoprávného výboru boli, čo sa týka toho, aký majú názor kandidáti na prietahy v súdnom konaní, ale aj na dôveryhodnosť súdnictva.** A padali veľmi zaujímavé odpovede a viacerí kandidáti boli pomerne tvrdí k tomu, ako dneska naše súdnictvo vyzerá. A ja ako človek, ktorý nie som ani právnik, ani sudca, mám malé skúsenosti so súdmi, som bol prekvapený, aké tvrdé slová padali, ako v tom, že sudcovia nepoznajú zákony, alebo sudcovia, niektorí samozrejme, nie sú dostatočne pripravení. Alebo ako sudcovia zneužívajú prácu na doma. Od viacerých týchto kandidátov sme počuli, že keď chceme zvýšiť dôveryhodnosť našich súdov vrátane Ústavného súdu, tak celý, väčšina problémov je v tom, akých máme sudcov na okresných, krajských, na Najvyššom súde, na Ústavnom súde, akí ľudia, aké osobnosti tam sú. Je to v ľuďoch, viacerí sudcovia povedali. Oni na svojom súde alebo na svojom pracovisku nemajú prietahy v konaní, lebo si vedia tú prácu zorganizovať tak a pracujú tak, že nemajú prietahy v konaní. Ako to, že na niektorých súdoch to tak nefunguje? Všetko je v ľuďoch. Preto som bol aj ja na tom vypočúvaní a chcel som si tých kandidátov vypočuť, lebo nakoniec je všetko v ľuďoch. V tom, kto je sudcom: či okresného, alebo Ústavného súdu.

A dovoľil som si väčšine kandidátov dať aj otázku, aký je ich názor alebo postoj na ochranu života od počatia. Hneď som bol pánom predsedom ústavnoprávného výboru pánom Madejom zahriaknutý, že nemám čo dávať takúto otázku. Ja som trval na tejto otázke, lebo som presvedčený, že nielen mňa, ale časť občanov Slovenska by určite takáto otázka, aký majú názor, postoj títo kandidáti na takúto závažnú otázku, aký majú názor. A nečakal som od nich odpoveď áno, nie. Predpokladám, že keď to sú osobnosti, ktoré chcú byť sudcami Ústavného súdu, toho najvyššieho orgánu súdnictva, tak že dokážu na takúto otázku odpovedať. Pán Madej každému z kandidátov stihol po mojej otázke povedať, že nemusia mi odpovedať na túto otázku, lebo ona je taká neprípustná. A len, asi aj na jeho prekvapenie, väčšina kandidátov mi odpovedala. Odpovedali mi... (Reakcie z pléna.) Odpovedali mi, ja vám prečítam, nebudem hovoriť, kto to hovoril, ale dočkal som sa takýchto odpovedí, napríklad: Nemôžem vám odpovedať, lebo by som mohol byť v budúcnosti pri prípadnom posudzovaní na Ústavnom súde pri tejto otázke vylúčený z tohto konania. Dobré.

Dostal som odpoveď: Je ťažké odpovedať na túto otázku, lebo to presahuje rozumové možnosti. Dostal som odpoveď, veľmi liberálnu odpoveď, že ľudský život nezačína počatím, zhluk ženských a mužských buniek to ešte nie je počatie, nie je to život, až do pôrodu by to nemalo mať ani ústavné práva a malo by to mať nejaké samostatné ústavné práva. Ďalej, odpoveď bola, je to veľmi ťažká otázka, neviem odpovedať. Dočkal som sa aj odpovede jedného z kandidátov, ktorý nie systémom áno – nie, ale svojším spôsobom, ale jasne povedal, že je za ochranu života od počatia. Jeden z kandidátov to bol.

Naozaj, aj ja sa zamýšľam nad tým, či hovoriť mená, či mám povedať meno toho kandidáta, či mu nepoškodím, či mu nepoškodím takto verejne. A preto ani ja nepoviem mená. Ktorí chcete, môžete za mnou prísť a ja vám poviem tie mená.

Zase poviem, že nie som odborník na súdnictvo, ale aj to, čo som počul, čo som si prečítal v životopisoch jednotlivých kandidátov a ešte čo som si vypočul na tom vypočúvaní, tak som presvedčený, že boli tam také tri skupiny kandidátov. **Boli tam ľudia, ktorí sú pravdepodobne odborníci vo svojej oblasti, lebo to neboli len sudcovia**, ale bol tam aj notár, aj prokurátor, aj advokát a **ja som si pri nich dal poznámku, že dobrý odborník, ale nie na Ústavný súd**. Nech zostane tam, kde je, v tej svojej oblasti, lebo na Ústavnom súde, na Ústavný súd je nevhodný. Ale vo svojej oblasti je vhodný, ale na Ústavný súd nie.

Potom tam boli neprijateľní kandidáti, naozaj pri niektorých kandidátoch som si povedal, teda toto na Ústavný súd nie. A potom tam boli kandidáti, ktorí sú naozaj osobnosti, sú odborníci, ktorých evidentne takto vníma aj odborná verejnosť a oni naozaj na tom vypočúvaní takto pôsobili. Tí ľudia, keď prišli a začali hovoriť, dostávali otázky, rôzne otázky, nielen tú, ktorú som zvýraznil, ale aj **napríklad som sa pýtal aj na možné previerky sudcov v pripravovanom zákone, ústavnom zákone, ale aj na ochranu manželstva** som sa pýtal a naozaj, títo ľudia, keď prehovorili, bolo cítiť, toto sú osobnosti. A takto ich verejnosť aj vníma a tie mená, väčšina z vás a hlavne tí, ktorí v tejto oblasti pôsobíte, poznáte tieto mená. Aj pán Madej pozná tieto mená.

Preto ja som veľmi zvedavý a vraciam sa na začiatok, ako sa strana SMER rozhodne dneska voliť, lebo to bude veľmi dôležité, či bude akceptovať tieto osobnosti, ktoré sú vnímané verejnosťou, širokou verejnosťou, nielen odbornou, ale aj občanmi Slovenska, či bude vnímať zdravý rozum, pud sebazáchovy a títo kandidáti budú dneska zvolení, lebo KDĽ, moji kolegovia a ja takýmto kandidátom určite dáme hlas.

Ďakujem za pozornosť. (Potlesk.)

Zmajkovičová, Renáta, podpredsedníčka NR SR

S faktickými poznámkami jeden, dvaja poslanci? Uzatváram možnosť prihlásiť sa.

Pán poslanec Gál.

Gál, Gábor, poslanec NR SR

Ďakujem za slovo. Pán poslanec Zajac, viete, vy kvôli definícii manželstva dáte vlastne taký justičný blanco šek SMER-u. Kvôli definícii, ktorú som ja osobne po prvé aj podpísal, ale ktorá na druhej strane nič svetoborné nie je. Ale nič svetoborné nie je ani na tých ďalších ustanoveniach vášho spoločného návrhu zmeny ústavy. Proste v ničom sa nezlepší fungovanie justície, súdne konania nebudú ani o deň kratšie, ani spravodlivejšie, akurát sa rozdelí funkcia predsedu Najvyššieho súdu od predsedu Súdnej rady a zruší sa imunita sudcov. Ostatné je to všetko v intenciách SMER-u, že sa oslabí, oslabia právomoci prezidenta, nebude môcť vymenovať troch členov Súdnej rady a hlavne, že skončí k 31. októbru funkčné obdobie teraz regnujúcich členov Súdnej rady. Čiže potom ich zvolia sami a budú mať tam všetko jednoliato. A kvôli definícii, ja to chápem, to bude veľký úspech pre KDĽ, keď sa do ústavy tá definícia dostane. Tú definíciu máme v zákone o rodine, čiže nie je nič také svetoborné. Ja som už hovoril, ja toto podporujem, ale nie za cenu, že justíciu odovzdáme do rúk jednej politickej strany.

Zmajkovičová, Renáta, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Kuffa.

Kuffa, Štefan, poslanec NR SR

Ďakujem za slovo. Ja mám opačný názor. Práveže ten spoločný návrh na zmenu ústavy treba nechať a dotiahnuť do konca, nech to prebehne v druhom čítaní. Však v druhom čítaní môžeme dávať aj pozmeňujúce návrhy. To, čo by sme tuná chceli odprezentovať, tak môžeme dať a zmeniť to pozmeňovacími návrhmi. Bolo by to zlé, keby sa stiahol tento návrh ústavy, a manželstvo ako zväzok medzi mužom a ženou, žiaľ, dneska treba definovať, je taká doba, ktorá sa žije, veľmi komplikovaná, dneska spochybňujeme už aj tie základné princípy, ktoré fungujú.

Ja inak chcem poďakovať tým rečníkom a predrečníkom, ktorí práve konkrétne vystúpili, lebo keď je také všeobecné ako len vystúpenie, ono to nemá tú takú vypovedaciu hodnotu. Tak teda ak sú osobnosti medzi tými kandidátmi, pán kolega, keď si to tak ako spomínal a tým iným si nechcel ako uškodiť, tak si mal aspoň teda vymenovať tých, ktorí tými osobnosťami sú, a odporúčať plénu Národnej rady, ktorých, ktorých kandidátov voliť, teda podľa tvojho názoru.

Áno, sme sa tu usmievali, že možno tá otázka na ochranu života, som si všimol, niektorí kolegovia, že je nejaká triviálna, ale je veľmi závažná. Áno, aj sudca Ústavného súdu, aký postoj zaujíma vo vzťahu k ochrane života, aj pre mňa je to takisto jedno zo stanovísk a jedno možno z rozhodujúcich, aké zaujíma. To, keď kandidát na sudcu Ústavného súdu spochybni ochranu života pred narodením, myslím si, že nie je to správne, lebo rímske právo, však majú to hneď v prvom ročníku na práve a v podstate práva, právo dediť má dieťa, to už Rimania hovorili, už dávno pred, teda pred narodením. Teda deti ešte nenarodené a majú svoje práva.

Zmajkovičová, Renáta, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Zajac s reakciou.

Zajac, Pavol, poslanec NR SR

Ďakujem pekne tým, čo na mňa reagovali. Pán kolega Kuffa, naozaj je to o tom, že ak dneska opozičný poslanec za KDH povie tu mená tých odborníkov, tak ich možno diskvalifikuje. Poslanci SMER-u, tí, ktorí sú v ústavnoprávnom výbore, veľmi dobre vedia, ktorí sú to odborníci. A dnešná voľba je o tom, ako sa rozhodne SMER. Preto som o tom hovoril, že dnešná voľba vlastne naznačí, ako sa SMER vlastne naďalej chce správať, či bude akceptovať týchto odborníkov, osobnosti, ktoré sú, aké majú renomé aj medzi občanmi Slovenska, alebo či bude robiť tú silovú politiku a zvolí si svojich a nebude pozeráť ani vpravo, ani vľavo.

A to súvisí aj s tým, čo hovoril pán kolega Gál. Naozaj sa ukáže, že či SMER pred tým druhým čítaním pri tom ústavnom zákone, čo sa týka ochrany manželstva, ale hlavne toho súdnictva, či bude akceptovať pripomienky, argumenty odbornej verejnosti, odborníkov, ktorí prídu a budú argumentovať, ako má byť zložená Súdna rada a ako majú byť vykonané previerky alebo odborná spôsobilosť sudcov. Naozaj, aj vy ste predsa počuli na tom výbore, keď sudcovia rozprávali o tom, že sudcovia nepoznajú zákony, sudcovia nie sú dostatočne pripravení. Veď to takto nemôže fungovať. Aj v iných odboroch predsa musia ľudia prechádzať odbornými spôsobilosťami, raz za čas absolvovať nejaké skúšky.

Tak preto som aj ja hovoril o tom, ako sa SMER chce ďalej správať po prezidentských, po prehratých prezidentských voľbách, a ja očakávam, že príde ku zmenám v kreovaní Súdnej rady.

Zmajkovičová, Renáta, podpredsedníčka NR SR

V rozprave vystúpi pán poslanec Madej. Nech sa páči.

Madej, Róbert, poslanec NR SR

Ďakujem veľmi pekne. Vážená pani predsedajúca, vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, vzhľadom na to, že sa blíži záver rozpravy, tak si dovoľm aj vo svojom vystúpení plynule zareagovať na svojich predrečníkov a dať im možnosť v rámci faktických poznámok zareagovať rovnako.

V poslednom vystúpení, v ostatnom vystúpení vystúpil pán poslanec Zajac. Ja by som chcel uviesť na pravú mieru, že skutočne predmetom vystúpenia kandidátov na sudcov Ústavného súdu bolo predstavenie ich ako osôb, predstavenie ich doterajších profesionálnych skúseností, predstavenie ich doterajšej praxe, myšlienok, hodnôt a tak ďalej. Pokiaľ ide o otázky, ktoré boli kladené jednotlivým kandidátom na ústavnoprávnom výbore, ja si cením veľmi prítomnosť pána poslanca Zajaca, no bolo mojou povinnosťou upozorniť, že skutočne bol na to upozornený aj pán poslanec Zajac, že **budúci sudca Ústavného súdu nemôže konkrétne prejudikovať vec, to znamená, povedať a odpovedať v plnom rozsahu na akúkoľvek otázku, ktorou by mohol sa dotknúť veci, ktorú bude môcť na Ústavnom súde v budúcnosti rozhodovať.**

Pokiaľ ide o tie otázky, ktoré legitímne pána poslanca Zajaca zaujímajú, a to je otázka ochrany života aj pred narodením, musíme si ale, tu len krátku úvahu poviem; pán poslanec, samozrejme, že život je a má ochranu aj pred narodením. Požíva právnu ochranu v jednotlivých veciach, či už dedičských, v rámci zdravotného práva a tak ďalej, nemusíme si to tu detailne rozoberať. Tu ide o to, kto má aké hodnoty, kto aké úpravy, rozšírenie alebo nerozšírenie jednotlivých inštitútov v rámci ochrany života pred narodením chce. Ale to je hlavne, pán poslanec, podľa môjho názoru otázka pre zákonodarcu. To znamená, že v parlamente rozhodujete o tom, aké bude dedičské právo, aké budú zákony z oblasti zdravotníctva, aj v rámci vašich obľúbených či už predmetov diskusie, ako je antikoncepcia, alebo, alebo interrupcie alebo ďalšie. To znamená, v prvom rade treba hľadať konsenzus tu a ja sa niekedy tak s úsmevom dívam na to, ako si konzervatívci s liberálmi vysvetľujú svoje názory, ale tu hľadajte konsenzus, toto je dôvod, pokiaľ ide o otázky ochrany života.

Pokiaľ ide o pána poslanca Lipšica, tak si dovoľm hodnotiť jeho vystúpenie naozaj ako nevídalo pokojné, dokonca až tak pokojné, že by som povedal, že na jeho formu vystupovania to nemalo šťavu, ako sa hovorí. Slovo škandál totižto použil vo svojom vystúpení iba raz a som zvyknutý pri jeho vystúpeniach, že všetko je zlé, všetko bude najkatastrofálnejšie, ako môže, pretože to je už jeho forma a spôsob vystupovania. Pán poslanec Lipšic hovoril o niektorých veciach. Ja si dovoľm zareagovať napríklad na bývalého pána poslanca Ábelovského vzhľadom na to, že on a ja sme Zvolenčania, pochádzame zo Zvolena, tak budem o ňom hovoriť v dobrom aj vzhľadom k tomu, že si ho ako odborníka na trestné právo vážim. Ale nerozumiem tomu, čo hovoril pán poslanec Lipšic, keď ho spájal do súvisu s rôznymi kandidátmi. Veď práve s pánom poslancom Ábelovským pán poslanec Lipšic v tom čase ako minister pripravoval a schvaľoval trestné kódexy. Práve, práve na pánovi poslancovi Ábelovskom, dámy a páni, ako jednom z nezaradených poslancov visela na šnúrkach Dzurindova vláda, keď bol pán Lipšic ministrom. Opäť je tu pán exposlanec Ábelovský spomínaný a, samozrejme, pokiaľ vtedy bola nejaká väčšina za vlády, keď bol ministrom pán poslanec Lipšic, tak predsa to bolo asi rozhodnutie pána

Dzurindu, že pán Ábelovský sa chcel chystať na funkciu generálneho prokurátora. Opýtajme sa, páni a dámy, čo robil v tom čase pán poslanec Lipšic? A odpoveď máte jasnú, bol súčasťou týchto predpokladaných dohôd.

Pokiaľ ide o návrh alebo to, čo prezentoval pán poslanec Lipšic, odvolať vedenie Ústavného súdu, tak myslím si, že kolegovia z opozície v tej eufórii po prezidentských voľbách sa jasne demaskovali, dámy a páni. Máte prezidenta, ktorý není ani váš. Veď si to na rovinu povedzme, tu žiadna zo solídnych politických strán nezískala, nezískala podporu v prezidentských voľbách tak, že by jej vlastný kandidát postúpil vôbec do druhého kola. KDH, môžeme si povedať, že malo jedného kandidáta za 0,60 % voličov, druhého za 3 % voličov a, samozrejme, tretí, bývalý člen KDH to vytiahol až na tretie miesto.

Nejdem hovoriť o ďalších politických stranách a je tragédia súčasného politického systému, že nie sme schopní politickej súťaže medzi štandardnými politickými stranami. Ale beriem vám tú eufóriu, máte zvoleného prezidenta, ktorý nastúpi do funkcie 15. júna a už sa tešíte, ho vyzývate slovami pána poslanca Lipšica, čo má robiť v súdnictve. Výzvu pána poslanca Lipšica odvolať vedenie Ústavného súdu, použijem jeho slová, považujem za škandalózne.

Dámy a páni, pán poslanec Lipšic a možno tí, ktorí sa k nemu týmto pridávajú, len demaskujete to, čo vy v tomto štáte chcete robiť. Rozvracať justíciu. To, čo ste robili za vlády Ivety Radičovej a predtým, to, čo robila bývalá ministerka Žitňanská, ten boj, tie šváry, ktoré ste rozbiehali medzi najvyššími ústavnými činiteľmi z justície a z exekutívy, tým pokračujete z tohto rečníckeho pultu, vyzývať prezidenta, ktorý neviem, či, uvidíme, akým spôsobom sa zhostí svojej funkcie, ja mu držím palce, aby konal zákonne a v súlade s ústavou, ale vyzývať ho už rovno na rozvrat justície, nech sa páči, demaskovali ste sa absolútne.

Pokiaľ ide o pána poslanca Hlinu, opäť musím povedať, že pána poslanca Hlinu si veľmi vážim, pretože v tom vnútri ja cítim, že je tam naozaj niečo dobré a že to myslí tak vnútorne spravodlivo, vadí mi častokrát tá forma, ktorú používa, ale to som už niekoľkokrát, niekoľkokrát mu povedal. A ja si dovoľm, pán poslanec Hlina, zareagovať presne na to, čo ste uvádzali. Disciplinárne súdy. Tu ste búchali topánkou, že ako veľmi chcete, ako veľmi chcete vidieť kandidátov. Poviem vám, že mne rovnako, ako aj vám záleží na tom, aby v rámci justície boli funkčné disciplinárne konania, ktoré určite ja aj vy považujeme za základ očistného mechanizmu v rámci justície, pokiaľ niekto urobí chybu, musí prísť vyslovenie viny a primeraný trest. Na to sú disciplinárne súdy. Vidím tu dva problémy. Vidím tu problém u nás v parlamente a vidím tu problém aj v justícii.

Problém u nás v parlamente spočíva v tom, že, pán poslanec Hlina, vy ste napríklad búchali topánkou a to je všetko, čím ste vy ako poslanec Národnej rady prispeli k tomu, aby justícia a disciplinárne súdy fungovali. Faktom je, že v tomto roku a v týchto dvoch mesiacoch sme mali voliť sudcov disciplinárnych súdov znovu. Je to veľmi nešťastný zákon, majú krátke volebné obdobie, je ich veľa, často sa menia, naozaj stabilita disciplinárnych súdov podľa súčasného právneho predpisu nie je dobrá. To si povedzme a to je aj ambíciou tej novely meniť to. Ale keď už má Národná rada voliť členov disciplinárnych súdov, členov disciplinárnych senátov, tak by v Národnej rade mali byť od každého poslanca predložené návrhy.

Pán poslanec Hlina, vy keď ste tu búchali topánkou, nepredložili ste jediný návrh, aby ste povedali, áno, tento sudca, nesudca, ktorého navrhujem do disciplinárneho súdu, je lepší, je dobrý, poďme o tom debatovať. Nie, vy ste sa zmohli na búchanie topánkou. Skončilo to tým, a to mi je najviac ľúto, že v súčasnosti bola vypísaná nová voľba členov disciplinárnych senátov.

Nová voľba. Tá už nikoho nezaujíma, už sa neoplatí druhýkrát búchať topánkou, v súčasnosti boli navrhnutí, bola požiadaná Národná rada, aby predložila štyroch nesudcov, šiestich sudcov do disciplinárnych senátov. Viete, ako to skončilo? Nesudcovia boli navrhnutí v dostatočnom počte, zo sudcov šiesti, ktorých má voliť Národná rada, nebol navrhnutý, myslím, nikto okrem jedného. To znamená, ani do Národnej rady od poslancov, teda ani od vás, od žiadnych kolegov neprišiel dostatočný počet kandidátov na sudcov disciplinárnych senátov. Keď si poviete, že ale však to vládny SMER si sám rozhodne, to nie je pravda. Pripomínam, že sme, myslím, že návrh kolegu Gábora Gála na začiatku roku 2012 v rámci Národnej rady schválili. To znamená, nie je pravda, máme záujem, aj aby návrhy kolegov z opozície – napríklad pri disciplinárnych súdoch – boli akceptované. A hlavne v situácii, dámy a páni, hlavne v situácii, keď nie je záujem, a to je ten druhý problém, kandidovať za sudcov disciplinárnych súdov. To znamená, nie búchať topánkami, dámy a páni, nie ostentatívne vykrikovať, ale poďte prispieť k dielu, aby v rámci justície sa pomery zlepšili a minimálne tie zákonné kompetencie, ktoré máme, tak tie si, prosím vás, plníme. A je to právo a povinnosť každého.

Druhou vecou je, a to teraz dávam za pravdu každému poslancovi Národnej rady, že je problém do disciplinárnych súdov navrhnúť kandidáta sudcu. Naozaj je problém. A verím tomu, že tí, ktorí ste o to mali záujem zo svojho regiónu hľadať autoritu kvalitného sudcu, ktorý by bol navrhnutý do disciplinárneho senátu, pociťujem ja a všetci moji kolegovia, s ktorými som sa rozprával, všeobecný nezáujem sudcov zapojiť sa do disciplinárneho procesu. Veď prečo by sme mali súdiť my vlastných, prečo by sme mali robiť zase funkcie, ktoré nás zbytočne zaťažujú? Aj toto je dôvod, pre ktorý možno kolegovia poslanci Národnej rady nepredložili dostatočný počet kandidátov na sudcov. Beriem, tí, ktorí ste sa o to snažili, mohli ste mať naozaj tento problém. Toto je ale druhý problém justície ako samotnej a to už hovorím niekoľko týždňov, že potom sa musíme opýtať, keď justícia nemá záujem spravovať svoje vlastné veci, to znamená, podieľať sa aj na disciplinárnom konaní, čo podľa rozhodnutí Benátskej komisie by malo byť základom, že jedna moc, súdna moc v štáte spravuje svoje veci spolu s pomocou z externého prostredia, aby sa tie názory zmiešali, tak chýba tá samoregulácia, samospráva a hlavne záujem ľudí, predstaviteľov, ale tých jednotlivých členov, nie najvyšších predstaviteľov v justícii. Musíme na tom pracovať a aj kvôli tomu je dôležité, aby sme v druhom čítaní, v druhom čítaní pri justičných novelách hľadali riešenie, kde aj tento dobrý samoregulátor v rámci justície budeme môcť naplniť.

Pokiaľ ide o námietky, ktoré smerovali k tomu, že akým spôsobom by mala prebehnúť voľba a aké by mali byť právne účinky zvolenia kandidátov, vymenovania kandidátov po inaugurácii nového prezidenta. Toto je, dámy a páni, téma, kde pán poslanec Poliačik a ďalší hovoria, kde sa čo ponáhľať. Po prvé, vypísané voľby boli, dámy a páni, dávno pred prezidentskými voľbami. A ja som presvedčený, dámy a páni, a chcem veriť, že vaše vystúpenia nie sú ovplyvnené výsledkom prezidentských volieb, pretože tento proces bol naštartovaný, naštartovaný ďaleko, ďaleko skôr. Chcem tomu veriť, aj keď obávam sa, že pri skúsenosti, dámy a páni, s vami to tak asi nie je.

Pokiaľ ide o možnosti právnych účinkov po inaugurácii, ja by som chcel poďakovať za prítomnosť pánovi poslancovi Prochádzkovi, lebo jeho osobná prítomnosť je pre nás možno príkladom a skúsenosťou. Dva príklady, ktoré si vám z histórie dovoľm pripomenúť. Prvým príkladom je voľba členov Súdnej rady v roku 2012. Pán poslanec Procházka bol v tom čase predsedom Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky. Proces voľby na

Ústavnoprávnym výbore Národnej rady Slovenskej republiky začal 1. 2. 2012. Chcel by som vás upozorniť, že trom členom Súdnej rady malo uplynúť funkčné obdobie 22. mája 2012. V máji 2012 im malo uplynúť funkčné obdobie, ale koniec volebného obdobia Národnej rady bol marec 2012. To znamená, proces voľby sa naštartoval 1. 2. 2012, kandidát, zvolený člen Súdnej rady pán sudca Dušan Čimo bol zvolený 3. februára 2012, funkčné obdobie Národnej rady Slovenskej republiky skončilo 10. marca 2012 a vo februári zvolený člen Súdnej rady po skončení volebného obdobia Národnej rady sa 22. mája, o dva mesiace nato, ujal svojej funkcie. Ja by som chcel veľmi pekne poprosiť, aby pán poslanec Procházka nám pomohol teda v rámci tohto odôvodňovania, keďže verím, že jeho právne názory sú konzistentné, aby aj vám v rámci kuloárov vysvetlil právne účinky, samozrejme, zvolenia.

Pokiaľ ide o ďalší príklad, dámy a páni, tak to je opäť kandidát na verejného ochrancu práv. Funkčné obdobie pána Kandráča malo uplynúť 27. 3. 2012. 27. marca 2012. Koniec volebného obdobia Národnej rady bolo 10. marca 2012. Lenže vy ste pani Dubovcovú zvolili už v novembri 2011, pardon, 13. decembra 2011. To znamená, v decembri zvolíte pani Dubovcovú, funkčné obdobie Národnej rady skončí a až potom pani Dubovcová sa ujme funkcie. Opäť pripomínam, začnete proces voľby členov Súdnej rady vo februári, v marci skončí volebné obdobie Národnej rady a v máji sa ujme pán Čimo funkcie. Ja by som chcel tieto príklady dať ako polemiku, keď budete naozaj z úst pána Lipšica, ktorý by sa mohol potom s pánom Procházkom porozprávať a vysvetliť si tieto právne názory, mať vreľé a veľmi intenzívne vystúpenia, že toto sú naozaj príklady z praxe, ktoré sú z nedávneho obdobia, ktoré ste zaviedli. Z hľadiska zákonných a ústavných prekážok na priebeh voľby ako taký môžem povedať, že nevidím žiadne. Bude rozhodnutím nie Národnej rady, tie príklady, ktoré som hovoril, boli rozhodnutiami Národnej rady. Toto bude rozhodnutím prezidenta, môžete to akokoľvek v sále komentovať, ale je to vecou prezidenta Slovenskej republiky, v Národnej rade sa proces naštartoval a osobne nevidím prekážku pre to, aby sa nejakým spôsobom zavíril na návrh prezidentovi Slovenskej republiky. Chcem len veriť, že tí, ktorí hlasovali v 2012 určitým spôsobom, sa dnes budú vyjadrovať konzistentne a poďme hľadať kandidátov, ktorí sú vhodní. Nebudem sa k jednotlivým menám dotýkať, myslím si, že tu bolo veľmi veľa neférových vyjadrení, veľmi veľa prekrútených slov, aj pokiaľ ide o niektorých kandidátov vo veciach týkajúcich sa ochrany života, aj vo veciach týkajúcich sa obhajoby a mnohých ďalších, ale to je už vecou každého jednotlivého poslanca, ako sa rozhodne.

Ďakujem veľmi pekne, prajem pekný záver diskusie.

Zmajkovičová, Renáta, podpredsedníčka NR SR

Faktické poznámky jedna, uzatváram možnosť, dve, uzatváram možnosť prihlásiť sa. Pán poslanec Kuffa.

Kuffa, Štefan, poslanec NR SR

Ďakujem za slovo. Áno, to predstavovanie aj sudcov Ústavného súdu podľa toho, aké majú hodnoty, reagujem na ten úvod, pán Madej, je veľmi dôležité, aký majú hodnotový systém. Aj pre mňa, keď by som nepoznal toho človeka, tak by bolo to veľmi rozhodujúce, aké hodnoty zastáva.

A či bola férová alebo neférová tá otázka na ochranu života. No, pozrite sa, myslím si, že človek v každej fáze svojho života je človekom. Či je to ešte už oplodnené vajíčko, alebo embryo,

alebo dieťa tesne pred narodením, alebo po ňom, stále je človek človekom. Takže treba sa pozerieť v podstate, môj pohľad je teda taký.

A to, že je nezáujem sudcov do disciplinárnych senátov, nuž treba sa nad tým naozaj zamyslieť, lebo mňa tak napadlo, že už ako keby samotní sudcovia boli otrávení z toho súdnictva. To je zlá cesta, ale v podstate my tiež máme podiel ako na tom, a to je aj skrze to, že bol tuná už v podstate prednedávnom návrh zákona na zrušenie imunity práve pre sudcov. Podkopávajme túto autoritu sudcom, no a potom sa čudujme zas na druhej strane, že prečo je taký nezáujem a prečo sme takí otrávení. Ja si myslím, že nemali by sme ísť touto cestou. Je to môj osobný názor, nevnučujem ho nikomu, ale myslím si, že darmo budeme na jednej strane plakať, že v akom zlom stave je to súdnictvo, veľakrát, častokrát tu človek počuje, že ako je to skorumpované, ale takisto aj my máme ten podiel viny, každý z nás aj tuná z poslancov, treba sa jednoducho nad touto otázkou tiež zamyslieť.

Ďakujem.

Zmajkovičová, Renáta, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Gál.

Gál, Gábor, poslanec NR SR

Ďakujem za slovo. Pán poslanec Madej, my nechceme rozvracať justíciu, tá, bohužiaľ, do istej miery už rozvrátená je a vôbec sme nič nedemaskovali, len vás upozorňujem na ten problém, že aby ste si to pri tých krúžkovaniach fakt dobre rozmysleli, že komu dávate vaše krúžky, dobre, dávate váš hlas, lebo vy si myslíte, že tí ľudia budú vám blízki. Nie, budú blízki sami sebe a tej skupine, tej sekte, tej chobotnici, v ktorej sú teraz.

A čo sa týka toho, že môj návrh, jeden môj návrh na disciplinárny senát prešiel, viete, ja som nikdy nesledoval, koľko opozičných návrhov prešlo, zaujímavé, že vy ste si to zapamätali, asi to bolo také ojedinelé.

Ďakujem.

Zmajkovičová, Renáta, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Madej s reakciou.

Madej, Róbert, poslanec NR SR

Ďakujem veľmi pekne predrečníkom v rámci faktických poznámok, pánovi poslancovi Kuffovi, ďakujem aj pánovi poslancovi Gálovi. Ja len chcem, pán poslanec Gál, vysloviť presvedčenie, že ohľadne toho, ako má; pán poslanec Gál, prosím, keby ste sa sústredili na mňa, ďakujem. Ohľadne toho, ako má ďalší alebo ako má zvolený sudca konať, ja pevne verím, že to, čo ste povedali, nie je podľa princípu „podľa seba súdim teba“. Skutočne pevne verím, že takýmto spôsobom ani vaše minulé vládne obdobia neboli, pretože ambíciou tejto Národnej rady je, naozaj by malo byť podľa Ústavy Slovenskej republiky, najst' kandidátov a najst' tých, ktorí budú navrhnutí prezidentovi Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o justíciu, pán poslanec Gál, práve preto, že si vás vážim, že ste z právnej praxe, pevne verím, že budeme aj do budúcnosti hľadať konštruktívne riešenia, že nebudeme hádzať do vreca všetkých, pretože hľadáme chyby, hľadáme tie veci, ktoré treba naprávať a hlavne dajme súdnictvu tú podporu, aby mohlo byť výkonnejšie, aby mohlo rýchlejšie

a spravodlivejšie rozhodovať veci. Ale od nás by sa patrilo, aby sme sa vo vzťahu k tým, ktorí sú v súdnictve, vyjadrovali s úctou, ale súčasne primerane kriticky poukazovali na chyby, ktoré v súdnictve sú. Len prosím vás, nehádzme všetkých do jedného vreca.

Ďakujem pekne.

3. deň rokovania 35. schôdze NR SR 15. mája 2014

Paška, Pavol, predseda NR SR

Ďakujem pekne.

Otváram rozpravu. Mám písomnú prihlášku do rozpravy za klub OĽaNO od pána poslanca Kadúca. Nech sa páči, pán poslanec.

Kadúc, Miroslav, poslanec NR SR

Ďakujem pekne, pán predseda. Vážené kolegyne, kolegovia, dámy a páni, akýkoľvek dobrý systém, či už systém ekonomický, sociálny alebo aj právny, teda justičný, nebude fungovať, pokiaľ v ňom nebudú správni ľudia, správni z pohľadu morálky a odbornosti.

Ústavný súd, kam dnes volíme kandidátov, je v zmysle ústavy nezávislý súdny orgán ústavnosti, orgán nezávislý od moci zákonnej, výkonnej, akejkoľvek inej, nezávislý súdny orgán, ktorý interpretuje naše právne normy, normy ústavy, ústavy, ktorá je postavená na zásadách nielen právnych, ale aj morálnych a spravodlivých, môže ústavu interpretovať benevolentne alebo striktné. Záleží to na ľuďoch, ktorí sú na Ústavnom súde. Ústavný súd svojou činnosťou pomáha dotvárať charakter našej krajiny. A v týchto časoch, keď justícii neveria dve tretiny občanov, tak my potrebujeme nové smerovanie, potrebujeme ísť vpred, a nie vzad.

Nielen preto, že Ústavný súd je tak dôležitý, by mal obsahovať persóny alebo osoby, ktoré napĺňajú kritérium ústavnosti alebo spravodlivosti v čo najväčšom možnom rozsahu. Mali by to byť najlepší z najlepších, ľudia nepoškvrnení, ľudia bez negatívnej minulosti, odvážni, odborní a ľudia, ktorí vo výkone spravodlivosti už čo-to dokázali. My dnes dávame smerovanie tomu Ústavnému súdu, aj keď volíme už iba jedného kandidáta, aby sme dotvorili ten celok šiestich, z ktorých pán prezident vyberie troch. Zásadne tak môžeme ovplyvniť, ako pôjdeme ďalej. Prečo to hovorím? My máme tú zodpovednosť posunúť sa vpred. Ak sa k nej postavíme čelom, my sa naozaj vpred aj môžeme posunúť. Ale ak sa k nej postavíme tak, ako sme sa postavili v ostatnej voľbe, neposunieme sa vpred, posunieme sa vzad. Tuto nejaká neutrálna a stagnovaná pozícia neexistuje.

My sme v rámci opozície diskutovali už pri prvej voľbe, koho voliť, koho podporiť, pretože sme si mysleli, že keďže je voľba tajná, tak príde k tomu, že sa ukážu ľudia odborní a s morálnym kreditom a tí budú zvolení, že príde k voľbe ľudí, ktorí tam naozaj patria. Ja nebudem hodnotiť tých, ktorí boli zvolení, skôr si dovoľm zhodnotiť tých, ktorí neboli zvolení. K dispozícii sme mali 13 kandidátov, bývalého predsedu Ústavného súdu z čias, keď Ústavný súd požíval vysokú mieru dôveryhodnosti. Zároveň to bol bývalý generálny advokát Súdneho dvora Európskej únie. Ďalej sme tam mali uznávaného odborníka na ústavné právo a bývalého sudcu česko-slovenského Ústavného súdu. Mali sme tam bývalého ústavného sudcu, sudcu

Európskeho súdu pre ľudské práva, ale aj sudcu, ktorého minuloročné rozhodnutie spomedzi tisícok rozhodnutí bolo vyhodnotené ako najlepšie.

V rozprave na ústavnoprávnom výbore z pozície vládnej strany nikto vecne nevystúpil k tým trom kandidátom alebo k tým trom osobám. Preto si myslím, že opäť verím a dúfam, že možnože bude objektívna voľba a budeme rozhodovať, tak ako som hovoril, o ľuďoch, ktorí majú stáť nad vecou, majú stáť nad peniazmi a majú rozhodovať nie v prospech niekoho, ale niečoho.

Keď sa opäť vrátim k tej ostatnej alebo poslednej voľbe, kde som naozaj dúfal, že to bude tak, ako hovorím, boli tam piati ľudia, ktorých funkcie a ktorých odbornosť som vymenoval. Boli to pán Mazák, pán Kresák, pán Drgonec, pán Čirč a pán Šikuta. Títo tam neprešli. A nielen podľa písaného životopisu boli objektívne najlepší. Tam podľa mňa neboli lepší, podľa ich minulosti a podľa toho, čo mali naozaj napísané, lepší tam neboli. Ako som povedal, výtky neboli k týmto ľuďom. Nezachytil som v ústavnoprávnom výbore ani jednu výtku k týmto ľuďom. To rokovanie ústavnoprávneho výboru trvalo niekoľko hodín. To, že sú to odborníci a ľudia na pravom mieste, si nemyslím iba ja, myslia si to aj odborníci, neziskové organizácie, väčšina súdneho stavu. Čiže hovoríme o odborníkoch a o ľuďoch, ktorí majú vysoký morálny kredit.

Títo ľudia, ešte raz, Mazák, Kresák, Drgonec, Čirč, Šikuta neprešli. A teraz počúvajte hlasovanie. V prvom kole mal zo 123 platných hlasov Mazák 51 hlasov proti návrhu, Kresák 50 hlasov proti návrhu, Drgonec 68 hlasov proti, Čirč 53 hlasov proti, Šikuta 54 hlasov proti. Poslanci tejto siene zákonnosti sa mohli zdržať hlasovania, išli proti týmto piatim kandidátom, ktorí, ešte raz, svojím životným príbehom dokázali, že patria do jednej z najvyšších funkcií v tomto štáte, ktoré majú chrániť a posilňovať dôveryhodnosť súdnictva. Po tomto hlasovaní, trúfnem si povedať, väčšia časť opozície odišla. Minimálne ja priznávam, bol som znechutený.

A bolo to druhé kolo, v ktorom sme mali ešte dovoliť ďalšieho jedného. A voľba bola opäť o týchto piatich ľuďoch. V tej druhej voľbe, v tom druhom kole bolo 110 platných hlasov, páni kolegovia. A boli to títo ľudia, ešte raz, funkčne: bývalý predseda Ústavného súdu v časoch, keď Ústavný súd požíval vysokú mieru dôveryhodnosti, zároveň bývalý generálny advokát Súdného dvora Európskej únie, ďalej, uznávaný odborník v oblasti ústavného práva, bývalý sudca česko-slovenského Ústavného súdu, ďalší bývalý ústavný sudca, sudca Európskeho súdu pre ľudské práva a, to je pre mňa naozaj záhadou, sudca, ktorého veľmi náročné rozhodnutie je považované komisiou odborníkov za najlepšie z minulého roka, najlepšie spomedzi tisícok rozhodnutí, hovorím o pánovi JUDr. Čirčovi. V tom druhom kole získali pán Mazák 56 hlasov proti návrhu, je to opäť viac ako v tom prvom kole bez akejkoľvek výtky ani v rozprave, ani na výbore, pán Kresák 68 hlasov proti návrhu, predtým to bolo 50 hlasov proti návrhu, pán Drgonec 72 hlasov proti návrhu, pán Čirč 69 hlasov proti návrhu a pán Šikuta takisto 69 hlasov proti návrhu. Niektorí sme sa naozaj mohli zdržať hlasovania. Ja som tam teda nebol. A myslím, že tam nebola ani väčšia časť opozície. Vy ste ale boli tí, ktorí ste hlasovali proti týmto ľuďom, proti zmenám v justícii. Vy ich tam proste nechcete. Nechcete tam ľudí, ktorí môžu našu justíciu naozaj objektívne posunúť vpred, hoci majú na to všetky predpoklady, či už odborné alebo morálne.

Ono tradičné politické strany zaviedli systém, kde sa zneužíva moc na presadzovanie svojich straníckych záujmov. A žiaľ, tieto voľby sú toho jasným dôkazom, dosadzujú sa ľudia nie na základe odbornosti, ale na základe politickej príslušnosti, sympatií k istým stranám. Som presvedčený, že akiaľ bude rozhodujúca politická podpora sudcu, a nie jeho kredit, nemôžeme

dúfať v zlepšenie situácie a v nárast dôveryhodnosti súdnictva. Ja aj v tomto prípade, ktorý tu máme, týchto troch pánov právnikov, sa obávam, že už je rozhodnuté.

Aj keď už ide iba o jedno meno, dovoľte mi opäť prízvukovať, že aj ten jeden človek, ktorý bude zvolený naozaj na základe objektívnych kritérií, môže pomôcť justícii. Je to vaša aj naša zodpovednosť. Preto tu dnes ja teraz stojím, aby som možno vyslovil pomerne pokorný apel na vás, aby sme volili zodpovedne a volili na základe niečoho, čo je hmatateľné, niečoho, čo je uchopiteľné z pozície morálnych hodnôt. Ja vás nevyzývam na podporu konkrétneho mena, pretože si myslím, že, ako som povedal, je už zrejmé rozhodnuté. Vyzývam vás na to, aby ste zvažovali, ako budete voliť.

A nedá mi nepovedať jednu vec. Zrejme tajným favoritom je pán JUDr. Sopoliga. Ja dúfam, že nebude táto voľba mať nič spoločné s tým, že pán JUDr. Sopoliga je členom pracovnej skupiny pre reformu justície, kde doteraz všetci sudcovia sa vyjadrili, že sú proti celoplošným previerkam sudcov. Naozaj v to úprimne verím. Zajtra máme k tomu stretnutie. A dúfam, že ten zvrat nepríde. Ak príde, budem mať vážne podozrenie, ak teda pán Sopoliga bude zvolený, že niečo nie je v poriadku.

Na záver na tomto mieste dovoľm si ešte povedať vyjadrenie voči pánovi prezidentovi, ktorý sa tak tajnostkársky vyjadruje k tomu, či bude alebo nebude vymenovávať zvolených kandidátov na sudcov Ústavného súdu.

Pevné sú dva dátumy. Z nich prvým je dátum 15. 6. 2014, keď sa prezident ujíma funkcie, a druhým je dátum 4. júl, to znamená takmer mesiac po tomto dátume, keď sa končí funkčné obdobie trom členom Ústavného súdu. Ústavný súd sa skladá z 13 sudcov. Ústava predpokladá teda aj uprázdnenie tejto funkcie. Ale to sa ešte, žiaľ, teda v tejto chvíli nestalo. Ale nepredpokladá vyšší počet, ako je tých 13 sudcov. **V prípade ak by sa pán prezident rozhodol, ktorý je aktuálne vo funkcii, to hovorím o pánovi Gašparovičovi, že vymenuje a následne aj teda prijme ich sľub bez toho, aby konal, nad rámec svojich právomocí to nepôjde, pretože ak ich vymenuje a zároveň prijme sľub, bude mať Ústavný súd viac sudcov, ako je 13.** Bude to nezákonný stav. A v tomto prípade to bude objektívne porušenie ústavy, úplne vedomé. Vyzývame ho na to viacerí, aby bol zdržanlivý, aby sa správal ako štátnik, ktorý ukáže tú veľkorysosť voči novému prezidentovi bez ohľadu na to, aká je to osoba. Som presvedčený, že súčasný pán prezident nemôže vybrať, vymenovať ani prijať sľub zvolených kandidátov v tejto Národnej rade.

Zachytil som informáciu, že pán prezident môže spraviť úkon, ktorým odloží účinnosť svojho konania, to znamená, že ich vyberie, vymenuje a odloží tú účinnosť až potom, ako uplynie funkčné obdobie trom sudcom Ústavného súdu. Ja si neviem predstaviť, že by toto spravil. Ale naozaj dnes je asi možné všetko.

Ale tu si dovoľujem apelovať aj s ohľadom na rozhodnutie vo veci Čentěš PL. ÚS 4/2012, keď boli tam uvedené niektoré kritériá, ako ich treba vymenovávať. A jedným z tých kritérií bolo, že rozhodnutie nemôže byť svojvoľné, musí byť odôvodnené. A ja verím, že ak pán prezident odloží účinnosť toho vymenovania, toto rozhodnutie bude riadne odôvodnené, relevantne odôvodnené. Ide o individuálny právny akt v oblasti, ktorá rozhoduje o subjektívnom práve. Čiže musí tam byť dôvod. Vždy tam musí byť dôvod. A ten dôvod nemôže byť svojvoľný. A neviem si ja predstaviť, ako odôvodní odloženie účinnosti, keď mu končí mandát (Nie je to v záujme tohto štátu?), o to viac, keď pre pána prezidenta hneď v prvom ustanovení ústavy, ktoré sa týka jeho kompetencie, vyplýva, že má zabezpečovať reprezentatívnu funkciu a riadny chod

ústavných orgánov. Je to jeho povinnosť. Táto povinnosť prichádza do úvahy iba vtedy, keď je tento riadny chod ohrozený. Riadny chod ústavných orgánov v tomto prípade Ústavného súdu ohrozený nie je. Nie je tu dôvod na vymenovanie a už vôbec nie na prijatie sľubu sudcov.

Ak pán prezident naozaj sa pokúsi o podľa môjho názoru porušenie ústavy a vymenuje ich s odloženou účinnosťou, teoreticky by mohol uplatňovať svoj mandát bez časového obmedzenia. Inými slovami, on kludne môže vymenovať ďalších členov Ústavného súdu bez problémov s tým, že odloží účinnosť nie o týždeň, o dva, o tri týždne, ale o rok, o dva roky, o šesť, o sedem rokov. Toto je nezmysel. Ústavodarca s týmto určite nepočítal a ani to nemal v úmysle. Preto akékoľvek odloženie účinnosti tohto vymenovania nedáva právny základ. Ďakujem pekne.

Paška, Pavol, predseda NR SR

Faktické poznámky majú siedmi poslanci. Končím možnosť sa prihlásiť s faktickou.

Ešte predtým ako dám slovo, pán poslanec, prepáčte, nedá mi, ale ja sa ospravedlňujem, išiel by som dole k pultu, nepovedať, od rána sledujem niečo, čo považujem za krajne nevhodné.

My nerozhodujeme o tom, kto bude sudca Ústavného súdu. Je to autonómna kompetencia ústavného inštitútu prezidenta, bez ohľadu na to, kto to je. My nerozhodujeme o tom, ako ktorý sudca rozhodne. My rozhodujeme meritórne vo veciach, ktoré nám ústava dáva. A ja chcem povedať všetkým kolegyniam, kolegom rešpektujúc názor aj opozičnú politiku, že to považujem za nevhodné, ale aj nebezpečné pre celý politický systém. Vy dopredu viete, čo bude robiť prezident? Ja to neviem. Vy to viete. Všetci dopredu viete, čo bude robiť prokurátor? Ja to neviem. Vy dopredu viete, čo budú robiť sudcovia? Ja to neviem. Preto systém demokracie je postavený na absolútne autonómnych pilieroch. My môžeme o tom hovoriť, ale podľa mňa je nevhodné, aby sme zaujímali stanoviská alebo dokonca ich koncipovali do tých oblastí, ktoré nie sú našou doménou. Prepáčte, že som to tak povedal. Bol by som sa prihlásil aj tam. (Ukázanie rukou na rečnícky pult.) Aj to urobím ešte potom, aby ste mohli reagovať. Dobré, pán poslanec? (Potlesk.)

Poprosím teraz pána poslanca Martvoňa o slovo.

Martvoň, Anton, poslanec NR SR

Ďakujem pekne. Pán poslanec Kadúč, to vaše vystúpenie vyznelo trochu bizarne. Ospravedlňujem sa za ten výraz. Ale nám hovoriť o tom na jednej strane, že Ústavný súd má byť nezávislý, a na druhej strane, že máte pocit, že tu niekto volí sympatizantov s nejakou stranou alebo že by nemali byť volení takíto ľudia, je veľmi krásne. No na druhej strane si všimnite, čo ste povedali. Vy ste obhajovali ľudí, ktorí neboli zvolení, ktorí boli navrhnutí. Alebo niektorí z nich boli navrhnutí práve konkrétnym politikom. Alebo dokonca teraz ste sa zastávali človeka, ktorý bol alebo je teda odborník na ústavné právo, bol na Ústavnom súde, z Ústavného súdu išiel rovno do politiky, v politike v roku 2005 odišiel zo svojej materskej strany ANO, podporoval v časoch Gorily Dzurindovu vládu, a teraz idete hovoriť, že to je nezávislý človek? Ak si všimnete tých kandidátov, čo boli zvolení, ani jeden z nich nebol navrhnutý žiadnou politickou stranou. To je dôležité. Tu je záruka nezávislosti. Preto chcem povedať jednu vec. Podľa môjho názoru ja osobne si myslím, že žiaden bývalý politik, ktorý bol aktívny v politike, v parlamente, by nemal kandidovať na ústavného sudcu, pokiaľ má byť Ústavný súd nezávislý. A ak si myslíte, že budeme voliť niekoho len preto, že ho chcete vy, opozícia, no tak skúste mi vysvetliť, ako

bude mať pán Mazák sympatie alebo antipatie k tomu, kto ho navrhoval. No podľa mňa antipatiu mať určite k tej osobe nebude. Toľko z mojej strany.

Paška, Pavol, predseda NR SR

Pani poslankyňa Žitňanská.

Žitňanská, Lucia, poslankyňa NR SR

Ďakujem pekne. S nadsázkou, pán poslanec Kadúc, musím povedať, že ďakujem za prejav, ktorým ste vyprovokovali pána poslanca Martvoňa k tomu, že nikdy nebude kandidovať na pozíciu sudcu Ústavného súdu. Ďakujem pekne za tento prejav.

Myslím si, že to, čo bolo podstatné v tom, čo hovoril pán poslanec Kadúc, bolo to, že v čase, keď si strana SMER môže vybrať medzi kompetenciou, naozajstnou kompetenciou, odbornosťou a morálnosťou a prípadne lojálnosťou, tak vyberá lojálnosť, čo je podľa mňa nešťastie pre obsadzovanie funkcií v celom justičnom systéme. A strana SMER tým preberá plnú zodpovednosť za stav justície taký, aký bude. A treba povedať, že žijeme vážnu dobu vo vzťahu k justícii a to podstatné sa deje práve v týchto voľbách, aj v týchto, aj v pondelňajšej voľbe a možno v niektorých ďalších voľbách. A vôbec to nezávisí od toho, ako bude vyzeráť v konečnom dôsledku Ústava Slovenskej republiky v časti justície. Tieto personálne otázky sú kľúčové. Preberáte za ne zodpovednosť, kolegovia.

Paška, Pavol, predseda NR SR

Pán poslanec Mikloško.

Mikloško, Jozef, poslanec NR SR

Ďakujem. Po tom prvom kole voľby ja nemôžem povedať, že som bol znechutený. Nič ma neznechutí tuná v parlamente, ani v živote. Ale som bol nahnevaný, lebo naozaj bolo to nefér. Proste keď boli zvolení piati páni a keď teraz bude zvolený zase jeden Košičan, prepáčte, tak prezident sa môže podľa mňa vzdať výberu z týchto šiestich troch, lebo to proste je vlastne jedno, kto tam potom z tých troch bude. Ja myslím, že keď dáte prednosť kandidáta pána Harabina pred človekom, ako je napríklad pán Šikuta, ktorý bol dve funkčné obdobia, šesť alebo osem rokov v Európskom súde pre ľudské práva, kde veľa, veľa urobil, to všetci dobre vieme, a dostane v druhom kole 63 hlasov, čo si zahraničie pomyslí, keď tam nás reprezentoval a naraz mu absolútne nedôverujeme? Ale to je už trošička osobné a už mená som snáď nemusel spomenúť pre touto voľbou.

Ale Ústavný súd je naozaj vrcholný orgán, ktorý stojí nad všetkými inštitúciami, orgánmi a stranami, mal by stáť nad nimi. Očakáva sa od neho objektivita aj rýchlosť, zrozumiteľnosť, aj zdravý rozum pri rozhodovaní. A, bohužiaľ, z týchto kritérií mnohé chýbali v jeho rozhodovaní v posledných rokoch. Doterajšie zloženie Ústavného súdu ukazuje, že je spolitizovaný a aj nerozhodný a že napríklad plénum zvoláva len vtedy, keď pozná jeho výsledok. A to sa mi zdá absurdné a taký Constitutional Court v Amerike alebo Constitutional Gericht v Nemecku je naozaj orgán, ktorý všetci s úctou obchádzajú. Bohužiaľ, u nás to nie je. Takže ja si myslím, že to, že mali sme možnosť ho nejakým spôsobom polepšiť, sme nevyužili.

A ja si myslím, že to, keď bol zvolený tento nový pán prezident, hlavné heslo bolo, že nemôžete mať všetko. A to ľudia pochopili. A to platí aj teraz. A teda to zdôrazňujem, že strana ktorá iste má veľký úspech a je tu líderkou, ale nemôže mať všetko, lebo volilo ju dvadsaťpäť... (Prerušenie vystúpenia časomerom.)

Paška, Pavol, predseda NR SR

Pán poslanec Jarjabek.

Jarjabek, Dušan, poslanec NR SR

Ďakujem pekne za slovo. Pán poslanec Kadúc, vy ste vo svojom príspevku veľmi hovorili o morálke, o vašej morálke, o subjektívnej morálke politika. A nie je mi celkom jasné, na základe čoho si vy beriete právo ľudsky moralizovať, ľudsky moralizovať o niekom, kto bol zvolený, ľudsky moralizovať a spochybňovať hlavne ľudsky tých, ktorí boli zvolení, na rozdiel od tých, ktorí zvolení neboli. Ľudsky moralizovať, to znamená tieto subjektivismy politika, ktoré v tejto chvíli tuná riešite. Riešite vy si tak osobný problém. Veď sú to vaši kolegovia.

Hovorili ste o ústavnosti. Dodnes ste sa neospravedlnili tomuto parlamentu za to, že ste hovorili pri minulom odvolávaní generálnej riaditeľky Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu, že je to protiústavné. Tu ste stáli, na tomto fleku ste stáli a hovorili ste o protiústavnosti. Nič takého sa nekonalo. Prečo teraz hovoríte takéto silné reči? Ako sa tomu dá veriť vôbec, čo vy hovoríte? Z hľadiska vašej profesie vy ste právnik a morálne ľudsky spochybňujete vašich kolegov. Toto považujem z vašej strany za absolútne nekorektné.

Áno, bola tu politická strana, ktorá spochybnila túto voľbu. A táto politická strana sa volá Lucia Žitňanská. To je jediná politická strana, ktorá spochybnila túto voľbu. Ďakujem za pozornosť. (Potlesk.)

Paška, Pavol, predseda NR SR

Pán poslanec Mičovský.

Mičovský, Ján, poslanec NR SR

Ďakujem za slovo, vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky. Každý sme si vybrali z prejavu v rozprave pána poslanca Kadúca to, čo sme považovali za dôležité. Ja si vyberám nasledovné. Je veľmi dobré, keď sa to možno zopakuje, lebo to je možno princíp toho, čo máme tu v rukách. Vytvárame zákonný systém a už sme sa zhodli na tom, už to zaznelo aj z úst pána Figel'a dnes, takže už dvakrát to zaznelo, ja to poviem tretíkrát, nad systémom sú ľudia. Aj v zlom systéme dobrí ľudia, ľudia s kreditom, s viac rozmerovým kreditom dokážu pracovať dobre. Naopak to nefunguje. V dokonalom systéme ľudia bez kreditu nebudú fungovať.

Tak ja si z tvojho prejavu vyberám to, že máme v tejto chvíli opäť zodpovednosť. Stopäťdesiatka má v rukách zodpovednosť vybrať človeka, o ktorom si myslím, že ten systém, určite nedokonalý, nepokazil, naopak, ho vylepší. Je to opäť otázka našich svedomí, tá voľba bude tajná a ja som veľmi rád, že si nás práve na tento rozmer upozornil. Ďakujem ti.

Paška, Pavol, predseda NR SR

Pán poslanec Číž.

Číž, Miroslav, poslanec NR SR

Ďakujem pekne. No ja ani neviem, či má zmysel vôbec vždy do tohto typu diskusie, ktorú vedú kolegovia z OĽaNO, vstupovať. Ale pán kolega má istý kredit, predsa len je právnik. A aj istá miera racionality, argumentov, ale hlavne aj schopnosť pracovať v rámci akceptovaných kategórií, ktorými vnímame spoločenské realie, pokiaľ je to iba to citové vajatanie a rôzne typy dojmov a toho celého, tak to diskvalifikuje tú diskusiu. Pán kolega, vám aj mne musí byť úplne jasné, že keď volíme ústavných sudcov, volíme aj ich hodnotové portfólio, tak ako môže byť dobrý človek aj vy alebo hocikto iný. Ale na hodnoty alebo na fungovanie spoločnosti máme nejaký názor. A ten je vyjadrený v súbore hodnôt. Napríklad mňa zaujíma, taký ústavný sudca ako vníma kategóriu napríklad životných alebo národných záujmov, ako vníma kategóriu sociálnej spravodlivosti, ako vníma kategóriu ja neviem vlastníctva, akú má úlohu v spoločnosti, ako vníma úlohu daní, ako vníma úlohu verejného záujmu, ako vníma úlohu súkromného záujmu. To sú veci. A to má aj politické vyjadrenia. A podľa toho aj volíme. A odoberať si túto vec a kritizovať to a vyprávať to, čo ste hovorili, je indiferentné. Čo si mám zobrať z takéhoto prejavu, ktorý ste povedali, odhliadnuc od toho, že ste favorizovali kandidáta, ktorý, si pamätám, bol predseda ústavnoprávneho výboru, ale zároveň nekompromisne ako advokát hájil a bol vybavovať veci okolo pozemkov a neviem čoho a ako advokát bez problémov bral odmenu za takéto pôsobenie, prosím vás pekne, to je etické? Takže ak chceme úprimne a korektne hľadať ľudí, ktorí by mali byť akýmsi svedomím spoločnosti, čím ústavní sudcovia sú, tak pravdepodobne aj iný tón, aj inú vnútornú štruktúru toho, čo chcete povedať, aj istú mieru korektnosti ku kolegom treba, a nie vydávať sám seba za ja neviem akési etické ekvilibrium a nás tu tak, ako že sme pomaly nejaké obludy, ktoré chcú škodiť Slovensku. Takto v politike... (Prerušenie vystúpenia časomerom.)

Paška, Pavol, predseda NR SR

Pán poslanec Hraško.

Hraško, Igor, poslanec NR SR

Ďakujem za slovo. Miro, zaznelo to už viackrát, že si hovoril o morálnom kredite. A ja sa aj tohto budem teraz pridržať. Nieкто sa snaží nastoliť dojem, že sa naozaj jedná o nepolitické nominácie. Ale pritom z priamej činnosti niektorých ľudí, teraz hovorím z minulosti, nie do budúcnosti, vyplýva, ku komu je prístupná, resp. ku komu sa ukladá politická príslušnosť práve vyjednáváním alebo teda pracovaním na jednotlivých, povedzme, prípadoch.

Morálny kredit. Toto slovné spojenie však nič nehovorí poslancom vládnej strany. Mnohí z nich sú bez charakteru. Čo potom očakávame od nich morálne rozhodnutia? Svedomie im už vypovedalo službu a odišlo do zabudnutia. Človek bez svedomia aké môže mať teda zásady? Čo chce takýto človek pre ostatných? Dobro či zlo? Dobro chce len pre seba, sebe chce dobro, ktoré si pretransformoval do svojich osobných výhod a svojho osobného prospechu. A to bolo cítiť aj z tých reakcií na tvoj príspevok. Ľudia bez charakteru hovorili o morálke, ale pritom keď sa pozrieme do ich minulosti, to s tým nemá absolútne nič spoločné.

Paška, Pavol, predseda NR SR

Pán poslanec Kadúč, nech sa páči, vaša reakcia.

Kadúc, Miroslav, poslanec NR SR

Ďakujem pekne za všetky reakcie. Ja sa to pokúsim vysvetliť, asi som to zle vysvetlil, tak ešte raz.

Inak, pán predseda Paška, ja neviem, ako bude rozhodovať, len pán prezident sa k tomu doteraz nepostavil čelom. Čiže iba tak avizujem, že bolo by dobré dať nejaký reálny argument, prečo tak rozhodne, ako rozhodne.

Pán poslanec Martvoň, v zásade aj pán poslanec Číž, ja som nekritizoval tých, čo boli zvolení, to si môžete pozrieť, ja som obhajoval kritériá voľby, ako ste rozhodovali, ja som povedal môj subjektívny názor, že sú podľa mňa aj lepší, odbornejší ľudia podľa životopisu a životného príbehu, ktorí sa tam nedostali. A povedal som, že proti týmto ste boli. Toto som povedal. Nekritizoval som, ešte raz, konkrétne mená z voleja, na to som si dal pozor, lebo myslím, že to naozaj sem nepatrí, to s vami súhlasím.

Pán poslanec Jarjabek, ja nemám takú dobrú pamäť, akú ju máte vy, ale ak sa nemýlim, tak podanie pani Zemkovej bolo odmietnuté Ústavným súdom minimálne v prvom kole preto, lebo nespĺňalo procesné náležitosti zastupovania advokátom. Tam bol prvý problém. Neviem, ako to dopadlo. To mi možno povie. Ale tam nebol vecný, meritórny problém. Ten problém bol úplne niekde inde.

Pán poslanec Číž, vy ste hovorili o tom, že mali by sme posudzovať, ako pozerajú na svet, aký majú náhľad, aká je ich hodnotová orientácia. V tom presne s vami súhlasím. Lenže na tom výbore, na tom x hodinovom rokovaní zo strany vládnych poslancov nezazneli vecné pripomienky k týmto ľuďom, v podstate ku žiadnym. Tam boli niektoré veci, áno, neboli ticho tí vládni poslanci, ale neboli tam výtky voči tým, voči ktorým ste tvrdo išli. Toto považujem za proste problém. Ak ste s tým mali problém, bolo to treba povedať, vydiskutovať si to. Veď o tom je predseda parlament, to viete, treba o tom hovoriť, my tu o tom nehovoríme. Toto považujem za celkom problematické.

13. deň rokovania 58. schôdze NR SR 2. decembra 2015**Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR**

Ďakujem pekne. Poprosím vás, zaujmite miesto určené pre navrhovateľov. Informovala o návrhu. Otváram všeobecnú rozpravu. Do rozpravy som dostala písomné prihlášky od troch pánov poslancov. Písomne prihlásení do rozpravy sú páni Miroslav Kadúc, Alojz Hlina a Daniel Lipšic. Po ich vystúpení dám možnosť prihlásiť sa do rozpravy ústne.

Nech sa páči, pán poslanec Kadúc. (Reakcia z pléna.)

Nech sa páči, pán poslanec.

Lipšic, Daniel, poslanec NR SR

Pani podpredsedníčka, v dobrom, rokujeme o návrhu kandidátov, kde ste aj vy jedna z kandidátok. Zdá sa vám byť vhodné, že vediete o tomto bode schôdzu? To je len vyslovene poznámka. Mne sa to nezdá byť úplne najvhodnejšie. Neviem, ako ste si to zmanažovali, však bod bol dopredu určený. Mne sa zdá, že by bolo vhodnejšie, keďže ideme rokovať o vás, viedol schôdzu niektorý z iných z podpredsedov.

Neviem, či vám to – teraz nemyslím vás konkrétne, ale ako vo vedení parlamentu – vám to netrklo, ale mohlo teda.

Laššáková, Jana, podpredsedníčka NR SR

Nie. Ako súhlasím s vami, ale, žiaľ, nemá kto. (Povedané so smiechom.) Vyriešim to ešte teraz, budem sa snažiť, aby, aby ma prišiel vystriedať niekto, ale, ale nie je ani pán podpredseda Číž, ani pán predseda. Dohodnem sa s pani poslankyňou, podpredsedníčkou Jurinovou.

Nech sa páči, pán poslanec Kadúć. Idem to riešiť.

Kadúć, Miroslav, poslanec NR SR

Ďakujem veľmi pekne. Pani predsedajúca, dovoľte mi sa pridať možno k tomu apelu a v dobrom tiež, lebo kvôli nejakému precedensu do budúcnosti, aby sme zbytočne možno nevytvárali niečo, čo... (Reakcia predsedajúcej.) A ja kľudne aj počkám alebo prerušíme to na pár minút. (Prerušenie vystúpenia predsedajúcou.)

Laššáková Jana, podpredsedníčka NR SR

Začnite, začnite, ja neviem, kde je pani podpredsedníčka Jurinová.

Kadúć, Miroslav, poslanec NR SR

O. K. Dobré. Takže, pani predsedajúca, vážená pani spravodajkyňa na netradičnom mieste... (Reakcia z pléna.) Predkladateľka?

... spravodajkyňa a vážené torzo kampanechtivých kolegov, dovoľte mi, dovoľte mi vystúpiť podľa mňa k závažnej téme, a preto som o to viac sklamaný, že v tejto sieni zákonnosti je toľko poslancov, koľko tu je.

Personálny deficit na akomkoľvek, akomkoľvek štátnom orgáne spôsobuje alebo vedie k zníženiu jeho efektivity a k pozvoľnému paralyzovaniu jeho činnosti. O tomto podľa mňa nie je debata a ani nie je pochyb. Avšak minulé voľby, myslím, že to bolo pre rokom, plus-mínus pár mesiacov, zanechala trpkú pachuť v ústach po tom, koho sme zvolili a koho sme nezvolili ako kandidátov na nových členov Ústavného súdu. A ja vyslovujem želanie, aby sa to nestalo aj v tomto prípade, pretože Ústavný súd rozhoduje okrem iného aj spoločensky citlivé témy, ktoré sa pohybujú aj v mimoprávnom prostredí alebo v prostredí, kde je priestor a kde je dobré vyjadriť svoj hodnotový úsudok. Pretože príde k prirodzenému rozkolu, čo je úplne samozrejmé, lebo ani spoločnosť nie je homogénna, a tento rozkol sa vyžaduje. Vyžaduje sa na konštruktívnu debatu, lebo som presvedčený, že iba v konštruktívnej debate je možné dôjsť k správnym záverom. Avšak posledná voľba vo mne zanechala tú pachuť, ktorú som spomínal, a nezabezpečovala názorovú diverzitu a skôr naznačovalo to niečo, ako spieva Michal Kaščák v Bez ladu a skladu: „Píšte všetci modrým perom“, homogénne, v zásade doľava. A som z toho celkom nešťastný.

Treba si ale vyložiť karty na stôl. **Ústavný súd nie je, nie je čisto apolitický orgán.** Ústavný súd je orgán, do ktorého politika priamo vplyva či už cez tradíciu, alebo cez spôsob voľby, keď už prechádza cez parlament ako zákonodarnú moc, prechádza cez prezidenta ako výkonnú moc. **Čiže tá politika je tam prítomná a je nasiaknutá. Čo je však dôležité, je miera, miera tej politiky. Politika nikdy nesmie byť viac, ako je odbornosť. Nesmie ju prekonávať, nesmie ju presiahnuť.**

Kolegov... alebo argumenty kolegov, predovšetkým z vládnej strany, ten semiotický argument, každý, kto splní zákonné a ústavné požiadavky, sa môže uchádzať o voľbu, je podľa mňa v čase, kedy súdom neverí 74 % ľudí, cynický, keď dôveryhodnosť je na dne, je nebezpečný. Práve preto, že my na najvyšších justičných orgánoch potrebujeme ľudí, ktorí sú morálne a odborne zdatní, ktorí majú kredit a ktorí sa musia javiť ako nezávislí. A nástrojom nezávislosti je nestrannosť. Otázka je, ako politický nominant môže byť nestranný. Ja si želám, aby sa takí ľudia našli. Žiaľ, ale Slovensko je malé a niektorí – aj terajší – kandidáti sú politicky vyhranení. Trúfnem si povedať, že môže to byť nebezpečné, pretože v zmysle čl. 124 ústavy Ústavný súd je nezávislý orgán, súdny orgán ochrany ústavnosti. A práve v tom sa možno skrýva tá podstata, kedy tá ústavnosť sa dotvára aj judikatúra a kedy sa tvorí charakter práva, kedy sa hovorí, či pôjdeme doľava, doprava, do stredu, či pôjdeme k liberalizmu, konzervativizmu alebo k nejakým hodnotám. Ja by som bol rád za balans, ak môžem vyjadriť to osobné želanie, ale, žiaľ, keď sa dnes pozerám na zloženie Ústavného súdu, k tomu balansu, k tomu balansu nesmerujem.

To, v akom stave je Ústavný súd, hovoria aj jeho posledné výsledky. A ešte možno kúsok do histórie. V roku 1993, keď bol Ústavný súd zriadený a na čele bol pán – už teraz nebohý – Čič, väčšina členov súdu bola zvolená členmi HZDS, SNS a SDL. A prekvapivo tento súd si veľmi rýchlo vybudoval dôveru, veľmi rýchlo. **Udržal si ju počas celého funkčného obdobia alebo prvého funkčného obdobia, keď to mám tak zjednodušene povedať, kedy sa nebál vydať odvážne rozhodnutia aj napriek tomu, že sa to parlamentu či vláde nepáčilo.** Bolo to prekvapivé, ale bolo to, bolo to výborné, pretože ľudia verili tomuto súdu. Ale postupom času sme sa dopracovali až k Ústavnému súdu aktuálnemu, kedy za posledný rok vydal niekoľko rozporuplných rozhodnutí, kedy, ja neviem, teda nepoznám a možnože moje poznanie je obmedzené, nie možno, určite, kto sa v tých rozhodnutiach vyzná, počnúc Čentěsom, počnúc odmietnutím alebo nevymenovaním kandidátov na ústavných sudcov, cez odmietnutie výkladu prezidenta. A takýchto rozhodnutí bolo niekoľko. Sú rozporuplné, nie sú teda správne podľa môjho názoru a nebudia dôveru u bežných občanov. Ten najvyšší orgán ochrany ústavnosti nebudú dôveru.

Vy dnes máte, páni a dámy, možnosť, hovorím hlavne k poslancom vládnej strany, možnosť spraviť z Ústavného súdu alebo dať nejakú tehličku k tomu, aby opäť nadobudol dôveru, aby sme išli opačným smerom. Aby sme zabezpečili to, čo Ústavný súd má robiť, a to je naozaj ochrana, dôležitá, dôsledná a trvalá ochrana ústavnosti. A preto si dovoľím vysloviť apel, aby sme volili všetci zodpovedne, a vedomí si toho, čo svojimi krokmi môžeme urobiť. Síce možno nie hneď, ale pozvoľna sa môžeme blížiť tam, kam podľa môjho názoru nikto z nás nechce.

Ďakujem pekne.

Pellegrini, Peter, predseda NR SR

Ďakujem pekne, pán poslanec. Na vaše vystúpenie je jedna faktická poznámka. Končím možnosť prihlásiť sa s faktickou poznámkou.

Pán poslanec Petrák.

Petrák, Ľubomír, poslanec NR SR

Ďakujem za slovo. Pán kolega Kadúč, to vystúpenie ako v zásade sa nedá nejakým spôsobom namietat'. Bol to taký dobrý morálno-etický apel, kde apelujete predovšetkým na nás vládnych poslancov, aby sme si dobre zvážili, akým spôsobom budeme hlasovať.

Ak by som chcel čítať medzi riadkami, to, čo ste chceli týmto svojím vystúpením povedať, je, kolegovia vládni poslanci, zvážte, aby ste náhodou nevolili niekoho, kto bol príslušníkom vašich radov. No a tu vám musím povedať jednu poznámku, ktorá mi nejakým spôsobom leží na srdci. **Príslušnosť k poslaneckému zboru bola v minulosti viackrát, boli to aj niektorí predsedovia ústavnoprávnych výborov, ktorí sa následne stali sudcami Ústavného súdu.** Ak hovoríte, že potenciálny problém spočíva v podobe súčasných vládnych poslancov, ktorí by sa potenciálne mohli stať sudcami Ústavného súdu, a to predovšetkým alebo možno preto, že patria k vládnej väčšine, tak musím vám povedať, keď ste vyjadrovali obavy o tom, ako funguje Ústavný súd, že v Ústavnom súde strana SMER – v súčasnom – určite nemá väčšinu. To znamená, že ak by sme aj uvažovali vašim spôsobom rozmýšľania, aby sme dávali prednosť, hľadali ich východiská v návrhoch, ktoré podávali ľudia, ktorí sú buď mimo politiky, alebo ktorí sú z opozície, tak s veľkou pravdepodobnosťou sa dopracujeme k rovnakému výsledku, lebo z týchto návrhov vzišiel Ústavný súd, ktorý nemá vašu dôveru. A to je ten, to je ten základný problém.

My chceme, aby Ústavný súd mal dôveru aj v spoločnosti.

Pellegrini, Peter, predseda NR SR

S reakciou na faktické pán poslanec Kadúč.

Kadúč, Miroslav, poslanec NR SR

Pán Petrák, počas štyroch rokov, čo som tu, sa, som mal takú zásadu, nebyť osobný a neútočiť na kolegov zľava, sprava nejakým osobným spôsobom. Teraz ju trochu poruším, ale tak ju budem modifikovať, lebo nebude to útok.

Pre mňa je prof. Mamojka kandidát vhodný vzhľadom na jeho životopis, vzhľadom na to, čo, čo robil. Čo ale som vyslovil aj vo svojom vystúpení, je hodnotové nadstavenie, ktoré sa len ťažko porušuje. A ja mu nehovorím, že to nadstavenie je zlé. **Ja hovorím, že dnes my na Ústavnom súde potrebujeme niekoho, zjednodušene, kto pôjde viac doprava ako doľava.** Inými slovami, ak by na Ústavnom súde dnes bola vyváženosť a prof. Mamojka by zrejme získal môj hlas. To je prvá rovina.

Druhá rovina je tá, že keď si to obrátite, opýtajte sa sami seba, či ste zvažovali aj iných kandidátov, ktorí sú predložený, či vôbec viete, aké sú tam mená. Veď to sa vlastne ukáže na hlasovaní, aká bude homogenita hlasov za a hlasov proti. Lebo v poslednej voľbe kandidátov na členov Ústavného súdu ste vy, pretože ich tam bolo viac ako 50 ľudí proti, nechceli na Ústavnom súde pána Šikutu, pána Mazáka, pána Kresáka, pána Čirča. Vy ste boli proti týmto ľuďom, a preto sa desím toho, kam chcete, kam chce politická moc zatlačiť Ústavný súd. A ešte raz, ak chcete budovať charakter štátu založený tak, ako sa prejavujete v parlamente... (Prerušenie vystúpenia časomerom.)

Pellegrini, Peter, predseda NR SR

Pán poslanec Hlina je ďalší v rozprave.

Nech sa páči, máte slovo.

Hlina, Alojz, poslanec NR SR

Vážený pán predseda, vážené kolegyne, kolegovia, taká zvláštna situácia, že ja sa snažím len tak zľahka o personálne a skôr teda že k tomu statusu ústavného sudcu. Personálne. Aj ja si dám záväzok, a keďže najväčší bijec neprešiel sitom „ad hominem“ vášho výboru (povedané so smiechom) a ja som vždycky len vrátil, hej, čiže aj ja budem si dávať pozor na niektoré vyjadrenia, ktoré sú ad hominem, či jak sa to povie, pokiaľ sa nebudú mňa. Keď sa budú týkať mňa, tak vrátim, to, to už, myslím, že ste si aj vyskúšali. Aj vzhľadom k tomu, že z tých kandidátov sú dvaja ľudia, ktorých poznám, lebo som tu s nimi štyri roky takto posedával, mi to trochu, ma vrhá do takej zvláštnej... (reakcia z pléna), posedával, niektorí pracovali, zvláštnej situácie a nie celkom mi príde vhodné ich takto hodnotiť.

Ja len by som chcel vyslať možno taký apel. Mne sa zdá, že sudcovia si v tejto krajine vytvorili štát v štáte. Prokuratúra si vytvorila v tejto krajine štát v štáte. Viete, my aspoň keď sme politici, nám aspoň trochu, s prepáčením, lepí pred voľbami, hej, trochu musíme dávať pozor. Len, prosím vás pekne, sudcov ani fotiť nemôžete. Nám môžu pomaly fotiť, čo máme v hrnci, a sudcom nemôžu, ani ich nemôžu fotiť, hej, a pritom rozhodujú, viete, niektorý sudca rozhoduje možno ďaleko viac ako 80 % poslancov, ktorí tu sú, hej, z nejakého pohľadu významu, hej, o niečom. Čiže mne to príde trochu neproporčné. Ako filozoficky mi to príde neproporčné a ja som proste nebol, sú takí ľudia, ktorí poznajú strašne veľa policajtov, prokurátorov, ja nepoznám dokonca, kým som nebol v politike, nikoho, ani policajta, ani prokurátora, ani sudcu. Teraz, ako som v politike, tak možno dvoch-troch, lebo už ma žalujú a neviem čo, ale som zhrozený.

A ja som zhrozený, lebo vy keď si vytvoríte štát v štáte a trvá to 25 rokov, tak vás to poznačí. Vás poznačí tá societa a tá vlastne vaša, tá arogancia a to, že sa vám nikto v zásade nič nemôže okrem disciplinárnych senátov, ktoré tu, do nich nikto nechce robiť, tak potom to môže skončiť aj s niečím takým, čoho som bol ja svedkom napríklad pri vynášaní rozsudku o Pečnianskom súde... (reakcia z pléna), lese, pardon. A ja poviem, som bol zhrozený. Sudkyňa ponižovala, ona normálne ponižovala právnu zástupkyňu Lesoochranského združenia VLK, normálne nemiestnymi narážkami, že z východu a u vás na východe a čo vy tam na východe. Vážení, to bolo na súde. Tá sudkyňa ponižovala zástupkyňu, normálne ju zhadzovala, zástupkyňu prokuratúry. Ja som bol zhrozený ľudsky z toho, nie procesne. Predpokladám, že procesne, a nebudem ho ani hodnotiť, na to má asi právo, že ona to tak vyhodnotila, ale ľudsky, ľudsky to vnímam ako niečo hrozné.

A ten apel u mňa je v tom, že podľa mňa tí sudcovia by mali byť crème de la crème, hej. Proste to by mali vidieť, že proste ide až okolo nich až taký odor, hej, že proste ide sudca, hej, tak sa dvere otvoria pomaly samé, hej. To mi chýba, hej, že proste príbehu nejakej, fantastický príbeh proste cnostného muža alebo cnostnej ženy z pohľadu toho, že ten príbeh je dokonalý, hej.

A práve naopak, ja sa stretávam s ľuďmi absolútnej arogancie, neschopnosti, nulovej sociálnej empatie, hej, proste zhrozený som z toho. Takže ja neviem, kto bude ústavným sudcom. Len ja by som poprosil, že naozaj, že nech ten, kto bude, nech aspoň má základné predpoklady, a potom, keď už nech sa ním stane, že neberte ľuďom vieru v spravodlivosť, že čomu tí ľudia

majú potom veriť, keď sa tu ničomu nedá veriť. Potom ten štát zlyhá ako celok. Čiže nebudem a svrbí ma jazyk a poviem otvorene, svrbí ma jazyk špeciálne pri jednom našom kolegovi, ktorý je tu, o ktorom by som možno vedel dlho rozprávať, a previazať to s mojou obľúbenou témou pôsobenia nejakých nebankových skupín a nejakých, ale vyhnem sa tomu pre túto chvíľu. Možno mi bude do budúcnosti stačiť nejaká deklarácia, že lebo chyba sa môže stať. Ja pripúšťam, ale problém je, keď sa tá istá chyba stane druhýkrát, hej. Čiže ak aj niekto úzko spolupracuje s ľuďmi, ktorí sú síce právnici, hej, ale nie sú to cnostní muži, tak môžete povedať, že áno, pri robote, ale ten kontakt je maximálne profesionálny, že neprechádza do ľudskej roviny. Lebo nie je povinnosťou sa, ku mne domov nie som si povinný pozvať nikoho, hej. Nikto mi nemôže, odo mňa žiadať, aby som si ja niekoho pozval. Ja si pozvem toho, koho chcem, hej. A to je veľmi dôležité. A toho, koho si pozvem, tým vlastne dávam jasný signál, že s kým sa chcem stretávať, s kým sa kamarátim, čo môže mať, môže mať určitú výpovednú hodnotu. Môže mať určitú výpovednú hodnotu.

Tu sú ľudia, ktorí sa živia parazitovaním na biede iných ľudí. Spravili si z toho veľmi vplyvnú a silnú a bohatú živnosť a činnosť. Tu sa nám premávajú ako ctihodní občania. Bol by som rád, keby niektorí z vás, ktorí aspirujete na posty ľudí, ktorí by mali predstavovať crème de la crème, to najlepšie z najlepších, aby k nim mali len a len nevyhnutný profesionálny kontakt.

Tá zodpovednosť je veľká. Dúfam, že sa jej, vážení kolegovia zo SMER-u, zhostíte, vedomí si toho, že to je zodpovednosť veľká. Naozaj by bolo dobré, aby sme sa, lebo viete, my už zisťujeme, že kto všetko je poslancom, my už zisťujeme, že kto všetko je to a hento, kto všetko učí na vysokých školách, to by jeden nepovedal, kto všetko tam učí, hej. (Povedané so smiechom a reakcia z pléna.) Ale, ale, prosím vás, pozor. Pokiaľ budú niektorí ľudia učiť na vysokých školách, tak za moje deti, idem to určite povedať teraz, moje deti do takých škôl chodiť nebudú a odporúčal by som to aj iným deťom. A odporúčal by som určitým školám, aby, nie sme na tom personálne tak zle, aby niekto musel učiť tam, kde učí.

Ale teraz som stratil tú myšlienku a tým naozaj skončím a už mi to ušlo, že čo. Teraz sa ospravedlňujem pre túto chvíľu. Už ten štvrtý týždeň sa podpisuje naozaj, naozaj na úrovni vnímania, za čo sa ospravedlňujem. Držím palce, nech to nie sú ľudia, ktorí sú vám afinitní, alebo jak sa to povie, preto, lebo ste s nimi v klube, ale že nech sú to ľudia, ja neviem, možno aj tí ľudia, ktorí sú vám afinitní, majú tie predpoklady, hej. To nechcem teraz hodnotiť, jak som to uviedol, ale to nie je ten základný parameter tej vašej voľby.

Nech naozaj parametrom tej vašej voľby je to, že to bude ústavný sudca, hej. To je, že ako keď vkročil, to je, to je. Viete, že, hovorí sa, že keď vkročí prezident, keď príde odzadu, tak všetci vedia, že to proste s ním príde aj nejaká aura, že s ním príde, že aby sme aj my mali pocit z tých ľudí, že vkročil do miestnosti ústavný sudca. To by sme mali. Naozaj, že by to bol cnostný príbeh niekoho, kto si to naozaj zaslúžil, a je to vrcholom jeho kariéry.

Ďakujem pekne.

Pellegrini, Peter, predseda NR SR

Ďakujem pekne. Na vaše vystúpenie dve faktické poznámky. Končím možnosť prihlásiť sa s faktickými.

Ako prvý pán poslanec Viskupič.

Viskupič, Jozef, poslanec NR SR

Ďakujem. Otvoril si mohutnú tému trojdelenia moci. Ty hovoríš o štáte v štáte. Tak to je proste aj pre potreby našej parlamentnej republiky nastavené. A čakal som ten tvoj príbeh, ktorý ti dlho leží na srdci a absolvovali sme to spolu s 12 kolegami spolu na súde, kde sme boli upozornení na to, že to konanie, ktoré sme videli my, už bolo pod tlakom toho, že sa mohli robiť aspoň nahrávky. Čiže ja som nezažil presne to, čo opisuješ ty, to urážanie, ako to je možné len kdesi na východe a podobne. A pod tlakom možného zhotovovania zvukového záznamu na súde, ktorý spomínaš, to prebehlo viac-menej korektne.

Čo sa týka toho, čo máme dnes na stole, ja si myslím, že prepojenie legislatívnej moci, resp. toho stranického angažovania sa a ambícií stať sa ústavným sudcom, tomu my už z opozície nezabráname. Čiže ten tvoj apel, nazvem ho tak, že volal si po charizme, aby títo ľudia vyžarovali, ten vnímam.

Zároveň chcem povedať, že napriek možno z môjho pohľadu nedobrej a nedobrému stavu alebo nedobrej ambícii koniec koncov hľadáme aj to dobré v tom, čo, kde budeme musieť hlasovať nejakým spôsobom, a to je, že tie prepojenia nebudeme musieť hľadať niekde v skrytých zákulisoch možnej politickej podpory, ale je to teda absolútne jasné. A asi tá kritika alebo tá možná skepsa z tvojho... (Prerušenie vystúpenia časomerom.)

Pellegrini, Peter, predseda NR SR

Pán poslanec Jurzyca, nech sa páči.

Jurzyca, Eugen, poslanec NR SR

Ďakujem. Len pridám argument k transparentnosti. Súhlasím s tým bez mučenia, že asi tá transparentnosť v súdnictve a v parlamente nie sú celkom v pomere, to, čo hovoril pán poslanec Hlina. Ale ešte dôležitejší argument za vyššiu transparentnosť sa mi zdá aj ten, že to súdnictvo je neefektívne, a transparentnosť, informácie o súdoch, o ich výkonnosti, o výkonnosti jednotlivých sudcov by veľmi pomohli tak ako v školstve, v zdravotníctve, u správcov konkurznej podstaty, u reštrukturalizačných správcov a tak ďalej a tak ďalej.

A chcem k tomu pridať malý príbeh. Pred pár dňami sa stalo, že mimovládna organizácia, ktorá práveže robí také rebríčky, ktoré sa týkajú efektívnosti a výkonu jednotlivých sudcov, tak si spracováva celkom pekný portál. Aj jej celkom bežal, aj mal návštevnosť tisíc návštevníkov denne, až kým ministerstvo, ktoré dovtedy automaticky poskytovalo informácie, tak ich prestalo poskytovať v starej štruktúre, čo znamená, že ten portál, ktorý jediný o sudcoch hovoril niečo z hľadiska ich efektívnosti, tak ten portál sa stal nefunkčným. Treba dávať pozor na takéto kroky. Potom sa môže aj ľudom ako ja zdať, že, že štát skôr nepodporuje transparentnosť a robí kroky proti nej než za ňu.

Ďakujem.

Pellegrini, Peter, predseda NR SR

S reakciou na faktické, pán poslanec Hlina.

Hlina, Alojz, poslanec NR SR

Ďakujem veľmi pekne. Ja si myslím, že v tomto smere nás ešte čaká kus roboty, lebo tak podvedome pociťujem, že naozaj sa tu vytvoril štát v štáte a tí ľudia si to užívajú, hej. Proste oni

vedia, čo vedia, a vedia, že čo iní im nemôžu. A niektorí viac, niektorí menej, ale celkom si v tom hovejú. Podľa mňa to nie je správne. Naozaj to nie je správne, lebo sekundárnym dôsledkom môže byť potom to, že ten štát vyzerá, ako vyzerá, že vám niekto ukradne 24 hektárov lesa pod oknami parlamentu, a ešte vám príde, že to je úplne legálne, a zvyknete si. To sa nedá. Naozaj takto sa ďalej s týmto robiť nedá a verím, že sa tu vytvorí atmosféra, že, obrazne to poviem, že aspoň fotiť ich budeme môcť, hej. Lebo viete, každý je nositeľom nejakej práce, hej, a každý by si mal za svoju prácu prebrať aj zodpovednosť. A nehovorím len o trestných sudcoch, ktorí sa boja dať fotiť, lebo najväčších gaunerov dávajú do basy, tam by som to možno chápal, ale keď niekto rozhoduje nejaký obchodný spor, a proste prvé, čo povie pri vstupe do pojednávacej miestnosti, že zakazuje vyhotovovať obrazové záznamy, tak proste to je celé súdnictvo a tá spravodlivosť je postavená na tom, že žiadna fotka. Viete, to je naozaj. Tam nás ešte čaká, čaká kus roboty.

Čo k tomu povedať? Držím, držím, ako som už povedal, tým, ktorí tam pôjdu, palce, aby sme poskytli trošku iný obraz. Prosím vás, veď teraz, veď teraz, už keď niekto nedrží fazónu, tak sa objavuje v plnej nahote. Teraz sa sem-tam zjavujú videá bývalého muža číslo jedna slovenského súdnictva a niekedy ste na pochybách, či je to muž číslo jeden, alebo je to vrátnik číslo dva z toho ministerstva, viete, alebo z toho...

Takže naozaj máme, máme čo robiť, aby sme si dali pozor, že kto v slovenskom súdnictve akú úlohu zohráva.

Pellegrini, Peter, predseda NR SR

Ďalší v rozprave, pán poslanec Lipšic, nech sa páči.

Lipšic, Daniel, poslanec NR SR

Vážený pán predseda, milé kolegyne, vážení kolegovia... Ďakujem, že ste prevzali vedenie schôdze. Dúfam, že to bude dôsledné. Už si budem dávať aj v parlamentných garážach väčší pozor, čo robím.

Ale rokJeme o pomerne dôležitej téme, ktorá môže, môže, nemusí, ale môže ovplyvniť vývoj nášho ústavného súdnictva na dlhé obdobie, pretože volíme kandidátov, ktorí môžu byť vymenovaní, nemusia, ale môžu byť vymenovaní na dvanásťročné funkčné obdobie. Nevieľ celkom, či si to uvedomujeme, ale **najväčší problém, ktorý dnes v ústavnom súdnictve má Slovensko, ale nielen Slovensko, je prílišný súdny aktivizmus, ktorý do určitej miery limituje demokraciu.**

Poviem, prečo si to myslím a z čoho to vyplýva. A obávam sa, že, že kandidáti, ktorí pravdepodobne prejdú, lebo v princípe dnes vládna strana po zostavení kandidátky hľadá priestor pre svojich ľudí, ktorí na kandidátke nie sú, čiže hľadá im nejaké trafiky. Už sme dneska mali nejaké voľby, už tu boli ďalšie informácie.

Ale chcel by som povedať, že Ústavný súd by nemal byť, nemala byť inštitúcia, kde niekto ide za zásluhy ako na nejakú trafiku. A to považujem ja za vážny problém, pretože obidvaja kandidáti, ktorých môžem mať ľudsky svojím spôsobom rád, nemajú skoro žiadnu skúsenosť s ústavným právom, nikdy nezastupovali prípady na Ústavnom súde, nikdy nepublikovali z ústavného práva, nikdy sa nevenovali ústavnému právu.

Áno, je pravdou, že aj v minulosti boli zvolení poslanci. Väčšinou to bolo tak, že bola nejaká väčšia dohoda koalície a opozície a išiel jeden z koalície a jeden z opozície na Ústavný súd, keď sa volil väčší počet kandidátov a menoval sa väčší počet sudcov.

Ale jedinýkrát, opravte ma, ak sa mýlim, sa stala situácia, že vládna väčšina si zvolila dvoch kandidátov zo svojej strany, a to bolo za vlády Vladimíra Mečiara, kedy boli navrhnutí pán Dobrík a pán Cuper v roku '96 alebo '97. Dnes to chcete zopakovať, predpokladám. Celé to navodzuje podľa mňa potrebu začať uvažovať, ale nechcem o tom dlho hovoriť, uvažovať o zmene ústavnej úpravy menovania ústavných sudcov, lebo táto je evidentne zlá. Ja som dúfal, že po vyše dvadsiatich rokoch fungovania Ústavného súdu bude hlavným kritériom pre kandidátov na sudcu Ústavného súdu odborná erudícia, nie politické tričko, čo ale súvisí s tým, že Ústavný súd, žiaľ, má tendenciu – a mnohí jeho sudcovia tiež – rozhodovať politicky, nie podľa textu ústavy, podľa toho, čo sa nám zdá, že je dobré a spásanosné. A to je veľký problém. A preto si myslím, že je problém aj zvoliť do funkcií kandidátov pani Laššákovú a pána Mamojku. A poviem aj, kvôli čomu si to myslím. Pretože si myslím, že na Ústavnom súde nebudú rozhodovať podľa textu ústavy, ale podľa vlastných politických preferencií, ktoré sú v parlamente absolútne legitímne, podľa nich rozhodujeme. Ale na Ústavnom súde legitímne nie sú. **Na Ústavnom súde by mal byť legitímny text ústavy a ten by mal byť jediný záväzný bez ohľadu na naše hodnotové preferencie pre ústavných sudcov.** A tým, že aj pani poslankyňa Laššáková, ktorú mám ľudsky rád, ale možnože jej médiá krivdia, keď, keď ju karikujú kvôli pokynom pre poslancov SMER-u, ako má hlasovať. Ale ani pán poslanec Mamojka v evidentných prípadoch, kedy bolo zrejmé, že schvaľujeme protiústavné zákony, nikdy sa neozvali a nehlasovali inak. Nikdy. Ani v jednom prípade. A budem hovoriť evidentné prípady, lebo rozlišujem. **Sú prípady, kedy zákon je sporný. A tam, si myslím, že, že to nie je možné vytknúť nikomu, keď hlasuje za zákon, ktorý následne Ústavný súd zruší.** Napríklad, napríklad aj zisk zdravotných poisťovní, si myslím, že bol sporný ústavne zákon. Napríklad aj zmrazenie platov sudcov, to si myslím, že bolo tiež sporné, a myslím, že rozhodnutie na Ústavnom súde je nesprávne. Ale nechcem o tom dlho hovoriť.

Ale boli úplne evidentné prípady, o ktorých sme všetci v snemovni vedeli, že ich Ústavný súd zruší: stavba diaľnic na cudzích pozemkoch. Ak niečo znamená vlastnícke právo, tak nemôžete prísť s buldozénom na cudzí pozemok, postaviť tam diaľnicu a dať ju ešte do dočasného užívania, ešte v čase, keď ju vlastní súkromný vlastník. Vlastnícke právo má z čias rímskeho práva štyri základné súčasti. To je právo vec držať, právo vec užívať, požívať a disponovať ňou, nakladať s ňou. (Reakcia z pléna.) Prosím? Pán poslanec Šuca má pocit, že nehovorím k téme... (Prerušenie vystúpenia predsedom.)

Pellegrini, Peter, predseda NR SR

Poprosím, aby sme nekomentovali vystúpenie pána poslanca. Pán poslanec sa venuje téme, vystupuje v rozprave, nechajme ho vystúpiť.

Lipšic, Daniel, poslanec NR SR

Stavba diaľnice na cudzích pozemkoch znamenala, že vlastník prišiel o všetky tieto oprávnenia. Nemohol vec držať, nemohol ju užívať, nemohol z nej požívať žiadne plody a nemohol ňou reálne ani disponovať, lebo kto by kúpil pozemok na ktorom sa stavia diaľnica. Upozorňovali sme vtedy v parlamente za prvej Ficovej vlády, že zákon je zjavne protiústavný, a tak aj rozhodol

Ústavný súd. **Ja by som očakával aj od právnikov, ktorí majú ambíciu ísť na Ústavný súd, že sa niekedy v sporných veciach ozvú a hlasujú inak, ako im povie možno stranícky príkaz, ak naozaj chceme, aby boli nezávislými sudcami Ústavného súdu.**

Ja si pamätám, keď sme mali problém v KDH v tom čase, kedy zákon zakázal, teda zakazoval dvojité členstvo. To si možno pamätáte. To bol ešte problém s SDK. KDH to vtedy vyhovovalo politicky, že je zákaz dvojitého členstva. Ja som tvrdil napriek tomu, že ale je to protiústavné. V stanovách si môže strana upraviť, že zakazuje dvojité členstvo, jasné. Ale zákon to nemôže urobiť! Lebo združovacie právo v tomto je neobmedzené. A Ústavný súd to aj zrušil.

Pre mňa je preto lakmusovým papierom posúdenie toho, či ten kandidát bude vedieť nezávisle rozhodovať, či sa v nejakej evidentnej ústavnoprávnej veci..., vyjadril svoj názor, ktorý nemusel korešpondovať s názorom strany, a vyjadril ho verejne. Nie akože na chodbe a jasné. Verejne ho vyjadril. Ak to nikdy neurobil, tak sa obávam, že nebude nezávislým kandidátom a nezávislým sudcom Ústavného súdu.

Poviem ďalší prípad. Ak si pamätáte problém, ktorý vznikol s rozhodovaním Ústavného súdu o generálnom prokurátorovi, tak aby ste to rýchlo vyriešili, ste prišli so zákonom, ktorým ste novelizovali zákon o Ústavnom súde, podľa ktorého sa vlastne odňali právne účinky už rozhodnutiam Ústavného súdu o námietkach zaujatosti, že sa vlastne tie právne účinky zrušili. To bolo úplne jasne retroaktívne. To už boli rozhodnutia o námietkach zaujatosti, ktoré boli vykonateľné. Nemôžu sa spätne zrušiť. To je retroaktivita jak, jak lusk. Nemusíme nejak zvlášť analyzovať, či priama, alebo veď pravá alebo nepravá. To je pravá retroaktivita. A sme o tom hovorili tuná v parlamente, napriek tomu proste hlasovali aj naši kandidáti za.

Očakával som napríklad, ďalšia vec, ktorá politicky je výhodná, vekový cenzus pre starostov. Vekový, pardon, vzdelanostný cenzus pre starostov. Všetci vieme, že to je protiústavné. Ústavný súd už pozastavil účinnosť tomu zákonu. Samozrejme, že áno! Treba riešiť úplne iným spôsobom ten problém, ktorý tam je. Všetci sme to vedeli. Minimálne všetci právnici. Na to sme boli upozornení. Ale hlasujeme: za – proti. Akú mieru nezávislosti na Ústavnom súde chceme od týchto kandidátov vlastne očakávať?

A teraz prejdem k tomu súdnemu aktivizmu. **Ja som sa pýtal všetkých kandidátov na sudcov Ústavného súdu jednu otázku, ktorá je možno pre neprávnikov nezaujímavá a znie tak príliš technicky, ale potom ju vysvetlím, že kvôli čomu som sa na to pýtal. Či si myslia, ako si myslí časť sudcov Ústavného súdu, že je možné rozhodnutie o protiústavnosti zákona založiť len na článku jedna.** Inými slovami, že zákon neporušuje žiaden konkrétny článok ústavy v druhej hlave, ktorá sa týka základných práv a slobôd, ale porušuje článok ústavy, ktorý znie: „Slovenská republika je demokratický a právny štát.“ A čo to je? To vám povieme v každom jednom rozhodnutí nanovo, z mesiaca na mesiac podľa toho, čo sa nám zdá, že je správne. Špeciálny súd je protiústavný? Podľa nás áno, lebo podľa právneho štátu nevedí, že Štrasburg povedal, že nie je úplne v súlade s čl. 6 Dohovoru, ale my si myslíme, že je protiústavný, lebo článok jedna, my si myslíme, že je to v rozpore s našou predstavou o tom, čo je právny štát. To je problém súdneho aktivizmu.

Ak, ak... a teraz **totižto je vecou parlamentu a legitímnou vecou parlamentu povedať, aké majú byť zákony, a dokonca schváliť aj zlé zákony. Nie každý zlý zákon je protiústavný. Dokonca málo zlých zákonov je protiústavných. A ak ústavní sudcovia tak budú rozhodovať, nie podľa toho, čo je ústavné a protiústavné, ale čo sa im zdá, že je dobré alebo zlé, tak obmedzujú demokraciu, pretože obmedzujú legitímny priestor parlamentu**

rozhodovať o zákonoch. Nevie, či naši kandidáti napríklad podpísali návrh na Ústavný súd, ktorý Ústavný súd, samozrejme, to už bola absurdita, zamietol, aby rozhodol Ústavný súd, že je protiústavná novela rokovacieho poriadku, ktorá zaviedla verejnú voľbu funkcionárov vrátane generálneho prokurátora. Všetko ústavne je to úplne jasná vec. Ústava hovorí, že kandidáta na generálneho prokurátora volí Národná rada. A tam, kde ústava chce tajné hlasovanie, tam je napísané tajné hlasovanie – pri predsedovi parlamentu, podpredsedom parlamentu –, a kde to nie je napísané, je to vec rokovacieho poriadku.

Teraz môžete argumentovať vecne, že my chceme tajnú voľbu, lebo... Ale ústava o tom nič nehovorí! A napriek tomu ste boli schopní – a neviem, už som to nepozeral, či aj pani poslankyňa Laššáková a pán Mamojka – dať návrh na Ústavný súd, že je to protiústavné. Áno, aj tam sú ústavní sudcovia už dnes, najmä pán sudca Ľalík a pani sudkyňa Macejková, ktorí majú pocit, že všetko, čo sa im nepáči a čo je v rozpore s ich preferenciami hodnotovými a ideologickými, je protiústavné, tak napísali, že, v minoritnom móde, že no ale tajná bola dvadsať rokov, tak... Čože bola dvadsať rokov? To je aký argument? Ak to chcú zmeniť alebo zachovať, nech kandidujú do parlamentu, nech to zmenia, nie je problém. Ale považujem to za veľmi nebezpečné, ak, ak sa takýmto spôsobom pestuje súdny aktivizmus na Ústavnom súde, lebo tým pádom sa výrazne zužuje možnosť parlamentu si vybrať z nejakých legitímnych možností. Či sú dobré alebo zlé, posúdia ľudia. Na čom je založený princíp demokracie? Ak tomu neveríme, tak neveríme v demokraciu. A vy tomu v mnohých veciach veríte a to je v poriadku. Demokracia znamená, že o veciach diskutujeme, a potom sa hlasuje a väčšina rozhodne. Teraz, my fungujeme v liberálnej demokracii, to znamená, že sú nejaké vyslovene určené práva v ústave, na ktoré ani tá väčšina nemôže siahnuť. Kto ich prijal, tie práva? No tá istá väčšina ako sebalimitujúce obmedzenia. Ale to sú konkrétne práva. Sloboda prejavu, sloboda vierovyznania, právo vlastníť majetok, konkrétne práva. To nie je, nikto nemohol dať legitimitu Ústavnému súdu povedať, všetko, čo sa vám nepáči a zdá sa vám byť škaredé a škodlivé, to urobte aj protiústavné. Za to nikto nehlasoval, za takú ústavu, lebo ohrozuje demokraciu.

A ja som sa preto pýtal aj kandidátov na sudcov, či sa budú byť cítiť viazaní textom ústavy, aj keď im v nejakom konkrétnom okamihu sa môže zdať, že nevyhovuje ich hodnotovým preferenciám. Ale to znamená, či budú vedieť byť nezávislými sudcami. A z tých hlasovaní v minulosti si myslím, že skôr nie, že skôr nie, že ani raz sa tak neprejavili. Keď kandidoval v roku 2006 na Ústavný súd aj pán JUDr. Ľalík, tak som sa ho pýtal, lebo on prišiel s takou zaujímavou doktrínou, kedy môže sudca rozhodnúť contra legem, v rozpore so zákonom, že či on bude viazaný textom ústavy. A on povedal, že no, že niekedy áno, niekedy textom ústavy, niekedy všeobecnou doktrínou práva, niekedy neviem čím. V princípe podľa toho, ako mu to kedy vyhovuje. Chcem takýto výsledok. Text ústavy tomu vyhovuje? Á, tak použijem aj text z ústavy. Prinajhoršom. Nevyhovuje? Nepoužijem ho, použijem niečo úplne iné.

Je to veľmi dôležité rozhodnutie aj preto, že Ústavný súd má na Slovensku nie nejakú vysokú mieru dôveryhodnosti aj vďaka svojej rozhodovacej činnosti. Mnohé rozhodnutia Ústavného súdu sú pomerne tesné plenárne rozhodnutia. A preto jeden hlas a jeden sudca môže o mnohých veciach rozhodnúť. Dobré aj zlé. Poviem to na príklade nedávnom, kedy bol odmietnutý návrh na výklad od prezidenta, aby vyložil kompetencie prezidenta pri menovaní sudcov Ústavného súdu. Ten problém môže vzniknúť aj teraz. V princípe to ústavné znenie je rovnaké ako pri generálnom prokurátorovi. Tam povedalo plénum Ústavného súdu, v konaní o výklade povedalo, prezident môže kandidáta odmietnuť aj nad rámec toho, že nespĺňa zákonné

kritériá, musí uviesť vážne dôvody, ale ak sú, nemusí sa držať len zákonných kritérií, v tomto prípade pri funkcii generálneho prokurátora. To rozhodnutie podľa mojej mienky je, je nesprávne, ale je to platné právo, je to aj dnes platné právo. Ó, ale pri ústavných sudcoch to už nie je platné právo! V rovnakej ústavnej úprave platí niečo iné pri generálnom prokurátorovi vo vzťahu k prezidentským kompetenciám a niečo úplne iné pri ústavných sudcoch.

A akým iným spôsobom je možné to interpretovať, ako že ide o úplne účelový výklad? Účelový politický výklad. A vám sa možno v tejto veci páči, že á, tak vyhoveľ nám, tak prečo nie. Ale to sa môže aj voči vám obrátiť, ak zavedieme tradíciu, že nebudeme na Ústavný súd nominovať ľudí, ktorí môžu mať aj nejaké politické zafarbenie, fajn, ale preukázali svojou minulosťou po prvé, že sa venovali ústavnému právu odborne, a po druhé, že v zlomových situáciách, keď išlo o zjavnú protiústavnosť, povedali svoj názor a hlasovali inak. O. K., mohli byť v politike, ale ani jeden z týchto kandidátov to, žiaľ, neurobil. Nikdy. Pri evidentných veciach.

Dneska rokujeme, dobre, to je vec, ktorá môže prísť na Ústavný súd, ktovie, sme rokovali ráno o balíčku protiteroristických zákonov. Sú tam viaceré veci. Poviem jednu vec alebo dve veci. Dve veci, ktoré sú zjavne v rozpore s ústavou, a to je ten návrh, aby sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu nevzatiu do väzby mala odkladný účinok, lebo tam už nie je možné o nič oprieť obmedzenie osobnej slobody, keď ho chcú prepustiť, toho obvineného, a druhá vec je návrh, aby výsluch svedka v týchto prípadoch bol neodkladný úkon, inými slovami, aby nebolo nevyhnutné vykonať kľúčový výsluch svedka ani v jednom štádiu trestného konania kontradiktórnym spôsobom. A to je... Ak niečo znamená v čl. 6 ods. 3 Dohovoru právo vypočúvať svedkov proti sebe, právo obvineného, tak to znamená, že v jednom štádiu trestného konania, a to nie je jeden judikát, takých sú desiatky, ak ide o kľúčový dôkaz o vine alebo dôkaz, na ktorom je založené rozhodnutie o vine, tak ten dôkaz musí byť vykonaný aspoň v jednom štádiu trestného konania kontradiktórnym spôsobom. Bodka. Vystúpil niekto? Nie. Uvidíme, čo bude v druhom čítaní, však.

Čiže chcel by som v tomto okamihu to uzavrieť, uzavrieť tým, že ja sa obávam, že ak zvolíte, akože zvolíte dvoch našich kolegov z vášho poslaneckého klubu, tak to bude mať dva nedostatky. Po prvé nespochybňujem nijako ich právnu kariéru, ale ani jeden z nich sa ústavnému právu nikdy nevenoval. Pokiaľ som sa ich pýtal na výbore, nezastupovali ani jednu vec na Ústavnom súde za celú dobu jeho existencie. A po druhé mojím hlasovaním v Národnej rade preukázali, že nad ústavu v mnohých prípadoch dávajú prednosť svojim ideologickým preferenciám.

Ideologické preferencie v parlamente sú úplne v poriadku, hodnotové preferencie, ale nemali byť prenášané na Ústavný súd. A preto si myslím, že nie sú vhodní kandidáti na sudcov Ústavného súdu, a myslím si, že robíme právnemu štátu aj pre budúcnosť zlú službu, ak ich do týchto funkcií zvolíme. Nie je to nič osobné, ale ak začnete týmto spôsobom fungovať, tak ubezpečujem vás, že ten trend prenášania politických sporov na Ústavnom súde bude pokračovať a každá väčšina si nebude voliť kandidátov na sudcov Ústavného súdu podľa toho, kto je aký odborník, kto má aký charakter, kto má dobrú sudcovskú osobnosť potenciálnu, ale kto bude rozhodovať podľa toho, ako sa to nám páči, akú ústavu ja chcem mať napísanú, ktorú Ústavný súd svojou judikatúrou mení trochu. A to je problém, že sa naozaj bude z Ústavného súdu stávať ďalší priestor na politický súboj, ktorý ale bude limitovať možnosti tohto parlamentu slobodne v mnohých otázkach rozhodovať.

Súdny aktivizmus je prítomný v princípe na Ústavnom súde aj dnes. Spomeniem rozhodnutie, ktoré nevyčítam tomuto plénu. Práve naopak, lebo podľa mňa je veľmi sporné, a to je rozhodnutie o zmrazení plátov. Samozrejme, že parlament nemôže zmraziť platy sudcom a valorizovať platy zákonodarnej aj výkonnej moci. Jasné, že nie. Ale, ale valorizovať, pretože vlastne by to bola možnosť nejakej pomsty voči sudcom, ale keď parlament zmrazí platy moci zákonodarnej aj výkonnej, tam odpadá motív mstiť sa sudcom, lebo zmrazujeme platy aj sebe. To je jedna, jedna rovina.

Druhá rovina je, že valorizačný mechanizmus nie je ústavný princíp. A keď Ústavný súd povie, že je, tak sa podľa mojej mienky mýli. Poviem to na jednoduchom príklade. Môžeme zmeniť zákon o platoch verejných ústavných činiteľov tak, že povieme, že majú 3 000 eur a bodka? Každý rok bez valorizácie? Samozrejme, že áno. Ústava nič nehovorí k tomu, či..., no ale to je v rozpore s tým, čo akoby povedal Ústavný súd, ale mať systém valorizácie a potom ho stopnúť je to isté, len iná technika legislatívna, ako dať pevnú sumu do zákona. Tritisíc eur, bum! A keď to zvýšime, tak to zvýšime, a keď nezvýšime, tak sa zvyšovať nebude. To naráža na ústavu? Nenaráža na nič.

A preto si myslím, že je najvyšší čas možno asi teraz začať diskusiu o súdnom aktivizme, ktorý má veľkú podporu už dnes na Ústavnom súde, a obávam sa, že s príchodom, potenciálnym príchodom jedného z našich kandidátov bude mať ešte väčšiu podporu, a mali by sme sa k tomu vrátiť z kratšej cesty radšej naspäť a povedať si, aké sú odborné kritériá pre sudcu Ústavného súdu. Lebo ak si každá väčšina prevalí len svojich sudcov, tak v konečnom dôsledku nebudeme mať nezávislý Ústavný súd, ktorý bude držaný textom ústavy, ale bude držaný a bude rozhodovať podľa ideologických preferencií väčšiny svojich sudcov. A taký Ústavný súd by som ja nechcel mať.

Ďakujem veľmi pekne.

Jurinová, Erika, podpredsedníčka NR SR

Ďakujem, pán poslanec. Na vaše vystúpenie sú dve faktické poznámky. Uzatváram možnosť prihlásiť sa.

Pán poslanec Mamojka, nech sa páči.

Mamojka, Mojmír, poslanec NR SR

Ďakujem pekne za slovo. Pán kolega, ja verím, že budú stačiť dve minúty. Po prvé. Veľmi heslovite. Ja som aj na výbore povedal, že ja som hodne pokorný pred budúcnosťou, pretože nikdy neviete, čo vám prinesie. Aj mimo vás. To znamená, tá pokora znamená toľko, že viete plusovať niekoho, že isto bude, ak by tam bol, rozhodovať tak alebo onak. Ja myslím, že hrať sa na Sibylu v tomto prípade je dosť scestné, pretože my sa tu na seba pozeráme z pätnástich metrov niekoľko rokov. V podstate, čo vy o mne viete, prosím vás? Alebo aj, pán poslanec, z hľadiska profesionálnej dráhy, z hľadiska komunikácie s okolím, štýlu riadenia a vôbec chovania sa k ľuďom.

Špecializácia, viete, parlamentná pôda je iná, je to politický súboj hodnotou, je to v poriadku, ale ja to nepokladám vôbec za žiadnu chorú schizofréniu, keď človek by bol všeobecným alebo ústavným sudcom, že v parlamente, samozrejme, ak je na kandidátke, v nejakej politickej, v strane, tak sa, samozrejme, chová v štýle jej programu, jej hodnotového rebríčka a vôbec nepokladám za choré, keby bol mimo parlamentu a bol by trebárs v pozícii

ústavného sudcu alebo v inej podobnej funkcii, že nemá problém si uvedomiť, kde je, aký post zastáva, a že jeho šéfom je právny predpis alebo ústava, ja to nepokladám za nejaké chorobné otočenie kabáta. Viete, potom právna prax je tiež špecializácia, ústava je všade, viete sám. A nemôžete nevnímať ústavu za 43 rokov právnej praxe. Ja som v práve robil vtedy, keď ešte vy ste neboli na svete, a viem veľmi dobre, že sa jej vyhnúť nemôžete.

Viete, že je len relatívna samostatnosť právnych odvetví a ústava ako najvyšší zákon štátu premostuje všetky. Takže nemyslím si, že špecializácia na ústavné právo je jediný, jediný plus. Áno, je to, je to bonus istý. Ale vôbec neznamena, že človek, ktorý je pol storočia v práve alebo podobných pár desať rokov, nemá na to, aby si osvojoval rýchlo po takomto období aj ústavu, nález Ústavného súdu a ústavné zákony.

Jurinová, Erika, podpredsedníčka NR SR

Pán poslanec Viskupič.

Viskupič, Jozef, poslanec NR SR

Ďakujem. Necítim sa dobre v debate, ktoré, z východiska má v sebe obsiahnuté prvky osobné alebo možné ad hominem, čiže keď uplatňujeme personálnu právomoc, personálno-nominačnú právomoc tohto parlamentu, a úplne zle sa cítim, ak túto personálnu právomoc pléna parlamentu uplatňujeme proti vlastným kolegom, ktorí tu sedia.

Tým, čo si rozprával, predpokladám, že bola absolútna snaha sa držať témy, a jedna z tých tém bola osvetlenie tej historickej, politickej pamäti a mňa to zarazilo, pretože '96. rok, ktorý sa analogicky dá porovnať s tým, čo tu máme teraz, je ohľadom nominácie ľudí z jedného politického spektra, je jeden fakt, druhý je, že momentálnou z hľadiska toho ideologického a politického zápasu sa aj pri týchto faktických poznámkach v podstate rozpráva kolega s kolegom v rámci politického boja, čo sa po tejto voľbe zmení, a ty ako advokát sa, predpokladám, budeš do budúcnosti baviť z inej mocenskej štruktúry a to bude sudca Ústavného súdu.

Myslím si, že nie je to dobré, je úplne jedno, ako sa cítim v tejto debate, a myslím si, že mohlo by zaznieť, že toto nezohráva a nesvedčí o celkom tom najtransparentnejšom možnom systéme, ktorý by mal klásť predpoklady na vykonanie personálnych nominácií z pléna parlamentu a ľudí pochádzajúcich z politiky.

Jurinová, Erika, podpredsedníčka NR SR

Dovoľte mi teda ešte medzi tým pozdraviť a privítať vo vašom mene na balkóne rokovacej sály členov Centra pomoci Ligy proti rakovine z Martina. Vitajte! (Potlesk.)

Nech sa páči s reakciou na faktické poznámky, pán poslanec Lipšic.

Lipšic, Daniel, poslanec NR SR

Ďakujem. Pán poslanec Mamojka aj pani poslankyňa Laššáková, cením si, že ste, že ste v sále, a moje vystúpenie nebolo vôbec osobné, bolo vecné. A ja si naozaj myslím, že by na Ústavný súd mali ísť ľudia, ktorí majú skúsenosť s ústavným právom, nieže sa len na neho špecializujú. Ale napríklad pán poslanec Madej, nieže by som ho chcel vidieť na Ústavnom súde, ale zastupoval viacero vecí na Ústavnom súde, ktoré sa týkali abstraktnej kontroly ústavnosti, proste to sa mi zdá, že dôležité je.

A druhá vec je tá, že ja nechcem nikoho diskriminovať, že politici nemôžu ísť na Ústavný súd, a tak ale očakával by som, že by to mali byť politici, poslanci, ktorí v ústavnoprávných veciach prejavili nejakú mieru svojej nezávislosti a v evidentných veciach povedali verejne alebo..., prostě toto nerobme, toto je za čiarou evidentne, to, to, ja s vami nebudem hlasovať, prosím vás, do tohto ma nenúťte. A obávam sa, že vy ste prostě neboli ochotní a schopní urobiť. To je môj problém. Nie, že ste poslancom SMER-u, ale že ste, že ste..., a ešte raz, ja, ja som veľmi proti tomu, aby sa mnohé politické spory prenášali na Ústavný súd. Napríklad preto som ja nepodpísal napriek tomu, že ma k tomu vyzývali, zákaz zisku zdravotných poisťovní. Možnože to je zlý nápad, ale podľa mňa nie je protiústavné zákaz zisku, si myslím. Ústava o tom nič nehovorí. Ale, ale obávam sa, že ten problém je. Ja som spomenul konkrétne prípady, ktoré boli evidentné, a nie, že boli evidentné, až keď Ústavný súd rozhodol. Boli evidentné od samotného začiatku a sme o nich hovorili. Jasné, možné. Boli ďalšie, exekučná imunita a tak ďalej.

Z tohto pohľadu si myslím, že tam nie je, ak, keď vás nepoznám dlho osobne, ale z toho, čo vás poznám v parlamente, že tam nie je záruka, že budete na Ústavnom súde prostě rozhodovať nezávisle podľa textu ústavy. To je môj najväčší problém.

Použité zdroje

Právne predpisy

1. Ústava SR č. 460/1992 Zb. (Časová verzia predpisu účinná od 01.10.1992 do 04.08.1998). Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/19921001.html>.
2. Ústava SR č. 460/1992 Zb. (Časová verzia predpisu účinná od 01.07.2001 do 31.12.2001). Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/20010701.html>.
3. Ústava SR č. 460/1992 Zb. (Časová verzia predpisu účinná od 01.01.2002 do 17.03.2004). Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/20020101.html#>.
4. Zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (Časová verzia predpisu účinná od 15.02.1993 do 21.12.1995). Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/38/19930215.html#predpis.cast-druha>.
5. Zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Časová verzia predpisu účinná od 01.03.2019). Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/314/20190301.html>.

Uznesenia NR SR

1. Uznesenie NR SR č. 65 z 19. novembra 1992.
2. Uznesenie NR SR č. 65 z 19. novembra 1992.
3. Uznesenie NR SR č. 115 z 22. decembra 1992.
4. Uznesenie NR SR č. 552 zo 7. februára 1997.
5. Uznesenie NR SR č. 452 zo 17. septembra 1999.
6. Uznesenie NR SR č. 491 z 20. októbra 1999.
7. Uznesenie NR SR č. 536 z 2. novembra 1999.
8. Uznesenie NR SR č. 1864 z 2. februára 2002.
9. Uznesenie NR SR č. 1960 z 19. marca 2002.
10. Uznesenie NR SR č. 2064 z 11. apríla 2002.
11. Uznesenie NR SR č. 2180 z 22. mája 2002.
12. Uznesenie NR SR č. 692 z 12. septembra 2003.

13. Uznesenie NR SR č. 777 z 4. februára 2004.
14. Uznesenie NR SR č. 921 z 12. mája 2004.
15. Uznesenie NR SR č. 981 z 26. mája 2004.
16. Uznesenie NR SR č. 1412 zo 14. decembra 2004.
17. Uznesenie NR SR č. 1564 zo 17. marca 2005.
18. Uznesenie NR SR č. 1972 z 9. novembra 2005.
19. Uznesenie NR SR č. 119 z 20. októbra 2006.
20. Uznesenie NR SR č. 119 z 20. októbra 2006.
21. Uznesenie NR SR č. 199 z 15. decembra 2006.
22. Uznesenie NR SR č. 226 z 31. januára 2007.
23. Uznesenie NR SR č. 1130 z 3. apríla 2014.
24. Uznesenie NR SR č. 1147 z 15. mája 2014.
25. Uznesenie NR SR č. 2205 z 2. decembra 2015.

Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky

1. Uznesenie Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 83/06 z 15. marca 2006.
2. Uznesenie Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012.
3. Nález Ústavného súdu pod sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015.
4. Uznesenie Ústavného súdu pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015.
5. Uznesenie Ústavného súdu pod sp. zn. I. ÚS 575/2016 zo 6. decembra 2017.

Bratislava, 20. marec 2019

Prehľad hlasovaní

Tabuľka č. 1 - X. VO SNR/NR SR - hlasovania 18. a 19. novembra 1992

Meno a Priezvisko	Počet hlasov1	Počet hlasov2	Vymenovaný	Poznámka
	1. hlasovanie	2. hlasovanie		
Jozef Bella	5	0		
Michal Benčík	66			
Štefan Beneč	5	32		
Ladislav Boroň	56	62		
Igor Burger	14	2		
Július Černák	64			
Milan Čič	77			predseda
Anna Danielčáková	72			
Ľubomír Dobrík	85			
Ján Drgonec	65			
Milan Hanzel	26	23		
Martin Hvozďík	13	11		
Michal Kačmár	8	0		
Vladimír Kolesár	14	16		
Ján Kubík	8	1		
Štefan Kutenič	7	1		
Ján Klučka	83			
Melánia Kvietiková	12	0		
Jana Laššáková	11	0		
Anton Lukáč	11	2		
Jozef Madliak	62			
Viera Mrázová	83			
Dušan Nikodým	43	44		
Štefan Ogurčák	72			podpredseda
Apolónia Pavčeková	5	0		
Brigita Polačková	65			
František Poredoš	66			
Marián Poslúch	9	12		
Richard Rapant	67			
Miloš Seemann	54	63		
Jozef Schmidt	66			
Viera Strážnická	71			
Tibor Šafárik	68			
Ján Tyrpák	5	1		
Tomáš Valovič	70			
Viktor Žuffa	11	0		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 60 (119) a v 2. hlasovaní 57 (113)				

Tabuľka č. 2 - hlasovania 22. decembra 1992

Meno a Priezvisko ▾	Počet hlasov ▾	Počet hlasov2 ▾	Vymenovaný ▾	Poznámka ▾
Ján Azud	 58	 58		
Karol Krippel	 1	 1		
Ernö Rózsa	 12	 14		
Ivan Trimaj	 25	 23		
Július Veszelai	 0	 0		
Ján Vosček	 20	 11		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 63 (125) a v 2. hlasovaní 56 (111)				

Tabuľka č. 3 - I. VO NR SR - hlasovanie 7. februára 1997

Meno a Priezvisko ▾	Za1 ▾	Proti1 ▾	Zdržali sa1 ▾	Za2 ▾	Proti2 ▾	Zdržali sa2 ▾	Vymenovaný ▾	Poznámka ▾
Eduard Barány	 25	71	21					
Jozef Bella	 2	84	30					
Ján Cuper	 69	39	8					
Ľubomír Dobrík	 70	39	13					
Alexander Fuchs	 4	87	25					
Peter Kresák	 39	66	29					
Peter Potúček	 2	93	21					
Ernö Rózsa	 11	80	25					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 63 (124)								

Tabuľka č. 4 - II. VO NR SR - hlasovania 16 a 17. septembra 1999

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Juraj Babjak	77	28	7					
Eduard Barány	77	30	5					podpredseda
Jozef Bella	32	64	16	1	67	32		
Štefan Beneč	65	34	13					
Alexander Brösl	79	23	10					
Milan Čič	50	46	16	50	35	15		
Anna Danielčáková	64	33	15					
Ján Drgonec	74	30	8					
Alexander Fuchs	65	36	11					
Ľudmila Gajdošíková	73	29	10					
Mária Ilgová	27	57	28	3	62	35		
Ján Klučka	76	26	10					2. FO
Peter Kresák	73	34	5					
Erika Kučerová	18	69	24	2	52	36		
Ján Mazák	75	30	7					predseda
Lajos Mészáros	76	29	7					
Viera Mrázová	73	30	9					
Dušan Nikodým	78	27	7					
Štefan Ogurčák	91	15	6					2. FO
František Poredoš	21	67	24	0	64	36		
Richard Rapant	30	58	24	6	58	36		
Ernö Rózsa	18	68	26	13	58	29		
Marián Schmidt	29	57	26	1	64	38		
Tibor Šafárik	33	58	21	31	45	24		
Alexander Škrinár	13	72	27	1	63	36		
Peter Škultéty	35	55	22	6	61	33		
Daniel Šváby	97	10	5					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 63 (124) v 2. hlasovaní 56 (111)								

Tabuľka č. 5 - hlasovania 20. októbra 1999

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Igor Lenský	 57	37	12					
Ivetta Marušáková	 41	40	25	 8	65	33		Macejková
Jozef Olej	 8	64	34	 1	73	32		
Milan Sečánsky	 51	30	25	 36	40	30		
Viktor Žuffa-Kunčo	 35	51	20	 57	40	9		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 57 (113) v 2. hlasovaní 59 (119)								

Tabuľka č. 6 - hlasovanie 2. novembra 1999

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Anna Chlebovičová	 66	41	15					
Ján Reken	 48	45	29					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 62(123)								

Tabuľka č. 7 - hlasovania 5. februára 2002

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Ján Auxt	53	38	23	66	34	16		
Ján Azud	28	60	36	16	65	35		
Helena Barancová	35	51	28	24	65	27		
Štefan Beneč	24	58	32	16	68	32		
Milan Ďurica	8	71	35	7	74	35		
Milan Karabín	13	61	42	4	75	37		
Vlasta Kunová	23	56	35	44	48	24		
Ján Luby	29	51	34	65	28	23		
Alžbeta Darina Michalková	29	29	35	46	41	29		
Marianna Mochnáčová	16	64	34	6	74	36		
Viera Mrázová	42	40	32	52	45	19		
Ladislav Orosz	79	17	18					
František Poredoš	14	58	42	13	67	36		
Tibor Šafárik	36	53	25	39	56	21		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 65 (129) v 2. hlasovaní 60 (119)								

Tabuľka č. 8 - hlasovania 19. marca 2002

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Jarmila Badíková	27	48	36	29	48	27		
Peter Kresák	61	31	19	65	22	17		
Mária Usačevová	20	52	39	29	48	27		
Anna Zachová	11	55	45	11	62	31		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 62 (123) v 2. hlasovaní 63 (125)								

Tabuľka č. 9 - hlasovania 11. apríla 2002

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Juraj Horváth	 58	34	12					
Katarína Šimuničová	 51	34	19	 53	40	17		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 55 (108) v 2. hlasovaní 59 (117)								

Tabuľka č. 10 - hlasovania 22. a 23. mája 2002

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Ivan Macák	 18	49	47	 4	53	42		
Oľga Szabó	 48	35	31	 53	25	21		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 62 (122) v 2. hlasovaní 53 (105)								

Tabuľka č. 11 - III. VO NR SR - hlasovania 12. a 16. decembra 2003

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Štefan Beneč	 47	61	30	 48	38	30		
Ľubomír Dobrík	 82	32	24					
Jozef Kravec	 36	63	39	 41	41	34		
Ladislav Orosz	 40	73	25	 21	53	42		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 72 (144) v 2. hlasovaní 67 (132)								

Tabuľka č. 12 - hlasovanie 4. februára 2003

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Katarína Šimuničová	 75	11	27					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 63 (125)								

Tabuľka č. 13 - hlasovania 12. a 26. mája 2004

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Gabriela Dobrovičová	15	42	62	17	50	50		
Milan Ďurica	2	48	69	1	58	58		
Ján Gereg	1	50	68	1	59	57		
Jozef Kravec	7	45	67	4	58	55		
Peter Kresák	53	27	39	44	37	36		
Tibor Kubík	71	24	24					
Darina Ličková	68	19	32	92	14	11		
Ivetta Marušáková	48	27	44	81	18	18		
Ladislav Orosz	11	48	60	10	57	50		
Juraj Seman	43	30	46	5	57	55		
Marián Schmidt	5	49	65	2	61	54		
Soňa Smolová	20	44	55	15	53	49		
Tibor Šafárik	46	33	40	35	43	39		
Jozef Štefanko	20	44	55	6	55	56		
Martin Vladik	3	52	64	2	61	54		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 70 (138) v 2. druhom hlasovaní bol 66 (130)								

Tabuľka č. 14 - hlasovanie 30. júna 2004

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Jozef Vanca	16	31	38					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 51 (100)								

Tabuľka č. 15 - hlasovanie 28. septembra 2004

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Marián Ševčík	49	27	20					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 53 (104)								

Tabuľka č. 16 hlasovania 14. decembra 2004

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Marianna Mochnáčová	52	29	37	53	28	30		
Anna Zachová	20	42	56	15	43	53		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 66 (130) v 2. druhom hlasovaní bol 61 (120)								

Tabuľka č. 17 - hlasovanie 17. marca 2005

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Stanislav Oravec	28	26	56					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 69 (137)								

Tabuľka č. 18 hlasovanie 9. novembra 2005

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Vladimír Šebo	22	16	31					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 48 (94)								

Tabuľka č. 19 - hlasovania 19. a 20. apríla 2006

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Annamária Katarína Báder	5	44	55	2	58	56		
Ján Drgonec	42	31	31	47	35	34		
Jozef Madliak	21	39	44	31	45	40		
Magdaléna Valušová	1	46	57	1	59	56		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 57 (113) v 2. druhom hlasovaní bol 63 (125)								

Tabuľka č. 20 - IV. VO NR SR - hlasovanie 7. septembra 2006

Meno a Priezvisko ▾	Za1 ▾	Proti1 ▾	Zdržali sa1 ▾	Za2 ▾	Proti2 ▾	Zdržali sa2 ▾	Vymenovaný ▾	Poznámka ▾
Milan Čič	 70	61	8					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 71 (140)								

Tabuľka č. 21 - hlasovania 19. a 20. októbra 2006

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Annamária Katarína Báder	4	71	51	0	104	23		
Juraj Babjak	47	46	33	42	67	18		
Eduard Barány	44	45	37	66	45	16		
Peter Brňák	75	27	24					
Alexander Bröstl	53	43	30	29	71	17		
Ján Cuper	7	76	43	4	98	25		
Miloslava Čutková	65	35	26	84	33	10		
Gabriela Dobrovičová	43	48	35	28	81	18		
Ján Drgonec	50	41	35	44	65	18		
Vladislav Dzúrik	18	57	51	8	93	26		
Alexander Fuchs	84	23	19					
Ľudmila Gajdošíková	73	25	28					
Milan Galanda	43	45	38	27	80	20		
Štefan Harabin	64	43	19	82	37	8		
Ján Ikrényi	10	65	51	10	96	21		
Sergej Kohut	100	15	11					
Jozef Kravec	4	67	55	2	102	23		
Peter Kresák	54	44	28	48	65	14		
Martin Lauko	52	42	32	37	71	19		
Milan Ľalík	67	32	27	70	43	14		
Jozef Madliak	14	61	51	9	95	23		
Lajos Mészáros	100	16	10					
Marianna Mocháčová	73	30	23					
Ladislav Orosz	79	23	24					
František Poredoš	1	70	55	3	101	23		
Tibor Šafárik	64	41	21	58	49	10		
Želmíra Šebová	71	31	24	75	39	13		
Mária Trubanová	63	33	30	71	42	14		
Jozef Vanca	2	68	56	2	100	25		
Peter Varga	1	71	54	0	101	26		
Peter Vojčík	81	25	20					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 72 (143) v 2. druhom hlasovaní bol 70 (139)								

Tabuľka č. 22 - hlasovania 14. a 15. decembra 2006

Meno a Priezvisko ▾	Za1 ▾	Proti1 ▾	Zdržali sa1 ▾	Za2 ▾	Proti2 ▾	Zdržali sa2 ▾	Vymenovaný ▾	Poznámka ▾
Miroslav Ďuriš	 1	40	60	 0	28	27		
Ján Husár	 1	40	60	 0	28	27		
Štefan Minárik	 0	46	55	 0	31	24		
Štefan Ogurčák	 2	37	62	 3	24	28		
Mark Šmid	 54	11	36	 45	3	7		
Rudolf Tkáčik	 89	4	8					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 73 (144) v 2. druhom hlasovaní bol 66 (131)								

Tabuľka č. 23 - hlasovanie 30. januára 2007

Meno a Priezvisko ▾	Za1 ▾	Proti1 ▾	Zdržali sa1 ▾	Za2 ▾	Proti2 ▾	Zdržali sa2 ▾	Vymenovaný ▾	Poznámka ▾
Vlasta Kunová	 62	50	30					
Tibor Šafárik	 78	59	5					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 73 (145)								

Tabuľka č. 24 - VI. VO NR SR - hlasovania 3. apríla 2014

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Jana Baricová	 78	30	15					
Ján Bernát	 78	28	17					
Rudolf Čirč	 40	53	30	 1	69	40		
Ján Drgonec	 13	68	42	 1	72	37		
Miroslav Duriš	 77	29	17					
Peter Filip	 15	65	43	 9	64	37		
Eva Fulcová	 79	25	19					
Vladimír Horváth	 5	63	55	 0	70	40		
Peter Kresák	 45	50	28	 3	68	39		
Ján Mazák	 44	51	28	 29	56	25		
Robert Schronk	 2	70	51	 1	71	38		
Ján Šikut	 30	54	39	 0	69	41		
Imrich Volkai	 84	24	15					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 66 (131) v 2.druhom hlasovaní bol 58 (114)								

Tabuľka č. 25 - hlasovanie 15. mája 2014

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Ján Drgonec	 14	60	39					
Pavol Malich	 12	56	45					
Juraj Sopoliga	 79	26	8					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 60 (118)								

Tabuľka č. 26 - hlasovanie 2. decembra 2015

Meno a Priezvisko	Za1	Proti1	Zdržali sa1	Za2	Proti2	Zdržali sa2	Vymenovaný	Poznámka
Dana Bystrianska	 1	59	40					
Miroslav Gavalec	 4	59	37					
Soňa Košičiarová	 4	62	34					
Jana Laššáková	 70	19	11					
Mojmír Mamojka	 79	15	6					
Michal Matulík	 20	55	25					
Ondrej Mularčík	 1	64	35					
Lenka Praženkova	 0	65	35					
Michal Truban	 3	59	38					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 53 (104)								

Tabuľka č. 27 - VII. VO NR SR - hlasovania 12. a 14. februára 2019

[illegible]

Tabuľka č. 28 - hlasovania 3. a 4. apríla 2019

Meno a Priezvisko ▾	Za1 ▾	Proti1 ▾	Zdržali ▾	Za2 ▾	Proti2 ▾	Zdržali ▾	Vymenovaný ▾	Poznámka ▾
Pavol Boroň	● 15	67	57	● 10	75	53		
Katarína Čechová	● 54	53	32	● 48	62	28		
Ladislav Duditš	● 6	69	64	● 7	76	55		
Anton Dulak	● 28	64	47	● 22	76	40		
Libor Duľa	● 21	66	52	● 25	75	38		
Michal Ďuriš	● 19	61	59	● 14	74	50		
Ivan Fiačan	● 112	13	14				●	predseda
Radovak Hrádek	● 11	80	48	● 11	83	44		
Stanislav Irsák	● 14	74	51	● 10	84	44		
Martin Javorček	● 35	67	37	● 27	77	34		
Rastislav Kašák	● 76	29	34					
Eva Kovačechová	● 43	56	40	● 38	63	37		
Štefan Kseňák	● 29	63	47	● 16	78	44		
Miloš Maďar	● 70	38	31	● 77	32	29		
Pavol Malich	● 71	47	21	● 83	38	17		
Michal Matulník	● 51	53	35	● 40	66	32		
Peter Melicher	● 5	69	65	● 1	83	54		
Peter Molnár	● 77	31	31				●	
Vlastimil Pavlikovský	● 0	87	52	● 1	92	45		
Edita Pfundtner	● 21	64	54	● 16	77	45		
Zuzana Pitoňáková	● 55	51	33	● 50	61	27		
Radoslav Prochádzka	● 22	64	53	● 20	75	43		
Peter Straka	● 58	48	33	● 50	61	27		
Ľuboš Szigeti	● 76	31	32				●	podpredseda
Robert Šorl	● 56	51	32	● 51	61	26		
Daniela Švecová	● 76	37	26					
Marek Tomašovič	● 10	66	63	● 7	79	52		
Michal Truban	● 75	36	28					
Martin Vernarský	● 58	50	31	● 53	58	27		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 75 (148) v 2. druhom hlasovaní bol 71(141)								

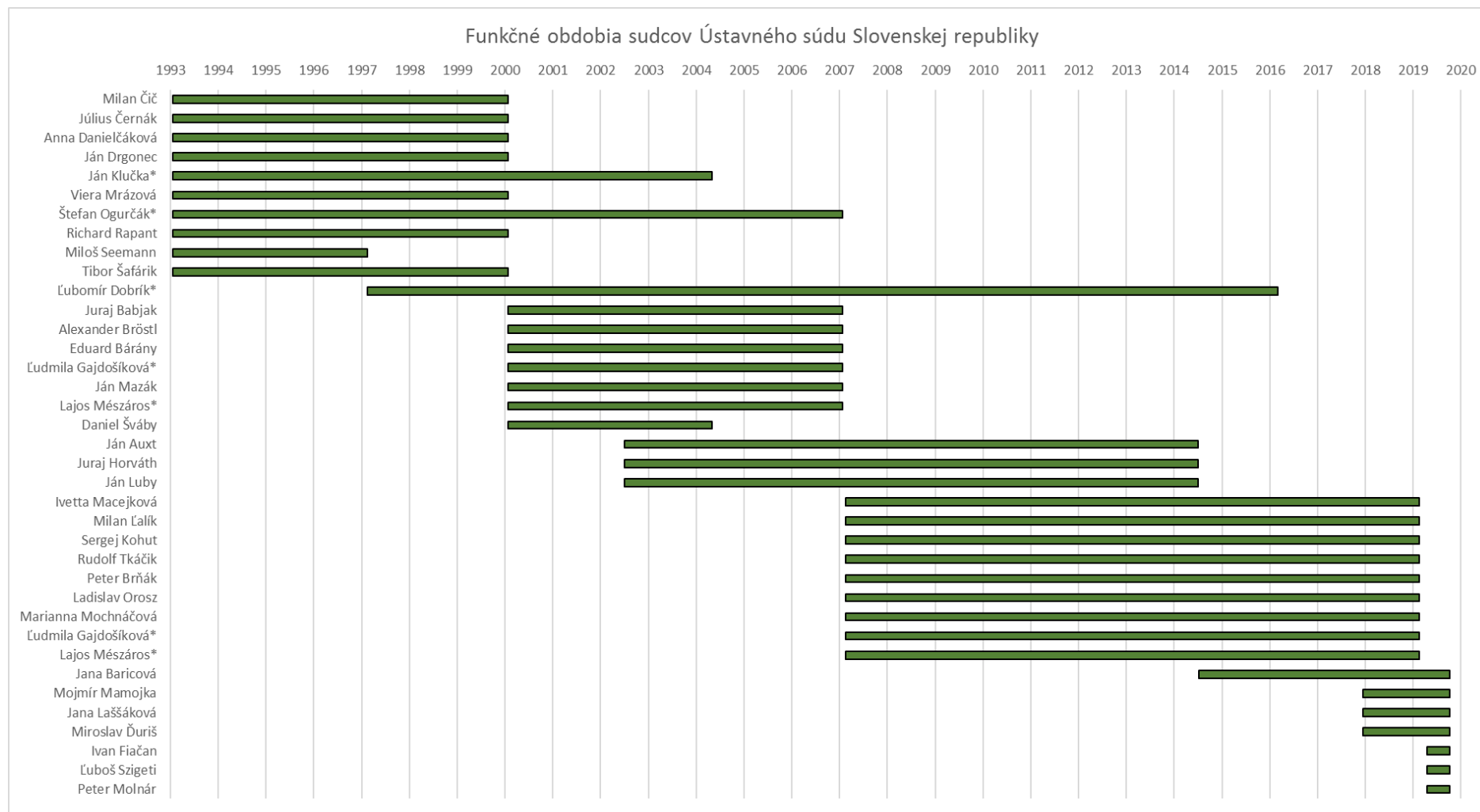
Tabuľka č. 29 - hlasovania 21. a 22. mája 2019

Meno a Priezvisko ▾	Za1 ▾	Proti1 ▾	Zdržali ▾	Za2 ▾	Proti2 ▾	Zdržali ▾	Vymenovaný ▾	Poznámka ▾
Pavol Boroň	76	23	28					
Katarína Čechová	40	52	35	30	58	47		
Ladislav Duditš	11	65	51	3	74	58		
Anton Dulak	4	66	57	4	75	56		
Libor Duľa	8	63	56	4	75	56		
Michal Ďuriš	12	59	56	11	66	58		
Dagmar Fillová	32	51	44	13	72	50		
Boris Gerbery	1	67	59	1	76	58		
Martina Jánošíková	48	48	31	38	57	40		
Monika Jurčová	25	51	51	23	58	54		
Vieroslav Júda	22	62	43	13	71	51		
Eva Kovačechová	39	50	38	38	59	38		
Štefan Kseňák	4	64	59	1	74	60		
Michal Matulník	37	53	37	38	62	35		
Peter Melicher	1	66	60	1	76	58		
Soňa Mesiarkonová	8	62	57	10	71	54		
Patrik Palša	68	28	31	73	32	30		
Edita Pfundtner	18	56	53	22	63	50		
Zuzana Pitoňáková	47	47	33	46	53	36		
Radoslav Prochádzka	17	61	49	17	66	52		
Peter Straka	45	49	33	49	52	34		
Robert Šorl	47	47	33	47	54	34		
Marek Tomašovič	91	13	23					
Martin Vernarský	113	8	6					
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 70 (138) v 2. druhom hlasovaní bol 71(141)								

Tabuľka č. 30 - hlasovania 20. a 25. júna 2019

Meno a Priezvisko ▾	Za1 ▾	Proti1 ▾	Zdržali ▾	Za2 ▾	Proti2 ▾	Zdržali ▾	Vymenovaný ▾	Poznámka ▾
Katarína Čechová	33	62	42	24	64	53		
Rudolf Čirč	54	55	28	48	59	34		
Ladislav Duditš	70	36	31	34	65	42		
Libor Duľa	12	71	54	72	41	28		
Michal Ďuriš	28	57	52	25	65	51		
Boris Gerbery	4	76	57	2	81	58		
Martina Jánošíková	46	54	37	41	58	42		
Štefan Kseňák	6	73	58	5	73	63		
Peter Kubík	19	63	55	17	69	55		
Michal Matulník	32	59	46	27	67	47		
Peter Melicher	66	37	34	72	41	28		
Edita Pfundtner	69	33	35	74	35	32		
Zuzana Pitoňáková	53	48	36	21	71	49		
Radoslav Prochádzka	74	37	26					
Peter Straka	54	51	32	60	51	30		
Robert Šorl	49	54	34	47	58	36		
potrebný počet v 1. prvom hlasovaní bol 73 (144) v 2. druhom hlasovaní bol 74(147)								

Tabuľka č. 31 - Funkčné obdobia sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky

Prílohy

Uznesenie ÚPV č. 48 z 21. októbra 1992

**ÚSTAVNOPRÁVNÝ VÝBOR
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Číslo: 2116/92

U z n e s e n i e
Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky
z 21. októbra 1992 č. 48

k návrhom na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky

Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky

A. s ú h l a s í

s návrhmi na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky /tlač NR SR 43/ s tým, že do predloženia návrhov na schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky je potrebné spresniť údaje o odbornej právnickej praxi u kandidátov JUDr. Michala Kačmára, JUDr. Štefana Kuteniča, JUDr. Jána Kubíka, JUDr. Jána Tyrpáka, JUDr. Igora Burgera a JUDr. Martina Hvozdíka;

B. n a v r h u j e

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky - člena ústavnoprávneho výboru JUDr. Jána Koreca za spravodajcu, aby podal na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky správu o výsledku prerokovania návrhu vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky.

JUDr. Róbert Fico, v.r.
overovateľ

JUDr. Peter Brňák v.r.
podpredseda výboru

43a

D o d a t o k

k návrhu na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky

Predmetný návrh na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky sa dopíňa podľa požiadaviek niektorých výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prehľad praxe u uchádzačov na túto funkciu, ktorých právnická prax je na hranici stanovenej článkom 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (podľa stavu k 30. 10. 1992).

1. JUDr. Ján Kubík - 15 rokov 2 mesiace právnickej praxe
1.9.1976 - 1.1.1979 - právny čakať Krajská prokuratúra Košice
1.1.1979 - 1.4.1990 - mestský prokurátor Košice
1.9.1991 - 15.5.1992 - prokurátor Krajská prokuratúra Košice
15.5.1992 - doteraz - vedúci oddelenia Krajskej prokuratúry Košice
Základná vojenská služba 1 rok 1977 - 1978.
2. JUDr. Štefan Kutenič - 15 rokov 3 mesiace právnickej praxe
1.8.1976 - 31.3.1978 - notársky čakať Žiar n/Hronom
1.4.1978 - 30.6.1980 - štátny notár
1.7.1980 - doteraz - vedúci Štátneho notárstva Žiar n/Hronom
Základná vojenská služba 1 rok 1979.
3. JUDr. Ľubomír Dobrík - 16 rokov 3 mesiace právnickej praxe
1.8.1975 - 31.5.1977 - Okresná prokuratúra Prievidza
1.6.1977 - 31.7.1987 - Okresná prokuratúra Prievidza
1.8.1987 - doteraz - Krajská prokuratúra Banská Bystrica
Základná vojenská služba 1 rok.
4. JUDr. Igor Burger - 14 rokov 3 mesiace právnickej praxe
1.8.1978 - 30.6.1980 - Okresný súd Poprad
1.7.1980 - 28.2.1983 - predseda senátu Okresný súd Poprad
1.3.1983 - 28.2.1984 - Krajský súd Košice
1.3.1984 - 30.6.1989 - sudca Najvyššieho súdu SR
1.7.1989 - doteraz - sudca Najvyššieho súdu SR
Základná vojenská služba 1 rok 1977-1978.
Nesplňa podmienku 15 rokov praxe!

5. JUDr. Martin Hvozdič - 16 rokov právnickej praxe
 1.8.1976 - 31.10.1978 - právny čakať Krajská prokuratúra Košice
 1.11.1978 - 30.6.1988 - vedúci právnik Vodohospodárska výstavba Košice
 1.7.1988 - 18.1.1990 - vedúci odborný technický pracovník investičnej výstavby - právnik Inžinierske stavby š.p. Košice
 29.1.1990 - 26.6.1990 - predseda KNV Košice
 27.6.1990 - 30.6.1992 - minister kontroly SR
 1.9.1992 - doteraz - právnik akciovej spoločnosti ORIM Košice
 Základná vojenská služba 1 rok 1976 - 1977 vo vojenskej justícii.

6. JUDr. Melánia Kvietková - 16 rokov 4 mesiace právnickej praxe
 1.8.1975 - 1978 - Keramické závody, Košice - podnikový právnik
 1979 - 1989 - Obzor VDI Košice - podnikový právnik
 1.3.1989 - 1.3.1992 - Keramické závody Košice - podnikový právnik
 1.3.1992 - komerčný právnik
 Materská dovolenka 4.4.1978 - 28.9.1978
 19.6.1981 - 17.12.1981.

7. JUDr. Jana Laššáková - vyše 15 rokov 9 mesiacov právnickej praxe
 1.8.1976 - 31.7.1976 - Slovenské lúčobné závody Hnúšťa - vedúca právneho útvaru
 1.8.1989 - 30.4.1988 GR Slovcepa B. Bystrica - vedúci právnik
 1.5.1988 - doteraz Biotika a.s. Slovenská Eupča - vedúca právneho útvaru
 Materská dovolenka 20.10.1976 - 19.4.1977.

8. JUDr. Ján Drgonec, CSc. - 16 rokov právnickej praxe
 1.8.1976 - doteraz - Ústav štátu a práva SAV
 Základná vojenská služba 1.9.1978 - 3.1.1979.

Ostatní uchádzači spĺňajú podmienky viac ako 15 rokov praxe v právnickom povolání a vek 40 rokov; JUDr. Štefan Kutenič (nar. 26.11.1952) a JUDr. Igor Burger (nar. 25.11.1952) nadobudnú vek 40 rokov v mesiaci november.

Poznámka: V texte materiálu u uchádzačky JUDr. Anna Danielčáková treba opraviť zamestnávateľa "Ministerstvo spravodlivosti SR" na "Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR".
 V texte tlač NR SR 43 je uvedený chybný údaj.

**ÚSTAVNOPRÁVNÝ VÝBOR
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

106. schôdza

906

U z n e s e n i e

**Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky
z 24. októbra 2005**

Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky

**prerokoval návrh na voľbu kandidáta na vymenovanie za sudcu Ústavného súdu
Slovenskej republiky (NOVÁ VOEBA V) - tlač 1365 a**

A. konštatuje, že

1. **JUDr. Vladimír Čechot, CSc. nespĺňa požiadavku vysokoškolského právnického vzdelania podľa čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky;**

Je absolventom Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti v Bratislave – Fakulty vyšetrovania.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 1997, sp. Zn. 4 Cdo 113/97 – „za charakteristické znaky právnického vzdelania považuje jeho získanie v procese právnického štúdia zameraného na nadobudnutie spôsobilosti vykonávať právnickú profesiu. Po vyššie podanej charakteristike štúdií je jednoznačné, že takéto vzdelanie nebolo možné získať inak, než štúdiom na právnickej fakulte. Právnické vzdelanie nie je právnickým vzdelaním preto, že bolo nadobudnuté v študijnom odbore právo, ale preto, že bolo získané absolvovaním právnickej fakulty.“.

Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júla 1999 sp. zn. II ÚS 35/1999.

2. **JUDr. Ladislav Roman nespĺňa požiadavku najmenej 15 rokov činný v právnickom povolani podľa čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky;**

Vzhľadom na predložený profesný profil.

3. **JUDr. Vladimír Šebo spĺňa požiadavky ustanovené v čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky;**

B. odporúča

Národnej rade Slovenskej republiky

1. vziať na vedomie, že

Vladimír Čechot
Ladislav Roman

nesplňajú požiadavky ustanovené v čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky,

2. hlasovať o treťom navrhovanom - **Vladimírovi Šebovi**;

C. poveruje

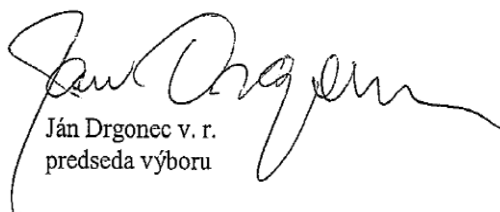
poslanca Národnej rady Slovenskej republiky **Jozefa Miklušičáka** informovať Národnú radu Slovenskej republiky o prerokovaní návrhu na voľbu kandidáta na vymenovanie za sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky v ústavnoprávnom výbore;

D. ukladá

predsedovi výboru

predložiť Národnej rade Slovenskej republiky

návrh na voľbu kandidáta na vymenovanie za sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky so stanoviskom ústavnoprávneho výboru.

Ján Drgonec v. r.
predseda výboru

Gábor Gál v. r.
overovateľ

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
III. volebné obdobie

Číslo: 693/2005 – sekr.

1926

UZNESENIE
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 28. októbra 2005

k návrhu na voľbu kandidáta na vymenovanie za sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky (nová voľba) – tlač 1365

Národná rada Slovenskej republiky

na základe stanoviska a návrhu Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky

b e r i e n a v e d o m i e, ž e

1. Vladimír Čechot **nesplňa** požiadavku ustanovenú v čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky – vysokoškolské právnické vzdelanie,
2. Ladislav Roman **nesplňa** požiadavku ustanovenú v čl. 134 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky – najmenej 15 rokov činný v právnickom povolaní.

Pavol Hrušovský v. r.
predseda
Národnej rady Slovenskej republiky

Overovatelia:

Gábor Gál v. r.
Milan Urbáni v. r.